

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

OVERSIGT
OVER
SELSKABETS VIRKSOMHED

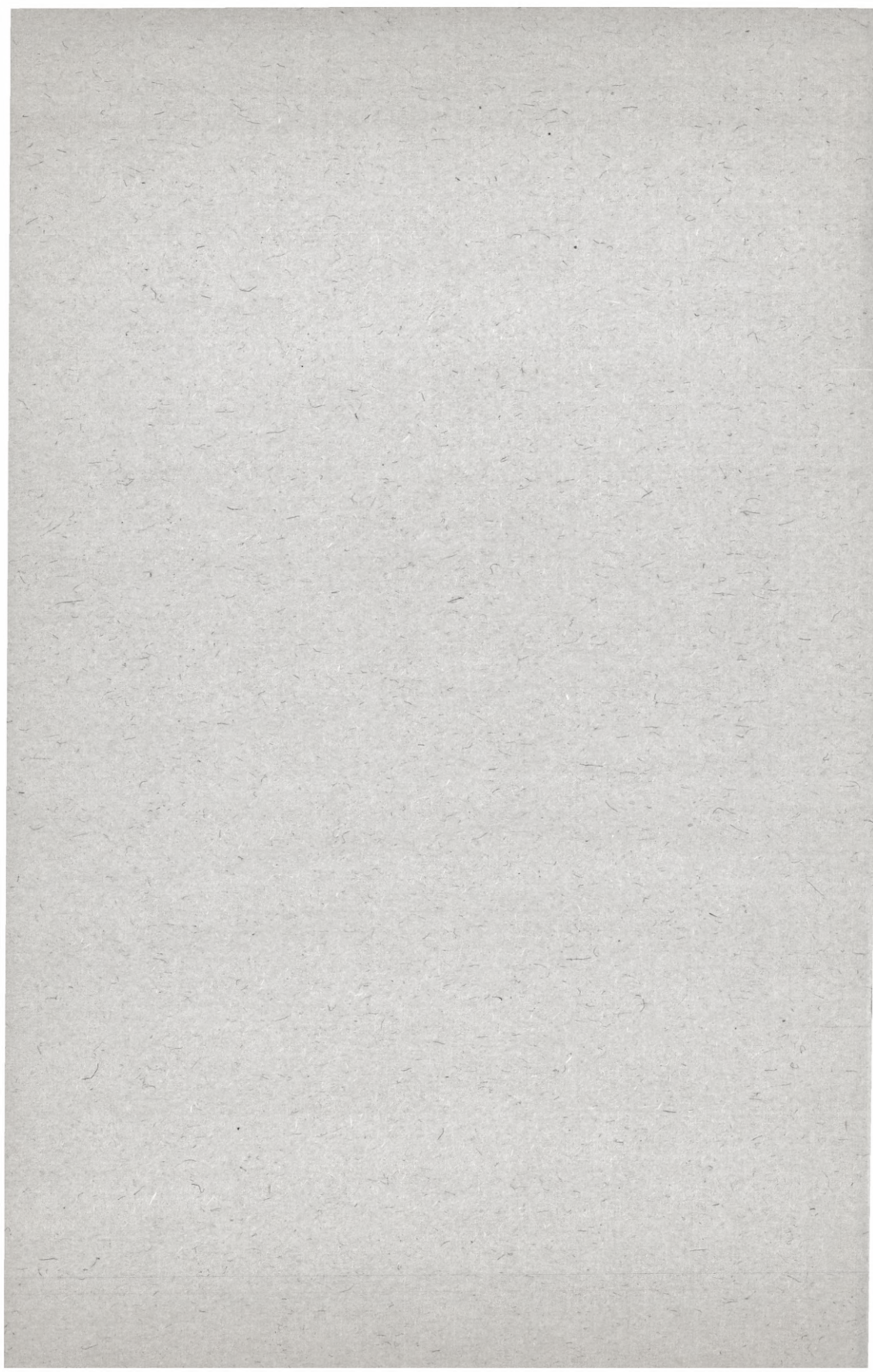
JUNI 1946 — MAJ 1947

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

KØBENHAVN
I KOMMISSION HOS EJNAR MUNKSGAARD
1947

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

OVERSIGT
OVER
SELSKABETS VIRKSOMHED

JUNI 1946 — MAJ 1947

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

KØBENHAVN
I KOMMISSION HOS EJNAR MUNKSGAARD
1947

Redaktionen sluttet den 31. Maj 1947.
Færdig fra Trykkeriet den 15. December 1947.

Printed in Denmark.
Bianco Lunos Bogtrykkeri.

INDHOLDSFORTEGNELSE

I

Fortegnelse over Selskabets Medlemmer Juni 1947.....	1— 18
Selskabets Tillidshverv.....	19— 25
Beretning om Møderne.....	26— 59
Mindeord:	
EINAR BILLMANN: Af A. Langseth.....	61— 68
Regnskab for 1946.....	69— 72
Budget for 1947.....	73— 75
Prisopgave: Bedømmelse af Besvarelse af Opgave for 1945 for det Classenske Legat.....	76— 79
Beretninger og Betænkninger:	
I. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie. Beretning om Virk- somheden i 1946.....	80— 84
II. »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabs- mand.« Beretning for 1946.....	84— 85
III. »Emil Herborg's Legat.« Beretning for 1946.....	85— 86
IV. »Niels Bohr Legatet.« Beretning for 1946.....	86
V. Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum. Beretning for 1946.....	87
VI. Kommissionen for den nye Ducange. Beretning for 1946.....	87
VII. Conseil International des Unions Scientifiques. Beretning om Møde i London 1946.....	88— 89
<i>Statutter for Conseil International des Unions Scientifiques</i>	89— 93
VIII. Selskabets Sekretariat. Beretning for 1946.....	94— 96
Fortegnelse over Publikationer udgivet af Selskabet fra Juli 1946 til Juni 1947.....	97— 98
Résumé en français.....	99—108
Sag- og Navnefortegnelse.....	109—118

II

Carlsbergfondet. Beretning for 1945—46.....	1— 84
---	-------

HENVISNINGER

Selskabets Vedtægter og Forretningsorden	Overs. 1937—38, Side 97—129.
Selskabets Bytteforbindelser	Overs. 1937—38, Side 253—300.
Selskabets Publikationer 1742—1930	Overs. 1929—30, Side 175—365.
» » 1930—1935	Overs. 1935—36, Side 291—308.
» » 1936—1940	Overs. 1940—41, Side 235—250.
» » 1941—1945	Overs. 1945—46, Side 123—139.
Legat- og Dotationsbestemmelser	Overs. 1939—40, Side 121—153.
Statutter for Conseil International des Unions Scientifiques	Overs. 1946—47, Side 89— 93.
Statutter for Union Académique Interna- tionale	Overs. 1919—20, Side 41— 48.
Fundats for »Niels Bohr Legatet«	Overs. 1945— 46, Side 39— 40.
Fundats for »Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat«	Overs. 1946—47, Side 41— 43.

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

JUNI 1947

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

- Præsident:* Professor, Dr. jur., phil., scient. & techn. NIELS BOHR.
Formand for den hist.-filos. Klasse: Professor, Dr. theol. & phil.
JOHS. PEDERSEN.
Formand for den naturv.-mat. Klasse: Professor, Dr. phil. ØJVIND
WINGE.
Sekretær: Professor, Dr. phil. JAKOB NIELSEN.
Redaktør: Professor, Dr. phil. & litt. L. L. HAMMERICH.
Kasserer: Professor, Dr. phil. MATHIAS THOMSEN.

INDENLANDSKE MEDLEMMER.

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- PEDERSEN, HOLGER, (f. $\frac{7}{4}$ 67), Dr. phil., fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Selskabets Præsident 1934—38. — Gersonsvej 69, Hellerup. ($\frac{7}{4}$ 05.)
- BLINKENBERG, CHRISTIAN SØRENSEN, (f. $\frac{15}{2}$ 63), Dr. phil., fh. Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.² Dbmd. Kathrinevej 29, Hellerup. ($\frac{11}{4}$ 13.)
- GRØNBECHE, VILHELM PETER, (f. $\frac{14}{6}$ 73), Dr. theol. & phil., fh. Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. »Lundehave«, Nordre Strandvej 26, Helsingør. ($\frac{3}{5}$ 18.)

- FRIS, AAGE, (f. $\frac{16}{8}$ 70), Dr. phil., fh. Professor Rostgardianus i nordisk Historie og nordiske Antikviteter ved Københavns Universitet. Bernstorffsvej 32, Hellerup. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- POULSEN, POUL FREDERIK SIGFRED, (f. $\frac{7}{3}$ 76), Dr. phil., fh. Direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Ahlmanns Allé 15, Hellerup. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- ANDERSEN, VILHELM RASMUS ANDREAS, (f. $\frac{16}{10}$ 64), Dr. phil., fh. Professor i nordisk Litteratur ved Københavns Universitet, Stk. af Dbg., Dbmd. Fredensborg. ($\frac{6}{4}$ 23.)
- THALBITZER, CARL WILLIAM, (f. $\frac{5}{2}$ 73), fh. Professor extraord. i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur ved Københavns Universitet. Vejrøgade 10, Kbh. Ø. ($\frac{6}{4}$ 23.)
- PEDERSEN, JOHS. PEDER EJLER, (f. $\frac{7}{11}$ 83), Dr. theol. & phil., Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Formand for den historisk-filosofiske Klasse. — Dantes Plads 35, Kbh. V. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- JOHANSEN, KNUD FRIS, (f. $\frac{1}{11}$ 87), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet. R. af Dbg., Dbmd. Egernevej 27, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- RÆDER, HANS HENNING, (f. $\frac{11}{10}$ 69), Dr. phil., fh. Bibliotekar ved Universitetets filologisk-historiske Laboratorium, R. af Dbg., Dbmd. Dalgas Boulevard 29, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- TUXEN, POUL, (f. $\frac{8}{12}$ 80), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. Ny Vestergade 21, Kbh. V. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- BRØNDUM-NIELSEN, JOHANNES, (f. $\frac{2}{12}$ 81), Dr. phil., Professor i nordiske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Gl. Vartov Vej 22, Hellerup. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- NØRLUND, POUL, (f. $\frac{4}{11}$ 88), Dr. phil., Direktør for Nationalmuseet. Ny Vestergade 11, Kbh. K. ($\frac{11}{4}$ 30.)
- HATT, AAGE GUDMUND, (f. $\frac{31}{10}$ 84), Dr. phil., fh. Professor extraord. i Kulturgeografi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Bendzvej 1 A, Kbh. F. ($\frac{1}{4}$ 32.)

- ARUP, ERIK IPSEN, (f. $^{22}/_{11}$ 76), Dr. phil., fh. Professor Rostgardianus i nordisk Historie og nordiske Antikviteter ved Københavns Universitet. Amager Fælledvej 26, Kbh. S. ($^{12}/_{4}$ 35.)
- DYGGVE, EJNAR AKSEL PETERSEN, (f. $^{17}/_{10}$ 87), Dr. phil., Arkitekt, R. af Dbg. Østerled 26, Kbh. Ø. ($^{3}/_{4}$ 36.)
- HAMMERICH, LOUIS LEONOR, (f. $^{31}/_{7}$ 92), Dr. phil. & litt., Professor i germansk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. — Selskabets Redaktør. — Studentergaarden, Tagensvej 15, Kbh. N. ($^{3}/_{4}$ 36.)
- BRØNDSTED, JOHANNES BALTHASAR, (f. $^{5}/_{10}$ 90), Dr. phil., Professor i nordisk Arkæologi og europæisk Forhistorie ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Sølvgade 30, Kbh. K. ($^{14}/_{4}$ 39.)
- † JØRGENSEN, POUL JOHANNES, (f. $^{25}/_{9}$ 73), Dr. jur., fh. Professor i Retsvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.,¹ Dbmd. Bülowsvej 7 A, Kbh. V. ($^{12}/_{4}$ 40.)
- FABRICIUS, KNUD FREDERIK KROG, (f. $^{13}/_{8}$ 75), Dr. phil., fh. Professor i Historie ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.,² Dbmd. Østerbrogade 120, Kbh. Ø. ($^{4}/_{4}$ 41.)
- HØEG, CARSTEN, (f. $^{15}/_{11}$ 96), Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Frederiksberg Bredegade 13, Kbh. F. ($^{4}/_{4}$ 41.)
- NIELSEN, AXEL EDUARD HJORTH, (f. $^{30}/_{12}$ 80), Dr. polit., Professor i Statsvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.,² Dbmd. Wilh. Smidtsvej 7, Gentofte. ($^{10}/_{4}$ 42.)
- RUBOW, PAUL VIKTOR, (f. $^{9}/_{1}$ 96), Dr. phil., Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg. St. Kannikestræde 11, Kbh. K. ($^{10}/_{4}$ 42.)
- GRØNBECH, KAARE, (f. $^{28}/_{9}$ 1901), Dr. phil., Professor extraord. i centralasiatiske Sprog med særligt Hensyn til Tyrkisk ved Københavns Universitet. Brogaardsvej 6, Gentofte. ($^{2}/_{4}$ 43.)
- JEPPESEN, KNUD CHRISTIAN, (f. $^{15}/_{8}$ 92), Dr. phil., Professor i Musikvidenskab ved Universitetet i Aarhus, R. af Dbg. Tor-denskjoldsgade 57, Aarhus. ($^{2}/_{4}$ 43.)

- STENDER-PETERSEN, ADOLF, (f. $^{21/7}$ 93), Dr. phil., Professor i slavisk Sprog og Litteratur ved Aarhus Universitet, R. af Dbg. »Tunet«, Skolevangen, Risskov. ($^{2/4}$ 43.)
- BLINKENBERG, ANDREAS PETER DAMSGAARD, (f. $^{13/2}$ 93), Dr. phil., Professor i romansk Filologi ved Aarhus Universitet, R. af Dbg., Strandvænget, Risskov. ($^{14/4}$ 44.)
- BARR, KAJ, (f. $^{26/6}$ 96), Professor extraord. i iransk Filologi ved Københavns Universitet. Ordrup Jagtvej 30, Charlottenlund. ($^{20/4}$ 45.)
- HJELMSLEV, LOUIS TROLLE, (f. $^{3/10}$ 99), Dr. phil., Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet. Ordruphøjvej 40, Charlottenlund. ($^{12/4}$ 46.)
- RAVN, OTTO EMIL, (f. $^{30/11}$ 81), Dr. phil., Professor i Assyriologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Fortunvej 18, Charlottenlund. ($^{11/4}$ 47.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

- KNUDSEN, MARTIN HANS CHRISTIAN, (f. $^{15/2}$ 71), Dr. phil., fh. Professor i Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Selskabets Sekretær 1917—45. — Høeghsmindesvej 58, Gentofte. ($^{14/5}$ 09 — fys.)
- MADSEN, THORVALD JOHANNES MARIUS, (f. $^{18/2}$ 70), Dr. jur. & med., fh. Direktør for Statens Seruminstitut, Stk. af Dbg., Dbmd. Skjoldsgade 8, Kbh. Ø. ($^{15/4}$ 10 — biol.)
- BOCK, JOHANNES CARL, (f. $^{2/10}$ 67), Dr. med., fh. Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. F. M. 1. Østbanegade 21, Kbh. Ø. ($^{17/4}$ 14 — biol.)
- BRØNSTED, JOHANNES NICOLAUS, (f. $^{22/2}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Blegdamsvej 19, Kbh. Ø. ($^{17/4}$ 14 — fys.)
- HJELMSLEV, JOHANNES TROLLE, (f. $^{7/4}$ 73), Dr. phil. & techn., fh. Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Bjerregaardsvej 13, Valby. ($^{17/4}$ 14 — fys.)

- BJERRUM, NIELS JANNIKSEN, (f. $^{11/3}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Bjerregaardsvej 1, Valby. ($^{28/4}$ 16 — fys.)
- KROGH, SCHACK AUGUST STEENBERG, (f. $^{15/11}$ 74), Dr. jur., med., phil. & sc., fh. Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Søbredden 24, Gentofte. ($^{28/4}$ 16 — biol.)
- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $^{26/10}$ 85), Dr. phil., sc. & ing., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, Direktør for Geodætisk Institut, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., — Selskabets Præsident 1927—33. — Malmøgade 6, Kbh. Ø. ($^{28/4}$ 16 — fys.)
- BOHR, NIELS HENRIK DAVID, (f. $^{7/10}$ 85), Dr. jur., phil., sc. & techn., Professor i teoretisk Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., F. M. 1. m. Kr. — Selskabets nuværende Præsident. — Æresboligen, Gl. Carlsberg, Valby. ($^{27/4}$ 17 — fys.)
- BOHR, HARALD AUGUST, (f. $^{22/4}$ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Regensen, Kbh. K. ($^{3/5}$ 18 — fys.)
- WESENBERG-LUND, CARL JØRGEN, (f. $^{22/12}$ 67), Dr. phil., fh. Professor extraord. i Ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Københavnsvej 17, Hillerød. ($^{3/5}$ 18 — biol.)
- BØGGILD, OVE BALTHASAR, (f. $^{16/5}$ 72), fh. Professor i Mineralogi og Geologi ved Københavns Universitet. Odensegade 15, Kbh. Ø. ($^{25/4}$ 19 — fys.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $^{8/10}$ 73), Dr. phil., math. & phys., fh. Professor i Astronomi ved Universitetet i Leiden, fh. Direktør ved Observatoriet smsteds. Villavej 6, Tølløse. ($^{25/4}$ 19 — fys.)
- MORTENSEN, OLE THEODOR JENSEN, (f. $^{22/2}$ 68), Dr. phil., fh. Inspector ved Universitetets zoologiske Museum. Nordre Fasanvej 82, Kbh. F. ($^{9/4}$ 20 — biol.)
- † LINDHARD, JENS PETER JOHANNES, (f. $^{25/4}$ 70), Dr. med., fh. Professor extraord. i Gymnastikteori ved Københavns Universitet, R. af Dbg., F. M. 2*. Peter Bangsvej 161, Kbh. F. ($^{3/4}$ 25 — biol.)

- NIELSEN, JAKOB, (f. $15/10$ 90), Dr. phil., Professor i rationel Mekanik ved Danmarks tekniske Højskole. — Selskabets nuværende Sekretær. — Gjørtingsvej 12, Hellerup. ($9/4$ 26 — fys.)
- SAND, KNUD AAGE BUCHTRUP, (f. $9/2$ 87), Dr. med., Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Kildeskovsvej 81, Gentofte. ($8/4$ 27 — biol.)
- WINGE, ØJVIND, (f. $19/5$ 86), Dr. phil., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets fysiologiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd. — Formand for den naturvidenskabelig-matematiske Klasse. — Gamle Carlsbergvej 10, Valby. ($8/4$ 27 — biol.)
- JENSEN, ADOLF SEVERIN, (f. $23/5$ 66), Dr. phil., fh. Professor i Zoologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Juliane Maries Vej 22, Kbh. Ø. ($5/4$ 29 — biol.)
- JENSEN, PETER BOYSEN, (f. $18/1$ 83), Dr. phil., Professor i Plante-fysiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Gothersgade 140, Kbh. K. ($5/4$ 29 — biol.)
- JESSEN, KNUD, (f. $29/11$ 84), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, Direktør for Botanisk Have, R. af Dbg., Dbmd. Gothersgade 140, Kbh. K. ($5/4$ 29 — biol.)
- RAVN, JESPER PETER JOHANSEN, (f. $30/11$ 66), fh. Docent i Palæontologi ved Københavns Universitet, fh. Inspektør ved Mineralogisk Museum. Rolighedsvej 20, Kbh. V. ($10/4$ 31 — biol.)
- ORLA-JENSEN, SIGURD, (f. $28/11$ 70), Dr. phil. & sc., fh. Professor i bioteknisk Kemi ved Danmarks tekniske Højskole, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Kastelsvej 1, Kbh. Ø. ($21/4$ 33 — fys.)
- CHRISTIANSEN, JENS ANTON, (f. $6/9$ 88), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Sundvænget 9, Charlottenlund. ($6/4$ 34 — fys.)
- LINDERSTRØM-LANG, KAJ ULRIK, (f. $29/11$ 96), Dr. phil., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets kemiske Afdeling. Gamle Carlsbergvej 10, Valby. ($12/4$ 35 — fys.)
- KRISTENSEN, MARTIN KRISTIAN, (f. $6/5$ 88), Dr. med., Afdelingsforstander ved Statens Serum Institut, R. af Dbg. Svinget 12, Kbh. S. ($3/4$ 36 — biol.)

- LANGSETH, ALEX WILLY, (f. $7/2$ 95), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 5, Kbh. K. ($8/4$ 36 — fys.)
- LUNDSGAARD, EINAR, (f. $12/2$ 99), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Juliane Maries Vej 26, Kbh. Ø. ($8/4$ 38 — biol.)
- JESSEN, BØRGE CHRISTIAN, (f. $19/6$ 1907), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Maltegaardsvej 11, Gentofte. ($14/4$ 39 — fys.)
- STRÖMGREN, BENGT GEORG DANIEL, (f. $21/1$ 1908), Dr. phil., Professor i Astronomi ved Københavns Universitet, Bestyrer af Astronomisk Observatorium. Østervoldgade 3, Kbh. K. ($14/4$ 39 — fys.)
- THOMSEN, NIELS MATHIAS PETER, (f. $9/10$ 96), Dr. phil., Professor i Zoologi ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg. — Selskabets Kasserer. — St. Kjeldsgade 14, Kbh. Ø. ($14/4$ 39 — biol.)
- ØRSKOV, JEPPE, (f. $2/3$ 92), Dr. med., Direktør for Statens Serum-institut, R. af Dbg. Statens Serum-institut, Kbh. S. ($14/4$ 39 — biol.)
- CHRISTENSEN, ERIK HOHWÜ, (f. $25/9$ 1904), Dr. phil., Professor i Kropsøvelsernes Fysiologi og Hygiejne ved Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm. Torphagsvägen 4, Stockholm 50. ($12/4$ 40 — biol.)
- JACOBSEN, JACOB CHRISTIAN GEORG, (f. $13/1$ 95), Dr. phil., Professor i Fysik ved Københavns Universitet. Fuglegaardsvej 30, Gentofte. ($2/4$ 43 — fys.)
- MØLLER, CHRISTIAN, (f. $22/12$ 1904), Dr. phil., Professor extraord. i matematisk Fysik ved Københavns Universitet. Ordrup Jagtvej 101, Charlottenlund. ($2/4$ 43 — fys.)
- FISCHER, ALBERT, (f. $23/7$ 91), Dr. med., Leder af Carlsbergfondets biologiske Institut, R. af Dbg. Tagensvej 16, Kbh. N. ($14/4$ 44 — biol.)
- HOLTER, HEINZ, (f. $5/6$ 1904), Dr. phil., Forstander for Carlsberg-laboratoriets cytokemiske Underafdeling. Rahbeks Allé 24, Kbh. V. ($14/4$ 44 — fys.)

- NIELSEN, NIELS, (f. $\frac{3}{10}$ 93), Dr. phil., Professor i Geografi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Strandboulevard 32, Kbh. Ø. ($\frac{14}{4}$ 44 — fys.)
- REHBERG, POUL BRANDT, (f. $\frac{29}{3}$ 95), Dr. phil., Professor i Zoo-fysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 32, Kbh. Ø. ($\frac{14}{4}$ 44 — biol.)
- BUCHTHAL, FRITZ, (f. $\frac{19}{8}$ 1907), Dr. med., Direktør for Neurofysiologisk Institut ved Københavns Universitet. Høje Skodsborgvej 14, Skodsborg. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- JENSEN, KAI ADOLF, (f. $\frac{16}{7}$ 94), Dr. med., Professor i almindelig Patologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 22, Kbh. Ø. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- † SCHÜCK, JOHAN HENRIK EMIL, (f. 1855), Dr. phil., fh. Professor i Æstetik samt Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{14}{5}$ 09.)
- † CUMONT, FRANZ-VALÉRY-MARIE, (f. 1868), Dr. phil., Religionshistoriker. Rom. ($\frac{11}{4}$ 13.)
- NILSSON, NILS MARTIN PERSSON, (f. 1874), Dr. phil., fh. Professor i klassisk fornkunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund. Kmd. af Dbg.² ($\frac{28}{4}$ 16.)
- OLSEN, MAGNUS BERNHARD, (f. 1878), Dr. phil., Professor i oldnorsk og islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Oslo. ($\frac{28}{4}$ 16.)
- CUNY, ALBERT-LOUIS-MARIE, (f. 1869), fh. Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- MEINECKE, FRIEDRICH, (f. 1862), Dr. phil., fh. Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- KOHT, HALVDAN, (f. 1873), Dr. phil., fh. Professor i Historie ved Universitetet i Oslo. ($\frac{7}{4}$ 22.)

- GARDINER, ALAN HENDERSON, (f. 1879), Dr., Ægyptolog. London. ($^{11}/_4$ 24.)
- JAEGER, WERNER WILHELM, (f. 1888), Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($^{11}/_4$ 24.)
- LÖFSTEDT, HAIMON EINAR HARALD, (f. 1880), Dr. phil., Professor i romersk Veltalenhed og Poesi ved Universitetet i Lund. ($^{3}/_4$ 25.)
- SMITH, HELMER, (f. 1882), Dr. phil., fh. Professor i Sanskrit og sammenlignende indoeuropæisk Sprogforskning ved Universitetet i Uppsala. ($^{8}/_4$ 27.)
- MARSTRANDER, CARL JOHAN SVERDRUP, (f. 1883), Dr., Professor i keltiske Sprog ved Universitetet i Oslo. ($^{13}/_4$ 28.)
- BRUNSCHVICG, LÉON, (f. 1869), fh. Professor i Filosofi ved Sorbonne i Paris. ($^{13}/_4$ 28.)
- † HILLER VON GAERTRINGEN, FRIEDRICH Freiherr, (f. 1864), Dr. phil. & litt., fh. ordentl. Honorar-Professor (græsk Epigrafik) ved Universitetet i Berlin. ($^{13}/_4$ 28.)
- MOBERG, CARL AXEL, (f. 1872), Dr. phil., fh. Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Lund. R. af Dbg. ($^{5}/_4$ 29.)
- WALBERG, FRANS GUSTAF EMANUEL, (f. 1873), fh. Professor i romansk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Lund. ($^{5}/_4$ 29.)
- ZETTERSTÉEN, KARL VILHELM, (f. 1866), Dr. phil., fh. Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Uppsala. ($^{5}/_4$ 29.)
- EITREM, SAMSON, (f. 1872), fh. Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Oslo. ($^{10}/_4$ 31.)
- DOPSCH, ALFONS, (f. 1868), Dr. phil., fh. Professor i Historie ved Universitetet i Wien. ($^{10}/_4$ 31.)
- KONOW, STEN, (f. 1867), Dr. phil., fh. Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oslo. ($^{1}/_4$ 32.)
- LIESTÖL, KNUT, (f. 1881), Dr. phil., Professor i norsk Folkemindvidenskab ved Universitetet i Oslo. ($^{1}/_4$ 32.)
- HROZNÝ, BEDŘICH, (f. 1879), Dr. phil., Professor i Kileskrift og gammel-orientalsk Historie ved Universitetet i Prag. ($^{1}/_4$ 32.)

- HECKSCHER, ELI FILIP, (f. 1879), Dr. phil., Professor i økonomisk Historie ved Stockholms Handelshögskola. Kmd. af Dbg.² (²¹/₄ 33.)
- VENDRYES, JOSEPH-JEAN-BAPTISTE, (f. 1875), Dr. phil., fh. Professor i alm. Sprogvidenskab ved Sorbonne i Paris. (²¹/₄ 33.)
- SHETELIG, HAAKON, (f. 1877), Dr. phil., Professor, Bestyrer af Bergens Museums arkæologiske Afdeling, Bergen. (⁶/₄ 34.)
- KARLGRÉN, KLAS BERNHARD JOHANNES, (f. 1889), Dr. phil., Professor i østasiatisk Sprogvidenskab og Kultur, Direktør for Östasiatiska Samlingarne, Stockholm. (³/₄ 36.)
- FISCHER, AUGUST W. H. G., (f. 1865), Dr. phil., fh. Professor i østerlandsk Filologi ved Universitetet i Leipzig. (³/₄ 36.)
- BRØGGER, ANTON WILHELM, (f. 1884), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oslo. R. af Dbg. (²/₄ 37.)
- MASSIGNON, LOUIS, (f. 1883), Dr., Professor i islamisk Sociologi ved Collège de France, Paris. (²/₄ 37.)
- EKWALL, BROR OSCAR EILERT, (f. 1877), Dr. phil., Professor i engelsk Sprog ved Universitetet i Lund. (⁸/₄ 38.)
- SEIP, DIDRIK ARUP, (f. 1884), Dr. phil., Professor i nordisk Sprogvidenskab ved Universitetet i Oslo. (⁸/₄ 38.)
- FRINGS, THEODOR, (f. 1886), Dr. phil., Professor i tysk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Leipzig. (⁸/₄ 38.)
- GÖTZE, ALBRECHT, (f. 1897), Dr. phil., Professor i Assyriologi og babylonsk Litteratur ved Yale University, New Haven, Conn. (⁸/₄ 38.)
- LITTMANN, RICHARD LUDWIG ENNO, (f. 1875), Dr. theol. & phil., Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Tübingen. (⁸/₄ 38.)
- NORDAL, SIGURÐUR, (f. 1886), Dr. phil., Professor i islandsk Filologi og Kulturhistorie ved Universitetet i Reykjavik, Kmd. af Dbg.² (¹²/₄ 40.)
- NYBERG, HENRIK SAMUEL, (f. 1889), Dr. phil., Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Uppsala. (¹²/₄ 40.)
- VON SYDOW, CARL WILHELM, (f. 1878), Dr. phil., Professor i nordisk og sammenlignende Folkemindeforskning ved Universitetet i Lund. (¹²/₄ 40.)

- WEIBULL, LAURITZ ULRIK ABSALON, (f. 1873), Dr. phil., fh. Professor i Historie ved Universitetet i Lund. (¹²/₄ 40.)
- BOËTHIUS, AXEL, (f. 1889), Dr. phil., Professor i klassisk Arkæologi (fornkunskap och antikens historia) ved Göteborgs Högskola. (¹²/₄ 46.)
- L'ORANGE, HANS PETER, (f. 1903), Dr. phil., Professor i klassisk Arkæologi og Kunsthistorie ved Universitetet i Oslo. (¹²/₄ 46.)
- MORGENSTIERNE, GEORG VALENTIN VON MUNTHE AV, (f. 1892), Dr. phil., Professor i indisk Filologi ved Universitetet i Oslo. (¹²/₄ 46.)
- RAMSTEDT, GUSTAF JOHN, (f. 1873), Dr. phil., fh. Professor i altaisk Sprogforskning ved Universitetet i Helsingfors. (¹²/₄ 46.)
- ANGLÈS, HIGINI, (f. 1888), Dr., Direktør for Instituto Español de Musicologia i Barcelona. (¹²/₄ 46.)
- BAILEY, HAROLD WALTER, (f. 1899), Dr., Professor i Sanskrit ved Universitetet i Cambridge, England. (¹²/₄ 46.)
- BEAZLEY, JOHN DAVIDSON, (f. 1885), Dr., Professor i klassisk Arkæologi og Kunst ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 46.)
- BENVENISTE, ÉMILE, (f. 1902), Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Collège de France i Paris. (¹²/₄ 46.)
- GRÉGOIRE, HENRI CLÉMENT GUSTAVE, (f. 1881), Dr., Professor i Græsk ved Universitetet i Bruxelles. (¹²/₄ 46.)
- MAROUZEAU, JULES, (f. 1878), Dr., Professor i latinsk Sprog ved Sorbonne i Paris. (¹²/₄ 46.)
- TILLYARD, HENRY JULIUS WESTENHALL, (f. 1881), Dr., Professor i Græsk ved University College i Cardiff. (¹²/₄ 46.)
- UHLENBECK, CHRISTIANUS CORNELIUS, (f. 1866), Dr., fh. Professor i Sanskrit og indoeuropæisk Sprogvidenskab ved Universitetet i Leiden. (¹²/₄ 46.)
- WELLESZ, EGON JOSEPH, (f. 1888), Dr., Lecturer i Musikhistorie ved Universitetet i Oxford. (¹²/₄ 46.)
- AHNLUND, NILS, (f. 1889), Dr. phil., Professor i Historie ved Stockholms Högskola. (¹¹/₄ 47.)
- HOLMBERG, AXEL OLOF (OLLE), (f. 1893), Dr. phil., Professor i Litteraturhistorie og Poetik ved Universitetet i Lund. (¹¹/₄ 47.)

- SOMMERFELT, ALF AXELSSØN, (f. 1892), Dr. phil., Professor i almen Sprogvidenskab ved Universitetet i Oslo. (¹¹/₄ 47.)
- ALBRIGHT, WILLIAM FOXWELL, (f. 1891), Dr. phil., Professor i semitiske Sprog ved Johns Hopkins University, Baltimore, Md. (¹¹/₄ 47.)
- BLOOMFIELD, LEONARD, (f. 1887), Dr. phil., Professor i Lingvistik ved Yale University, New Haven, Conn. (¹¹/₄ 47.)
- KURYLOWICZ, JERZY, (f.   ), fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Lwów (Kraków). (¹¹/₄ 47.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

- BERTRAND, GABRIEL-ÉMILE, (f. 1867), Dr., fh. Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. (⁷/₄ 11 — fys.)
- HADAMARD, JACQUES-SALOMON, (f. 1865), Dr. phil., fh. Professor i rationel og kosmisk Mekanik ved Collège de France i Paris. (¹¹/₄ 13 — fys.)
- SHERRINGTON, SIR CHARLES SCOTT, (f. 1858), Dr., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. (¹⁷/₄ 14 — biol.)
- BORDET, JULES-JEAN-BAPTISTE-VINCENT, (f. 1870), Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. (⁹/₄ 20 — biol.)
- EINSTEIN, ALBERT, (f. 1879), Dr. phil., Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Princeton, N. J. (⁹/₄ 20 — fys.)
- LACROIX, FRANÇOIS-ANTOINE-ALFRED, (f. 1863), Dr., fh. Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. (⁹/₄ 20 — fys.)
- † PLANCK, MAX KARL ERNST LUDWIG, (f. 1858), Dr. phil., fh. Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. (⁹/₄ 20 — fys.)
- NILSSON-EHLE, NILS HERMAN, (f. 1873), Dr. phil. & med., fh. Professor i Arvelighedslære ved Universitetet i Lund. (¹⁵/₄ 21 — biol.)
- WINKLER, HANS KARL ALBERT, (f. 1877), Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. (¹⁵/₄ 21 — biol.)

- BOWER, FREDERICK ORPEN, (f. 1855), Dr., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow. ($\frac{6}{4}$ 23 — biol.)
- HARDY, GODFREY HAROLD, (f. 1877), Dr., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Cambridge, England. ($\frac{11}{4}$ 24 — fys.)
- ROSENBERG, GUSTAF OTTO, (f. 1872), fh. Professor i Botanik ved Stockholms Högskola. ($\frac{3}{4}$ 25 — biol.)
- HEVESY, GEORGE DE, (f. 1885), Dr. phil., Professor i fysisk Kemi, fh. Freiburg i Br. (København). ($\frac{3}{4}$ 25 — fys.)
- KRAMERS, HENDRIK ANTHONY, (f. 1894), Dr. phil., Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Leiden. ($\frac{3}{4}$ 25 — fys.)
- BOREL, FÉLIX-EDOUARD-JUSTIN-ÉMILE, (f. 1871), Dr., fh. Professor i fysisk Matematik ved Sorbonne i Paris. ($\frac{9}{4}$ 26 — fys.)
- DALE, Sir HENRY HALLETT, (f. 1875), Dr., fh. Direktør for National Institute for Medical Research, London. ($\frac{9}{4}$ 26 — biol.)
- DEBYE, PETER, (f. 1884), Professor i Fysik ved Cornell University, Ithaca, N. Y. ($\frac{9}{4}$ 26 — fys.)
- CUÉNOT, LUCIEN-CLAUDE-JULES-MARIE, (f. 1866), Dr., fh. Professor i Zoologi ved Universitetet i Nancy. ($\frac{8}{4}$ 27 — biol.)
- WARBURG, OTTO HEINRICH, (f. 1883), Dr., Professor, Medlem af Kaiser Wilhelm Institut für Biologie, Berlin-Dahlem. ($\frac{8}{4}$ 27 — biol.)
- BJERKNES, VILHELM FRIMAN KOREN, (f. 1862), Dr. phil., fh. Professor i Mekanik og matematisk Fysik ved Universitetet i Oslo. Kmd. af Dbg.¹ ($\frac{13}{4}$ 28 — fys.)
- WIMAN, ANDERS, (f. 1865), Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Uppsala (Lund). ($\frac{13}{4}$ 28 — fys.)
- NEUBERG, CARL, (f. 1872), Dr., Professor i Kemi ved New York University, N. Y. ($\frac{5}{4}$ 29 — biol.)
- CARLEMAN, TAGE GILLIS TORSTEN, (f. 1892), Professor i ren Matematik ved Stockholms Högskola. ($\frac{10}{4}$ 31 — fys.)
- v. FRISCH, KARL Ritter, (f. 1886), Dr., Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($\frac{10}{4}$ 31 — biol.)
- KOMPPA, GUSTAV, (f. 1867), Dr., fh. Professor i Kemi ved Tekniska Högskolan i Helsingfors. Kmd. af Dbg.¹ ($\frac{21}{4}$ 33 — fys.)

- SIEGBAHN, KARL MANNE GEORG, (f. 1886), Dr., Professor, Forstander for Kungl. Vetenskapsakademiens Forskningsinstitut for experimentel Fysik, Stockholm. ($^{21/4}$ 33 — fys.)
- THUNBERG, TORSTEN LUDVIG, (f. 1873), fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Lund. ($^{21/4}$ 33 — biol.)
- STENSIÖ, ERIK HELGE OSVALD, (f. 1891), Dr. phil., Professor, Naturhistoriska Riksmuseum, Stockholm. R. af Dbg. ($^{6/4}$ 34 — biol.)
- FRANCK, JAMES, (f. 1882), Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Chicago, Ill. ($^{6/4}$ 34 — fys.)
- NEUGEBAUER, OTTO EDUARD HERMANN, (f. 1899), Dr. phil., Professor i Matematik ved Brown University, Providence, R. I. ($^{6/4}$ 34 — fys.)
- EKMAN, SVEN PETRUS, (f. 1876), Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Uppsala. ($^{12/4}$ 35 — biol.)
- VON EULER-CHELPIN, HANS KARL AUGUST SIMON, (f. 1873), Dr. phil., fh. Professor i almindelig og organisk Kemi ved Stockholms Högskola. ($^{12/4}$ 35 — fys.)
- LILJESTRAND, GÖRAN, (f. 1886), Dr. med., Professor i Farmakologi ved Karolinska Institutet i Stockholm. ($^{12/4}$ 35 — biol.)
- MOHR, OTTO LOUS, (f. 1886), Dr. med., Professor i Medicin ved Universitetet i Oslo. ($^{12/4}$ 35 — biol.)
- KYLIN, JOHAN HARALD, (f. 1879), Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Lund. ($^{3/4}$ 36 — biol.)
- BLAKESLEE, ALBERT FRANCIS, (f. 1874), Dr. phil., Professor i Botanik, Director, Smith College Genetics Experiment Station, Northampton, Mass. ($^{3/4}$ 36 — biol.)
- STERN, OTTO, (f. 1888), Professor i Fysik, Pittsburgh, Penn. ($^{3/4}$ 36 — fys.)
- GRAN, HAAKEN HASBERG, (f. 1870), Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Oslo. ($^{8/4}$ 38 — biol.)
- GOLDSCHMIDT, RICHARD, (f. 1878), Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Berkeley, Cal. ($^{8/4}$ 38 — biol.)
- ROUS, FRANCIS PEYTON, (f. 1879), Dr., Member of the Rockefeller Institute for Medical Research, New York, N. Y. ($^{8/4}$ 38 — biol.)

- THIENEMANN, AUGUST, (f. 1882), Dr. phil., Professor i Hydrobiologi ved Universitetet i Kiel. ($\frac{8}{4}$ 38 — biol.)
- LAURITSEN, CHARLES CHRISTIAN, (f. 1892), Dr. phil., Professor i Fysik ved California Institute of Technology i Pasadena, Cal. ($\frac{14}{4}$ 39 — fys.)
- BONSDORFF, TOIVO ILMARI, (f. 1879), Dr. phil., Professor, Direktør for Geodætisk Institut i Helsingfors. Kmd. af Dbg.² ($\frac{12}{4}$ 40 — fys.)
- AHLMANN, HANS JAKOB KONRAD WILHELMSSON, (f. 1889), Dr. phil., Professor i Geografi ved Stockholms Högskola. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- HAMMARSTEN, EINAR, (f. 1889), Dr. phil., Professor i Kemi og Farmaci ved Karolinska medico-kirurgiska Institutet i Stockholm. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- HANSTRÖM, BERTIL, (f. 1891), Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Lund. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- KLEIN, OSKAR BENJAMIN, (f. 1894), Dr. phil., Professor i Mekanik ved Stockholms Högskola. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- LINDBLAD, BERTIL, (f. 1895), Dr. phil., Direktør for Stockholms Observatorium. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- NORDHAGEN, ROLF, (f. 1894), Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Oslo. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- VON POST, ERNST JACOB LENNART, (f. 1884), Dr. phil., Professor i Geologi ved Stockholms Högskola. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)
- RIESZ, MARCEL, (f. 1886), Professor i Matematik ved Universitetet i Lund. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- DE BROGLIE, LOUIS-VICTOR-PIERRE-RAYMOND, Prince, (f. 1892), Dr., Professor i teoretisk Fysik ved Sorbonne i Paris. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- CHADWICK, SIR JAMES, (f. 1891), Dr., Professor i Fysik ved Universitetet i Liverpool. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)
- DRINKER, CECIL K., (f. 1887), Dr., Professor i Fysiologi ved Harvard University, School of Public Health, Boston, Mass. ($\frac{12}{4}$ 46 — biol.)

- FENCHEL, WERNER, (f. 1905), Dr. phil., Docent i Matematik ved Danmarks tekniske Højskole Sønderengen 110, Søborg. ($^{12}/_4$ 46 — fys.)
- FLEMING, SIR ALEXANDER, (f. 1881), Dr., Professor i Bakteriologi ved Universitetet i London. ($^{12}/_4$ 46 — biol.)
- FLOREY, SIR HOWARD WALTER, (f. 1898), Dr., Professor i Patologi ved Universitetet i Oxford. ($^{12}/_4$ 46 — biol.)
- HILL, ARCHIBALD VIVIAN, (f. 1886), Dr., Professor i Fysiologi ved Universitetet i London. ($^{12}/_4$ 46 — biol.)
- JOLIOT, JEAN-FRÉDÉRIC, (f. 1900), Dr., Professor i Kerne-Kemi ved Collège de France i Paris. ($^{12}/_4$ 46 — fys.)
- JONES, SIR HAROLD SPENCER, (f. 1890), Dr. phil., Astronomer Royal, Direktør for Observatoriet i Greenwich. ($^{12}/_4$ 46 — fys.)
- KAPITZA, PJOTR, (f. 1894), Dr., Professor, Direktør for det fysiske Forskningsinstitut ved Akademiet i Moskva. ($^{12}/_4$ 46 — fys.)
- MEITNER, LISE, (f. 1878), Dr. phil., Professor ved Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens Forskningsinstitut for Fysik i Stockholm. ($^{12}/_4$ 46 — fys.)
- RICHARDS, ALFRED NEWTON, (f. 1876), Dr., Professor i Farmakologi ved Universitetet i Philadelphia, Penn. ($^{12}/_4$ 46 — biol.)
- STRUVE, OTTO, (f. 1897), Dr. phil., Professor, Direktør for Yerkes Observatoriet og McDonald Observatoriet, Chicago, Ill. ($^{12}/_4$ 46 — fys.)
- VEBLEN, OSWALD, (f. 1880), Dr., Professor i Matematik ved Institute for Advanced Study, School of Mathematics, Princeton, N. J. ($^{12}/_4$ 46 — fys.)
- GISLÉN, TÖRSTEN RICHARD EMANUEL, (f. 1893), Professor i Zoologi ved Universitetet i Lund. ($^{11}/_4$ 47 — biol.)
- SVEDBERG, THEODOR, (f. 1884), Dr. phil., Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Uppsala. ($^{11}/_4$ 47 — fys.)
- BORN, MAX, (f. 1882), Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Edinburgh. ($^{11}/_4$ 47 — fys.)

- MARCUS, ERNEST GOTTHELF, (f.   ), Professor i Zoologi ved Universitetet i São Paulo. (¹¹/₄ 47 — biol.)
- MELLANBY, SIR EDWARD, (f. 1884), Dr., fh. Professor, Sekretær ved Medical Research Council, London. (¹¹/₄ 47 — biol.)
- OORT, JAN HENDRIK, (f. 1900), Dr. phil., Professor, Direktør for Observatoriet i Leiden. (¹¹/₄ 47 — fys.)
- SIEGEL, CARL LUDWIG, (f. 1896), Professor i Matematik ved Institute for Advanced Study, School of Mathematics, Princeton, N. J. (¹¹/₄ 47 — fys.)
- VINOGRADOV, IVAN MATVEEVICH, (f.   ), Professor, Matematiker, Moskva. (¹¹/₄ 47 — fys.)
-

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Alfabetisk Fortegnelse.

Ahlmann.	v. Euler-Chelpin.	Kramers.	Richards.
Ahnlund.	Fenchel.	Kuryłowicz.	Riesz.
Albright.	Fischer.	Kylin.	Rosenberg.
Anglès.	Fleming.	Lacroix.	Rous.
Bailey.	Florey.	Lauritsen.	† Schüch.
Beazley.	Franck.	Liestöl.	Seip.
Benveniste.	Frings.	Liljestrand.	Sherrington.
Bertrand.	v. Frisch.	Lindblad.	Shetelig.
Bjerknes.	† v. Gaertringen.	Littmann.	Siegbahn.
Blakeslee.	Gardiner.	Löfstedt.	Siegel.
Bloomfield.	Gislén.	Marcus.	Smith, H.
Boëthius.	Goldschmidt.	Marouzeau.	Sommerfeldt.
Bonsdorff.	Gran.	Marstrander.	Stensiö.
Bordet.	Grégoire.	Massignon.	Stern.
Borel.	Götze.	Meinecke.	Struve.
Born.	Hadamard.	Meitner.	Svedberg.
Bower.	Hammersten.	Mellanby.	v. Sydow.
de Broglie.	Hanström.	Moberg.	Thienemann.
Brunschvicg.	Hardy.	Mohr.	Thunberg.
Brøgger.	Heckscher.	Morgenstierne.	Tillyard.
Carleman.	Hevesy.	Neuberg.	Uhlenbeck.
Chadwick.	Hill.	Neugebauer.	Veblen.
Cuénot.	Holmberg.	Nilsson.	Vendryes.
† Cumont.	Hrozný.	Nilsson-Ehle.	Vinogradov.
Cuny.	Jaeger.	Nordal.	Walberg.
Dale.	Joliot.	Nordhagen.	Warburg.
Debye.	Jones.	Nyberg.	Weibull, L.
Dopsch.	Kapitza.	Olsen, M. B.	Wellesz.
Drinker.	Karlgren.	Oort.	Wiman.
Einstein.	Klein.	l'Orange.	Winkler.
Eitrem.	Koht.	† Planck.	Zetterstéen.
Ekman.	Komppa.	v. Post.	
Ekwall.	Konow.	Ramstedt.	

SELSKABETS TILLIDSHVERV

Juni 1947

Præsident:

NIELS BOHR, valgt 31. Marts 1939, genvalgt 1945, Valget
gælder til April 1949

Klasseformænd:

JOHS. PEDERSEN, for den historisk-filosofiske Klasse, valgt
27. Marts 1942, genvalgt 1945, Valget gæl-
der til April 1948

ØJVIND WINGE, for den naturvidenskabelig-matematiske
Klasse, valgt 15. Marts 1946, Valget gælder
til April 1949

Sekretær:

JAKOB NIELSEN, valgt 16. November 1945, Valget gælder til
April 1951

Redaktør:

L. L. HAMMERICH, valgt 18. April 1941, genvalgt 1946,
Valget gælder til April 1951

Kasserer:

MATHIAS THOMSEN, valgt 14. December 1945, Valget gælder
til April 1951

Kassekommissionen:

N. E. NØRLUND (Formand), indvalgt 12. April 1935, genvalgt
1939, 1943 og 1947, Valget gælder til April 1951

NIELS BJERRUM, indvalgt 12. April 1935, genvalgt 1937,
1941 og 1945, Valget gælder til April 1949

† POUL JOHS. JØRGENSEN, indvalgt 10. April 1942, genvalgt
1946, Valget gælder til April 1950

AXEL NIELSEN, indvalgt 19. Februar 1943, genvalgt 1944,
Valget gælder til April 1948

Revisorer:

CARSTEN HØEG, valgt 11. April 1947, Valget gælder til April 1949

BØRGE JESSEN, valgt 20. April 1945, genvalgt 1946, Valget
gælder til April 1948

Revisorsuppleanter:

POUL NØRLUND, valgt 11. April 1947, Valget gælder til April 1949
 BENGT STRÖMGREN, valgt 20. April 1945, genvalgt 1946,
 Valget gælder til April. 1948

*Medlemmer af Kommissionen
 for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie,
 valgt af Selskabet:*

AAGE FRIIS, indvalgt 28. November 1930.
 HANS RÆDER, indvalgt 6. Marts 1936.

*Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje
 bevarede Kilder til dansk Historie:*

AAGE FRIIS (Formand), indvalgt 1. December 1922.
 POUL NØRLUND, indvalgt 17. Oktober 1930.
 Rigsarkivar AXEL LINVALD, indvalgt 16. Oktober 1931.

Komiteen for Union Académique Internationale:

EJNAR DYGGVE	}	Valgt 29. Marts 1946.
L. L. HAMMERICH		
CARSTEN HØEG (Formand)		

Komiteer for de af Selskabet tiltraadte Unioner under
 Conseil International des Unions Scientifiques.

Union Astronomique Internationale.

EJNAR HERTZSPRUNG	}	Valgt 9. Maj 1924.
N. E. NØRLUND (Formand)		
B. STRÖMGREN (Sekretær)		Valgt 17. November 1939.
Observator, mag. sc. JULIE		
M. VINTER HANSEN		Valgt 9. Maj 1947.

Union Internationale de Physique pure et appliquée.

MARTIN KNUDSEN (Formand)		valgt 9. Maj 1924.
NIELS BOHR	}	Valgt 13. December 1946.
J. C. JACOBSEN		
C. MØLLER		

Union Géodésique et Géophysique Internationale.

MARTIN KNUDSEN	}	Valgt 11. April 1924.
N. E. NØRLUND (Formand)		
N. P. JOHANSEN, Oberst	}	Valgt 17. April 1925.
O. B. BØGGILD		
ARNE NOE-NYGAARD, Pro- fessor	}	Valgt 27. November 1936.
HELGE PETERSEN, Direktør for Meteorologisk Institut		

Union Radio-Scientifique Internationale.

MARTIN KNUDSEN	}	Valgt 14. November 1930.
ABSALON LARSEN, Professor		
C. SCHOU, Ingeniør		
FR. HEEGAARD, Radiofoni- ingeniør (Sekretær)	}	Valgt 11. Februar 1938.

Union Internationale des Sciences Biologiques.

ALBERT FISCHER	}	Valgt 17. Januar 1947.
P. BOYSEN JENSEN		
KNUD JESSEN		
TAGE KEMP, Direktør, Dr.		
P. BRANDT REHBERG (Formand)		
KNUD SAND		
R. SPÄRCK, Professor		
MATH. THOMSEN		
J. ØRSKOV		
ØJVIND WINGE		

»Committee on Science and its Social Relations.«

J. N. BRØNSTED (Formand)	}	Valgt 22. April 1938.
H. E. GLAHN, Ingeniør		
N. THORKIL-JENSEN, Prof.		

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum:

HANS RÆDER (Formand), indvalgt 18. Oktober 1935.
 PROFESSOR KURT LATTE, Göttingen, indvalgt 4. November 1927.
 CARSTEN HØEG, indvalgt 5. Februar 1943.
 KAJ BARR, indvalgt 28. Februar 1947.

Kommissionen for den nye Ducange:

HANS RÆDER (Formand), indvalgt 2. November 1928.
 POUL NØRLUND, indvalgt 17. November 1933.
 PROFESSOR, DR. FR. BLATT, indvalgt 17. November 1933.
 ERIK ARUP, indvalgt 1. November 1935.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog:

JOHS. PEDERSEN, indvalgt 5. April 1929.

Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae«:

VILH. GRØNBECH, indvalgt 3. November 1933.
 POUL TUXEN (Kasserer), indvalgt 3. November 1933.
 CARSTEN HØEG, indvalgt 28. November 1941.
 EJNAR DYGGVE, indvalgt 12. April 1946.
 KNUD JEPPESEN, indvalgt 12. April 1946.

Kommissionen for »A Critical Pāli Dictionary«:

POUL TUXEN (Formand), indvalgt 14. December 1934.
 PROFESSOR HELMER SMITH, Uppsala, indvalgt 14. December 1934.

Carlsbergfondets Direktion:

JOHS. HJELMSLEV, valgt 11. Januar 1918, genvalgt 1920, 1930
 og 1940, Valget gælder til 25. September 1950
 JOHS. PEDERSEN (Formand), valgt 29. Januar 1926, genvalgt
 1928 og 1938, Valget gælder til 25. Sep-
 tember..... 1948
 NIELS BJERRUM, valgt 27. Februar 1931, genvalgt 1936 og
 1946, Valget gælder til 25. September 1956
 POUL TUXEN, valgt 3. Marts 1933, genvalgt 1942, Valget
 gælder til 25. September 1952
 KNUD JESSEN, valgt 5. Februar 1937, genvalgt 1944, Valget
 gælder til 25. September 1954

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

JOHS. PEDERSEN, valgt 12. Marts 1926, genvalgt 1928 og 1938, Valget gælder til 25. September 1948

Tilforordnede til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:

A. C. ANDERSEN, cand. polyt., Forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske Afdeling, valgt 6. Februar 1925, genvalgt 1930, 1935, 1940 og 1945, Valget gælder til 25. September 1950

NIELS HJELTE CLAUSSEN, Dr. techn., fh. Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, valgt 11. Februar 1938, genvalgt 1942 og 1947, Valget gælder til 25. September 1952

Medlemmer af Rask-Ørsted-Fondets Bestyrelse,

valgt af Selskabet:

NIELS BJERRUM, valgt 31. Oktober 1919, genvalgt 1923, 1927, 1931, 1935, 1939 og 1943.

K. FRIIS JOHANSEN, valgt 19. Oktober 1945.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«:

Bestyrelsens Funktionstid er 6 Aar.

RUD. COLLSTROP, Legationsattaché	} Valgt i	
AAGE FRIIS		Marts 1925,
MARTIN KNUDSEN (Formand)		genvalgt April
TH. KNUDTZON, Højesteretssagfører, valgt 3. November 1939, genvalgt April 1943.	} 1932, 1937 og 1943	

Bestyrelsen for »Emil Herborg's Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd«:

Valgene gælder til April i de nedenfor nævnte Aar.

NIELS BOHR (Formand), valgt 2. November 1945, genvalgt 1947 1955

AD. S. JENSEN, valgt 1. April 1932, genvalgt 1939 og 1946 1954

J. N. BRØNSTED, valgt 19. April 1929, genvalgt 1931, 1938 og 1945.....	1953
BENGT STRÖMGREN, valgt 11. April 1947	1952
KNUD JESSEN, valgt 1. April 1932, genvalgt 1936 og 1943 ..	1951
O. B. BØGGILD, valgt 19. April 1929, genvalgt 1935 og 1942	1950
MATHIAS THOMSEN, valgt 1. Marts 1946.....	1949
N. E. NØRLUND, valgt 2. Maj 1941.....	1948

Bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat«:
Valget gælder til April 1950.

J. BRØNDUM-NIELSEN	}	Valgt 31. Januar 1947.
KNUD JESSEN		
† POUL JOHS. JØRGENSEN		

Administrationsudvalget for »Niels Bohr Legatet«:

NIELS BOHR	}	Valgt 18. Januar 1946.
JAKOB NIELSEN		
N. E. NØRLUND		

Den danske Bestyrelse for de skandinaviske Naturforsker møder:
Valg foretages før hvert Naturforsker møde.

NIELS BJERRUM	}	Valgt 30. Marts 1928, genvalgt 13. December 1935.
NIELS BOHR		
MARTIN KNUDSEN		
ØJVIND WINGE (Sekretær), valgt 16. November 1928, genvalgt 13. December 1935.		
AD. S. JENSEN	}	Valgt 13. December 1935.
KNUD JESSEN		
C. WESENBERG-LUND		

Medlem af Bestyrelsen for »Danmarks Akvarium«, Charlottenlund,
valgt af Selskabet for 6 Aar:
AUGUST KROGH, valgt 27. November 1936, genvalgt 1941
og 1946. Valget gælder til 31. December .. 1952

Medlem af Bestyrelsen for Legatet »Ole Rømer Medaillen«,
valgt af Selskabet:

N. E. NØRLUND, valgt 1. December 1944, Valget gælder til 1950

Medlem af den danske Forening »Norden's« nordiske Sprognævn,
valgt af Selskabet:

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN, valgt 26. Januar 1945.

SELSKABETS ADRESSE ER:

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES
SELSKAB

DANTES PLADS 35, KØBENHAVN V.

Mødelokaler: Dantes Plads 35.

Sekretariat: Ny Vestergade 23², København V, Telf. Byen
3240, aabent dagl. Kl. 14—16.

Fuldmægtig: ASGER LOMHOLT (f. ²/₈ 1901), cand. theol., Nor-
masvej 32, Valby. Telf. Valby 2163. — (¹/₂ 1926).

Medhjælper i Sekretariatet: Fru ELLEN ERICHSEN (f. ¹²/₇ 97).
— (¹/₁ 1932).

BERETNING OM MØDERNE 1946—47.

204.—205. Selskabsaar.

1. Mødet den 18. Oktober 1946.

Til Stede var 33 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Martin Knudsen, J. Hjeltslev, Bjerrum, H. Bohr, Bøggild, Hertzsprung, Friis, Mortensen, Lindhard, E. Strömngren, Winge, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, J. P. J. Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Martin Kristensen, Langseth, Børge Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Poul J. Jørgensen, Høeg, K. Grønbech, Niels Nielsen, L. Hjeltslev, K. A. Jensen, Jakob Nielsen, *Sekretær*, Th. Madsen, C. Møller. — Desuden de udenlandske Medlemmer F. Buchthal, W. Fenchel og Otto Struve, Chicago.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. EINAR CHRISTIAN SAXTORPH BIILMANN, fh. Professor i Kemi ved Universitetet i København, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 13. April 1928, død den 9. August 1946.

Endvidere havde Selskabet mistet 5 udenlandske Medlemmer, nemlig Dr. FRANZ BOAS, fh. Professor i Antropologi ved Columbia University i New York, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 8. April 1927, død den 21. December 1942, Dr. med. IVAR BROMAN, fh. Professor i Anatomi ved Universitetet i Lund, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 21. April 1933, død den 11. Maj 1946, Dr. FEDERIGO ENRIQUES, Professor i højere Geometri ved Universitetet i Rom, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 10. April 1931, død den 14. Juni 1946, Dr. SIMON FLEXNER, Professor, Direktør for Rockefeller Institute for Medical Research, New York, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 9. April 1926, død den 2. Maj 1946, og Dr. phil. ERNST LEONARD LINDELÖF, fh. Pro-

fessor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 15. April 1921, død den 3. Juni 1946.

S. ORLA-JENSEN gav en Meddelelse: *Ensilagens Bakteriologi*.

Den Syrning af vore Foderstoffer der kaldes Ensilering, skyldes bestemte Mælkesyrebakterier, der nærmere omtales i det foreliggende Arbejde.

Ensilering ved Hjælp af uorganiske Syrer, A. I. V.-Metoden, der fornylig blev tildelt Nobelprisen, er med Urette ved at fortrænge den paa rette Maade udførte Mælkesyregæring.

Sekretæren forelagde Beretning om Mødet i *Conseil International des Unions Scientifiques* den 22.—24. Juli 1946 i London, hvori han tillige med Præsidenten og N. E. Nørlund havde deltaget som Selskabets Delegerede. Beretning og nye Statutter trykt Side 88—93.

I Mødet i *Union Géodésique et Géophysique Internationale* i Cambridge, England, den 29. Juli—2. August 1946 havde N. E. Nørlund deltaget som Selskabets Delegerede.

I Tilslutning til Selskabets tidligere Forhandlinger med Professor H. Munro Fox, London, vedrørende Selskabets Optagelse som Medlem af *Union Internationale des Sciences Biologiques*, havde Dansk Botanisk Forening, Biologisk Selskab og Dansk Naturhistorisk Forening paa Forespørgsel udtalt sig for Tilslutning til Unionen.

Sekretæren gav en Beretning om Festlighederne i London den 15.—20. Juli 1946 i Anledning af 300-Aaret for *Isaac Newtons Fødsel*. Selskabet var repræsenteret ved Niels Bohr, August Krogh, Jakob Nielsen og N. E. Nørlund. Der overrakte følgende Adresse fra Selskabet til Royal Society:

»At this moment, when delegates from the whole scientific world are commemorating Isaac Newton by attending the tercentenary celebrations of his birth, the Royal Danish Academy of Sciences and Letters begs to tender its salutations to the Royal Society, where, in the list of so overwhelmingly many illustrious scientists during the centuries, the name of Newton is the greatest pride.

The birth of the calculus from Newtons fundamental thinking inaugurated that brilliant development of mathematics which, in the following generations, brought about the enthusiastic contributions of the majority of the most famous philosophers of Europe.

The line which leads from Tycho Brahe's observations through Kepler's ingenious interpretation to the all embracing vision of Newton's law marks the most dramatic evolution in the history of natural science, fundamental for the achievements of science and technique in the following centuries, and equalled only by the extended conceptions of physical science in our days. It is impressed on the mind of mankind far beyond the frame of scientific thinking.

At an epoch when, more than ever before, the bearing of scientific progress is a concern of all humanity, our Academy is grateful for having been offered this opportunity of paying its tribute to the memory of a unique genius, outstanding not only in the history of English science but, indeed, of the world.«

Ved Afsløringen af Statuen af *Tycho Brahe* paa Uranienborg paa Hven den 25. August 1946 i Anledning af 400-Aaret for hans Fødsel havde Selskabet efter Indbydelse været repræsenteret ved Præsidenten og Sekretæren.

Ved 200-Aars Jubilæet for Oprettelsen af *Naturforschende Gesellschaft i Zürich* den 6.—9. September 1946 havde Selskabet efter Repræsentationsudvalgets Beslutning været repræsenteret ved Øjvind Winge, der overrakte følgende Adresse fra Selskabet:

»L'Académie Royale des Sciences et des Lettres de Danemark présente à la Naturforschende Gesellschaft de Zurich ses félicitations à l'occasion de son bicentenaire. Elle le fait avec d'autant plus de joie aujourd'hui que la paix prochaine permettra de nouveau aux savants d'entretenir une collaboration étroite avec leurs collègues étrangers. Notre Académie forme les vœux les plus sincères de bonheur et de prospérité pour la Naturforschende Gesellschaft de Zurich et émet l'espoir de voir s'établir des échanges fructueux entre les naturalistes de nos deux pays.«

Efter Forhandling mellem J. C. Jacobsen og Sekretæren var det af Royal Society, London, af »*Sir Horace Darwin's Fund*« bevilgede Beløb paa £ 750 til Indkøb af videnskabelige Instrumenter i England blevet fordelt mellem Ansøgerne, jvfr. Overs. 1945—46, Side 33.

National Academy of Sciences, Washington og *American Philosophical Society, Philadelphia* havde anmodet Selskabet om at udvælge to Medlemmer, der da vilde blive inviteret til U. S. A. som Gæster i en Del af Oktober Maaned 1946 (Møder 17.—23. Oktober). Repræsentationsudvalget havde bedt Niels Bohr og N. E. Nørlund om at repræsentere Selskabet, og disse befandt sig i U. S. A.

Bestyrelsen for »*Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand*« havde sendt Beretning for Aaret 1945. Trykt i Overs. 1945—46, Side 114.

Det vedtoges at indlede *Bytteforbindelse* med følgende:

The Institution of Electrical Engineers, London. — Mat.-fys. Medd.

The University of Utah, Salt Lake City. — Biol. Medd. og Skrifter.

Societatea Politehnică din Romania, București. — Mat.-fys. Medd.

Seminarul Matematic Universitar, Jassy. — Mat.-fys. Medd.

The Institute for Advanced Study, School of Mathematics, Princeton. — Mat.-fys. Medd.

The Indian Academy of Sciences, Bangalore. — Mat.-fys. og Biol. Medd. og Skrifter.

Fundação Getúlio Vargas, Rio de Janeiro. — Mat.-fys. Medd.

Der bevilgedes to Sæt af Selskabets under Krigen udgivne Publikationer til Disposition for *Internationella Studenthjälpens Rikskommitté, Stockholm* til to af Englændere og Amerikanere oprettede Flygtningeuniversiteter for »displaced persons« i Hamburg og München.

Carlsbergfondets Direktion havde besluttet ekstraordinært at forhøje Fondets Tilskud til Selskabet fra Kr. 20.000 til Kr. 40.000

aarlig fra 1. Januar 1946 at regne. Præsident og Sekretær havde sendt Fondets Direktion en Tak.

Den Grevelige Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse havde meddelt, at den Selskabet tilkommende Andel i Stiftelsens Overskud for Aaret 1945 udgjorde 5.248 Kr. 77 Øre.

Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse havde efter Ansøgning bevilget Selskabet Kr. 10.000 til Opretholdelse af Selskabets internationale Forbindelser.

Kassekommissionen havde bevilget Forhøjelse af Lønningerne for *Sekretariatets Personale* fra 1. April 1946 at regne.

Det vedtoges at optage følgende Afhandlinger i Publikationerne:

Dr. phil. BØRGE BAK: »*The Potential Function of Ethane*«. Trykt i Mat.-fys. Medd. Bd. XXIV, Nr. 1.

Bibliotekar, Dr. phil. F. BØRGESEN: »*Some Marine Algae from Mauritius. An Additional List of Species to Part I Chlorophyceae*«. Trykt i Biol. Medd. Bd. XX, Nr. 6.

Dr. phil. ANKER NIELSEN, Hillerød: »*Postembryonic Development and Biology of the Hydroptilidae*«. Vil blive trykt i Biol. Skrifter Bd. V, Nr. 1.

Dr. phil. SOPHUS WEBER, Leiden: »*Untersuchungen über den Einfluss des Akkommodationskoeffizienten auf Radiometererscheinungen und Molekularmanometer*«. Vil blive trykt i Mat.-fys. Medd. Bd. XXIV, Nr. 4.

Mag. scient. ROLF BRODERSEN og stud. mag. HANS KLENOW: »*Molecular Weight Determinations of Biological Substances by means of Diffusion Measurements*«. Trykt i Biol. Medd. Bd. XX, Nr. 7.

Dr. phil. KRISTIAN HØJENDAHL: »*Dielectric Constant, Viscosity, Surface Tension, and Critical Data of Boron Tribromide, Dioxan, and Ethylene Dichloride*«. Trykt i Mat.-fys. Medd. Bd. XXIV, Nr. 2.

Selskabets Kommissionær, *Ejnar Munksgaards Forlag*, havde sendt Meddelelse om Salget af Selskabets Publikationer i Aaret 1945. Salgsindtægten for Selskabet udgjorde 3.303 Kr. 03 Øre.

Selskabets Præsident havde modtaget Opfordring til at udpege et Medlem af det Udvalg, der efter de i Fundatsen givne

Regler skulde træffe den endelige Bestemmelse om Uddeling af *A/S Dansk Gærings-Industris Studiefonds Prisbelønninger* til nordiske Videnskabsmænd, der havde foretaget Undersøgelser eller offentliggjort Afhandlinger af almen Interesse paa det gæringsvidenskabelige og gæringstekniske Omraade. Den første Prisbelønning paa Kr. 12.000 var den 13. December 1946 tildelt Øjvind Winge.

Royal Society, London, havde udtalt Ønske om, at Society i sin halvårlige Journal »*Notes and Records*« fremtidig vilde meddele korte Oplysninger om Selskabets Virksomhed. Dette Ønske var imødekommet med Tak.

Professor SYDNEY CHAPMAN, London, havde tilstillet Selskabet en omfattende Samling Særtryk af sine Arbejder til Fordeling blandt interesserede Institutioner. Denne Fordeling var foretaget.

Under *Redaktørens* Ophold i Holland i det følgende Aar vilde Sekretæren varetage hans Forretninger.

Den fung. Redaktør fremlagde som udkommet i Sommerens Løb:

Oversigt over Selskabets Virksomhed 1945—46.

Fortegnelse over Selskabets Publikationer 1941—45.

Mat.-fys. Medd. Bd. XXII, Nr. 18—19. Bd. XXIV, Nr. 1.

Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 12. Bd. XX, Nr. 1, 4—5.

Biol. Skrifter Bd. IV, Nr. 3—4.

---

2. Mødet den 1. November 1946.

Til Stede var 27 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, J. Hjlemslev, Bjerrum, H. Bohr, Bøggild, Hertzsprung, Fred. Poulsen, Mortensen, Lindhard, E. Strömgen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, Orla-Jensen, Dyggve, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömgen, Math. Thomsen, Høeg, K. Grønbech, Barr, L. Hjlemslev, Jakob Nielsen, *Sekretær*, Thalbitzer. — Desuden de udenlandske Medlemmer W. Fenchel, Sten Konow, Oslo, G. Morgenstjerne, Oslo, H. S. Nyberg, Uppsala, O. Struve, Chicago, samt Professor C. L. Siegel, Princeton.

BØRGE JESSEN gav en Meddelelse: *Om Zetafunktionens Værdifordeling.*

I en Række Arbejder har HARALD BÖHR, tildels i Samarbejde med andre, behandlet den Riemannske Zetafunktionens Værdifordeling. Undersøgelserne vedrører dels Forløbet af den Kurve, som beskrives af Funktionens Værdi, naar den uafhængige Variable gennemløber en lodret Linie i den komplekse Plan, dels Fordelingen af de Punkter i en lodret Strimmel i den komplekse Plan, i hvilke Funktionen antager en given Værdi. En ny Behandling af det første Spørgsmaal er senere givet af AUREL WINTNER og Foredragsholderen. I Foredraget omtales nogle af de tidligere Resultater, hvorefter der gøres Rede for en tilsvarende ny Behandling af det andet Spørgsmaal udført i Samarbejde med mag. scient. VIBEKE BORCHSENIUS.

LOUIS HJELMSLEV forelagde to Afhandlinger: 1. *Sprog og System.* 2. *Verbet og Nominalsætningen.*

I Forbindelse med Forelæggelsen gøres Rede for nogle Hovedtræk af Sproganalysens historiske Udvikling og nuværende Problemstilling. I den første Afhandling behandles et Metodeproblem af aktuel Betydning for Forskningens nuværende Situation. Den anden Afhandling behandler et centralt Analyseproblem; der fremsættes heri nye Synspunkter for Analysen af Nominalsætningen (Sætning uden Verbum; Type: *Mands Vilje Mands Himmerig*) og for Bestemmelsen af Verbets Egenskaber.

STEN KONOW, Oslo, gav en Meddelelse: *De hvide Hunners Sprog.*

Hunnerne har spillet en stor rolle både i Europa og Asia. Selve navnet er brakt i forbindelse med det chinesiske Hioung-nu som truet Chinas handel og forbindelser alt i siste fjerdedel af det første årtusen f. Kr. Man prøvet å lukke dem ute ved den chinesiske mur, men det nyttet ikke. Ca. 468 e. Kr. finner vi hephthaliterne, de hvite hunner, som herskere i Tokharistan, og ved den tid var det også de begynte å true Europa. De gamle chinesere så tydeligvis på hunnerne som vi er vant til å gjøre, som fullblods barbarer, men kanskje må den oppfatning revideres. De synes å være kommet fra de samme egne og å ha vært av lignende art som de stammer hvis sprog den geniale forsker VILHELM THOMSEN tydet i sin epokegjørende bok om Orkhoninnskriftene. Og enhver som har prøvet å sette sig inn i innholdet av disse, er blitt slått av innledningen som så tydelig minner om heltesanger. Ingen har kanskje sett dette bedre enn tyske forskere, og i forrige verdenskrig holdt min germanistiske kollega et foredrag og hevdet for oss at her hadde vi å gjøre med gamle germanske heltesanger. Han måtte oppgi denne tanke, men jeg har alltid moret mig over at tyskerne hadde tilagt sig ting som egentlig hørte hunnerne til, og det lenge frø man var kommet til den overbevisning at de fleste ikke-jødiske folk var arierer.

I Berlin har man lenge hatt et fragmentarisk håndskrift som F. W. K. MÜLLER holdt for hephthalitisk. Det er skrevet i en sen form av det greske alfabet, som omfatter 25 bokstaver. Og dette selskaps medlem professor H. W. BAILEY har påvist at de svaret til de 24 greske + et tegn $\dot{\text{P}}\text{O}$, som er likt PO men sikkerlig har vært uttalt *sho*. Jeg har vært i besiddelse av fotografier av håndskriftet, og etterhånden mente jeg å finne enkeltheter som tydet på at sproget var iransk. Men da hephthaliterne ikke kunde tenkes å ha vært iranere, mente jeg å måtte slutte at hephthaliterne her hadde benyttet sig av sine iranske undersåtters sprog i Tokharistan, og at dette da var det egentlige, det ekte tokharisk. Vi vet jo at hephthaliterne brukte nettopp dette samme alfabet i sine myntlegender, og at disse inneholdt iranske ord som $\text{BA}\Gamma\text{O}$ »gud« og $\text{OZOPOBA}\Delta\text{I}$, »fører av 1000«. Jeg kunde ikke komme videre enn til løse formodninger. Men i et brev av ^{23/7} 46 meddelte den fremragende franske forsker JEAN FILLIOZAT mig at M. GHIRSHMAN under den sidste krig i Baktriana hadde funnet et bilingt håndskrift på pehlevi og i det hephthalitiske alfabet og kunnet påvise at sproget i dette er rent iransk. Nærmere opplysninger har jeg ikke kunnet få og GHIRSHMANS avhandling er ennå ikke trykt. Men FILLIOZAT er kommet til samme resultat som jeg at her har vi endelig funnet det virkelige tokharisk, som da ingenting har å gjøre hverken med de sprog vi har vennet os til å kalle tokharisk eller med det vi har kalt saka-kotansk, som STAËL-HOLSTEIN mente var det virkelige tokharisk.

Øjvind Winge havde indsendt Beretning om *Naturforschende Gesellschaft in Zürich's* 200-Aars Jubilæum den 7.—9. September 1946.

Til en Festlighed i Paris den 29.—31. Oktober 1946 i Anledning af 50-Aaret for *Opdagelsen af Uraniums Radioaktivitet* ved HENRI BECQUEREL havde Selskabets Ledelse efter Indbydelse valgt Martin Kristensen og C. Møller til at repræsentere Selskabet uden Udgift for dette.

Det vedtoges at indlede *Bytteforbindelse* med følgende:

British Medical Journal, London. — Biol. Medd. og Skrifter.

Bibliothèque de l'Université libre, Bruxelles. — Samtlige Publikationer.

Allan Hancock Foundation, University of Southern California, Los Angeles. — Biol. Medd. og Skrifter.

3. Mødet den 15. November 1946.

Til Stede var 31 Medlemmer, nemlig: Øjvind Winge, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, J. N. Brønsted, J. Hjeltslev, Bjerrum, H. Bohr, Bøggild, Hertzsprung, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Sand, Ræder, Ad. Jensen, K. Jessen, P. Nørlund, J. P. J. Ravn, Orla-Jensen, Linderstrøm-Lang, Martin Kristensen, B. Jessen, Math. Thomsen, K. Grønbech, Jeppesen, C. Møller, Holter, Brandt Rehberg, K. A. Jensen, Martin Knudsen, *fung. Sekretær*, Fabricius. — Desuden de udenlandske Medlemmer W. Fenchel og G. Hevesy.

HANS RÆDER gav en Meddelelse: *Aristoteles' Kritik af Platons Stats teorier.*

Om Aristoteles har formaaet korrekt at referere sin Lærer Platons Anskuelse, er et omstridt Spørgsmaal, navnlig fordi han ofte synes ikke at citere Platons Skrifter, men mundtlige Udtalelser af ham. Dette gælder dog ikke Statslæren, hvor han udelukkende har Platons Skrifter for Øje. En Sammenligning viser, at Aristoteles vel har Ret i sin Kritik af adskillige Enkeltheder, men ikke har fattet Platons Grundtanker og derfor heller ikke har kunnet give en retfærdig Fremstilling eller Bedømmelse af hans Standpunkter.

Trykt i *Filos. Medd.* Bd. II, Nr. 4.

P. BRANDT REHBERG gav en Meddelelse: *En biologisk Adskillelse af Redukton og Ascorbinsyre.*

Ved Opvarmning af Blandinger af Kulhydrater og Proteinstoffer dannes Stoffer (Reduktoner), der i kemisk Henseende minder om Ascorbinsyre uden dog at have dette Stofs biologiske Virkning. Disse Stoffer er vanskelige at adskille fra Ascorbinsyre ved de almindelige kemiske Bestemmelser.

Ved Indgift til Mennesker vises det, at de resorberes langt vanskeligere fra Tarmen end Ascorbinsyre, medens de paa den anden Side udskilles let gennem Nyrene.

Dette Forhold kan bruges til en biologisk Bestemmelse af Ascorbinsyre i Stoffer, hvori der forekommer Reduktoner.

Sekretæren gav Meddelelse om, at der kunde indsendes *Forslag til Prisopgaver* for Legaterne inden 1. Januar 1947.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Rektor, Dr. phil. KARL N. BOCK, Nakskov: »*Mittelniederdeutsch und heutiges Plattdeutsch im ehemaligen dänischen Herzogtum Schleswig*« i *Hist.-filol. Medd.* Vil blive trykt i Bd. XXXI, Nr. 1.

4. Mødet den 29. November 1946.

Til Stede var 32 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, J. Hjelmslev, Bjerrum, N. E. Nørlund, Bøggild, Hertzsprung, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Friis Johansen, Ræder, Ad. Jensen, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Martin Kristensen, Langseth, Ove Paulsen, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Poul J. Jørgensen, K. Grønbech, Jeppesen, C. Møller, A. Blinkenberg, Niels Nielsen, L. Hjelmslev, K. A. Jensen, Martin Knudsen, *fung. Sekretær*. — Desuden de udenlandske Medlemmer W. Fenchel, G. Hevesy og Otto Struve, Chicago.

Niels Bohr bragte en Hilsen fra *National Academy of Sciences, Washington* og *American Philosophical Society, Philadelphia*, i hvis Møder han og N. E. Nørlund i Oktober d. A. efter Indbydelse havde deltaget som Selskabets Delegerede.

A. LANGSETH talte Mindeord om Einar Biilmann. Trykt Side 61—68.

NIELS NIELSEN gav en Beretning om sin Rejse i U. S. A. i 1. Halvdel af 1946.

N. E. NØRLUND gav en Beretning om sine Besøg paa en Række Universiteter og videnskabelige Institutioner i U. S. A.

LOUIS HJELMSLEV gav Meddelelse om Mødet i Comité international permanent de linguistes i Paris, hvori han havde deltaget.

Efter Anmodning fra Bestyrelsen for »*Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand*« tiltraadte Selskabet, at dets Sekretariat fra Udgangen af 1946 overtog alle Forretninger knyttet til Driften af Hjemmet.

Royal Society havde meddelt, at £ 200 af »*Sir Horace Darwin's Fund*« — foruden de tidligere bevilgede £ 750 — var stillet til Disposition for danske Videnskabsmænd til Indkøb af Instrumenter i England. Fordelingen ønskedes som tidligere foretaget gennem Selskabet. Selskabet havde sendt en Tak for denne Gave.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Lektor, Dr. phil. T. W. BÖCHER: »*Cytogenetic and Biological Studies in Gera-*

nium Robertianum L.« i Biol. Medd. Vil blive trykt i Bd. XX, Nr. 8.

Den fung. Redaktør fremlagde:
Biol. Medd. Bd. XX, Nr. 6.

5. Mødet den 13. December 1946.

Til Stede var 37 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Martin Knudsen, J. Hjeltslev, Bjerrum, N. E. Nørlund, H. Bohr, Bøggild, Hertzsprung, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, E. Strömngren, Friis Johansen, Ræder, Ad. Jensen, K. Jessen, J. P. J. Ravn, J. A. Christiansen, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Ørskov, Høeg, K. Grønbech, Jepsen, C. Møller, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Jakob Nielsen, *Sekretær*, Krogh, Winge, P. Nørlund. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem W. Fenchel samt 8 andre Gæster (se Side 37—38).

Det af Kassekommissionen forelagte *Budget* for Aaret 1947 vedtoges. Trykt Side 73—75.

Herunder vedtoges en Bevilling paa 1.400 Kr. til Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Endvidere bevilgedes efter Ansøgning fra det hollandske Akademi i Amsterdam 600 Kr. til Udgivelse af »*Concordance and Indices of the Arabian Traditional Literature*«.

Det vedtoges at forhøje Lønningerne til Selskabets Embedsmænd: Sekretærens fra 2.500 Kr. til 5.000 Kr., Redaktørens fra 2.250 Kr. til 3.600 Kr. og Kassererens fra 1.000 Kr. til 2.000 Kr.

Foranlediget af en Henvendelse til Selskabet fra Bestyrelsen for »*Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand*« vedtoges efter Kassekommissionens Forslag et Tilskud fra Selskabet paa indtil 3.000 Kr. aarlig, saalænge Vilhelm Grønbech beboede Hjemmet. Derefter maatte Selskabet staa frit, og Sagen maatte tages op til fornyet Overvejelse.

Præsidenten omtalte Honorarerne til Medlemmerne af *Carlsbergfondets Direktion* og foreslog dem forhøjet med mindst Halvdelen af deres nuværende Størrelse. Han udtalte Haabet om, at et Forslag derom fra Fondets Direktion maatte komme til Selskabet til Behandling.

Efter Indstilling vedtog Selskabet at tildele Th. Mortensen den for Regnskabsaaret 1. Oktober 1945—30. September 1946 modtagne Portion af *Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat*.

Til det af Selskabet udpegede Medlem af Bestyrelsen for »*Danmarks Akvarium*« genvælges August Krogh, hvis Funktionstid udløber den 31. December 1946. Valget gælder for 6 Aar.

Det vedtoges at supplere Selskabets Komité for *Union Internationale de Physique pure et appliquée*, hvis eneste Medlem for Tiden var Martin Knudsen, med Niels Bohr, J. C. Jacobsen og C. Møller.

N. E. Nørlund gav Meddelelse om Mødet i *Union Géodésique et Géophysique Internationale* i Cambridge i Juli—August 1946. Selskabets Komité for Unionen havde drøftet de tilstillede Statutter og Forretningsordenen, og efter Komiteens Forslag vedtoges det, at der ikke stilledes noget Ændringsforslag.

N. E. Nørlund valgtes til Danmarks Repræsentant i Unionens »Conseil«.

Martin Kristensen og C. Møller havde indsendt Beretning om deres Deltagelse i 50-Aars Jubilæet for *Opdagelsen af Uraniums Radioaktivitet*, som afholdtes i Paris den 29.—31. Oktober 1946.

Ingeniörsvetenskapsakademien, Stockholm havde sendt et Eksempplar af den af Akademiet udgivne Medaille, præget til Minde om Isak Gustav Clason. Medaillen blev afgivet til den Kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Redaktøren fremlagde:

Hist.-filol. Medd. Bd. XXX, Nr. 5.

Mødet fortsattes Kl. 20 pr.

De af Københavns Universitet i Anledning af *Tycho Brahe Jubilæet* udpegede Æresdoktorer var indbudt til Mødet, og følgende var kommet til Stede: Prof. André Danjon, Paris, Prof. Bertil Lindblad, Stockholm, Sir Harold Spencer Jones, Greenwich, Prof. F. J. M. Stratton, Cambridge, Engl., Prof. J. H. Oort,

Leiden, og Prof. Otto Struve, Williams Bay (Chicago). — Endvidere Prof. Otto Lous Mohr, Oslo og Prof. Knut Lundmark, Lund.

Efter Præsidentens Forslag afsendtes følgende Telegram til KONGEN, der var forhindret i at overvære Mødet, men som til Præsidenten havde udtalt de bedste Ønsker for Selskabet:

»Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, samlet med en Række af Udlandets mest navnkundige Astronomer i Mindet om Tycho Brahes Livsværk, sender sin høje Protektor den allerærbødigste Hyldest.«

Præsidenten bød Gæsterne Velkommen.

I Anledning af 400-Aarsdagen for Tycho Brahes Fødsel den 14. December fremlagde ELIS STRÖMGREN den af Selskabet ved Hans Ræder, Bengt Strömgren og Elis Strömgren besørgede Udgave paa Engelsk af TYCHO BRAHE'S »*Astronomiae Instauratae Mechanica*«.

Endvidere fremlagdes den i »Nordisk Astronomisk Tidsskrift« offentliggjorte danske Oversættelse af den af Tycho Brahe selv — paa Latin — forfattede Levnedbeskrivelse, der udgjorde et Kapitel i »*Mechanica*«.

6. Mødet den 17. Januar 1947.

Til Stede var 41 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Martin Knudsen, Hjelmlev, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Bøggild, Hertzsprung, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Sand, Winge, Tuxen, Ad. Jensen, P. Nørlund, Arup, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömgren, Ørskov, Poul J. Jørgensen, Fabricius, Høeg, Rubow, K. Grønbech, J. C. Jacobsen, C. Møller, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, L. Hjelmlev, K. A. Jensen, Jakob Nielsen, *Sekretær*, Friis Johansen, Holter. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem W. Fenchel.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet to udenlandske Medlemmer, nemlig Dr. phil. SVANTE SAMUEL MURBECH, fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Lund, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 21. April 1933, død den 26. Maj 1946, og PAUL LANGEVIN, fh. Professor i Fysik ved Collège de France i Paris, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 5. April 1929, død den 19. December 1946.

AUGUST KROGH forelagde en af Professor MELVIN H. KNISELY, Chicago, indsendt Afhandling: »*Microscopic Observations concerning the Regulation of the Blood Flow through the Liver and other Organs and the Mechanism and Rate of phagocytic Removal of Particles from the Blood*«, af M. H. KNISELY, E. H. BLOCH og LOUISE WARNER.

Der gives et Referat af Indholdet og særlig fremhæves de Punkter, hvorved Afhandlingen knytter sig nær til danske fysiologiske Undersøgelser.

I Tilslutning til Præsidentens Henstilling i forrige Møde angaaende en Forhøjelse af de for *Carlsbergfondets Direktion* fastsatte Honorarer stillede Direktionen følgende Forslag til Ændring af Statutternes § XVII:

»De i Statutternes § XVII fastsatte Honorarer for Medlemmer af Fondets Direktion samt af Laboratoriestyrelsen og Museumsbestyrelsen forhøjes for indeværende Regnskabsaar og indtil videre med 50 %.«

Beslutningen om dette Forslag var vedtaget eenstemmig af Fondets Direktion og eenstemmig tiltraadt af Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum. Selskabet vedtog derefter eenstemmig det stillede Ændringsforslag.

Carsten Høeg aflagde Beretning om *Generalforsamlingen i UNESCO* i Paris den 19. November—10. December 1946.

Selskabet vedtog at slutte sig til *Union Internationale des Sciences Biologiques*. Til Medlemmer af den danske Komité for Unionen valgtes Albert Fischer, P. Boysen Jensen, Knud Jessen, Dr. Tage Kemp, P. Brandt Rehberg, K. Sand, Prof. R. Spärck, Math. Thomsen, J. Ørskov og Øjvind Winge.

Til Mødet i *Union Internationale de Physique pure et appliquée* i Paris den 3.—6. Januar 1947 havde Komiteen for Unionen efter Selskabets Bemyndigelse udpeget Martin Knudsen og J. C. Jacobsen til Delegerede. Martin Knudsen havde været forhindret i at deltage.

Paa Foranledning af Carsten Høeg havde Selskabet anmodet sit udenlandske Medlem, Professor EGON WELLESZ, Oxford, om at repræsentere »*Monumenta Musicae Byzantinae*« ved en »*Conference on Byzantine Studies*«, som afholdtes ved Princeton University i April 1947.

Det vedtoges at indlede *Bytteforbindelse* med følgende:

Finska Litteratursällskapet, Helsingfors. — Oversigt, Hist.-filol. Medd. og Skrifter.

»Erasmus«, Bulletin International de la Science contemporaine, Amsterdam. — Hist.-filol. Medd. og Skrifter.

Physical Society, London. — Mat.-fys. Medd.

Royal Institution of Great Britain, London. — Mat.-fys. og Biol. Medd. og Skrifter.

University of Durham Philosophical Society, Durham. — Mat.-fys. og Biol. Medd. og Skrifter.

»Helvetica Physica Acta«, Basel. — Mat.-fys. Medd.

University of Trieste, Faculties of Engineering and Science, Trieste. — Mat.-fys. Medd.

The Council for Scientific and Industrial Research, Pretoria. — Mat.-fys. og Biol. Medd. og Skrifter.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af fh. Stiftsskriver, Dr. jur. C. W. WESTRUP: »*Notes sur la sponsio et le nexum. Le nouveau fragment des Institutes de Gaius*« i Hist.-filol. Medd.

Trykt i Bd. XXXI, Nr. 2.

Klassemøder:

Den historisk-filosofiske Klasse holdt Møde med Dagsorden:

1. Mundtlig Anmeldelse af Forslag om Optagelse af nye Medlemmer i Selskabet.
2. Eventuelt.

Den naturvidenskabelig-matematiske Klasse holdt Møde med Dagsorden:

1. Mundtlig Anmeldelse af Forslag om Optagelse af nye Medlemmer i Selskabet.
2. Nedsættelse af Udvalg til Bedømmelse af en indsendt Prisbesvarelse for det Classenske Legat.
3. Eventuelt.

7. Mødet den 31. Januar 1947.

Til Stede var 38 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Bock, J. Hjelmlev, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, H. Bohr, Bøggild, Hertzprung, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen,

Lindhard, Winge, Ræder, Ad. Jensen, K. Jessen, P. Nørlund, J. A. Christiansen, Arup, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Martin Kristensen, J. Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Poul J. Jørgensen, Fabricius, J. C. Jacobsen, C. Møller, Fischer, Holter, Brandt Rehberg, Barr, Jakob Nielsen, *Sekretær*. — Desuden Selskabets udenlandske Medlemmer W. Fenchel og G. Hevesy.

KNUD FABRICIUS gav en Meddelelse: *Svenskundervisningens Indførelse i de danske Landskaber Øst for Sundet*.

Efter den forgæves danske Revanchekrig 1676—79 begyndte den svenske Regering et maalbevidst Arbejde i Skaaneland for at afløse det tidligere danske Rigssprog i Kirken, Skolen og for Retten med Svensk. Paa Grundlag af et omfattende statistisk Materiale fra omkring Aar 1700 belyses, hvor langt denne Forsvkningsproces da var skredet, og hvor dybt den naaede i Befolkningen.

W. FENCHEL gav en Meddelelse: *Om periodiske Fladeafbildninger og Udvidelser af Flytningsgrupper i den ikke-euklidiske Plan*.

En Sætning af J. NIELSEN om Eksistensen af en periodisk Fladeafbildning tilhørende en opgaven Afbildningsklasse af endelig Orden lader sig fortolke som en Sætning, ifølge hvilken det er muligt at forsyne Fladen med en ikke-euklidisk Metrik, der tildeler den en passende opgivet Symmetriegenskab. I denne Formulering er Resultatet indeholdt i en i Afhandlingen bevist Sætning om Udvidelser af diskontinuerte Flytningsgrupper i den ikke-euklidiske Plan.

Fra *executores testamenti* i Mag. art. Marcus Lorenzen's Reassumptionsbo havde Selskabet modtaget de »Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat« under Selskabets Bestyrelse hørende Midler. Legatets Formaal er at fremme Studiet af dansk Sprog og Studiet af den danske Flora. Legatkapitalen udgjorde ved Overdragelsen 159.568 Kr. 20 Øre.

Til *Bestyrelse af Legatet* valgtes J. Brøndum-Nielsen, Knud Jessen og Poul Johs. Jørgensen.

Poul Johs. Jørgensen redegjorde for Boets Behandling og Affattelsen af Fundats. Præsidenten takkede P. J. Jørgensen for hans gode Udførelse af det ham paalagte Hverv.

Fundatsen har følgende Ordlyd:

Fundats for »Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat«.

»Til Opfyldelse af Bestemmelserne i et af den den 28. Januar 1928 afdøde mag. art. Marcus Lorenzen under 8. Januar 1926 for Notarius publicus i København underskrevet Testa-

mente opretter underskrevne executores testamenti i mag. art. Lorenzens Reassumtionsbo, Skovtaksator J. A. Løvengreen og Overretssagfører Alb. Helweg-Larsen, herved følgende Fundats for det i Henhold til Testamentet stiftede Legat:

1.

Legatet skal bære Navnet, »Mag. art. Marcus Lorenzens Legat«.

2.

Legatets Formue bestaar af den Kapital, Legatet som Universalarving i Mag. art. Marcus Lorenzens Dødsbo modtager fra dette.

Legatkapitalen skal — bortset fra de Værdipapirer, der udlægges i Boet — stedse været anbragt efter de for Anbringelse af Umyndiges Midler gældende Regler.

Legatets Aktiver skal lyde paa Legatets Navn og saavidt muligt noteres som tilhørende dette.

3.

Legatet bestyres af Det kongelige danske Videnskabernes Selskab.

4.

Medens Legatkapitalen stedse skal forblive urørt, skal Legatets aarlige Renteindtægt anvendes paa følgende Maade:

A. Af Renterne henlægges 5 % — fem pro Cent — til Forøgelse af Kapitalen, indtil denne udgør Kr. 200.000.— — to Hundrede Tusinde Kroner.

B. Den resterende Renteindtægt skal anvendes til Fremme af Studiet af dansk Sprog og Studiet af den danske Flora, derunder Understøttelse til Udgivelse af betydeligere videnskabelige Arbejder paa disse Omraader. Saafremt Legatets Administration maatte finde det formaalstjenligt, kan Renterne for enkelte Aar henlægges for senere som et samlet Beløb at anvendes i forannævnte Øjemed.

5.

Over Legatets Formue, dets Indtægter og Udgifter skal hvert Aar aflægges Regnskab. For Regnskabsaflæggelsen samt

Revision og Decision gælder de for Det kongelige danske Videnskabernes Selskabs øvrige Regnskaber gældende Regler. Legatets Regnskabsaar er Kalenderaaret.

København den 18. December 1945.

ALBERT HELWEG-LARSEN. J. A. LØVENGREEN.

Underskrevne Professor, Dr. jur. Poul Johannes Jørgensen erklærer herved, at jeg som Befuldmægtiget for Det kongelige danske Videnskabernes Selskab er enig i Formuleringen af ovenstaaende Fundats.

København, den 19. December 1945.

POUL JOHS. JØRGENSEN.

I Anledning af en Henvendelse fra Société Asiatique, Paris, om Muligheden for Afholdelse af en *Orientalistkongres* i Paris 1948 vedtoges det efter Forslag fra den historisk-filosofiske Klasse at svare, at Selskabet var villigt til ved en Delegation at deltage i en saadan Kongres, hvis den blev til Virkelighed.

Det vedtoges at sende Oversigten til Københavns Stadsarkiv.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Professor MELVIN H. KNISELY, Chicago, i Samarbejde med E. H. BLOCH og LOUISE WARNER: »*Microscopic Observations concerning the Regulation of the Blood Flow through the Liver and other Organs and the Mechanism and Rate of phagocytic Removal of Particles from the Blood*« i Biol. Skrifter. Vil blive trykt i Bd. IV, Nr. 7.

Den fung. Redaktør fremlagde:
Mat.-fys. Medd. Bd. XXIV, Nr. 2.
Biol. Skrifter Bd. IV, Nr. 6.

Klassemøder:

I Stedet for de indvarslede Klassemøder til Diskussion om en eventuel *Forøgelse af Medlemsantallet* holdt Klasserne et Fællesmøde. Efter at J. Hjelmlev havde indledt en Drøftelse, henvistes Sagen til fornyet Overvejelse i Klasserne.

8. Mødet den 14. Februar 1947.

Til Stede var 30 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, J. Hjelmlev, Bjerrum, H. Bohr, Bøggild, Hertzsprung, Mortensen, Lindhard, Winge, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, P. Nør-lund, J. P. J. Ravn, J. A. Christiansen, Arup, Martin Kristensen, B. Jessen, B. Strömngren, Poul J. Jørgensen, Jeppesen, C. Møller, Fischer, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Jakob Nielsen, *Sekretær*. — Desuden Sel-skabets udenlandske Medlemmer W. Fenchel og H. J. K. W. Ahlmann, Stockholm.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. ERICH HECKE, Professor i Matematik ved Universitetet i Hamburg, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 12. April 1935, død i København den 13. Februar 1947.

NIELS NIELSEN gav en Meddelelse: *Paricutin, den nye Vulkan i Mexico*.

Man har hidtil i 2 Tilfælde iagttaget Dannelsen af saakaldte nye Vulkaner nemlig »*Monte Nuovo*« ved Napoli i 1528 og »*Jorullo*« i Mexico i 1759. Hertil er nu kommet et tredje Tilfælde. Den nye Vulkan ligger i Staten Michoacán i Mexico i Nærheden af den senere ødelagte Landsby Paricutin, efter hvilken Vulkanen er opkaldt.

Udbrudsvirksomheden begyndte i en Majsmark den 20. Februar Kl. 17²⁰ 1943 og er siden fortsat omend med aftagende Styrke. Der er præ-steret anselige Mængder af Lava og Løsmateriale, og Vulkanens Hoved-kegle har nu en relativ Højde paa ca. 400 m.

Iagttagelsesmateriale er ret fyldigt, og man har herigennem faaet visse Bidrag til Forstaaelsen af Vulkanismen i Almindelighed og til visse særlige Forhold vedrørende Vulkanismen i Mexico.

Selskabet havde modtaget Beretning om Mødet i *Union Inter-nationale de Physique pure et appliquée* den 3.—4. Januar 1947, ved hvilken Lejlighed J. C. Jacobsen repræsenterede Selskabet. Det næste Møde i Unionen var ansat til September 1948, formentlig i Holland. Til Unionens Præsident valgtes H. A. Kramers, Leiden, og blandt Vicepræsidenterne var J. C. Jacobsen. Kontingentenhe-den fastsattes til \$ 40 aarligt for Aarene 1947 og 1948.

Det vedtoges at indlede *Bytteforbindelse* med Istituto di Studi Liguri, Bordighera, og at sende Hist.-filol. og Arkæol.-kunsthist. Medd. og Skrifter.

9. Mødet den 28. Februar 1947.

Til Stede var 25 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Bjerrum, Krogh, H. Bohr, Hertzsprung, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Winge, Friis Johansen, Tuxen, K. Jessen, P. Nørlund, Linderstrøm-Lang, Martin Kristensen, Langseth, J. Brøndsted, B. Jessen, Fabricius, Høeg, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Jakob Nielsen, *Sekretær*, Th. Madsen. — Desuden Selskabets udenlandske Medlem F. Buchthal.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. med. LOUIS SIGURD FRIDERICIA, Professor i Hygiejne ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 6. April 1934, død den 26. Februar 1947.

KNUD JESSEN forelagde en Afhandling: *Studies in Late-Quaternary Deposits and Flora-history of Ireland*.

Efter Indbydelse fra den af The Royal Irish Academy nedsatte »Committee for Quaternary Research in Ireland« foretoges i 1934 og 1935 omfattende Undersøgelser i irske Tørvemoser og hævdede Havaflejringer med det Formaal at tilvejebringe et Grundlag for Udforskningen af den irske sen- og postglaciale Floras og Vegetations Historie.

Ved Hjælp af Pollenanalyse, identificerede makroskopiske Plante-rester og stratigrafiske Forhold begrundes en vegetationshistorisk-klimatisk Zoneinddeling af de sen- og postglaciale Allejringer, hvis yngre Zoner bringes i tidsmæssig Kontakt med henholdsvis de mesolithiske og neolitiske Kulturperioder samt med Broncealderens forskellige Afsnit. Det forsøges at synkronisere denne Zoneinddeling med den tilsvarende danske.

De nu foreliggende Oplysninger om Irlands hidtil næsten ukendte senglaciale Flora og om dennes Vegetationsforhold kaster nyt Lys over det stærkt diskuterede Spørgsmaal om, hvor den irske og britiske Flora opholdt sig (survived) under Glacialtidens Nedisninger, og dermed ogsaa over de Problemer, der knytter sig til Indvandringen af Irlands i geografisk Henseende stærkt isolerede lusitanske og nord-amerikanske Floraelementer.

Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat havde sendt Beretning og Regnskab for Aaret 1946. Selskabet gav Decharge for Regnskabet. Et Uddrag er trykt Side 85—86.

Conseil International des Unions Scientifiques havde sendt Kopi af den Overenskomst, som nylig var sluttet mellem Conseil og UNESCO.

Den danske Komité for *Union Internationale des Sciences Biologiques* havde konstitueret sig med P. Brandt Rehberg som Formand.

Til Medlem af *Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum* valgtes Kaj Barr i Stedet for Dr. phil. Fru Ada Adler, der var afgaaet ved Døden.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Dr. phil. O. HAGERUP: »*The Spontaneous Formation of Haploid, Polyploid, and Aneuploid Embryos in some Orchids*« i Biol. Medd. Vil blive trykt i Bd. XX, Nr. 9.

Den fung. Redaktør fremlagde:

Biol. Medd. Bd. XX, Nr. 7.

Biol. Skrifter Bd. IV, Nr. 5.

Klassemøder:

Begge Klasser holdt Møde med Dagsorden:

1. Diskussion om eventuel Forøgelse af Medlemsantallet.
2. Eventuelt.

10. Mødet den 14. Marts 1947.

Til Stede var 38 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, J. N. Brønsted, J. Hjelmslev, Krogh, H. Bohr, Bøggild, Hertzprung, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Winge, Ræder, Ad. Jensen, K. Jessen, P. Nørlund, J. P. J. Ravn, Arup, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Martin Kristensen, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Ørskov, Fabricius, Høeg, Rubow, C. Møller, Niels Nielsen, Barr, L. Hjelmslev, Jakob Nielsen, *Sekretær*, Lundsgaard, J. C. Jacobsen og K. A. Jensen. — Desuden Selskabets udenlandske Medlemmer F. Buchthal og W. Fenchel.

FRED. POULSEN forelagde den reviderede danske Nyudgave og den svenske Ud-gave af *Romerske Kulturbilleder*.

Baade Kapitlet: Land og By og Afsnittet om Børneopdragelse er betydeligt forøgede.

FRED. POULSEN gav en Meddelelse: *Et nyfundet Portræt af Cato den Yngre*.

I Volubilis i Marokko fandtes i Slutningen af 1944 en signeret Bronce-buste af Cato Uticensis, hvis Træk hidtil har været ukendte. Først nu foreligger en foreløbig Publikation og Fotografier, der tillader en stilistisk Vurdering.

Kommissionen for den nye Ducange havde sendt Beretning for Aaret 1946. Trykt Side 87.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum havde sendt Beretning for Aaret 1946. Trykt Side 87.

Die Österreichische Akademie der Wissenschaften, Wien, havde sendt Indbydelse til 100-Aars Jubilæum den 11.—16. Maj 1947. Det vedtoges at sende en Lykønskningskrivelse, men ingen Delegeret.

Der var modtaget Indbydelse til Præsidentindsættelsen ved *The Rice Institute, Houston, Texas*, den 10. April 1947. Det vedtoges at sende et fælles Telegram fra Selskabet og Univ. Institut for teoretisk Fysik.

Til de afsluttende Møder ved *Princeton University's* 200-Aars Jubilæum den 16.—17. Juni 1947 delegeredes H. Holter, der paa det Tidspunkt opholdt sig i U. S. A.

Ved Mødet i *Union Internationale des Sciences Biologiques* i København den 28. Juli 1947, der skulde afholdes i Selskabets Lokaler, vilde Selskabet som saadant efter modtaget Indbydelse være repræsenteret ved Øjvind Winge.

Komiteen for *Union Internationale des Sciences Biologiques* havde valgt Øjvind Winge, Jeppe Ørskov og Professor R. Spärck til Danmarks Repræsentanter ved Unionens Møde i København i Juli 1947.

American Chemical Society havde gennem UNESCO meddelt, at det havde stillet en større Sum til Raadighed til Betaling af Udgifterne for Opholdet i U. S. A. af indtil 10 Naturvidenskabsmænd, spec. Kemikere, fra krigsramte Lande. Det vedtoges at underrette Universitetet, Danmarks tekniske Højskole, Kemisk Forening o. a.

Det vedtoges at indlede *Bytteforbindelse* med det slovakiske Akademi, Matica Slovenská, Turčiansky Sv. Martin og at sende samtlige fremtidige Publikationer.

Det vedtoges at optage — uden yderligere Forelæggelse — følgende Afhandling af ELIS STRÖMGREN: »*The Short-periodic Comets and the Hypothesis of their Capture by the Major Planets*« i Mat.-fys. Medd. Vil blive trykt i Bd. XXIV, Nr. 5.

Det vedtoges at optage følgende Afhandlinger af Dr. phil. BØRGE BAK: »*Spectroscopy and Thermodynamics I-II*« og »*Geometry of the Molecules Methyl Chloride and Methyl Bromide*« i Mat.-fys. Medd.

Selskabets Sekretariat havde sendt Beretning om Virksomheden i Aaret 1946. Trykt Side 94—96.

Den fung. Redaktør fremlagde:
Filos. Medd. Bd. II, Nr. 4.

Klassemøder:

Begge Klasser holdt Møde med Dagsorden:

1. Forhandling om og Afstemning over Forslag om Optagelse af nye Medlemmer.
2. Eventuelt.

II. Mødet den 28. Marts 1947.

Til Stede var 36 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, J. Hjelmslev, N. E. Nørlund, Bøggild, Hertzprung, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Winge, Friis Johansen, Tuxen, Ad. Jensen, Knud Jessen, J. P. J. Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Martin Kristensen, Langseth, J. Brøndsted, B. Strömgren, Math. Thomsen, Fabricius, Høeg, K. Grønbech, J. C. Jacobsen, C. Møller, Fischer, Brandt Rehberg, Barr, Jakob Nielsen, *Sekretær*, P. Nørlund, Jeppesen. — Desuden Selskabets udenlandske Medlemmer F. Buchthal og W. Fenchel.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet 3 udenlandske Medlemmer, nemlig Dr. phil. EUGEN STEINACH, fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Wien, optaget i den naturviden-

skabelig-matematiske Klasse den 2. April 1937, død i Zürich, Dr. med. MAGNUS JOHAN CARL AUGUST FORSSMAN, fh. Professor i alm. Patologi og Bakteriologi ved Universitetet i Lund, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 6. April 1923, og Dr. PIERRE-MARIE-FELIX JANET, fh. Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 9. April 1920.

AAGE FRIIS forelagde: *Johanne Luise Heiberg: Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg. En Beretning støttet paa efterladte Breve.* 4. gennemsete Udgave med Tillæg og Oplysninger ved Aage Friis og Just Rahbek, samt gav nogle Meddelelser om den litterære Behandling af de efterladte Papirer fra den Gyllembourg-Heibergske Familiekreds.

Sekretæren gav Meddelelse om Klassernes *Forslag til Indvalg* af nye Medlemmer.

Selskabet vedtog følgende af Udvalget for »*Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat*« stillede Forslag til Tillæg til Selskabets Forretningsorden:

»*XI. Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat.*

Til at behandle Ansøgninger om dette Legat nedsætter Selskabet et Udvalg paa 3 Medlemmer, hvoriblandt mindst 1 Repræsentant for hvert af Legatets Fagomraader, dansk Sprog og dansk Flora. Valget, der gælder for 3 Aar, finder ordentligvis Sted i April med Gyldighed fra den paafølgende 1. Maj. Genvalg kan finde Sted. Afgaar et Medlem inden Valgperiodens Udløb, vælges et nyt Medlem for Resten af hans Funktionstid. Udvalget vælger selv sin Formand og fastsætter de nærmere Regler for sin Virksomhed.

Ansøgninger om Legatet indkaldes af Sekretariatet med mindst 14 Dages Varsel til 1. Marts. De indkomne Ansøgninger tilstilles Udvalget, der afgiver Indstilling til Selskabet. Selskabets Bortgivelse af Legatet finder Sted i April Maaned.

Hvis der ikke ved Bortgivelsen er disponeret over hele det ledige Beløb, overføres Resten til Uddeling i det følgende Aar.

Beretning for Legatet og Regnskab for Kalenderaaret afgives til Selskabet og trykkes i Oversigten.«

De to ledige Portioner af *Emil Herborg's Legat* var for Aarene 1. April 1947—50 tildelt mag. scient. Kjeld Gyldenkerne og cand. mag. H. Højgaard Jensen.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af mag. scient. C. BARKER JØRGENSEN: »*On the Spicule-Formation of Spongilla lacustris (L.) and Ephydatia fluviabilis (L.). 2. The Rate of Growth of the Spicules*« i Biol. Medd. Vil blive trykt i Bd. XX, Nr. 10.

Selskabet fortsatte Drøftelsen af Spørgsmaalet om en eventuel *Forøgelse af Medlemsantallet*, og et Udvalg nedsattes til at overveje Sagen nærmere. Udvalget sammensattes af: Præsidenten, Klasseformændene, Sekretæren, Aage Friis, K. Grønbech, J. Hjelm-slev, C. Høeg, N. E. Nørlund og P. Brandt Rehberg.

12. Mødet den 11. April 1947.

Til Stede var 34 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, J. Hjelm-slev, N. E. Nørlund, H. Bohr, Bøggild, Friis, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Winge, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, J. P. J. Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lundsgaard, B. Jessen, Math. Thomsen, Fabricius, Rubow, K. Grønbech, Fischer, Barr, L. Hjelm-slev, Jakob Nielsen, *Sekretær*, J. C. Jacobsen, C. Møller. — Desuden Selskabets udenlandske Medlemmer F. Buchthal og W. Fenchel.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. ELIS SVANTE STRÖMGREN, fh. Professor i Astronomi ved Københavns Universitet, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 8. April 1927, død den 5. April 1947.

Desuden havde Selskabet mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Sir JOSEPH BARCROFT, fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, Engl., optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 15. April 1921, død den 21. Marts 1947.

Selskabets tidligere Præsident, HOLGER PEDERSEN, fyldte den 7. April 1947 80 Aar. Selskabets Lykønskning blev overbragt af Præsidenten, Formanden for den historisk-filosofiske Klasse, Sekretæren og Redaktøren, og der var sendt en Blomsterdeko-ration. Det blev ved den Lejlighed tilbudt Holger Pedersen at

lade en Del af hans spredte, mindre Arbejder udgive af Selskabet, og Holger Pedersen indvilgede heri.

JOHS. HJELMSLEV forelagde et Arbejde: *Det projektive Grundlag for den infinitesimale Geometri.*

I Tilslutning til og i Fortsættelse af sine tidligere Arbejder over Grundlaget for den infinitesimale Geometri forelægger Forfatteren en systematisk Fremstilling af sine Resultater paa det nævnte Omraade til Optagelse i Selskabets matematisk-fysiske Meddelelser.

L. L. HAMMERICH gav en Meddelelse: *Laryngal foran Sonant.*

Den Teori om forsvundne indoeuropæiske Laryngaler (Strubelyde), som F. DE SAUSSURE og HERM. MØLLER fremsatte for snart 70 Aar siden, fik en smuk Bekræftelse ved Opdagelsen af Hittitisk, der i adskillige Tilfælde viste sig at have en af en Laryngal opstaaet Bagtungsinspirant paa de teoretisk forudsatte Steder i Ordene. De hittitiske Fakta er blevet tydet bl. a. af KURYŁOWICZ, HOLGER PEDERSEN, HANS HENDRIKSEN. I Tilslutning hertil undersøges nogle Forhold vedrørende den indoeuropæiske Laryngal, naar denne kan formodes at have staaet foran en af de saakaldte Sonanter (*w, j, r, l, n, m*).

Kassekommissionen forelagde det reviderede *Regnskab* for Aaret 1946. Uddrag deraf trykt Side 69—72.

Carlsbergfondets Direktion forelagde ved Formanden Beretning for Aaret 1. Oktober 1945 til 30. September 1946. Trykt II Side 1—84.

Der foretoges Afstemning over de fra Klasserne indbragte Forslag til Optagelse af *nye Medlemmer*. Valgt blev følgende:

I *den historisk-filosofiske Klasse* som indenlandsk Medlem: Dr. phil. OTTO EMIL RAVN, Professor i Assyriologi ved Københavns Universitet; som nordiske Medlemmer: Dr. phil. NIELS AHN Lund, Professor i Historie ved Stockholms Högskola, Dr. phil. AXEL OLOF (OLLE) HOLMBERG, Professor i Litteraturhistorie og Poetik ved Universitetet i Lund og Dr. phil. ALF AXELSSØN SOMMERFELT, Professor i almen Sprogvidenskab ved Universitetet i Oslo; som øvrige udenlandske Medlemmer: Dr. phil. WILLIAM FOXWELL ALBRIGHT, Professor i semitiske Sprog ved Johns Hopkins University, Baltimore, Md., Dr. phil. LEONARD BLOOMFIELD, Professor i Lingvistik ved Yale University, New Haven, Conn. og JERZY KURYŁOWICZ, tidl. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Lwów (Kraków).

I den naturvidenskabelig-matematiske Klasse som nordiske Medlemmer: TORSTEN RICHARD EMANUEL GISLÉN, Professor i Zoologi ved Universitetet i Lund og Dr. phil. THEODOR SVEDBERG, Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Uppsala; som øvrige udenlandske Medlemmer: Dr. phil. MAX BORN, Professor i Fysik ved Universitetet i Edinburgh, ERNEST GOTTHELF MARCUS, Professor i Zoologi ved Universitetet i São Paulo, Dr. Sir EDWARD MELLANBY, fh. Professor, Sekretær ved Medical Research Council, London, Dr. phil. JAN HENDRIK OORT, Professor, Direktør for Observatoriet i Leiden, CARL LUDWIG SIEGEL, Professor i Matematik ved Institute for Advanced Study, Princeton, N. J. og IVAN MATVEEVICH VINOGRADOV, Professor, Matematiker, Moskva.

Endvidere foretoges følgende Valg:

1. Til Medlem af *Kassekommissionen* for Aarene 1947—51 genvalgte N. E. Nørlund.
2. Til *Revisor* for Aarene 1947—49 valgtes Carsten Høeg i Stedet for Poul Nørlund, der ikke ønskede Genvalg.
3. Til *Revisorsuppleant* for Aarene 1947—49 valgtes Poul Nørlund i Stedet for Gudm. Hatt.
4. Til Medlem af *Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat* for Aarene April 1947—55 genvalgte Niels Bohr.
5. Til Medlem af *Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat* for Aarene April 1947—52 valgtes Bengt Strömngren i Stedet for Elis Strömngren, der var afgaaet ved Døden.
6. Som *Tilforordnet til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse* for Aarene 25. September 1947—52 genvalgte fh. Direktør, Dr. techn. Niels Hjelte Claussen.

Carlsbergfondets Direktion havde meddelt, at der under 26. Marts d. A. var meddelt kgl. Konfirmation paa den midlertidige Ændring af § XVII i Fondets Statutter vedrørende Forhøjelse af Honorarer til Medlemmer af Fondets Direktion o. a.

Conseil International des Unions Scientifiques havde meddelt, at Eksekutivkomiteen havde valgt P. Brandt Rehberg til Medlem af »*The Committee on Science and its Social Relations*«.

Det vedtoges at indlede *Bytteforbindelse* med University College Library, Cork, Eire og at sende samtlige Selskabets fremtidige Publikationer.

Det vedtoges at optage følgende Afhandlinger:

Cand. mag. H. HØJGAARD JENSEN: »Nogle Bemærkninger om Varmeudveksling ved Straaling« paa Engelsk i Mat.-fys. Medd.

Amanuensis, Dr. phil. HENNING LEMCHE: »Northern and Arctic Tectibranch Gastropods I-II« i Biol. Skrifter. Vil blive trykt i Bd. V, Nr. 3.

Cand. polyt. & mag. scient. NIELS CLAUSON-KAAS: »Reactions of the Furan Nucleus; 2.5-Dialkoxy-2.5 dihydrofurans and 2.5-Diacetoxy-2.5-dihydrofuran« i Mat.-fys. Medd. Vil blive trykt i Bd. XXIV, Nr. 6.

13. Mødet den 25. April 1947.

Til Stede var 39 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Martin Knudsen, J. N. Brønsted, J. Hjlemslev, Bjerrum, N. E. Nørlund, H. Bohr, Bøggild, Hertzsprung, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Winge, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, P. Nørlund, J. P. J. Ravn, Orla Jensen, Arup, Linderstrøm-Lang, Martin Kristensen, B. Jessen, B. Strömgren, Math. Thomsen, Fabricius, C. Møller, Fischer, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, L. Hjlemslev, O. E. Ravn, Jakob Nielsen, *Sekretær*, Wesenberg-Lund, Friis. — Desuden Selskabets udenlandske Medlemmer F. Buchthal og W. Fenchel.

Præsidenten meddelte, at Selskabets høje Protektor *Hans Majestæt Kong CHRISTIAN DEN TIENDE* efter 35-Aars Kongegerning var afgaaet ved Døden paa Amalienborg den 20. April 1947.

Præsidenten udtalte i den Anledning følgende:

»Siden vort sidste Møde har en dyb Sorg ramt hele det danske Folk ved Kong Christian den Xdes Død. Store og for vort Land dybt indgribende Begivenheder fandt Sted under Kongens lange Regeringstid. Kort efter Tronbestigelsen udbrød den første Verdenskrig, i hvilken Danmarks Inddragelse blev lykkelig undgaaet, og ved hvis Afslutning saa dybt et Saar i det danske Folkelegeme heledes ved de sønderjydske Landsdeles Genforening med Moderlandet. Ved den Værdighed og Umiddelbarhed, hvormed Kongen i de Dage tolkede alle Dan-

skes Følelser, vandt Kong Christian den Xde den Plads i Folkets Hjerte, som gennem Aarene skulde blive dybere og dybere fæstet. Samhørighed mellem Konge og Folk skulde dog naa den største Inderlighed og Styrke i de tunge Tider under den sidste store Krig, hvor for første Gang i vor tusindaarige Historie Danmark for en Tid mistede sin Frihed og blev besat af fjendtlige Tropper. For den ubrydelige Vedhængen ved de Traditioner og Idealer, der kendetegner vor gamle Kultur, og paa hvilke vi bygger vort Liv, blev Kongen det naturlige Samlingsmærke og vakte ved sin ranke Færd og sit opmuntrende Forbillede hele Folkets Taknemmelighed og Beundring, lige som Kongen ude i Verden vandt en Anseelse af største Betydning for vor Sag. At det blev forundt vor gamle Konge at opleve Lykken over Danmarks Befrielse, føltes af alle som en væsentlig Del i den store Glæde. I sine sidste Aar omgaves Kongen fra hele Folkets Side af en Ærbødighed og Kærlighed, der vanskeligt kan finde sin Lige, og under den fremadskridende alvorlige Sygdom, der skulde gøre Ende paa Kongens Liv, samledes alle i Bekymring og Medfølelse.

Her i Videnskabernes Selskab, hvor vi ved saa mange Lejligheder har følt den varme Interesse, vor høje Protektor nærede for vort Arbejde, som for alle Bestræbelser for at højne Kulturen i vort Land, og hvor Kongen saa ofte har kastet Glans over vore Møder, deltager vi inderligt i Sorgen over Kong Christian den Xdes Død og i Taknemmelighed for alt, hvad Kongen har været for vort Land.

I Overensstemmelse med Selskabets Traditioner paatænkes det at hellige et særligt Møde til Mindet om Kong Christian den Xde, et Møde, der antagelig vil blive det første i den kommende Sæson, og vi haaber ved den Lejlighed, at Hans Majestæt Kong Frederik den IXde vil bære Selskabet ved sin Nærværelse. Jeg er sikker paa at have hele Selskabets Tilslutning til, at vi over for Hans Majestæt giver Udtryk for vor Deltagelse og vor Hyldest, og at vi anmoder Kongen om at vise Selskabet den Ære og i Lighed med sine Forgængere yde os den Støtte at være Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Protektor.◊

Selskabets Medlemmer sluttede sig dertil ved at rejse sig.

Præsidenten bød det nye indenlandske Medlem Velkommen.

BENGT STRÖMGREN gav en Meddelelse: *Problemer vedrørende det interstellare Stof og Stjernernes Udviklingshistorie.*

Ved Undersøgelser af BEALS, ADAMS og OORT er det blevet fastslaaet, at en væsentlig, maaske den overvejende Del af det interstellare Stof findes i Kondensationsomraader med Diametre af Størrelsesordenen 40 parsec. Ved Anvendelse af tidligere afledte Resultater vedrørende den interstellare Brints Ionisation undersøges paa Grundlag heraf Ionisations- og Anslagsforholdene i det interstellare Rum. Det vises, at visse iagttagne Anomalier vedrørende Styrken af interstellare Absorptionslinier af Ca I og Ca II samt CH I og CH II nu kan tydes. Vedrørende Forekomsten af interstellare Partikler vises, at en forventet Korrelation mellem interstellare Molekylliners Styrke og interstellar selektiv Absorption er til Stede i udpræget Grad.

Kendskabet til det interstellare Stofs Egenskaber har givet Muligheder for en Diskussion af Problemer vedrørende Stjernernes Dannelse. Herved har visse uløste Problemer vedrørende Opbygningen af og Energiproduktionen i Kæmpestjernerne faaet fornyet Aktualitet. I Tilknytning til en Omtale heraf og af Undersøgelser paa Københavns Observatorium, der har Forbindelse med disse Problemer, forelægges en Afhandling af Docent ANDERS REIZ, Lund: *On the Structure of Giant Stars with Isothermal Cores.*

LOUIS HJELMSLEV gav en Meddelelse: *Sprogets Grundstruktur belyst ved simple Modeller.*

En Strukturbeskrivelse af Sproget krævedes første Gang af F. DE SAUSSURE (i hans efterladte Forelæsninger, 1916), der indsaa, at en strukturel Sprogdefinition vil være tilfredsstillende ogsaa af andre Strukturer end Sprog i traditionel lingvistisk Forstand.

Denne Erkendelse maa føre til at søge Sprogets Grundstruktur i Træk, der er fælles for alle egentlige Tegnsystemer; den skal være til Stede i alle Sprog i traditionel lingvistisk Forstand, men den maa antages at foreligge simplere og lettere tilgængelig i Tegnsystemer af anden Art. Saadanne simplere Tegnsystemer er hidtil kun undersøgte fra logistisk Side, væsentlig kun matematisk-logiske Symbolsystemer, og med en Metode, som fra lingvistisk Synspunkt er utilfredsstillende.

Fra lingvistisk Synspunkt har Foredragsholderen i 1943 forsøgt en strukturel Sprogdefinition. Hensigten med Foredraget er at belyse denne ved Hjælp af simple Strukturer fra Dagliglivets Verden, og at stille disse i Relation til Sprog i traditionel lingvistisk Forstand.

Kassekommissionen havde genvalgt N. E. Nørlund til Formand for Aaret 1947—48.

Undervisningsministeriet havde meddelt, at der for Finansaaret 1947—48 var bevilget Selskabet et *Statstilskud* paa Kr. 40.000 foruden det mindre Beløb Kr. 1.175.

Det vedtoges at indlede *Bytteforbindelse* med Museo Civico di Storia Naturale, Triest og at sende Biol. Medd. og Skrifter.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Universitetsadjunkt, cand. med. IB HOLM-JENSEN, Aarhus: »*Osmotic Regulation in Daphnia magna under Physiological Conditions and in the Presence of Heavy Metals*« i Biol. Medd. Vil blive trykt i Bd. XX, Nr. 11.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Dr. phil. THORVALD SØRENSEN: »*En Metode til Etablering af Grupper af ens Vidde i Plantesociologien og dens Anvendelse paa Analyser af Vegetationen paa dansk Overdrev*« paa Engelsk i Biol. Skrifter.

Klassemøde:

Den naturvidenskabelig-matematiske Klasse holdt Møde med Dagsorden:

1. Behandling af Bedømmelse af en indkommet Prisbesvarelse.
2. Eventuelt.

14. Mødet den 9. Maj 1947.

Til Stede var 38 Medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *Præsident*, Holger Pedersen, Bock, J. N. Brønsted, J. Hjelmlev, Bjerrum, N. E. Nørlund, H. Bohr, Wesenberg-Lund, Bøggild, Hertzsprung, Friis, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, P. Nørlund, J. P. J. Ravn, Dyggve, Martin Kristensen, B. Jessen, B. Strömgren, Math. Thomsen, P. J. Jørgensen, K. Grønbech, J. C. Jacobsen, C. Møller, Niels Nielsen, Barr, O. E. Ravn, Jakob Nielsen, *Sekretær*, V. Grønbech. — Desuden Selskabets udenlandske Medlemmer F. Buchthal, W. Fenchel, H. P. l'Orange, Oslo og C. L. Siegel, Princeton, samt Prof. J. van der Corput, Amsterdam.

Præsidenten meddelte, at han efter Indbydelse havde repræsenteret Selskabet ved *Hans Majestæt Kong CHRISTIAN DEN XDES Bisættelse* i Roskilde Domkirke Onsdag den 30. April 1947.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. OVE VILHELM PAULSEN, fh. Professor i Botanik ved Farmaceutisk Læreanstalt i København, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 2. April 1937, død den 29. April 1947.

Endvidere meddeltes, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. VICTOR MØRITZ GOLDSCHMIDT, Professor i Mineralogi ved Universitetet i Oslo, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 8. April 1938.

HOLGER PEDERSEN gav en Meddelelse: *En planlagt Indledning til Studiet af Lykisk.*

Vort Kendskab til det mærkelige Oldtidssprog i Lilleasiens sydvestlige Hjørne gaar tilbage til det nittende Aarhundredes Begyndelse. Men det afgørende Gennembrud i vor Forstaaelse af Indskrifterne fandt Sted i de sidste Aar af Aarhundredet gennem Arbejder af Nordmanden ALF TORP og vor Landsmand VILHELM THOMSEN. Imidlertid var der fra østerrigsk Side udsendt videnskabelige Ekspeditioner til Lykien og tilvejebragt Kopier af Indskrifterne, og den ene af Lederne af den sidste Ekspedition, ERNST KALINKA, udgav 1901 et Corpus af de lykiske Indskrifter, anlagt efter en meget god Plan og aabenbart beregnet paa at være et afsluttende Værk. Udførelsen lider imidlertid af saa store Mangler, at Værket ikke uden Korrektiv bør blive staaende som Udgangspunkt for fremtidig Forskning. Paa den anden Side kan man heller ikke tænke paa at gøre det overflødigt. Der paatænkes derfor en Indledning til Studiet, som, uden at give Faksimiler af Indskrifterne, i hensigtsmæssig Form skulde sammenfatte alt, hvad der hidtil er opnaaet i den sproglige Forstaaelse, forenet med det nye, som fremkommer ved en saadan Sammenfatning.

AD. S. JENSEN gav en Meddelelse: *Chermes abietis-Galler og Egern.*

Efter aarelange Iagttagelser i Granskove og gentagne Eksperimenter i Zoologisk Have er det lykkedes Forfatteren at paavise, at Egern ynder at aabne *Chermes abietis*-Galler og tømme dem for Bladlus.

Bladlusene og de af dem fremkaldte Galler gør stor Skade; de angrebne Skud misdannes eller dør bort, og Stammens Form ødelægges, hvis Topskuddet angribes. Egernet gør saaledes Gavn ved at fortære Bladlusene. Endog Højskovens Toppe, hvor Mennesket ikke kan bekæmpe Skaden, hjem søger det for Gallernes Skyld. Egernet er saaledes ikke udelukkende et Skadedyr, som det almindeligt faar Skyld for at være.

Den naturvidenskabelig-matematiske Klasse forelagde Bedømmelse af en indkommet Besvarelse, mærket: »Med Guldstøv paa

smaa Tryner gaar Bierne paa Rad . . .« (L. Holstein), af den af Selskabet for 1945 udsatte biologiske *Prisopgave* for Kr. 3.000 af det Classenske Legat om Undersøgelsen af Honningbiernes Nektarudbytte i de forskellige Plantearter (jvfr. Oversigt 1944—45, Side 47). I Henhold til den afgivne Bedømmelse indstillede Klassen, at der tildeltes Forfatteren et Beløb paa Kr. 2.000 af Selskabets Kasse som en Understøttelse til Fortsættelse og Fuldførelse af Arbejdet. Selskabet sluttede sig dertil. Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være Forsøgsleder, Dr. phil. OLE HAMMER, Bakkevej 25, Holte. Bedømmelsen trykt Side 76—79.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie havde sendt Beretning for Aaret 1946. Trykt Side 80—84.

Komiteen for *Union Astronomique Internationale* havde efter Elis Strömngrens Død valgt N. E. Nørlund til Formand og Bengt Strömngren til Sekretær. Til nyt Medlem af Komiteen valgte Selskabet efter Komiteens Forslag Observator, mag. scient. Frk. Julie M. Vinter Hansen.

Sekretæren meddelte, at der for Tiden førtes Forhandlinger om at overføre Virksomheden i den danske Komité for *Union Radio-Scientifique Internationale* under Akademiet for de tekniske Videnskabers Auspicier. Selskabet vedtog at søge en saadan Overførelse fremmet.

Det vedtoges at indlede *Bytteforbindelse* med University of Hawaii, Honolulu, og at sende Mat.-fys. og Biol. Medd. og Skrifter.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Amanuensis, Dr. phil. & ing. JØRGEN KOCH: »A *Special Case of Velocity Focusing in a Magnetic Field*« i Mat.-fys. Medd. Vil blive trykt i Bd. XXIV, Nr. 7.

Sekretæren meddelte, at Selskabet i den forløbne Sæson havde holdt 14 Møder, i hvilke 7 Medlemmer af *den historisk-filosofiske Klasse* havde givet 9 Meddelelser, nemlig: Fabricius, Fred. Poulsen (2), Friis, Hammerich, L. Hjelmlev (2), Ræder, Holger Pedersen, og desuden havde Sten Konow givet en Meddelelse. — I *den naturvidenskabelig-matematiske Klasse* havde 11 Medlemmer

givet 12 Meddelelser, nemlig: J. Hjeltslev, Ad. Jensen, Børge Jensen, Knud Jessen, Krogh, Langseth (Mindeord), Niels Nielsen (2), Orla Jensen, Brandt Rehberg, Bengt Strömngren, Elis Strömngren, og desuden havde W. Fenchel givet en Meddelelse.

Klassemøde:

Den naturvidenskabelig-matematiske Klasse holdt Møde Kl. 18⁴⁵ med Dagsorden:

1. Fortsat Behandling af Bedømmelse af en indkommet Prisbesvarelse.
2. Eventuelt. _____

Efter Sæsonens Slutning har Selskabet mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Sir FREDERICK GOWLAND HOPKINS, Dr., fh. Professor i Biokemi ved Universitetet i Cambridge, Engl., optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 8. April 1927, død den 16. Maj 1947.

LAURBERG & GAD FOT. 1928

FOTOTYPI PACT & CRONES EFTF.

Linas Ailmanas.

MINDEORD

Einar Biilmann.

10. Maj 1873—9. August 1946.

Af **A. Langseth.**

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 29. November 1946.

Den 9. August 1946 døde Professor i Kemi ved Københavns Universitet, Dr. phil. Einar Biilmann. Han var en betydelig Videnskabsmand, som gennem sin Forskning gjorde sit Navn, og dermed dansk Videnskab, kendt i Udlandet. Gennem de mange Aar, han virkede i Universitetets Tjeneste, var han en fremragende Lærer for de Studerende og har ogsaa herigennem betydet overordentlig meget for Udviklingen af dansk kemisk Forskning.

Einar Christian Saxtorph Biilmann fødtes 10. Maj 1873 paa Frederiksberg som Søn af Stabsdyrlæge Sylvester Biilmann og Hustru Atka, født Castberg. Biilmann dimitteredes 1891 fra Efter-slægtens Skole som klassisk-sproglig Student. Den klassisk-humanistiske Ballast, som han herved erhvervede sig i sine unge Aar, prægede ham gennem hele Livet, og han tillagde den selv en meget stor Betydning for Udviklingen af sin videnskabelige Psyke. Til Trods for Biilmanns store Interesse og medfødte Anlæg for Sprog rettedes hans Interesse dog straks efter Studenterexamen mod de naturvidenskabelige Fag, dog uden noget bestemt Maal indenfor disse. Formentlig under Paavirkning af Faderen immatrikuleredes han ved Universitetet som medicinsk Studerende. Den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen omfattede den Gang foruden Kemi og Fysik ogsaa Zoologi og Botanik. Det var navnlig Botaniken, som fangede hans Interesse. Han tog 1892 Botanicum og overvejede i sit første Studieaar alvorligt at hellige sig denne Videnskabsgren. Han var imidlertid endnu ikke tilstrækkelig sikker paa sig selv udover sine i Almindelighed voxende naturvidenskabelige Interesser. For at erhverve sig et bredere alment Grundlag for disse Fag, end hans klassisk-sproglige Studenter-

examen gav ham, tog han 1893 Adgangsexamen til Polyteknisk Lærestalt. Herved var hans Interesse for Kemien blevet vakt, og han kastede sig nu med Iver over Studiet af Kemi ved Universitetet. 1897 tog han Magistergraden i Kemi og ansattes Aaret efter som Assistent ved Den polytekniske Lærestalts kemiske Laboratorium, som bestyredes af Professor i Kemi ved Københavns Universitet, S. M. Jørgensen.

Af Biilmanns Lærere var det S. M. Jørgensen, som paa virkede ham stærkest. Det var S. M. Jørgensens grundige og indtil de mindste Detailler omhyggelige, experimentelle Arbejdsmaade, som Biilmann tilegnede sig, og som blev karakteristisk for alle hans videnskabelige Arbejder. Ogsaa S. M. Jørgensens store Interesse og udstrakte Viden indenfor de forskellige Omraader af den kemiske Videnskab og for Kemiens Historie prægede Biilmann.

Det er naturligt, at Biilmanns første videnskabelige Arbejde faldt indenfor den uorganiske Komplekxkemi, som var S. M. Jørgensens Speciale. Biilmann udarbejdede en Præparationsforskrift til Fremstilling af Natriumcobaltinitrit og gjorde opmærksom paa dets Anvendelse som et særdeles fintmærkende og dertil relativt billigt Reagens til Paavisning af Kalium. Biilmanns Reagens anvendes stadig i udstrakt Grad i den analytiske Kemi. Dette blev imidlertid hans eneste egentlig uorganiske Arbejde.

Biilmanns Interesse for den organiske Kemi var imidlertid blevet vakt, før han blev Assistent. Strax efter sin Ansættelse begyndte han Arbejdet paa Besvarelsen af Universitetets organisk-kemiske Prisopgave om Fremstilling af Akrylsyre ud fra Allylalkohol. Han løste Opgaven paa en omhyggelig og fuldt tilfredsstillende Maade, som indbragte ham Universitetets Guldmedaille. Selv om denne stærkt bundne Opgave ikke gav ham Anledning til Udfoldelse af større videnskabelig Fantasi, har det sandsynligvis bidraget sit til at styrke Biilmanns Interesse for den organiske Kemi. Det har sikkert ogsaa været af Betydning, at denne vigtige Gren af Kemien ikke havde haft nogen virkelig aktiv Dyrker i Danmark siden Zeises Død i 1847. Den organiske Kemi var i stærk Udvikling og frembød et Væld af Problemer, som forstaaeligt nok fængslede en initiativrig og selvstændigt tænkende ung Forsker som Biilmann. Han gav sig ret hurtigt i Kast med Undersøgelser over visse organiske, svovlholdige Forbindelser

(Xanthogensyrer, Mercaptosyrer og Disulfidsyrer) og fortsatte derved i flere Henseender det Arbejde, som Zeise med saa stor Berømmelse havde paabegyndt. Med Afhandlingen »Studier over organiske Svovlforbindelser« erhvervede han i 1904 Doktorgraden. Dette Arbejde er et af de centrale i Biilmanns videnskabelige Produktion. Han stiller sig heri den Opgave at udarbejde en Syntesemetode for Mercaptosyrer, som hidtil havde været ret vanskeligt tilgængelige. Han angiver Fremstillingsmaader for xanthogensubstituerede Syrer og paaviser, at disse, som kan faas i stort Udbytte, let spaltes til Mercaptosyrer ved Indvirkning af Alkali eller vandig alkoholisk Ammoniak. Gennem dette omhyggeligt gennemførte Arbejde forøgedes vort Kendskab til disse og beslægtede Svovlforbindelser betydeligt.

Aaret efter sin Disputats rejste Biilmann til Berlin for at studere hos Emil Fischer, som var Datidens altoverskyggende store Navn i den organiske Kemi gennem sine grundlæggende Arbejder, navnlig over Kulhydraternes og Proteinstoffernes Kemi. Dette Studieophold fik, omend paa indirekte Maade, stor Betydning for Biilmanns videnskabelige Udvikling. I Berlin blev han stillet overfor den specielt tyske Maade at drive videnskabelige Undersøgelser og Undervisning paa i maaske sin grelleste Form, med den utilnærmelige Topfigur af en Professor, som gennem en Stab af Assisterter med haard Haand dirigerede sin Hær af Doktorander. Hver enkelt af disse fik tildelt en speciel Opgave, som han behandlede efter nøje Instrukser ovenfra. Enhver virkelig Drøftelse af de videnskabelige Problemer mellem Professoren og Doktoranden var utænkelig. Disse Arbejdsforhold passede daarligst muligt for Biilmann, som af Naturen var meget selvstændigt tænkende og lidet autoritetstro. Han fortalte jævnligt senere om sine Oplevelser hos Emil Fischer og foreholdt sine Medarbejdere disse Episoder som Exempler paa, hvorledes videnskabelig Forskning ikke burde drives. Hans Ophold i Berlin førte da heller ikke til noget konkret, videnskabeligt Arbejde. Den eneste Gang, Biilmann kom i direkte Kontakt med Emil Fischers videnskabelige Arbejdsomraade, var flere Aar senere, da han i en Afhandling i Liebigs Annalen der Chimie med Rette kritiserede Fischers teoretiske Anskuelser angaaende Reaktionsmekanismen ved den saakaldte Walden'ske Omlægning. Biilmann lagde, naar han senere talte herom, ikke Skjul paa sin Tilfreds-

stillelse ved at have faaet en berettiget Anledning til at chokere Geheimraten.

Kort efter hans Hjemkomst fra Berlin blev Professoratet i Kemi ved Københavns Universitet ledigt ved Professor Emil Petersens^s Død. Biilmann søgte dette og ansattes 1907 som Professor og Bestyrer af Universitetets kemiske Laboratorium, kun 34 Aar gammel. Indtil da havde Undervisningen her kun omfattet Medicinere til Forberedelsesexamen og Studiosi magisterii. Biilmann fik nu gennemført den Nyordning, at den videregaaende Undervisning i organisk Kemi for de Fabrikingeniørstuderende overflyttedes til Universitetslaboratoriet fra Den polytekniske Læreanstalts kemiske Laboratorium, som til Gengæld tog sig af den videregaaende Undervisning i uorganisk Kemi ogsaa af Universitetsstuderende.

I de følgende Aar fik Biilmann med stor Energi og betydelig Fremsynethed organiseret en virkelig tidssvarende Undervisning i organisk Kemi. Laboratorierne blev indrettet paa mønsterværdig Maade saaledes, at de uden væsentlige Ændringer har været anvendelige gennem snart 40 Aar, til Trods for den store Udvikling den organiske Kemi har gennemgaaet i dette Tidsrum og de deraf følgende stigende Krav til den experimentelle Undervisning. Ogsaa den øvrige Undervisning paa Laboratoriet fik han moderniseret. Biilmann dokumenterede herigennem betydelige organisatoriske og administrative Evner, som omfattede ikke blot den økonomiske og den pædagogiske Side af Hvervet som Laboratoriets Bestyrer, men endog udstrakte sig til den arkitektoniske Udformning og haandværksmæssige Udførelse af de bygnings- og inventarmæssige Ændringer, han fik gennemført. Han havde Evnen til at se, hvad der var nødvendigt og mest formaalstjenligt paa langt Sigt og gik med stor Energi og Maalbevidsthed ind for at faa en Sag gennemført paa netop den Maade, som han ansaa det for rigtigst, selv om det maaske medførte store øjeblikkelige Omkostninger. Han kunde paa sine ældre Dage med en vis Stolthed paapege, at han i det lange Løb havde været Staten en billig Laboratoriebestyrer, selv om han flere Gange havde maattet kæmpe haardt for Bevillingen, som blev anset for større end nødvendigt. Biilmanns Sans for de store Linier og hans Maalbevidsthed gav ham en for en Laboratoriebestyrer værdifuld Evne til lang Tid i Forvejen at forberede en Sag. Ved

smaa, tilsyneladende uskyldige, Hentydninger til ethvert Forhold, han ønskede fremmet, kunde han gennem længere Tid i officielle Skrivelser, i Fakultetet, i Konsistorium og overfor Ministeriet berede Vejen for dens heldige Gennemførelse.

Biilmanns medfødte repræsentative og administrative Evner bevirkede, at han meget hurtigt efter sin Ansættelse som Professor kom til at spille en fremtrædende Rolle i Fakultetet, som allerede 1911 valgte ham til sin Repræsentant for den matematisk-fysiske Faggruppe i Konsistorium. Han forblev Medlem af Konsistorium indtil sin Afgang i 1943. Biilmann røgtede dette Hverv i Universitetets Administration med stor Nidkærhed. Han lagde et meget stort Arbejde deri og skyede ingen Anstrengelser i Kampen for, hvad han ansaa for ret og rigtigt. Han var en dreven Debator, og hans store Forhandlingsevne satte ham ofte i Stand til hurtigt at finde frem til den Løsning, som paa bedste Maade forbandt de stridende Anskuelser. Den Position, som han hurtigt erhvervede sig indenfor Konsistorium, bevirkede, at han i 1928 valgtes til Medlem af dettes Forretningsudvalg, hvori han ligeledes sad indtil sin Afgang som Professor. I Aaret 1921—22 var han Universitetets Rektor. Man mindes endnu den smukke og værdige Maade, hvorpaa han røgtede dette Æreshverv. Hans fremragende oratoriske Evner og Sans for Festivitas kom her til fuld Udfoldelse. Den straalende Maade, hvorpaa han f. Ex. gennemførte Universitetets Mindefest i Anledning af Den danske Skueplads' Jubilæum, vil endnu erindres af alle, som overværede den.

Til Trods for det store Arbejde, Biilmann lagde i disse administrative Hverv, fik han dog Tid til at drive sin Videnskab. Tiden tillader ikke her at komme ind paa en detailleret Redegørelse for hans omfattende videnskabelige Produktion. Paa Universitetets kemiske Laboratorium fortsatte han sine Undersøgelser indenfor den organiske Kemi af lignende Problemer, som dem han var kommet ind paa før og ved sit Disputatsarbejde. Biilmanns Interesser indenfor Kemien var dog meget omfattende. Han holdt sig ikke til et snævert begrænset Speciale, men tog efterhaanden forskellige Problemer op, som havde mere almen og principiel Betydning. Blandt hans mest kendte Arbejder er Undersøgelsen af tre formodede, isomere Former af Allokanel-syre, som han paa en smuk Maade paaviste var polymorfe

Former af et og samme Stof. Dette Arbejde ledte ham senere ind paa Undersøgelser over Krystalkimdannelser i smeltede Stoffer og dermed ind paa Forhold, som er af Betydning for den experimentelle Skelnen mellem Isomeri og Polymorfi.

Biilmanns Forudseenhed gjorde, at han meget tidligt indsaa Betydningen af fysiske og fysisk-kemiske Undersøgelsesmetoder til Belysning af organisk-kemiske Strukturproblemer. Ved en Række Arbejder over Additionsforbindelser, som han havde opdaget dannes ved Reaktion mellem umættede, organiske Stoffer og Kviksølvsalte, anvendte han elektrometriske Maalinger til Bestemmelse af disse Forbindelsers Komplexitet. Herved kom han ind i en Arbejdsmetode, som blev af fundamental Betydning for hans Hovedværk over Kinhydroners Brintning, som i 1920 blev offentliggjort i Universitetets Festskrift. Han gjorde heri Rede for den saakaldte Kinhydronelektrode og paaviste dens Anvendelighed til Maaling af Brintionkoncentrationer. Biilmann havde hermed skabt en Maalemetode, som var alle andre paa den Tid kendte Metoder overlegen. Den Biilmannske Kinhydronelektrode vandt meget hurtigt stor Udbredelse ikke blot i Videnskaben, men ogsaa i Tekniken og gjorde hans Navn kendt Jorden over. Først i de senere Aar har man i Glaselektroden fundet en Maalemetode for Surhedsgrad, som frembyder Fordele overfor Kinhydronelektroden. Kinhydronarbejdet fulgtes af en Række betydningsfulde Undersøgelser over lignende Redoxsystemer.

Hele Biilmanns videnskabelige Produktion, der omfatter henved 90 Afhandlinger, vidner om hans omhyggelige Arbejdsmetode, hans Fordybelse i Problemet og hans Evne til at se Specialproblemets videre, almene Konsekvenser. Han opnaaede derved en fremtrædende international, videnskabelig Position. Han valgtes 1928 til Medlem af vort Selskab. Han var desuden Medlem af Akademiet for de tekniske Videnskaber og af en Række udenlandske, videnskabelige Selskaber.

Biilmanns Personlighed i Forbindelse med hans videnskabelige Anseelse gjorde ham til en af de førende Mænd indenfor dansk Kemi. Han fik i Tidens Løb talrige Tillidshverv og var gennem mange Aar dansk Kemis mest fremtrædende Repræsentant overfor Udlandet. Som Formand for Danske kemiske Foreningers Fællesraad var Biilmann Medlem af »Union interna-

tionale de la chimie pure et appliquée». Han fik hurtigt stor Indflydelse her, hvilket bl. a. fremgaar af, at han i 1922—25 var Vicepræsident og 1928—34 Præsident for Unionen. Han gjorde ogsaa paa dette Omraade et stort og fra alle Sider paaskønnet Arbejde for at fremme det internationale, videnskabelige Samarbejde og var derved i høj Grad medvirkende til at styrke dansk Kemis Anseelse i Udlandet.

Den pædagogiske Side af Biilmanns Arbejde i Universitetets Tjeneste fortjener ganske særligt at blive fremhævet. Hans vidtspændende Interesser indenfor Kemiens, hans Overblik over dens historiske Udvikling i Forbindelse med hans usædvanlige pædagogiske og oratoriske Evner gjorde ham til en fremragende Lærer for de unge Studerende. Hans Forelæsninger kunde virke blændende ved deres logiske Opbygning og ved den smukke, akademiske Form, hvori de blev holdt. Biilmann forstod at blande de tørre, videnskabelige Fakta med historiske Oplysninger om Kemiens Udvikling og samtidigt fremhæve de Maal, man maatte stræbe efter, paa en spirituel Maade, som virkede meget inciterende paa Tilhørerne. Han omfattede sin Lærergerning med stor Kærlighed, og den Paavirkning, som han herigennem gav sine Elever, fik for mange af disse en Betydning ofte ud over den rent faglige. Ogsaa hans nærmeste Medarbejdere paa Universitetets kemiske Laboratorium nød godt af hans inciterende Vejledning. Han forstod at hjælpe hver enkelt til at finde frem til det Omraade indenfor Videnskaben, hvor Vedkommendes Evner kom bedst til Udfoldelse. Det videnskabelige Liv paa Laboratoriet var derfor aldrig præget af den Ensidighed, som man saa ofte finder ved videnskabelige Laboratorier, hvor Lederens specielle Interesser paatrykkes Medarbejderne.

Biilmanns pædagogiske Evner kom endvidere til Udfoldelse i hans Lærebøger: »Lærebog i organisk Kemi« (1909), »Kemiens Begyndelsesgrunde« (1912), »Lærebog i uorganisk Kemi« (1914), »Forelæsninger over organisk Kemi« (1925). Af disse vandt særlig den første stor Anerkendelse og er efterhaanden kommet i 7 Udgaver. Ogsaa de andre Lærebøger er kommet i flere Udgaver og har haft stor Betydning for dansk Kemiundervisning.

Biilmann omfattede de Studerende med en levende Interesse. Deres Ve og Vel laa ham stærkt paa Sinde, og han var altid lydhør og hjælpsom, naar nogen søgte Raad hos ham. Han udførte

et meget stort Arbejde i de Studerendes Interesse indenfor Universitetets Stipendiebestyrelse, som han var Medlem af 1912—43. Han har her ved sin menneskelige Forstaaelse og ukonventionelle Maade at betragte Livets Tilskikkelser paa skaffet mangan en Student den Støtte, som kunde hjælpe over en vanskelig Periode i Studiet. Denne kærlige Omsorg for de Studerende, som var saa karakteristisk for Biilmann, kom maaske mere aabenlyst frem ved hans Virksomhed som Efor for Borchs Kollegium (1922—37). Han omfattede dette Kollegium med en særlig Interesse, fordi han selv i sine unge Aar havde været Indehaver af dets fundatsmæssige Kemikerplads.

Biilmann var en særpræget Personlighed. Han var til det yderste selvstændigt tænkende og havde sine egne bestemte Anskuelser, som ikke sjældent afveg fra de gængse paa Bjerget. Han stillede i sit Arbejde store Krav til sig selv og sine Elever, men havde paa den anden Side et blødt Gemyt, som fik ham til at undskylde og bære over med menneskelige Svagheder. Han var en faderlig Ven og Beskytter for sine Medarbejdere paa Laboratoriet. Hans stærkt kritiske Indstilling bevirkede, at han i Diskussioner indenfor den snævre Kreds paa Laboratoriet yndede at indtage »det modsatte Standpunkt«. Han opnaaede derved at faa Problemerne belyst fra enhver tænkelig Side og kunde efter en saadan Diskussion med stor Klarhed trække Konklusionen og dens almene Konsekvenser op. De ikke saa faa Kemikere, som gennem Aarene arbejdede under hans Ledelse paa Universitetets kemiske Laboratorium, har her modtaget en almenmenneskelig Paavirkning og en videnskabelig Træning af største Betydning for deres Udvikling.

Æret være hans Minde.

UDDRAG AF REGNSKABET

FOR AARET 1946

Indtægt.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. <i>Beholdning fra forrige Aars Regnskab:</i>				
Kassebeholdning	....	..	49515	67
2. <i>Renteindtægt m. m.:</i>				
a. Rente af Obligationer	26634	23		
b. Rente af Indskud i Bank	730	54	27364	77
3. <i>Statstilskud i Kalenderaaret 1946</i>	....	..	30881	25
4. <i>Bidrag ifølge statutmæssig Bestemmelse:</i>				
a. til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	00		
fra Etatsraad Schou og Hustrus Legat ...	100	00		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag for				
Aaret 1945 (udbet. Juni 1946)	5248	77		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	00		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring				
om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen:				
Rente af 120200 Kr. Østift. Krdf. Oblig. ...	4362	00		
e. F. J. Ørnborg's Legat	2000	00	32110	77
5. <i>Salg af Selskabets Publikationer</i>	....	..	5733	25
6a. <i>Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets</i>				
<i>internationale Forbindelser</i>	....	..	10000	00
6b. <i>Bidrag fra Carlsbergfondet</i>	....	..	20000	00
7. <i>Tilfældige Indtægter:</i>				
Udtrukne Obligationer	....	..	135200	00
Samlet Indtægt ...	....	..	310805	71

Udgift.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
<i>1. Selskabets Bestyrelse:</i>				
a. Løn til Embedsmænd, Fuldmægtig og Medhjælper m. m.	22126	51		
b. Selskabets Møder	2754	83		
c. Rengøring	1971	24		
d. Kontor og Oplag	3623	36		
e. Porto	1828	08		
f. Forsikring	1755	85	34059	87
<i>2. Selskabets Publikationer:</i>				
a. Oversigten	5310	75		
b. Meddelelserne og Skrifterne:				
α. Af Selskabets Midler	51077	30		
β. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag	4000	00	60388	05
<i>3. Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat .....</i>				
			1500	00
<i>4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:</i>				
a. Af Selskabets Midler	»	»		
b. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag: Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1400	00	1400	00
<i>5. Selskabets internationale Forbindelser:</i>				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger for Aaret 1946	2541	54		
b. Rejsseudgifter til Selskabets Delegerede ...	5562	56	8104	10
Overføres...	....	..	105452	02

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Overført	....	..	105452	02
6. Pengepræmier og Medaljer:					
a. Præmier af Legaterne:					
	Af Thott's Legat	»	»		
	Af Classen's Legat	»	»		
b. Medaljer og Pengepræmier af Selskabets					
	Kasse	»	»		
	c. F. J. Ørnborg's Legat for 1946	2000	00	2000	00
7. Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser . .					
		....	..	1391	17
8. Indkøb af Obligationer					
		....	..	106088	49
9. Beholdning ved Aarets Slutning:					
	Kassebeholdning	....	..	95874	03
	Samlet Udgift	....	..	310805	71

Regnskab for Bidrag fra den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse:

Beholdning ultimo 1945	Kr. 2727,73	Udgifter 1946	Kr. 5400,00
Bidrag indgaaet 1946 . .	- 5248,77	Beholdning ultimo 1946	- 2576,50
	Kr. 7976,50		Kr. 7976,50

Regnskab for Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets internationale Forbindelser:

Beholdning ultimo 1945	Kr. 3012,95	Kontingentudgifter til	
Bidrag indgaaet 1946 . .	- 10000,00	Unioner for 1946 . . .	Kr. 2541,54
		Rejseudgifter 1946 til	
		Selskabets Delegerede	- 5562,56
		Beholdning ultimo 1946	- 4908,85
	Kr. 13012,95		Kr. 13012,95

Opsamlet af Legaterne:

	Thott's Legat	Classen's Legat	Schou's Legat	Ørnborg's Legat
Beholdning ultimo 1945	800 Kr.	3000 Kr.	2000 Kr.	» Kr.
Bidrag for 1946	200 -	400 -	100 -	2000 -
Pengepræmier udbetalt 1946	» -	» -	» -	2000 -
Beholdning ultimo 1946	1000 Kr.	3400 Kr.	2100 Kr.	» Kr.

Formueopgørelse pr. 31. December 1946.

I. Værdipapirer lydende paa Selskabets Navn (herunder Thott's Legat paa 5000 Kr.):

8000	Kr. to-aarige danske Statsgældsbev. à 1½ %	Kursværdi	Kr.	8 000,00
23000	- danske Statsobl. 1941/66 à 4 %	Kursværdi	-	23 805,00
53000	- - - 1944/84 à 4 %	-	-	54 855,00
38000	- konv. danske Statsobl. 1919 à 4½ %	Kursværdi	-	40 470,00
125700	- Husejer Kreditk. Obl. à 3½ %	Kursværdi	-	120 986,25
117000	- Østift. Kreditf. Obl. à 3½ %	-	-	112 700,00
170000	- - - - à 4 %	-	-	173 805,00
5000	- - - - à 4½ %	-	-	5 225,00
20000	- Jydske Land. Krdf. Obl. à 3½ %	-	-	20 290,00
4000	- - - - - à 4 %	-	-	4 070,00
26000	- - - - - à 4½ %	-	-	27 040,00
67000	- Kbhvns. Kreditf. Obl. à 4 %	-	-	68 340,00
20000	- Nyjydske Købstads Krdf. Obl. à 3½ %	Kursværdi	-	19 100,00

Ialt 676700 Kr. nominelt, til Kursværdi ..... Kr. 678 686,25

II. J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Professor,

Dr. med. & phil. Julius Thomsen :

93200	Kr. Østift. Kreditf. Obl. à 3½ %	Kursværdi	.....	Kr.	91 976,00
27000	- - - - - à 4 %	-	-	-	27 540,00

120200 Kr. nominelt, til Kursværdi ..... Kr. 119 516,00

III. Kassebeholdning ..... Kr. 95 874,03

I ovenstaaende Formueopgørelse er inkluderet Beholdning af Bidrag fra den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse Kr. 2 576,50, Beholdning af Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet Kr. 4 908,85 samt opsamlede Bidrag til Prisopgaver for Legaterne Kr. 1000 + Kr. 3 400 + Kr. 2 100.

Regnskabet er revideret af Selskabets Revisorer og godkendt af Kassekommissionen.

D. 28. Marts 1947.

N. E. Nørlund.

Kassekommissionens Formand

BUDGET

FOR AARET 1947

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Indtægt.				
1. Beholdning:				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
2. Renteindtægt m. m.:				
a. 8000 Kr. Danske Statsgældsbev. à 1 ¹ / ₂ pCt.	120	»		
38000 - do. Stats Oblig. à 4 ¹ / ₂ -	1710	»		
76000 - do. do. à 4 -	3040	»		
125700 - Husejer Kreditk. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	4399	50		
117000 - Østifternes Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	4095	»		
170000 - do. do. à 4 -	6800	»		
5000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	225	»		
20000 - Jydske Land. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	700	»		
4000 - do. do. à 4 -	160	»		
26000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	1170	»		
67000 - Københavns Krdf. Oblig. à 4 -	2680	»		
20000 - Nyjydske Købst. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ pCt.	700	»		
b. Rente af Indskud i Bankerne	600	50	26400	»
3. Forventet Statstilskud	....	..	46175	»
4. Bidrag ifølge statutmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige FormaaIs Fremme:				
Det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1946	5000	»		
c. Fra Carlsbergfondet	40000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3 ¹ / ₂ pCt. af 93200 Kr. og 4 pCt. af 27000 Kr.	4342	»		
e. Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat	2000	»	51842	»
5. Salg af Selskabets Publikationer	....	..	4000	»
6. Forventet Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet	....	..	10000	»
Samlet Indtægt.	....	..	138417	»

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Udgift.				
1. Selskabets Bestyrelse :				
a. Lønninger m. m.	27500	»		
b. Selskabets Møder	2500	»		
c. Rengøring	2000	»		
d. Kontor og Oplag	6000	»		
e. Porto	3500	»		
f. Forsikring	1150	»	42650	»
2. Selskabets Publikationer :				
a. Oversigten	5500	»		
b. Meddelelserne og Skrifterne m. m.:				
α. Af Selskabets Midler	65500	»		
β. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag	4000	»	75000	»
3. Til Raadighed for Selskabets Præsident fra				
<i>J. P. Suhr & Søns Legat</i>			1500	»
4. Understøttelse til Skrifflers Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:				
a. Af Selskabets Midler	»	»		
b. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag:				
Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk				
Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1400	»	1400	»
5. Selskabets internationale Forbindelser :				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger	4500	»		
b. Rejser	4000	»		
c. Concordance and Indices of the Arabian traditional literature	600	»	9100	»
Overføres ...	.....	..	129650	»

Udgift.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
	Overført...	.....	..	129650	»
6.	<i>Pengepræmier og Medailler:</i>				
	a. Præmier af Legaterne:				
	Af Thott's Legat	»	»		
	Af Classen's Legat	3000	»		
	Af Schou's Legat	»	»		
	b. Medailler og Pengepræmier af Selskabets Kasse	»	»		
	c. Ørnborg's Legat	2000	»	5000	»
7.	<i>Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser</i>	.....	..	1500	»
8.	<i>Indkøb af Obligationer</i>	.....	..	»	»
9.	<i>Beholdning til Raadighed</i>	.....	..	2267	»
	Samlet Udgift	.....	..	138417	»

Af disse Udgifter er 1 a fast, 1 b—f, 2 a—b samt 5 a og b kalkulatoriske (5 a dog fast i udenlandsk Valuta). De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet.

Det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1947 ca.	2700	»
Bidraget for 1946 ca.	5000	»
	7700	»
Budgetteret Udgift	5400	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca.	2300	»

Bidrag fra Legaterne til Præmier.

	Thott's Legat		Classen's Legat		Schou's Legat	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1947	1000	»	3400	»	2100	»
Bidraget for 1947	200	»	400	»	100	»
	1200	»	3800	»	2200	»
Budgetteret Udgift	»	»	3000	»	»	»
Beholdning ved Aarets Udgang	1200	»	800	»	2200	»

PRISOPGAVE

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

Bedømmelse af Besvarelse

AF OPGAVE FOR 1945 FOR DET CLASSENSKE LEGAT

(PRIS: KR. 3000)

Som Besvarelse af den i Februar 1945 udsatte Prisopgave vedrørende Biernes Nektarudbytte i de forskellige Plantearter er der indkommet et Arbejde med Mottoet: »Med Guldstøv paa smaa Tryner gaar Bierne paa Rad«.

Besvarelsen omfatter et Manuskript paa 99 Foliosider ledsaget af 28 Tabeller, 11 Tekstfigurer, 51 store Diagrammer og endvidere samtlige Arbejdslistes for de enkelte Prøver.

Forf. har navnlig anvendt følgende Metoder i sin Undersøgelse:

1. Ni Observationsstationer oprettedes hos dygtige Biavlere rundt om i Landet. Et Stade opstilledes paa en Vægt, og de daglige Svingninger noteredes paa bestemte Tidspunkter.

2. Paa Stationerne blev der hver Uge indfanget et Antal til Stadet hjemvendende Bier, som sendtes Forf. til Undersøgelse. Paa disse Individuer bestemtes Nektarmængden i Kroen og Nektarens Sukkerprocent, og tillige foretoges Pollenanalyser af det i Kroen samt paa Benene værende Blomsterstøv. Kun 5 af de 9 Stationer virkede dog regelmæssigt gennem begge Undersøgellesaar, de 4 svigtede i kortere eller længere Perioder.

3. Honningprøver fra samtlige Stationer blev pollenanalyseret.

Det bør fremhæves, at Gennemførelsen af Programmet blev i høj Grad vanskeliggjort af mange ydre Forhold, ganske særlig af den mangelfulde Postgang i 1945 og af de meget uheldige Vejrforhold i 1946.

En Analyse af de Pollenarter, der kan findes i Honningprøver, som udtages fra Stadet, har af tidligere Undersøgere været be-

nyttet til Identificering af Honningens Oprindelse. Forf. har foreløbig analyseret 556 Honningprøver og deri fundet Pollen af talrige Plantearter, men han viser, at denne Metode ikke er paa-lidelig, hvilket bl. a. fremgaar af den hyppige Forekomst af Pollen af Vindbestøvere (Græsser o. a.) i Honningen.

Forf. har endvidere undersøgt, om man ved en Analyse af de Pollenkorn, som findes i den indsamlede Nektar i Kroen hos de lige hjemvendende Bier, kan afgøre, i hvilke Blomster Nektaren er indsamlet. Denne Metode, som man paa Forhaand ventede sig meget af, viste sig imidlertid at være uanvendelig, idet der i over Halvdelen af Tilfældene var Uoverensstemmelse mellem Arten af det Pollen, der fandtes i Kroen, og det der hæftede til samme Individets Ben og Pels. Da det sidste formentlig stammer fra den sidst besøgte Plante, maa Pollenkornene i Kroen — i alt Fald naar de er af anden Art — paa et tidligere Tidspunkt være optaget af Bien fra Pollenforraad i Stedet.

Bestemmelsen af den sidst besøgte Plante maatte derfor baseres paa en Analyse af det Pollen, der fandtes udvendig paa Bien. Dette kombineredes med Vejninger af Nektarmængden, hvorved det blev muligt i nogen Grad at sondre mellem de Planter, der virkelig yder Nektar, og dem der kun beflyves for Blomsterstøvets Skyld.

De forskellige Plantearters Betydning som Honningkilder kan endvidere belyses ved Undersøgelse af Nektarmængden og Sukkerprocenten i Blomsterne selv. Forf. giver en omfattende Liste over alle danske Bestemmelser af disse Værdier, men paapeger samtidigt, at de fundne Tal er overordentlig svingende og afhængige af mange ydre Faktorer (Temperatur, Fugtighed, Blomstens Alder). Interessant er det, at det er Planter med smaa Nektarmængder pr. Blomst, (Trifolium og Sinapis), der paa Grund af deres store Arealdækning betyder mest for Bierne.

Selv om Forf. saaledes har fundet, at de anvendte Metoder er behæftede med større eller mindre Fejl, mener han dog at kunne naa til en ret betydelig Sikkerhed. Resultaterne indeholdes navnlig i Kapitlet »Biernes Nektarudbytte i de vigtigste Trækplanter« med de dertil hørende Tabeller. Rækkefølgen for de 8 vigtigste Plantearter (Grupper) bliver efter Forf.s Opfattelse: *Trifolium repens*, *T. pratense*, *Calluna vulgaris*, *Sinapis*, *Brassica*, (*napus m. fl.*), Frugttræer, *Taraxacum*, *Acer*.

Hertil maa dog bemærkes, at Lyng kun i ringe Grad indgaar i det undersøgte Materiale, fordi de jyske Lynghonningstationer uden Forf.s Skyld svigtede som Observationsstationer; Lyngs Placering i Rækken er derfor kun skønsmæssig. Det underdrer Bedømmerne noget, at Lind ikke har kunnet finde en Plads i Rækken.

Af særlig Interesse for Biavlen er, at Forf. har kunnet bekræfte Stapel og Medarbejderes værdifulde Undersøgelser over Honningbiernes Forhold til Rødkløveren, og at det er Rødkløverens Nektar, der tiltrækker Bierne, ganske særlig den sydlige Race (de gule Bier), hvis Tunge er længere end de danske Biers.

Som Sammenfatning af vor Opfattelse skal vi udtale, at Besvarelsen indeholder betydelige Værdier, idet Forf. har udført et stort og fortjenstfuldt Arbejde ved Indsamling og Behandling af det omfattende Materiale af Pollenanalyser, Nektarmaalinger, Vejekurver etc.; han har vist sin kritiske Sans ved Paavisningen af de forskellige Fejkilder ved Metoderne; og han har herved ydet et værdifuldt Forarbejde til en mere omfattende og afgørende Analyse af Problemet.

Vi kan dog ikke se bort fra, at Besvarelsen skæmmes af visse, ikke ubetydelige Mangler. Nogle af disse skyldes de tidligere nævnte ugunstige ydre Omstændigheder, andre derimod kan næppe forklares paa samme Maade. Det kan ikke nægtes, at Bearbejdelsen af Stoffet og Redegørelsen for Resultaterne ikke staar Maal med de Krav, som maa stilles til en saadan Opgave. Sprogbehandlingen er ikke tilfredsstillende, Fremstillingen paa flere Steder uklar; Behandlingen af Litteraturen er næppe fyldestgørende. Arbejdet bærer i det hele et ufærdigt Præg. Det maa dog tilføjes, at Forf. selv synes at være opmærksom paa dette Forhold og ikke betragter Besvarelsen som et afsluttet Arbejde.

Alt taget i Betragtning mener vi ikke at kunne indstille Besvarelsen til Prisbelønningen trods det utvivlsomt værdifulde i Undersøgelserne. Vi skal derimod tillade os at foreslaa, at der tildeles Forf. et Beløb af 2.000 Kr. som en Understøttelse til Fortsættelse og Fuldførelse af Arbejdet.

Maj 1947.

C. WESENBERG-LUND

MATH. THOMSEN.

I Henhold til ovenstaaende Bedømmelse indstillede den naturvidenskabelig-matematiske Klasse til Selskabet, at der tildeltes Forfatteren et Beløb paa Kr. 2.000 af Selskabets Kasse som en Understøttelse til Fortsættelse og Fuldførelse af Arbejdet med den indsendte Besvarelse. Hertil sluttede Selskabet sig i Mødet den 9. Maj 1947.

Ved Navnesedlens Aabning viste Forfatteren sig at være Forsøgsleder, Dr. phil. OLE HAMMER, Bakkevej 25, Holte (se Side 58).

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Beretning om Virksomheden i 1946.

Af Udvalgets Medlemmer er Kammerherre, Hofjægermester, Greve F. P. Ahlefeldt-Laurvig-Bille, Egeskov, afgaaet ved Døden og ligeledes Landsarkivar Hans Knudsen, der i en Aarrække har ydet Kommissionen saare værdifuld Bistand som Leder af Landsarkivet for Sjælland, hvor en stor Del af vore Ordnings- og Registreringsarbejder har fundet Sted. Ogsaa fhv. Arkivbetjent J. Carl Christensen, Esbjerg, der har bistaaet Kommissionen med Undersøgelse af Arkiver i vestjydske Sogne, er afgaaet ved Døden.

De vedvarende paa saa mange Maader urolige og vanskelige Forhold, Rejsebesværligheder og Fordyrelser har ogsaa i dette Aar nødvendiggjort Indskrænkning af Kommissionens Arbejde.

Om en Konsolidering af Erhvervsarkivet i Aarhus, i hvis Bestyrelse Rigsarkivar Axel Linvald er Næstformand og Professor Aage Friis Medlem, har der været ført Forhandlinger, saa der er Udsigt til, at dette nye Arkiv i større Omfang end hidtil vil kunne overtage de Handels- og andre Forretningsarkivalier, til hvilke der under de nuværende Forhold vanskeligt kan findes Plads i Rigsarkivet og Landsarkiverne. Med Bistand fra de ved Aarhus Universitet, Byens Museer og Skoler virkende Historikere vil der kunne blive gode Betingelser for en Ordning og Bearbejdelse af disse Arkivalier.

Hr. Direktør Frederik Lausen har (jfr. Beretningen 1944) til Erhvervsarkivet overdraget sit store Privatarkiv, der bl. a. viser Udviklingen af Aarhus Oliemøllens Virksomhed. Den grevelige Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse har ydet en særlig Un-

derstøttelse til Ordningen af dette betydningsfulde Arkiv, medens Erhvervsarkivets almindelige Økonomi søges betrygget ved Støtte fra Staten, Aarhus Kommune samt forskellige i Erhvervslivet interesserede Fonds og Institutioner.

I Fortsættelse af tidligere Undersøgelser og Forhandlinger (jfr. Beretninger 1939 og 1945) er sikret det saavel for Hertugdømmerne Slesvig-Holsten som for hele det danske fælles Monarki meget vigtige Reventlouske Arkiv paa Altenhof ved Eckernförde. Da dette Arkiv under de kritiske Forhold i Tyskland, hvor mange Arkivalier i Privat- og offentlig Eje er blevet tilintetgjort, let kunde blive udsat for Fare, er det lykkedes at faa det bragt i Sikkerhed til Danmark ved Bistand af den nuværende Ejerinde, Fru Marie Louise Bethmann-Hollweg, f. Komtesse Reventlou, og hendes Moder, Enkegrevinde Elly Reventlou samt ved Imødekommenhed fra den engelske Militærforvaltning, det danske Udenrigsministerium og Hr. Konsul Ryder, Flensborg. Arkivet er udlaant og for en Aarrække deponeret i Rigsarkivet og vil, ligesom det tidligere har været Tilfældet, staa til Raadighed for dansk Historieforskning.

Af det Familien Reventlou tilhørende Arkiv paa Jersbek i Holsten er forlængst ogsaa en væsentlig Del blevet deponeret i Rigsarkivet til Brug ved Studier vedrørende Bernstorffernes Historie. En Del af dette Depositum, der havde mindre Interesse, blev for adskillige Aar siden tilbageleveret, men er nu ved Krigens Afslutning under den militære Besættelse af Holsten blevet tilintetgjort. Fortegnelser over disse Reventlouske Arkiver forefindes og vil blive suppleret efter den nu stedfundne Deponering.

Med Arvingerne efter Politikeren C. Berg (1829—91), Grundlæggeren af De Bergske Blade, er ved Landsretssagfører Aage Kristensen-Randers, Svendborg, ført Forhandlinger om en Ordning, Registrering og eventuel Overdragelse til Rigsarkivet af de i sin Tid (jfr. Beretninger 1925 og 1938) registrerede Dele af C. Bergs Familiepapirer. Disse og De Bergske Blades Arkivalier findes i Interessentskabet De Bergske Blades Hovedkontor i Hillerød. Disse Arkiver er af stor politisk, historisk og bladhistorisk Betydning.

Af Redaktør Helmer Geill, Næstved, er til Det kgl. Bibliotek overdraget Overlæge, Dr. med Chr. Geills (f. 1860) efterladte Papirer.

En Eftersøgning af Skagenkøbmanden Lars Holsts (død 1920) Forretningsarkiv og Privatpapirer vedrørende den store Holstske Tømmer- og Skudehandel har givet til Resultat, at alle disse Papirer synes at være tilintetgjorte.

Efter Forhandling med Konsul, Grosserer Thorbjørn Muus og Grosserer Hans Muus, Odense, er de ældre Dele af det Muus'ke Handelsarkiv, Kerteminde og Odense, overgivet til Landsarkivet i Odense til eventuel videre Overdragelse til Erhvervsarkivet i Aarhus.

Med Fru Anne Marie Telmányi og Professorinde Irmelin Møller er forhandlet om Sikring og Ordning af Komponisten Carl Nielsen (1865—1913) og Billedhuggerinden Anne-Marie Carl Nielsens (1866—1946) efterladte Papirer.

Fra Redaktør Helmer Geill, Næstved, er til Det kgl. Bibliotek overdraget en Samling Familiepapirer vedrørende Brødrene Redaktør Carl Parmo Ploug (1813—94) og Kontorchef i Postvæsenet Gerhard Ploug (1823—66).

Med Pastor Tage Severinsen, Finderup, er aftalt, at Optegnelser og andre Papirer vedrørende dansk Kirkehistorie og særlig dansk Salmehistorie, efterladt af Kirkehistorikeren, Pastor Peder Severinsen (1869—1939), vil blive overdraget til Det kgl. Bibliotek eller Rigsarkivet.

De i Beretningen for 1944 omtalte Rester af et meget stort Arkiv efterladt af Politikeren, Overretssagfører Birger Nicolaj C. E. Steenstrup (1827—1909) og hans Søn Overretssagfører A. M. J. Colding-Steenstrup (jfr. Beretning 1944) er foranlediget gennemset henholdsvis af Landsarkivet i Odense og Erhvervsarkivet i Aarhus. En Registratur findes i Landsarkivet i Odense. De Dele af Arkivet, der ikke allerede er henlagt som Landsarkivets Ejendom, har vist sig at være uden større historisk Interesse. Hvad der ved en afsluttende, nøjagtig Gennemgang maatte findes at have Interesse for visse Foreninger og Institutioner i Ærøskøbing, vil af den nuværende Ejer, Billedhugger Gunnar Hammerich, Ærøskøbing, blive anbragt, hvor det maatte høre hjemme.

Paa Gerdrup, Sorø Amt, Ejer Fru Godsejer Fabricius, og Lyngbygaard, Sorø Amt, Ejer Godsejer P. Fabricius, fandtes en Del Godsarkivalier, der er overdraget til Landsarkivet.

Undersøgelse er foretaget af Papirer efterladt af Præsten,

Konsistorialraad Hans Gram Bechmann (1769—1836), men kun nogle faa Papirer uden større historisk Interesse er fundet hos Civilingeniør H. C. Bechmann, Nørresundby.

Arkivet paa Rønningesøgaard, Odense Amt, er, efter hvad der er konstateret, for længere Tid siden blevet ødelagt.

Den i tidligere Beretninger (1939 og 1940) omtalte store og meget indholdsrige af Kommissionen ordnede og registrerede Samling af Toldinspektør Ivar Berendsens (1865—1939) efterladte Papirer er af Ejeren, Fru Lily Drucker, overgivet til Rigsarkivet som dettes Ejendom. Disse Papirer, der bl. a. omhandler danske politiske Forhold, særlig Det Radikale Venstre, Finlands Frihedskamp før den første Verdenskrig og finske Forhold senere samt det internationale Fredsarbejde, er indtil videre kun tilgængelige paa særlige Betingelser.

Den i Beretningen for 1944 omtalte Samling Breve fra betydende politiske og litterære Personligheder efter ca. 1900 efterladt af Gaardejer paa Venø, Forfatteren Markus Bjerre (1876—1943) saavel som en dermed i Forbindele staaende mangeaarig, meget oplysende Korrespondance med Broderen, Købmand Laust Bjerre, er af sidstnævnte samt af Markus Bjerres Enke, Fru Kirstine Bjerre, overgivet til Rigsarkivet.

Som Efterslet af tidligere Afleveringer fra Arkivet paa Broholm, Svendborg Amt, tilhørende Hofjægermester Jørgen Sehested (omtalt i Beretningerne 1931—34) er en Samling Papirer overdraget til Rigsarkivet.

Ved Kommissionens Medvirken er til Det kgl. Bibliotek fra Frk. Bodil Neergaard, København, overdraget en Samling Papirer samt Fotografier efterladt af Museumsinspektør Carl Peter Neergaard (1869—1946), hvis øvrige skriftlige Efterladenskaber af hans Arvinger er overgivet til Nationalmuseet.

De i Beretningerne 1933 og 1937 omtalte Papirer vedrørende de Puggaardske Legaters Stiftelse og Anvendelse m. m. er af Grosserer Hans Tegner overdraget til Rigsarkivet.

Til Rigsarkivet er gennem Politifuldmægtig Schlanbusch, Varde, overdraget en Samling Papirer vedrørende Familien Simony, særlig Minister og Stiftamtmand Carl Frederik Simony (1906—72) samt dennes Søn, Kammerherre, Stiftamtmand Frederik Simony (død 1920).

Regnskab.

Kommissionen har i 1946 raadet over Kr. 8.248,67.

Fra Videnskabernes Selskab er modtaget Kr. 1.400,00. Fra Carlsbergfondet Kr. 2.000,00 og som Bevilling paa Finansloven Kr. 3.000,00. Renter har udgjort Kr. 10,00 og fra 1945 har Kommissionen haft en Kassebeholdning paa Kr. 1.838,67.

Udgifterne har beløbet sig til Kr. 6.778,90. Sekretærhonorar Kr. 1.200,00; til Afskrivninger, Forsendelse af Arkivalier, Telefon, Porto, Papir m. m. er medgaaet Kr. 573,40. Tilsyn med Ordningsarbejder Kr. 600,00. Rejser, Ordning og Registrering Kr. 4.405,50.

Aaret 1946 sluttede med en Kassebeholdning paa Kr. 1.469,77.

København, April 1947.

AAGE FRIIS.

AXEL LINVALD.

POUL NØRLUND.

R. ROSENDAL.

II.

„Grosserer A. Collstrop's
Hjem for en dansk Videnskabsmand.“
Beretning for 1946

afgivet af Martin Knudsen, Formand i Bestyrelsen.

»Lundehave« har været beboet af Professor, Dr. phil. & theol. Vilhelm Grønbech.

Uddrag af Regnskabet.

Indtægt: Renter af Obligationer og Bankbeholdning m. m.	Kr. 14.700,00
Gave fra Legationsattaché R. Collstrop	- 7.000,00
	<hr/>
	Kr. 21.700,00
Udgift: Skatter, Afgifter, Lønninger m. m.	Kr. 17.312,30
Henlæggelse til Reservefond	- 3.425,02
Henlæggelse til Dispositionsfond	- 962,68
	<hr/>
	Kr. 21.700,00

Aktiver pr. 31. December 1946.

Ejendommen »Lundehave« Ejendomsskyld	Kr. 125.000,00
Indbo og Inventar	- 12.109,60
4 ¹ / ₂ % konv. Genforeningsobligationer af Paalydende	- 300.000,00
Reservefond	- 30.000,00
Dispositionsfond	- 962,68
	I alt Kr. 468.072,28

III.

„Emil Herborg's Legat.“
Beretning for 1946.

I 1946 er udbetalt fire Legatportioner, hver paa 150 Kr. maanedlig, til:

Mag. sc. J. Troels-Smith	i	3	Maaneder
Mag. sc. Erik L. B. Smidt	i	3	—
Mag. sc. K. Gyldenkærne	i	12	—
Cand. mag. H. Højgaard Jensen	i	12	—
Mag. sc. Poul Helveg Jespersen	i	9	—
Cand. mag. Erik Gotfred Jørgensen	i	9	—

Regnskabsoversigt for 1946.

Indtægt.		Udgift.	
Kassebeholdning	Kr. 5.397,71	Udbetaling af 4 Legatportioner	Kr. 7.200,00
Renter af Obligationer. -	7.990,00	Udbetalt i Henhold til	
Renter paa Kontrabog.. -	2,77	Fundatsens § 8	- 600,00
Udtrækning og Salg af		Administration	- 357,75
Obligationer	- 40.000,00	Indkøb af Obligationer. -	39.062,20
		Kassebeholdning	- 6.170,53
	Kr. 53.390,48		Kr. 53.390,48

Formue pr. 31. December 1946.

3 ¹ / ₂ % Obligationer, nom.	Kr. 40.000,00
4 ⁰ / ₀ » »	- 30.000,00
4 ¹ / ₂ % » »	- 110.000,00
Kassebeholdning	- 6.170,53

Januar 1947.

Paa Bestyrelsens Vegne
NIELS BOHR.

Revisionspaategning:

Regnskabet er revideret af undertegnede Revisorer i Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Vi har eftersat Beholdningerne og fundet Regnskabet og Beholdningerne i Orden.

København den 31. Januar 1947.

BØRGE JESSEN.

POUL NØRLUND.

IV.

„Niels Bohr Legatet.“

Regnskab for 1946.

Indtægt.

1. Kontant Beholdning ved Legatets Overdragelse	Kr. 104.247,94
2. Renter af Obligationer og Bankindestaaende	- 12.449,29
3. Udtrukne Obligationer	- 36.000,00
Samlet Indtægt...	<u>Kr. 152.697,23</u>

Udgift.

1. Udbetalinger ved Professor Niels Bohr:	
a) Til Universitetets biofysiske Laboratorium	Kr. 5.000,00
b) Til Universitetets Institut for teoretisk Fysik	- 5.000,00
2. Indkøb af Obligationer	- 112.705,10
3. Kassebeholdning	- 29.992,13
Samlet Udgift...	<u>Kr. 152.697,23</u>

Formue pr. 31. December 1946.

76.000 Kr. danske Statsgældsbeviser à $1\frac{1}{2}\%$ Kursværdi	Kr. 76.000,00
230.000 » Kreditforeningsobl. à $3\frac{1}{2}\%$ »	- 219.700,00
70.000 » » à 4% »	- 71.340,00
376.000 Kr. nominelt, til Kursværdi	Kr. 367.040,00
Kassebeholdning	- 29.992,13
	<u>Kr. 397.032,13</u>

**Kommissionen for
Corpus Lexicographorum Graecorum.**

Beretning for 1946.

Etymologicum.

Udgiveren, Fru Dr. phil. Ada Adler, afgik ved Døden den 28. December.

Hesychios.

Udgiver: Prof. Dr. Kurt Latte, Göttingen.

Som meddelt i 1944 mistede Udgiveren i Juli 1943 som Følge af Brand sine Bøger og Papirer. Det oplyses nu, at en Del af hans Notitser dog er reddet, men da han mangler de nødvendige Hjælpemidler, har han foreløbig maattet indskrænke sig til lejlighedsvis at supplere sit forhaandenværende Materiale.

København og Göttingen, i Februar 1947.

CARSTEN HØEG.

KURT LATTE.

HANS RÆDER.

VI.

Kommissionen for den nye Ducange.

Beretning for 1946.

Alfabetiseringen af det indsamlede Materiale er fortsat; Excerpterne er lejlighedsvis suppleret, bl. a. paa Grundlag af de efterhaanden udkommende Bind af Diplomatarium Danicum. Man afventer endnu en Del Udgaver, der berører vigtige Sider af den middelalderlige Litteratur, f. Ex. de danske Sproglogikere, før man tør erklære Excerpteringen for definitivt afsluttet. Kommissionens Kassebeholdning er uforandret 374,49 Kr.

København og Aarhus, i Februar 1947.

ERIK ARUP.

FRANZ BLATT.

POUL NØRLUND.

HANS RÆDER.

VII.

Beretning om Mødet i Conseil International des Unions Scientifiques d. 22.—24. Juli 1946 i London.

Der var mødt over 70 Deltagere, og 21 Lande var repræsenteret. Fra dansk Side deltog N. Bohr, N. E. Nørlund og Jakob Nielsen som Videnskabernes Selskabs Delegerede.

Efter at Sir Robert Robinson, Præsidenten for *Royal Society* i hvis Lokaler Mødet fandt Sted, havde budt Velkommen, holdt Conseils Præsident, Dr. H. R. Kruyt, Utrecht, Aabningstalen. Denne blev efterfulgt af en Diskussion om Ønskeligheden af at danne nye Unioner i en Række endnu ikke internationalt organiserede Videnskabsgrene og blandede Komitéer paa Grænseomraader mellem flere Videnskaber. — Der forelaa Udkast til en Overenskomst mellem *Conseil* og *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation* (UNESCO); den i 1937 afsluttede Overenskomst med Folkeforbundets *International Organisation of Intellectual Cooperation* bortfalder, idet denne Organisation ophører med at bestaa. I Diskussionen, i hvilken Dr. Needham deltog paa UNESCO's Vegne, blev der i alt væsentligt givet Tilslutning til Overenskomsten. — Fra Eksekutivkomitéen og de enkelte Unioner blev der forelagt Beretninger, som viste Genoptagelse og paa mange Punkter Udvidelse af den ved Krigen delvis afbrudte Virksomhed. — Der blev givet Tilslutning til det forelagte Forslag om visse mindre Ændringer i Statutterne for *Conseil*; disse gik dels ud paa at give Eksekutivkomitéen udvidede Beføjelser, dels forhøjedes de tilsluttede Landes Aarsbidrag til *Conseil* fra 100 til 500 Guldfrancs (fra 8 til 40 £). — Fra *Committee on Science and its Social Relations* forelaa en udførlig Betænkning om Videnskabsmændenes Stilling til de Problemer, som angaar Anvendelsen af Naturvidenskabens Resultater i vore Dage, og Forslag til en Resolution desangaaende. Forslaget fremkaldte en meget livlig Diskussion og blev gentagne Gange omarbejdet, før man enedes om Tilslutning til den endelige Formulering.

Til Præsident valgtes J. A. Fleming, U. S. A., til Vicepræsidenter B. Němec, Prag, og Émile Borel, Paris. Som General-

sekretær genvalgte F. J. M. Stratton, Cambridge. Til Medlemmer af Eksekutivkomitéen valgtes J. N. Mukherjee, New Delhi, og H. Solberg, Oslo.

En af den danske Delegation fremsat Indbydelse til at holde *Conseil's* næste Møde i København i 1949 blev modtaget med Tak.

September 1946.

JAKOB NIELSEN.

Conseil International des Unions Scientifiques.

STATUTS

I. *Objets du Conseil International.*

1. Le Conseil International a pour but:

- (a) D'établir des liaisons d'une part entre les organisations nationales adhérentes, et d'autre part entre les diverses Unions internationales.
- (b) D'orienter l'activité scientifique internationale dans les domaines où il n'existe pas d'associations compétentes.
- (c) D'entrer, par l'intermédiaire des organisations nationales adhérentes, en relation avec les Gouvernements des pays adhérents pour recommander des mesures favorables au développement scientifique de ces pays.

II. *Siège.*

2. Le siège légal du Conseil International est fixé à Bruxelles, où se tiendront normalement les Assemblées générales, et où seront conservées les archives.

Les dons et legs seront reçus et gérés suivant la législation belge.

III. *Constitution et Administration du Conseil.*

3. Le Conseil International des Unions Scientifiques se compose d'une organisation scientifique et nationale de chaque pays adhérent au Conseil, et des Unions scientifiques internationales. Par »organismes adhérents« on entendra dans la suite les organisations nationales adhérentes et les Unions internationales..

L'Assemblée générale du Conseil se compose des délégués des organisations scientifiques et nationales, des délégués des Unions scientifiques internationales, et des membres du Comité exécutif.

4. Un pays peut adhérer au Conseil International, soit par son Académie nationale, soit par son Conseil national de recherches, soit par d'autres institutions ou groupement d'institutions nationales similaires, soit, à défaut de ceux-ci, par son Gouvernement.

Dans le mot »pays« sont compris les Dominions, les protectorats diplomatiques, ainsi que les territoires ayant une activité scientifique indépendante.

5. Pour adhérer au Conseil International une Union doit communiquer ses Statuts au Conseil, et ces Statuts doivent :

- (i) Indiquer les buts de l'Union.
- (ii) Mentionner que le contrôle de l'activité de l'Union est exercé par une Assemblée générale de ses membres.
- (iii) Indiquer le barème des cotisations payées par les organisations nationales.
- (iv) Faire connaître les règles relatives aux votes.

6. Toute proposition de création d'une Union et toute demande d'adhésion d'une Union doivent être communiquées aux membres du Comité exécutif.

L'approbation de deux tiers des voix des membres est nécessaire.

7. Les travaux du Conseil sont dirigés par l'Assemblée générale formée de l'ensemble des Délégués accrédités à cette fin par les organismes adhérents et des membres du Comité exécutif.

L'Assemblée désigne parmi les membres des organismes adhérents un Président, deux Vice-Présidents, et un Secrétaire général. Le Président conserve ses fonctions jusqu'à la fin de la réunion de l'Assemblée générale ordinaire suivante; il ne peut être réélu immédiatement.

8. Il est constitué un Comité exécutif qui gère les affaires du Conseil dans l'intervalle de deux Assemblées générales.

Ce Comité comprend :

- (i) Le Président.
- (ii) Les Vice-Présidents, le Secrétaire général et deux membres élus directement par l'Assemblée générale.
- (iii) Deux délégués de chacune des Unions internationales rattachées au Conseil et désignés par cette Union.
- (iv) Le Président sortant, pendant les trois ans qui suivent sa démission.

Le Président, les Vice-Présidents, et le Secrétaire général du Conseil exercent les mêmes fonctions dans le Comité exécutif. Les membres visés à la ligne (ii) conservent leurs fonctions de membres du Comité exécutif jusqu'à la fin de la seconde réunion de l'Assemblée générale ordinaire, mais il ne peuvent être réélus immédiatement, sauf le Secrétaire général qui est de suite rééligible.

9. Le Comité exécutif peut pourvoir lui-même aux vacances qui surviennent dans son sein parmi les membres élus par l'Assemblée générale. Toute personne désignée dans ces conditions demeure en fonction jusqu'à la fin de l'Assemblée générale suivante.

Les vacances produites parmi les délégués des Unions sont comblées par les Unions elles-mêmes.

10. Le Secrétaire général expédie la correspondance et assure la gestion des ressources, ainsi que la préparation et la distribution des publications décidées par l'Assemblée générale du Conseil.

IV. *Attributions du Comité exécutif.*

11. Dans l'intervalle de deux Assemblées générales du Conseil, le Comité exécutif peut soumettre des propositions à l'approbation des organismes adhérents; il est tenu de le faire lorsqu'il en est requis par un tiers des voix des organismes adhérents.

12. Le Comité exécutif accepte les Statuts des Unions remplissant les conditions indiquées au paragraphe 5, avec possibilité d'appel à la prochaine Assemblée générale.

13. Le Comité exécutif peut nommer des Commissions spéciales pour l'étude de toute question de la compétence du Conseil International; leurs membres ne sont pas nécessairement choisis parmi les délégués près le Conseil. Ces Commissions spéciales peuvent, à leur tour, s'adjoindre, par cooptation, de nouveaux membres à la majorité des deux tiers des voix de ceux qui les composent.

Le Comité exécutif peut prier les Unions de nommer des membres de commissions mixtes pour l'étude de toute question de la compétence des Unions.

14. Le Comité exécutif doit présenter un rapport annuel aux organismes adhérents au Conseil.

V. *Assemblées générales.*

15. Le Conseil International se réunit en principe tous les trois ans en Assemblée générale ordinaire. Le Comité exécutif donnera communication du lieu et de l'époque six mois à l'avance aux divers organismes adhérents.

16. Dans des cas spéciaux, le Président peut, avec le consentement du Comité exécutif, convoquer une Assemblée générale extraordinaire; il est tenu de le faire à la demande d'un tiers des voix des organismes adhérents.

17. Les délégués près l'Assemblée générale sont nommés par les organismes adhérents au Conseil.

18. Le Président peut, de sa propre initiative, inviter tout homme de science à assister, à titre consultatif, aux séances de l'Assemblée générale ordinaire.

Les membres des Commissions spéciales et des Commissions mixtes mentionnées au paragraphe 13, ont le droit d'assister, dans les mêmes conditions, aux séances de l'Assemblée générale où sont traitées les questions rentrant dans leurs attributions.

19. L'ordre du jour d'une session est fixé par le Comité exécutif et communiqué aux organismes adhérents au moins trois mois avant l'ouverture de cette session. Toute question ne figurant pas à l'ordre du jour n'est prise en considération qu'avec l'assentiment préalable des deux tiers au moins des voix des organismes adhérents représentés à l'Assemblée générale du Conseil.

VI. *Budget et Droit de Vote.*

20. Dans les Assemblées générales du Conseil les résolutions concernant les questions d'ordre scientifique sont prises à la majorité des voix de tous les délégués présents, et des membres du Comité exécutif.

21. Pour les questions d'ordre administratif et pour les questions mixtes, le vote a lieu par organisation nationale adhérente, à raison d'une voix pour chacune, et par Union scientifique internationale à raison de trois voix pour chacune. Les résolutions sont prises à la majorité des voix.

S'il y a doute sur la catégorie dans laquelle doit être rangée une question à discuter, le Président décide.

Dans les Commissions, les décisions sont prises à la majorité des voix des membres qui les composent.

En toute circonstance, s'il y a égalité de voix, celle du Président est prépondérante.

Pour les questions administratives figurant à l'ordre du jour, un organisme adhérent qui n'est pas représenté peut envoyer par écrit son vote au Président. Pour être valable, ce vote doit être reçu avant le dépouillement du scrutin.

22. Les pays et les Unions apportent chacun leur contribution au Budget du Conseil.

La cotisation annuelle de chaque pays adhérent est de 500 francs d'or.

Dans chaque pays, l'autorité qui adhère au Conseil est responsable du paiement de la cotisation de ce pays.

La part de chaque Union est fixée à 1.5 0/0 de son revenu au maximum.

23. Le Comité exécutif prépare un budget de prévision pour chaque année de la période comprise entre deux sessions. Une Commission financière, nommée par l'Assemblée générale du Conseil, est chargée de l'étude de ce budget et de la vérification des comptes de l'exercice précédent. Elle établit sur ces deux questions des rapports distincts qui sont soumis à l'Assemblée générale.

A la suite de cet examen financier, le Conseil fixe la part de chaque Union pour les trois ans suivants.

24. Les ressources provenant de dons sont utilisées par le Conseil International en tenant compte des désirs exprimés par les donateurs.

Tout organisme qui se retire du Conseil abandonne de ce fait ses droits à l'actif de l'Association.

VII. *Modification aux Statuts.*

25. Ces Statuts entreront en vigueur après avoir reçu l'approbation de l'Assemblée générale de 1931. Aucun changement ne pourra être apporté aux termes de ces Statuts sans l'approbation des deux tiers des voix des organismes adhérents.

26. Le présent texte français servira exclusivement pour l'interprétation à donner aux Statuts.

VIII.

Beretning for 1946 fra Selskabets Sekretariat.

Ved Fuldmægtig A. LOMHOLT.

Arbejdet i Sekretariatet har i det forløbne Aar været præget af Genoptagelsen af de ved Krigen afbrudte internationale Forbindelser. En vidtstrakt Korrespondance med en Del af de tidligere Bytteforbindelser i Udlandet har været ført for at bringe Udvekslingen af Publikationer à jour, og fra Selskabets Side er alle under Krigen udgivne Arbejder udsendt til de Lande, hvor det har været muligt. Sekretariatet har i øvrigt udført det almindeligt forefaldende Arbejde med Korrespondance, Tilrettelæggelse af Møder, Assistance for Redaktør og Kasserer o. s. v.

Sekretariatet har redigeret Oversigten over Selskabets Virksomhed i Aaret Juni 1945—Maj 1946, 156 Sider foruden Carlsbergfondets Beretning 81 Sider. Oversigten indeholder bl. a. en Fortegnelse over Selskabets Publikationer 1941—1945, Tillæg III til Fortegnelse 1742—1930. Endvidere har Sekretariatet assisteret Redaktøren ved Udgivelsen af Selskabets øvrige Publikationer.

Fortegnelserne over Restoplagerne af samtlige Publikationer, der viser Udlevering, Salg og Oplagsstatus for hver enkelt Publikation, har været ført à jour.

Alle nye tilkomne Clichéer er indført i Fortegnelsen derover. En Del Udlaan har fundet Sted.

Under Tilsyn af Redaktionsudvalget, bestaaende af Sekretæren, Redaktøren og Professor Aage Friis, har Fuldmægtig Lomholt fortsat og i det væsentlige afsluttet Udarbejdelsen af et udførligt Grundmanuskript til en Videreførelse af Selskabets Jubilæumsskrift. Der har været ført foreløbige Forhandlinger om Mulighederne for en Udgivelse deraf.

I Aarets Løb er alle ind- og udgaaede Skrivelser m. m. ord-

net og henlagt i Arkivet. Beretning om Selskabets Møder er indført i Forhandlingsprotokollen. Fuldmægtig Lomholt har ved flere Lejligheder assisteret ved Undersøgelse af Brevskaber o. l. i Arkivet.

En Del Forfattere af Selskabets Publikationer har i 1946 anvendt Sekretariatets Assistance ved Udsendelsen af Frieksemplarer. Der udsendtes c. 400 Eksemplarer. Udgift til Porto har beløbet sig til c. 150 Kr., til Emballage o. l. c. 190 Kr.

Bytteforbindelser. Selskabet har i 1946 indledet 6 nye Bytteforbindelser med Udlandet, og 2 Anmodninger er afslaaet. Ved Aarets Udgang var Antallet af Modtagere af Selskabets Publikationer 519 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., deraf 59 indenlandske.

De forskellige Publikationsserier er ultimo 1946 udsendt i følgende Antal til Medlemmer og Bytteforbindelser:

	Antal	Over-sigt	Medd. og Skrifter			Biol.
			Hist. filol.	Arkæol. kunsth.	Mat. fys.	
Danske Medlemmer..	72	72	65	65	56	62
» Forbindelser .	59	59	39	39	50	47
Udenl. Medlemmer ..	124	124	54	53	35	40
» Forbindelser .	460	210	204	217	308	338
Ialt...	715	465	362	374	449	487

I Aarets Løb er følgende nyudgivne Publikationer udsendt: Oversigt 1945—46; Hist.-filol. Medd. XXX. 5; Mat.-fys. Medd. XXII. 13—19, XXIV. 1; Biol. Medd. XIX. 12, XX. 1—6; Biol. Skrifter IV. 2—4; Fortegnelse over Publ., Tillæg III.

Udsendelsen af Selskabets Publikationer er foretaget af Sekretariatet ved Fru Ellen Erichsen. For samtlige Medlemmers og nordiske Institutioners vedkommende — samt for en Del Reklamationer til andre Lande — er Udsendelsen foretaget direkte med Posten.

Medl. og Inst.	1580 Pk.	474 kg	Porto Kr. 504,52
Reklamationer	94 »	50 »	» » 66,30
Ialt udsendt	1674 Pk.	524 kg	Porto Kr. 570,82

I Slutningen af 1945 paabegyndtes Udsendelsen af de under Krigen opmagasinerede Publikationer, idet Selskabet dertil benyttede den portofri Forsendelse gennem det nyoprettede »Danmarks Institut for international Udveksling af videnskabelige Publikationer« (I. D. É.). Af Selskabets egne Publikationer udsendes saaledes i 1945 til en Række ikke-nordiske Lande 750 Pakker, Vægt c. 1300 kg, og af Publikationer fra andre danske Institutioner, afleveret til Selskabets Udvekslingscentral under Krigen, udsendes paa samme Maade c. 875 Pakker, Vægt c. 1600 kg. Udsendelsen af Selskabets Publikationer fortsatte i 1946 gennem I. D. É., og der afgaves 2027 Pakker, Vægt 3420 kg til Videresendelse gennem Institutet.

I Bytte for de udsendte Publikationer har Selskabet fra 238 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., dels Forbindelser, dels andre — de indenlandske dog undtaget — modtaget 459 forskellige Tidsskrifter, Beretninger, Aarbøger, Dissertationsrækker m. m. i et Antal af 4610 Bind og Hefter, mod c. 500 i 1945, c. 465 i 1944, c. 1250 i 1943, c. 1475 i 1942, c. 3000 i 1941, c. 2800 i 1940 og c. 5650 i 1939. Omkring Halvdelen af de indkomne Bind og Hefter er modtaget fra U. S. A. Fra flere Lande, deriblandt Randstaterne, Tyskland, Østrig og Japan er endnu intet modtaget, og en væsentlig Del af samtlige Bytteforbindelser har ikke ladet høre fra sig siden Krigens Afslutning. Efter Registrering i Sekretariatet er de indkomne Publikationer afgivet til Bibliotekerne.

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1946—JUNI 1947

Oversigt.

Kr. Ø.

- Oversigt over Selskabets Virksomhed Juni 1945—Maj 1946. Med 2
Portrætter. Résumé en français. 1946 ..... 4.00

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND XXX:

5. JØRGENSEN, PETER: Über die Herkunft der Nordfriesen. 1946 16.00

Filosofiske Meddelelser.

BIND II:

4. RÆDER, HANS: Aristoteles' Kritik af Platons Statstheorier. 1947 1.50

Matematisk-fysiske Meddelelser.

BIND XXII:

19. MØLLER, C.: General Properties of the Characteristic Matrix
in the Theory of Elementary Particles II. 1946 ..... 5.00

BIND XXIV:

1. BAK, BØRGE: The Potential Function of Ethane. 1946 ..... 3.00
2. HØJENDAHL, KRISTIAN: Dielectric Constant, Viscosity, Surface
Tension, and Critical Data of Boron Tribromide, Dioxan,
and Ethylene Dichloride. 1946 ..... 1.00

D. Kgl. Danske Vidensk. Selskab, Oversigt 1946—47.

Biologiske Meddelelser.

BIND XX:

6. BØRGESEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. An Additional List of Species to Part I Chlorophyceae. 1946.....	6.00
7. BRODERSEN, ROLF and KLENOW, HANS: Molecular Weight Determination of Biological Substances by means of Diffusion Measurements. 1947.....	2.00

Biologiske Skrifter.

BIND IV:

5. ROSENINGE, L. KOLDERUP and LUND, SØREN: The Marine Algae of Denmark. Contributions to their Natural History. Vol. II. Phæophyceae. III. Encoeliaceae, Myriotrichiaceae, Giraudiaceae, Striariaceae, Dictyosiphonaceae, Chordaceae, and Laminariaceae. 1947.....	14.00
6. RAVN, J. P. J.: Om Nyker-Områadets Kridtallejringer. 1946...	4.00

Særskilt udgivne Arbejder.

TYCHO BRAHE'S Description of his Instruments and Scientific Work as given in <i>Astronomiae Instauratae Mechanica</i> (Wandenburgi 1598). Translated and Edited by HANS RÆDER, ELIS STRÖMGREN and BENGT STRÖMGREN. 1946.....	12.00

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

Résumé.

L'auguste Protecteur de l'Académie, *Sa Majesté* CHRISTIAN X, *Roi de Danemark*, est décédé le 20 Avril 1947.

Au cours de l'année 1946—47 l'Académie a perdu 4 de ses membres nationaux, savoir M. EINAR CHRISTIAN SAXTORPH BILLMANN, ancien professeur de chimie à l'Université de Copenhague, décédé le 9 août 1946, M. LOUIS SIGURD FRIDERICIA, professeur d'hygiène à l'Université de Copenhague, décédé le 26 février 1947, M. OVE VILHELM PAULSEN, ancien professeur de botanique à l'École de Pharmacie de Copenhague, décédé le 29 avril 1947, et M. ELIS SVANTE STRÖMGREN, ancien professeur d'astronomie à l'Université de Copenhague, décédé le 5 avril 1947.

14 des membres étrangers sont morts, savoir: Sir JOSEPH BARCROFT, ancien professeur de physiologie à l'Université de Cambridge, Angleterre; M. FRANZ BOAS, ancien professeur d'anthropologie à la Columbia University, New York (décédé en 1942); M. IVAR BROMAN, ancien professeur d'anatomie à l'Université de Lund; M. FEDERIGO ENRIQUES, professeur de géométrie supérieure à l'Université de Rome; M. SIMON FLEXNER, professeur, directeur du Rockefeller Institute for Medical Research, New York; M. MAGNUS JOHAN CARL AUGUST FORSSMAN, ancien professeur de pathologie générale et de bactériologie à l'Université de Lund; M. VICTOR MORITZ GOLDSCHMIDT, professeur de minéralogie à l'Université d'Oslo; M. ERICH HECKE, professeur de mathématiques à l'Université de Hambourg; Sir FREDERICK GOWLAND HOPKINS, ancien professeur de biochimie à l'Université de Cambridge, Angleterre; M. PIERRE-MARIE-FÉLIX JANET, ancien professeur de psychologie au Collège de France, Paris; M. PAUL LANGEVIN, ancien professeur de physique au Collège de France,

Paris; M. ERNST LEONARD LINDELÖF, ancien professeur de mathématiques à l'Université d'Helsingfors; M. SVANTE SAMUEL MURBECH, ancien professeur de botanique à l'Université de Lund, et M. EUGEN STEINACH, ancien professeur de physiologie à l'Université de Vienne.

Dans sa séance du 11 avril 1947 l'Académie a élu un nouveau membre national dans la Section des Lettres, savoir: M. OTTO EMIL RAVN, professeur d'assyriologie à l'Université de Copenhague. Ont été élus, de plus, 14 membres étrangers, savoir: dans la Section des Lettres: M. NILS AHNLUND, professeur d'histoire à l'Université de Stockholm; M. AXEL OLOF (OLLE) HOLMBERG, professeur d'histoire littéraire et de poétique à l'Université de Lund; M. ALF AXELSSON SOMMERFELT, professeur de linguistique générale à l'Université d'Oslo; M. WILLIAM FOXWELL ALBRIGHT, professeur de langues sémitiques à la Johns Hopkins University, Baltimore, Md.; M. LEONARD BLOOMFIELD, professeur de linguistique à la Yale University, New Haven, Conn.; et M. JERZY KURŹYŁOWICZ, ancien professeur de linguistique comparée à l'Université de Lwow (Cracovie). — Dans la Section des Sciences: M. TORSTEN RICHARD EMANUEL GISLÉN, professeur de zoologie à l'Université de Lund; M. THEODOR SVEDBERG, professeur de chimie physique à l'Université d'Upsal; M. MAX BORN, professeur de physique à l'Université d'Edimbourg; M. ERNEST GOTTHELF MARCUS, professeur de zoologie à l'Université de São Paulo; Sir EDWARD MELLANBY, ancien professeur, secrétaire du Medical Research Council, Londres; M. JAN HENDRIK OORT, professeur, directeur de l'Observatoire de Leyde; M. CARL LUDWIG SIEGEL, professeur de mathématiques à l'Institute for Advanced Study, Princeton, N.J.; et M. IVAN MATVEEVICH VINOGRADOV, professeur, mathématicien, Moscou.

A la fin de l'année (juin 1947), l'Académie comptait 71 membres nationaux et 130 membres étrangers, dont 30 membres nationaux et 57 membres étrangers appartenant à la Section des Lettres et 41 membres nationaux et 73 membres étrangers à la Section des Sciences.

M. N. E. NØRLUND a été réélu membre de la Commission des fonds pour les années 1947—51.

M. CARSTEN HØEG a été élu commissaire des comptes pour les années 1947—49.

M. POUL NØRLUND a été élu commissaire suppléant des comptes pour les années 1947—49.

Pour les membres des comités des Unions du *Conseil international des Unions Scientifiques* auxquelles l'Académie a adhéré, voir pp. 20—21.

MM. NIELS BOHR, N. E. NØRLUND et JAKOB NIELSEN ont représenté l'Académie à la session du *Conseil International des Unions Scientifiques* à Londres du 22 au 24 Juillet 1946. Voir le rapport pp. 88—89 et les nouveaux statuts pp. 89—93.

Le Conseil International des Unions Scientifiques a envoyé une copie de l'accord passé entre le Conseil et l'UNESCO.

A la suite de la mort de M. ELIS STRÖMGREN le Comité pour l'*Union Astronomique Internationale* s'est constitué sous la présidence de M. N. E. NØRLUND avec M. BENGT STRÖMGREN comme secrétaire. A été élue membre du comité Mlle JULIE M. VINTER HANSEN, observatrice.

M. N. E. NØRLUND a représenté l'Académie à la session de l'*Union Géodésique et Géophysique Internationale* à Cambridge, Angleterre, du 29 juillet au 2 août 1946. L'Académie a adopté le nouveau projet de statuts. M. N. E. NØRLUND a été élu délégué du Danemark au conseil de l'Union.

M. J. C. JACOBSEN a représenté l'Académie à la session de l'*Union Internationale de Physique pure et appliquée* à Paris du 3 au 6 janvier 1947. Ont été élus membres du comité MM. NIELS BOHR, J. C. JACOBSEN et C. MØLLER.

L'Académie a résolu d'adhérer à l'*Union Internationale des Sciences Biologiques*. Ont été élus membres du comité danois de l'Union: MM. ALBERT FISCHER, P. BOYSEN JENSEN, KNUD JESSEN, TAGE KEMP, P. BRANDT REHBERG (président), KNUD SAND, R. SPÄRCK, MATH. THOMSEN, JEPPE ØRSKOV et ØJVIND WINGE. Ont été élus délégués du Danemark à la session de l'Union à Copenhague en juillet 1947: MM. ØJVIND WINGE, JEPPE ØRSKOV

et R. SPÄRCK. L'Académie a désigné M. ØJVIND WINGE pour représenter l'Académie aux réunions tenues dans les locaux de l'Académie.

Le comité exécutif du Conseil International des Unions Scientifiques a élu M. P. BRANDT REHBERG membre du «*Committee on Science and its Social Relations*».

La Commission pour la rédaction du nouveau Ducange a déposé un rapport sur l'année 1946 (voir p. 87).

La Commission pour la rédaction du Corpus Lexicographorum Graecorum a déposé un rapport sur l'année 1946 (voir p. 87). M. KAJ BARR a été élu membre de la Commission en remplacement de Mme ADA ADLER, décédée.

A la demande de l'Académie néerlandaise à Amsterdam, l'Académie a accordé une subvention de 600 couronnes pour la publication de la «*Concordance and Indices of the Arabian Traditional Literature*».

Le Conseil d'administration de la Fondation Rask-Ørsted a accordé une subvention de 10.000 couronnes pour les relations internationales de l'Académie.

M. EGON WELLESZ, professeur à l'Université d'Oxford, a été élu pour représenter les «*Monumenta Musicae Byzantinae*» a une conférence des études byzantines à Princeton en avril 1947.

M. CARSTEN HØEG a présenté un rapport sur l'assemblée générale de l'UNESCO à Paris du 19 novembre au 10 décembre 1946.

MM. NIELS BOHR, AUGUST KROGH, N. E. NØRLUND et JAKOB NIELSEN ont représenté l'Académie aux fêtes organisées à Londres du 15 au 20 juillet 1946 à l'occasion du tricentenaire de *la naissance d'Isaac Newton*. Ils ont présenté une adresse à la Royal Society. Voir le texte pp. 27—28.

A l'occasion du quatrième centenaire de *la naissance de Tycho Brahe*, le 14 décembre, l'Académie a tenu, le 13 décembre 1946,

une séance commémorative à laquelle assistèrent plusieurs astronomes étrangers. M. ELIS STRÖMGREN a présenté entre autres une édition anglaise des «*Astronomiae Instauratae Mechanica*» de Tycho Brahe, préparée sous le patronage de l'Académie par MM. HANS RÆDER, ELIS STRÖMGREN et BENGT STRÖMGREN. Voir le compte rendu pp. 37—38.

MM. NIELS BOHR et JAKOB NIELSEN ont représenté l'Académie à l'inauguration d'une statue de *Tycho Brahe* à Uranienborg, dans l'île de Hven le 25 août 1946.

M. ØJVIND WINGE a représenté l'Académie au bicentenaire de la fondation de la *Naturforschende Gesellschaft* à Zurich du 6 au 9 septembre 1946. M. ØJVIND WINGE a remis une adresse, imprimée p. 28.

La *National Academy of Sciences*, Washington, et l'*American Philosophical Society*, Philadelphie, ont invité MM. NIELS BOHR et N. E. NØRLUND à représenter l'Académie à une série de réunions en octobre 1946.

MM. MARTIN KRISTENSEN et C. MØLLER ont représenté l'Académie à une manifestation à Paris du 29 au 31 octobre 1946 à l'occasion du cinquantième anniversaire de la découverte par *Henri Becquerel* de la *radioactivité de l'uranium*.

L'Académie a envoyé une lettre de félicitations à l'*Österreichische Akademie der Wissenschaften* à Vienne à l'occasion de son centenaire du 11 au 16 mai 1947.

L'Académie a envoyé un télégramme de félicitations au *Rice Institute*, Houston, Texas, à l'occasion de l'installation de son président, le 10 avril 1947.

Le don de 750 £ du *Sir Horace Darwin Fund* fait par la Royal Society, Londres, pour l'achat d'instruments scientifiques en Angleterre a été réparti par les soins de l'Académie parmi les sollicitateurs. Il en a été de même des 200 £ reçues ultérieurement.

Le 29 novembre 1946 M. NIELS NIELSEN a fait un rapport sur un voyage aux États-Unis au cours de la première moitié de 1946.

Dans la même séance M. N. E. NØRLUND a fait un rapport sur ses visites à une série d'universités et établissements scientifiques aux États-Unis.

L'Académie a mis à la disposition de l'*Internationella Studenthjälpens Rikskommitté, Stockholm*, deux séries de ses publications parues au cours de la guerre pour deux universités de réfugiés créées pour les personnes déplacées par les Anglais et les Américains à Hambourg et à Munich.

L'Académie a résolu d'entrer en *relations d'échanges* avec les établissements suivants:

The Institution of Electrical Engineers, Londres.

The University of Utah, Salt Lake City.

Societatea Politehnică din Romania, Bucarest.

Seminarul Matematic Universitar, Jassy.

The Institute for Advanced Study, School of Mathematics,
Princeton.

The Indian Academy of Sciences, Bangalore.

Fundação Getúlio Vargas, Rio de Janeiro.

British Medical Journal, Londres.

Bibliothèque de l'Université libre, Bruxelles.

Allan Hancock Foundation, University of Southern California,
Los Angeles.

Finska Litteratursällskapet, Helsingfors.

»Erasmus«, Bulletin Intern. de la Science Contemporaine,
Amsterdam.

Physical Society, Londres.

Royal Institution of Great Britain, Londres.

University of Durham Philosophical Society, Durham.

»Helvetica Physica Acta«, Bâle.

University of Trieste, Faculties of Engineering and Science, Trieste.

The Council for Scientific and Industrial Research, Pretoria.

Istituto di Studi Liguri, Bordighera.

Matica Slovenská, Turčiansky Sv. Martin, Slovaquie.

University College Library, Cork, Irlande.
 Museo Civico di Storia Naturale, Trieste.
 University of Hawaii, Honolulu.

Le Rapport annuel (Oversigt) est envoyé aux archives de la Ville de Copenhague.

Le Conseil d'administration de la Fondation Carlsberg a déposé un rapport sur l'année 1945—46 (voir II, pp. 1—84).

La Commission pour les recherches sur les sources de l'histoire de Danemark conservées dans les archives et bibliothèques privées a déposé un rapport sur l'année 1946 (voir pp. 80—84).

Le Secrétariat de l'Académie a déposé un rapport sur l'année 1946, comprenant entre autres un compte rendu sur les échanges d'imprimés de l'Académie (voir pp. 94—96).

L'Académie a reçu une réponse au *sujet de biologie mis au concours* pour l'année 1945 pour le prix de 3000 couronnes du legs Classen: Étude de la récolte de nectar des mouches à miel dans les différents phanérogames. L'Académie a résolu d'accorder à l'auteur, M. OLE HAMMER, une subvention de 2000 couronnes sur la caisse de l'Académie pour l'aider à continuer et terminer son travail. Voir l'appréciation du jury pp. 76—79.

L'Académie a tenu 14 séances ordinaires, dans lesquelles ont été faites les communications suivantes:

- ¹⁸/₁₀ 46. M. S. ORLA-JENSEN: *La bactériologie de l'ensilage*.
¹/₁₁ 46. M. BØRGE JESSEN: *Sur la distribution des valeurs de la fonction zêta*.
 — M. L. HJELMSLEV présente: 1. *Langue et système*. 2. *Le verbe et la proposition nominale*.
 — M. STEN KONOW, Oslo: *La langue des Huns blancs*.
¹⁵/₁₁ 46. M. HANS RÆDER: *La critique des idées politiques de Platon par Aristote* (M*)¹.

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (S) après le titre de la communication indique que son auteur l'a destinée à l'insertion dans les *Meddelelser* ou dans les *Skrifter* de l'Académie. Un astérisque (M* ou S*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

- ¹⁵/₁₁ 46. M. P. BRANDT REHBERG: *Une différenciation biologique entre réductones et l'acide ascorbique.*
- ¹³/₁₂ 46. M. ELIS STRÖMGREN présente: TYCHO BRAHE: «*Astronomiae Instauratae Mechanica*», édition anglaise par HANS RÆDER, BENGT STRÖMGREN et ELIS STRÖMGREN (Publication séparée*).
- ¹⁷/₁ 47. M. AUGUST KROGH présente: M. H. KNISELY, E. H. BLOCH and LOUISE WARNER: *Microscopic Observations concerning the Regulation of the Blood Flow through the Liver and other Organs and the Mechanism and Rate of phagocytic Removal of Particles from the Blood (S).*
- ³¹/₁ 47. M. KNUD FABRICIUS: *L'introduction de l'enseignement du suédois dans les provinces danoises à l'est du Sund.*
 — M. W. FENCHEL: *Des transformations périodiques des surfaces et d'extensions de groupes de mouvements dans le plan non-euclidien.*
- ¹⁴/₂ 47. M. NIELS NIELSEN: *Paricutin, le nouveau volcan au Mexique.*
- ²⁸/₂ 47. M. KNUD JESSEN présente: *Studies in Late-Quaternary Deposits and Flora-history of Ireland.*
- ¹⁴/₃ 47. M. FRED. POULSEN présente la nouvelle édition danoise revue et l'édition suédoise de ses *Tableaux de la civilisation romaine.*
 — Le même: *Un portrait de Caton d'Utique récemment découvert.*
- ²⁸/₃ 47. M. AAGE FRIIS présente: *Johanne Luise Heiberg: Peter Andreas Heiberg et Thomasine Gyllembourg. Récit appuyé par leur correspondance.* 4. édition revue avec supplément et notes par AAGE FRIIS et JUST RAHBEK, et fait une communication sur l'étude littéraire des archives de la famille Heiberg et Gyllembourg.
- ¹¹/₄ 47. M. J. HJELMSLEV présente: *Les fondements projectifs de la géométrie infinitésimale (M).*
 — M. L. L. HAMMERICH: *Laryngale devant sonante (M).*
- ²⁵/₄ 47. M. BENGT STRÖMGREN: *Problèmes relatifs à la matière interstellaire et l'évolution des étoiles.*
 — M. L. HJELMSLEV: *La structure fondamentale de la langue, éclaircie par quelques modèles simples.*

⁹/₅ 47. M. HOLGER PEDERSEN: *Projet d'une introduction à l'étude du lycien.*

— M. AD. S. JENSEN: *Galles de chermès abietis et écureuil.*

Au cours de l'année a été prononcé un éloge funèbre:

²⁹/₁₁ 46. Éloge de M. EINAR BILMANN par M. A. LANGSETH.
L'éloge est imprimé aux pp. 61—68.

L'Académie a résolu la publication des travaux suivants, dont les auteurs ne sont pas membres de l'Académie:

F. BØRGESEN: *Some Marine Algae from Mauritius. An Additional List of Species to Part I Chlorophyceae* (M*).

BØRGE BAK: *The Potential Function of Ethane* (M*).

ANKER NIELSEN: *Postembryonic Development and Biology of the Hydroptilidae* (S).

SOPHUS WEBER, Leyde: *Untersuchungen über den Einfluss des Akkommodationskoeffizienten auf Radiometererscheinungen und Molekularmanometer* (M).

ROLF BRODERSEN and HANS KLENOW: *Molecular Weight Determinations of Biological Substances by Means of Diffusion Measurements* (M*).

KRISTIAN HØJENDAHL: *Dielectric Constant, Viscosity, Surface Tension, and Critical Data of Boron Tribromide, Dioxan, and Ethylene Dichloride* (M*).

KARL N. BOCK: *Mittelniederdeutsch und heutiges Plattdeutsch im ehemaligen dänischen Herzogtum Schleswig* (M).

T. W. BÖCHER: *Cytogenetic and Biological Studies in Geranium Robertianum L.* (M).

C. W. WESTRUP: *Notes sur la sponsio et le nexum. Le nouveau fragment des Institutes de Gaius* (M).

M. H. KNISELY, Chicago, E. H. BLOCH and LOUISE WARNER: *Microscopic Observations concerning the Regulation of the Blood Flow through the Liver and other Organs and the Mechanism and Rate of phagocytic Removal of Particles from the Blood* (S).

O. HAGERUP: *The Spontaneous Formation of Haploid, Polyploid, and Aneuploid Embryos in some Orchids* (M).

BØRGE BAK: *Spectroscopy and Thermodynamics I—II* (M).

BØRGE BAK: *Geometry of the Molecules Methyl Chloride and Methyl Bromide* (M).

C. BARKER JØRGENSEN: *On the Spicule-Formation of Spongilla lacustris (L.) and Ephydatia fluviabilis (L.). 2. The Rate of Growth of the Spicules* (M).

H. HØJGAARD JENSEN: *Some Notes on Heat-Transfer by Radiation* (M).

HENNING LEMCHE: *Northern and Arctic Tectibranch Gastropods I—II* (S).

NIELS CLAUSON KAAS: *Reactions of the Furan Nucleus: 2.5-Dialkoxy-2.5-dihydrofurans and 2.5-Diacetoxy-2.5-dihydrofuran* (M).

IB HOLM-JENSEN: *Osmotic Regulation in Daphnia magna under Physiological Conditions and the Presence of Heavy Metal* (M).

THORVALD SØRENSEN: *A Method of Establishing Groups of Equal Amplitude in Plant Sociology Based on Similarity of Species Content and its Application to Analyses of the Vegetation on Danish Commons* (S).

JØRGEN KOCH: *A Special Case of Velocity Focusing in a Magnetic Field* (M).

Voir pages 97—98 la liste des publications issues de l'Académie.

Voir pages 109—118 l'Index analytique.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- ADRESSER, til Royal Society, London i Anledning af 300-Aars Fest for Newton 27–28; til Naturforschende Gesellschaft, Zürich i Anledn. af 200-Aars Jubilæum 28.
- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER antages til Offentliggørelse 30, 34, 35, 40, 43, 46, 48, 50, 53, 56, 58.
- AHLMANN, H. J. K. W., Prof., Dr., Stockholm, overværer Møde 44.
- AHNLUND, NILS, Prof., Dr., Stockholm, vælges til Medlem 51.
- ALBRIGHT, W. F., Prof., Dr., Baltimore, vælges til Medlem 51.
- AMSTERDAM, Tidsskriftet »Erasmus«, Bytteforb. indledes 40.
- ARKIV, SELSKABETS, Beretn. fra Sekretariatet 94–95.
- BAK, BØRGE, Dr. phil., Afh. »The Potential Function of Ethane« opt. 30, udk. 97; Afh. »Spectroscopy and Thermodynamics I–II« og »Geometry of the Molecules Methyl Chloride and Methyl Bromide« opt. 48.
- BANGALORE, The Indian Academy of Sciences, Bytteforb. indledes 29.
- BARCROFT, Sir JOSEPH, fh. Prof., Cambridge Engl., Selskabets udenl. Medlem død 50.
- BARR, KAJ, Medlem af Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum 46.
- BASEL, »Helvetica Physica Acta«, Bytteforb. indledes 40.
- BILMANN, EINAR, afgaar ved Døden 26; Mindeord ved A. Langseth 35, trykt 61–68.
- BLOCH, E. H. Se: Knisely, Melvin H.
- BLOOMFIELD, LEONARD, Prof., Dr., New Haven, vælges til Medlem 51.
- BOAS, FRANZ, fh. Prof., Dr., New York, Selskabets udenl. Medlem død 26.
- BOCK, KARL N., Rektor, Dr. phil., Nakskov, Afh. »Mittelniederdeutsch und heutiges Plattdeutsch im ehemaligen dänischen Herzogtum Schleswig« opt. 34.
- BOHR, NIELS, deltager i Mødet i Conseil Intern. des Unions Scient. 1946 i London 27; deltager i 300-Aars Fest for Newton 1946 i London 27; deltager ved Afsløringen af Statue af Tycho Brahe paa Hven Aug. 1946 28; repræsenterer Selskabet ved Møder i U. S. A. 29; bringer Hilsen fra Institutioner i U. S. A. 35; Medl. af Komiteen for Union Intern. de Physique 37; genvælges til Medlem af Bestyrelsen for Emil Herborgs Legat 52; Se ogsaa: Præsident.

- »BOHR LEGATET, NIELS«, Administrationsudvalget 24; Regnskab for 1946 86.
- BORDIGHERA, Istituto di Studi Liguri, Bytteforb. indledes 44.
- BORN, MAX, Prof., Dr., Edinburgh, vælges til Medlem 52.
- BRAHE, TYCHO, Afsløring af Statue paa Hven Aug. 1946 28; Mindemøde i Anledn. af 400-Aarsdag for hans Fødsel, Udgave paa Engelsk af »*Astronomiae Instauratae Mechanica*« fremlægges 38.
- BRODERSEN, ROLF, mag. scient., Afh. i Samarb. med stud. mag. Hans Klenow »Molecular Weight Determinations of Biological Substances by means of Diffusion Measurements« opt. 30, udk. 98.
- BROMAN, IVAR, fh. Prof., Dr., Lund, Selskabets udenl. Medlem død 26.
- BRUXELLES, Bibl. de l'Université libre, Bytteforb. indledes 33.
- BRØNDUM-NIELSEN, J., Medl. af Bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat« 41.
- BUCHTHAL, FRITZ, Dr. med., overværer Møder 26, 45, 46, 48, 50, 53, 56; overført til indenlandsk Medlem 8.
- BUCUREȘTI, Societatea Politehnică din Romania, Bytteforb. indledes 29.
- BUDGET for 1947, vedtages 36, trykt 73—75.
- BYTTEFORBINDELSER, indgaas 29, 33, 40, 43, 44, 48, 52, 56, 58; Beretn. fra Sekretariatet 95—96.
- BÖCHER, TYGE W., Lektor, Dr. phil., Afh. »Cytogenetic and Biological Studies in *Geranium Robertianum L.*« opt. 35.
- BØRGENSEN, F., Bibliotekar, Dr. phil., Afh. »Some Marine Algae from Mauritius. An Additional List of Species to Part I. Chlorophyceae« opt. 30, udk. 98.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION, 22; Tilskud til Selskabet fordobles 29; Forslag om Forhøjelse af Honorarer til Direktionens Medlemmer 36; Forslag til midlertidig Ændring af Statutternes § XVII vedtages, Honorarer forhøjes med 50% 39; Formanden forelægger Beretn. for 1945—46 51, trykt II. 1—84; Medd. om kgl. Konfirm. paa midlertidig Ændr. af Statutternes § XVII 52.
- CARLSBERGLABORATORIETS BESTYRELSE, Tilforordnede 23; fh. Direktør, Dr. techn. Niels Hjelte Claussen genvælges 52.
- CHAPMAN, SYDNEY, Prof., London, sender Særtryk til Fordeling 31.
- CLASSEN'S LEGAT, Besvarelse af Prisopgave for 1945 bedømmes, belønnes af Selskabets Midler 58.
- CLAUSON-KAAS, NIELS, cand. polyt. & mag. sc., Afh. »Reactions of the Furan Nucleus; 2.5-Dialkoxy-2.5 dihydrofurans and 2.5-Diacetoxy-2.5-dihydrofuran« opt. 53.
- CLAUSSEN, NIELS HJELTE, fh. Direktør, Dr. techn., genvælges som Tilforordnet til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse 52.
- COLLSTROP, A., GROSSERER, HJEM FOR EN DANSK VIDENSKABSMAND, Bestyrelse 23; Beretn. for 1945 29; Sekretariatet overtager alle Forretninger vedr. Driften af Hjemmet 35; Bevilling fra Selskabet paa indtil Kr. 3.000 aarlig 36; Beretn. for 1946 trykt 84—85.
- »COMMITTEE ON SCIENCE AND ITS SOCIAL RELATIONS«, Komité 21; P. Brandt Rehberg vælges til Medlem af »Committee« 52.

- CONSEIL INTERNATIONAL DES UNIONS SCIENTIFIQUES, Komiteer for derunder hørende Unioner 20—21; Beretn. om Conseils Møde 1946 i London 27; trykt 88—89; Statutter trykt 89—93; sender Kopi af Overenskomst med Unesco 45; Medd. om Valg af P. Brandt Rehberg til Medlem af »The Committee on Science and its Social Relations« 52.
- CORK, EIRE, University College Library, Bytteforb. indledes 52.
- CORPUS LEXICOGRAPHORUM GRAECORUM, Kommission 22; Kaj Barr Medlem i St. f. afd. Fru Ada Adler 46; Beretn. for 1946 47, trykt 87.
- VAN DER CORPUT, J., Prof., Amsterdam, overværer Møde 56.
- DANJON, ANDRÉ, Prof., Dr., Paris, overværer Mindemøde for Tycho Brahe 37. »DANMARKS AKVARIUM«, Medlem af Bestyrelsen 24; Aug. Krogh genvælges 37.
- »DANMARKS INSTITUT FOR INTERNATIONAL UDVEKSLING AF VIDENSKABELIGE PUBLIKATIONER« 96.
- DARWIN'S FUND, Sir HORACE. Se: London, Royal Society.
- DUCANGE, Kommission 22; Beretn. for 1946 47, trykt 87.
- DURHAM, North Carol., University of Durham Philosophical Society, Bytteforb. indledes 40.
- EMBEDSMÆND, SELSKABETS, Lønninger forhøjes 36.
- ENRIQUES, FEDERIGO, Prof., Dr., Rom, Selskabets udenl. Medlem død 26.
- FABRICIUS, KNUD, giver Medd. »Svenskundervisningens Indførelse i de danske Landskaber Øst for Sundet« 41.
- FENCHEL, WERNER, Docent, Dr., overværer Møder 26, 31, 34, 35, 36, 38, 41, 44, 46, 48, 53, 56; giver Medd. »Om periodiske Fladeafbildninger og Udvidelser af Flytningsgrupper i den ikke-euklidiske Plan« 41.
- FISCHER, ALBERT, Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39.
- FLEXNER, SIMON, Prof., Direktør, Dr., New York, Selskabets udenl. Medlem død 26.
- FORFATTEREKSEMPLARER, SELSKABETS UDSENDELSE AF, Beretn. fra Sekretariatet 95.
- FORRETNINGSORDEN, SELSKABETS, Tillæg vedr. »Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat« vedtaget 49.
- FORSSMAN, M. J. C. A., fh. Prof., Dr., Lund, Selskabets udenl. Medlem død 49.
- FREDERIKSBORG-MUSEETS BESTYRELSE, Medlem 23.
- FRIDERICIA, L. S., afgaar ved Døden 45.
- FRIIS, AAGE, forelægger »Johanne Luise Heiberg: Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg«, 4. Udg. v. Aage Friis og Just Rahbek 49; giver Medd. om den litterære Behandling af de efterladte Papirer fra den Gyllembourg-Heibergske Familiekreds 49; Medl. af Udvalgt vedr. Forøgelse af Medlemsantallet 50.
- GISLÉN, T. R. E., Prof., Lund, vælges til Medlem 52.
- GOLDSCHMIDT, V. M., Prof., Dr. phil., Selskabets udenl. Medlem død 57.
- GRØNBECH, KAARE, Medl. af Udvalgt vedr. Forøgelse af Medlemsantallet 50.
- GYLDENKÆRNE, KJELD, mag. sc., faar Emil Herborg's Legat 50.
- GÆRINGS-INDUSTRI STUDIEFONDS PRISBELØNNINGER, A/S DANSK, Selskabets Præsident skal udpege Medlem af Udvalg til Uddeling af Pris 31.

- GÆSTER, til Stede ved Selskabets Møder 26, 31, 34, 35, 36, 37–38, 41, 44, 45, 46, 48, 50, 53, 56.
- HAGERUP, O., Dr. phil., Afh. »The Spontaneous Formation of Haploid, Polyploid, and Aneuploid Embryos in some Orchids« opt. 46.
- HAMMER, OLE, Forsøgsleder, Dr. phil., Affatter af Prisbesvarelse, faar Understøttelse til fortsat Arbejde 58.
- HAMMERICH, L. L., giver Medd. »Laryngal foran Sonant« 51. Se ogsaa: Redaktør.
- HANSEN, JULIE M. VINTER, Frk., Observator, mag. scient., Medl. af Komiteen for Union Astron. Intern. 58.
- HECKE, ERICH, Prof., Dr., Hamburg, Selskabets udenl. Medlem død 44.
- HELSINGFORS, Finska Litteratursällskapet, Bytteforb. indledes 40.
- HERBORG, EMIL, LEGAT, Bestyrelse 23–24; Beretn. for 1946 45, trykt 85–86; 2 Portioner uddeles 50; Niels Bohr genvælges til Medl. af Bestyrelsen 52; B. Strömngren vælges til Medl. af Bestyrelsen 52.
- HEVESY, G., overværer Møder, 34, 35, 41.
- HJELMSTIERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE, DEN GREVELIGE, sender Beretn. og Medd. om Tilskud for 1945 30.
- HJELMSLEV, J., indleder Drøftelse om en eventuel Forøgelse af Medlemsantallet 43; Medl. af Udvalgt til Drøftelse heraf 50; forelægger »Det projektive Grundlag for den infinitesimale Geometri« 51.
- HJELMSLEV, LOUIS, forelægger to Afh. »Sprog og System«, »Verbet og Nominalsætningen« 32; giver Beretn. om Møde i Comité intern. perm. de linguistes i Paris 35; giver Medd. »Sprogets Grundstruktur belyst ved simple Modeller« 55.
- HOLM-JENSEN IB, Universitetsadjunkt, cand. med., Aarhus, Afh. »Osmotic Regulation in *Daphnia Magna* under Physiological Conditions and in the Presence of Heavy Metals« opt. 56.
- HOLMBERG, A. O., Prof., Dr., Lund, vælges til Medlem 51.
- HONOLULU, HAWAII, University of Hawaii, Bytteforb. indledes 58.
- HOPKINS, Sir F. G., fh. Prof., Dr., Selskabets udenl. Medlem død 59.
- HOUSTON, Texas, Rice Institute indbyder til Præsidentindsættelse, Telegram sendes 47.
- HØEG, CARSTEN, aflægger Beretn. om Generalfors. i Unesco i Paris 1946 39; Medl. af Udvalgt vedr. Forøgelse af Medlemsantallet 50; vælges til Revisor 52.
- HØJENDAHL, KRISTIAN, Dr. phil., Afh. »Dielectric Constant, Viscosity, Surface Tension, and Critical Data of Boron Tribromide, Dioxan, and Ethylene Dichloride« opt. 30, udk. 97.
- JACOBSEN, J. C., Medl. af Komiteen for Union Intern. de Physique 37; delegeres til Unionens Møde i Paris 1947 39.
- JANET, PIERRE-M.-F., fh. Prof., Dr., Paris, Selskabets udenl. Medlem død 49.
- JASSY, Seminarul Matematic Universitar, Bytteforb. indledes 29.
- JENSEN, AD. S., giver Medd. »*Chermes abietis*-Galler og Egern« 57.
- JENSEN, H. HØJGAARD, cand. mag., faar Emil Herborg's Legat 50; Afh. »Nogle Bemærkninger om Varmeudveksling ved Straaling« opt. paa Engelsk 53.

- JENSEN, P. BOYSEN, Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39.
- JESSEN, BØRGE, giver Medd. »Om Zetafunktionens Værdifordeling« 32.
- JESSEN, KNUD, Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39; Medl. af Bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat« 41; forelægger Afh. »Studies in Late-Quaternary Deposits and Flora-history of Ireland« 45.
- JONES, SIR HAROLD SPENCER, Direktør, Greenwich, overværer Mindemøde for Tycho Brahe 37.
- JØRGENSEN, C. BARKER, mag. sc., Afh. »On the Spicule-Formation of *Spongilla lacustris* (L.) and *Ephydatia fluviabilis* (L.) 2« opt. 50.
- JØRGENSEN, POUL JOHS., Medl. af Bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorenzen's Legat« 41; redegør for Boets Behandling, takkes af Præsidenten 41; godkender Formulering af Fundats 43.
- KASSEKOMMISSIONEN, 19; forelægger Budget for 1947 36, trykt 73–75; forelægger Regnskab for 1946 51, trykt 69–72; N. E. Nørlund genvælges til Medlem 52; N. E. Nørlund genvælges til Formand 55.
- KASSERER, SELSKABETS, 19; Løn forhøjes 36.
- KEMP, TAGE, Direktør, Dr., Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39.
- KLASSEFORMÆND, SELSKABETS, 19; leder Møder 26, 31, 34, 44; Medl. af Udvalget vedr. Forøgelse af Medlemsantallet 50.
- KLASSERNE, holder Møde 40, 43, 46, 48, 56, 59; den nat.-mat. forelægger Bedømmelse af Prisbesvarelse 57.
- KLENOW, HANS, stud. mag. Se: Brodersen, Rolf.
- KNISELY, MELVIN, H., Prof., Chicago, Afh. i Samarb. med E. H. Bloch og Louise Warner »Microscopic Observations concerning the Regulation of the Blood Flow through the Liver and other Organs and the Mechanism and Rate of phagocytic Removal of Particles from the Blood« forelægges af Aug. Krogh 39; opt. 43.
- KNUDSEN, MARTIN, fungerer som Sekretær 34, 35.
- KOCH, JØRGEN, Amanuensis, Dr. phil., Afh. »A Special Case of Velocity Focusing in a Magnetic Field« opt. 58.
- KONGEN, HS. MAJESTÆT, SELSKABETS PROTEKTOR, modtager Telegram fra Mindemødet for Tycho Brahe 38; afgaar ved Døden 53; Præsidenten udtaler Mindeord 53–54; Præsidenten repræsenterer Selsk. ved Bisættelsen 56.
- KONOW, STEN, fh. Prof., Dr., Oslo, overværer Møde 31; giver Medd. »De hvide Hunners Sprog« 32–33.
- KRISTENSEN, MARTIN, delegeres til 50-Aars Jubilæum for Opdagelsen af Uraniums Radioaktivitet, Paris 1946 33; Beretn. herom 37.
- KROGH, AUGUST, deltager i 300-Aars Fest for Newton 1946 i London 27; genvælges til Medlem af Bestyrelsen for »Danmarks Akvarium« 37; forelægger Afh. af M. H. Knisely, E. H. Bloch og Louise Warner 39.
- KURYŁOWICZ, JERZY, Prof., Lwów, (Kraków), vælges til Medlem 51.
- KØBENHAVN, Stadsarkivet faar Oversigten 43.
- LANGEVIN, PAUL, fh. Prof., Paris, Selskabets udenl. Medlem død 38.

- LANGSETH, A., taler Mindeord om Einar Biilmann 35, trykt 61—68.
- LEGATER. Se: Bohr, Classen, Herborg, Lorenzen og Ørnborg.
- LEMICHE, HENNING, Amanuensis, Dr. phil., Afh. »Northern and Arctic Tectibranch Gastropods I—II« opt. 53.
- LINDBLAD, BERTIL, Prof., Dr., Stockholm, overværer Mindemøde for Tycho Brahe 37.
- LINDELÖF, ERNST L., fh. Prof., Dr., Helsingfors, Selskabets udenl. Medlem død 26.
- LOMHOLT, ASGER, Fuldmægtig 25; Beretn. fra Sekretariatet trykt 94—96.
- LONDON, Royal Society, Bevilling paa £ 750 fra Sir Horace Darwin's Fund fordeles af Selskabet 29; Bytteforb. indledes med The Institution of Electrical Engineers 29; Royal Society ønsker Oplysninger om Selskabet i »Notes and Records« 31; Bytteforb. indledes med British Medical Journal 33; ny Bevilling paa £ 200 af Sir Horace Darwin's Fund 35; Bytteforb. indledes med Physical Society 40; Bytteforb. indledes med Royal Institution of Great Britain 40.
- LORENZEN'S LEGAT, MAG. ART. MARCUS, Bestyrelse 24; Legatkapitalen overdrages Selskabet, Legatbestyrelse vælges 41; Fundats for Legatet 41—43; Forretningsorden for Legatet 49.
- LOS ANGELES, Cal., Allan Hancock Foundation, University of Southern California, Bytteforb. indledes 33.
- »LUNDEHAVE«. Se: Collstrop, A.
- LUNDMARK, KNUT, Prof., Lund, overværer Mindemøde for Tycho Brahe 38.
- MARCUS, ERNEST, Prof., São Paulo, vælges til Medlem 52.
- MEDLEMMER, SELSKABETS, 1—18; afgaar ved Døden, 26, 38, 44, 45, 48-49, 50, 57, 59; Drøftelse om event. Forøgelse af Medlemsantallet 43, 46, 50; Forslag om Valg meddeles, 49; Udvalg vedr. Forøgelse af Medlemsantallet nedsættes 50; nye Medlemmer optages 51—52.
- MELLANBY, Sir EDWARD, fh. Prof., London, vælges til Medlem 52.
- MINDEORD, Einar Biilmann ved A. Langseth 35, trykt 61—68.
- MOHR, OTTO LOUS, Prof., Dr., Oslo, overværer Mindemøde for Tycho Brahe 38.
- MONUMENTA MUSICAE BYZANTINAE, Kommission 22; repræsenteres af Prof. Egon Wellesz, Oxford, ved »Conference on Byzantine Studies« i Princeton 1947 39.
- MORGENSTIERNE, G., Prof., Dr., Oslo, overværer Møde 31.
- MORTENSEN, TH., faar Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat 37.
- MUNKSGAARD, E., Medd. om Salg af Selskabets Publikationer 30.
- MURBECH, S. S., fh. Prof., Dr., Lund, Selskabets udenl. Medlem død 38.
- MØDER, SELSKABETS, Beretn. 26—59.
- MØLLER, C., delegeres til 50-Aars Jubilæum for Opdagelsen af Uraniums Radioaktivitet, Paris 1946 33; Beretn. derom 37; Medl. af Komité for Union Intern. de Physique 37.
- NEWTON, ISAAC, Beretn. om 300-Aars Fest 1946 i London 27; Adresse til Royal Society 27—28.
- NIELSEN, ANKER, Dr. phil., Hillerød, Afh. »Postembryonic Development and Biology of the Hydroptilidae« opt. 30.

- NIELSEN, JAKOB, deltager i Mødet i Conseil Intern. des Unions Scient. 1946 i London, afgiver Beretn. 27; deltager i 300-Aars Fest for Newton 1946 i London 27; deltager ved Afsløringen af Statue af Tycho Brahe paa Hven Aug. 1946 28; er fraværende 34, 35. Se ogsaa: Sekretær.
- NIELSEN, NIELS, giver Beretn. om Rejse i U. S. A. 35; giver Medd. »Paricutin, den nye Vulkan i Mexico« 44.
- »NORDEN'S« NORDISKE SPROGNÆVN, Medlem 25.
- NYBERG, H. S., Prof., Dr., Uppsala, overværer Møde 31.
- NØRLUND, N. E., deltager i Mødet i Conseil Intern. des Unions Scient. 1946 i London 27; deltager i Mødet i Union Géod. et Géophys. Intern. 1946 i Cambridge, Engl., 27; deltager i 300-Aars Fest for Newton 1946 i London 27; repræsenterer Selskabet ved Møder i U. S. A. 29; giver Beretn. om Rejse i U. S. A. 35; Beretn. om Mødet i Union Géod. et Géophys. Intern. 1946 i Cambridge 37; Repræsentant i Unionens »Conseil« 37; Medl. af Udv. vedr. Forøgelse af Medlemsantallet 50; genvælges til Medlem af Kassekommissionen 52; genvælges til Formand for Kassekomm. 55; bliver Formand for Komiteen for Union Astron. Intern. 58. Se ogsaa: Kassekommissionen.
- NØRLUND, POUL, træder tilbage som Revisor, vælges til Revisorsuppleant 52.
- OORT, J. H., Prof., Dr., Leiden, overværer Mindemøde for Tycho Brahe 37; vælges til Medlem 52.
- L'ORANGE, H. P., Prof., Dr. phil., Oslo, overværer Møde 56.
- ORIENTALISTKONGRES, Forespørgsel vedr. Kongres i Paris 1948 43.
- ORLA-JENSEN, S., giver Medd. »Ensilagens Bakteriologi« 27.
- OVERSIGT OVER SELSKABETS VIRKSOMHED 1945—46, udk. 97.
- PÄLI DICTIONARY, A CRITICAL, Kommission 22.
- PARIS, 50-Aars Jubilæum 1946 for Opdagelsen af Uraniums Radioaktivitet, Selskabet repræsenteres 33.
- PAULSEN, OVE V., fh. Prof., Dr. phil., afgaar ved Døden 57.
- PEDERSEN, HOLGER, lykønskes til 80-Aarsdag, modtager Tilbud fra Selskabet om Udgivelse af spredte Arbejder 51; giver Medd. »En planlagt Indledning til Studiet af Lykisk« 57.
- PEDERSEN, JOHS., leder Møde 26, 31, 44.
- PHILADELPHIA, American Philosophical Society, inviterer to Medlemmer til U. S. A. 1946 29.
- POULSEN, FRED., forelægger revid. dansk Nyudg. og svensk Udg. af »Romerske Kulturbilleder« 46; giver Medd. »Et nyfundet Portræt af Cato den Yngre« 46.
- PRETORIA, Council for Scientific and Industrial Research, Bytteforb. indledes 40.
- PRINCETON, The Institute for Advanced Study, School of Mathematics, Bytteforb. indledes 29; Universitetets 200-Aars Jubilæum, H. Holter delegeres 47.
- PRISBESVARELSER, Nedsættelse af Udv. til Bedømmelse 40; Behandling af Bedømmelse 56, 59; Bedømmelse forelægges, Understøttelse bevilges 58.

- PRISOPGAVER, Medd. om Indsendelse af Forslag 34.
- PRÆSIDENT, SELSKABETS, 19; udpeger Medl. af Udv. vedr. Uddeling af A/S Dansk Gærings-Industris Studiefonds Prisbelønninger 30; er fraværende 26, 31, 34, 44; foreslaar Forhøjelse af Honorar til Medl. af Carlsbergfondets Direktion 36; foreslaar Telegram til Kongen 38; byder Gæster Velkommen 38; Medl. af Udv. vedr. Forøgelse af Medlemsantallet 50; taler Mindeord om Kongen 53; byder nyt Medlem Velkommen 55; repræsenterer ved Kongens Bisættelse 56. Se ogsaa: Bohr, Niels.
- PUBLIKATIONER, SELSKABETS, fremlægges af Redaktøren 31, 36, 37, 43, 46, 48; udgives 97-98; Beretn. fra Kommissionær om Salg i 1945 30; Beretn. fra Sekretariatet 94-96.
- RASK-ØRSTED FONDETS BESTYRELSE, Medlemmer 23; bevilger 10.000 Kr. til intern. Forbindelser 30.
- RAVN, O. E., Prof., Dr., vælges til Medlem 51.
- REDAKTØR, SELSKABETS, 19; fremlægger udkomne Publikationer 31, 36, 37, 43, 46, 48; Sekretæren fungerer under L. L. Hammerichs Bortrejse 31 ff.; Løn forhøjes 36. Se ogsaa: Hammerich, L. L.
- REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, Medl. af Kommission 20.
- REGNSKAB for 1946 forelægges 51, trykt 69-72.
- REHBERG, P. BRANDT, giver Medd. »En biologisk Adskillelse af Reduktion og Ascorbinsyre« 34; Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39, Formand for samme 46; Medl. af Udv. vedr. Forøgelse af Medlemsantallet 50; vælges til Medlem af »The Committee on Science and its Social Relations« 52.
- REVISORER, SELSKABETS, 19; C. Høeg vælges i St. f. Poul Nørlund 52.
- REVISORSUPPLEANTER, SELSKABETS, 20; Poul Nørlund vælges 52.
- RIO DE JANEIRO, Fundação Getúlio Vargas, Bytteforb. indledes 29.
- RÆDER, HANS, giver Medd. »Aristoteles' Kritik af Platons Statsteorier« 34, udk. 97. Se: Strömngren, Elis.
- RØMER, OLE, MEDAILLE, Medl. af Bestyrelsen 25.
- SALT LAKE CITY, The University of Utah, Bytteforb. indledes 29.
- SAND, KNUD, Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39.
- SEKRETARIAT, SELSKABETS, 25; Lønninger forhøjes 30; overtager alle Forretninger vedr. Driften af »Grosserer A. Collstrop's Hjem« 35; Beretn. for 1946 48, trykt 94-96.
- SEKRETÆR, SELSKABETS, 19; meddeler Dødsfald 26, 38, 44, 45, 48-49, 50, 57; forelægger Beretn. om Mødet i Conseil Intern. des Unions Scient. 1946 i London 27; giver Beretn. om 300-Aars Fest for Newton 1946 i London 27; fungerer som Redaktør 31 ff.; giver Medd. om Forslag til Prisopgaver 34; Løn forhøjes 36; meddeler Forslag om Valg af nye Medlemmer 49; Medl. af Udv. vedr. Forøgelse af Medlemsantallet 50; giver Oversigt over Sæsonens Møder 58. Se ogsaa: Nielsen, Jakob.
- SIEGEL, C. L., Prof., Princeton, overværer Møder 31, 56; vælges til Medlem 52.
- SKANDINAVISKE NATURFORSKERMØDER, den danske Bestyrelse 24.

- SOMMERFELT, A. A., Prof., Dr., Oslo, vælges til Medlem 51.
- SPÄRCK, R., Prof., Dr., Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39; delegeres til den biol. Unions Møde i København 1947-47.
- STATSTILSKUD, Meddelelse herom 56.
- STEINACH, EUGEN, fh. Prof., Dr., Wien, Selskabets udenl. Medlem død 48.
- STOCKHOLM, Internationella Studenthjälpens Rikskommitté faar Publ. til to Universiteter for »displaced persons« i Tyskland 29; Ingeniörs-
vetenskapsakademien sender Medaille 37.
- STRATTON, F. J. M., Prof., Dr., Cambridge, Engl., overværer Mindemøde for Tycho Brahe 37.
- STRUVE, OTTO, Prof., Direktør, Dr., Chicago, overværer Møder 26, 31, 35; overværer Mindemøde for Tycho Brahe 38.
- STRÖMGREN, BENGT, vælges til Medlem af Restyrelsen for Emil Herborg's Legat 52; giver Medd. »Problemer vedrørende det interstellare Stof og Stjernernes Udviklingshistorie« 55; bliver Sekretær i Komiteen for Union Astron. Intern. 58. Se: Strömngren, Elis.
- STRÖMGREN, ELIS, fremlægger den af Selskabet ved Hans Ræder, Bengt Strömngren og Elis Strömngren besørgede Udgave paa Engelsk af Tycho Brahe's »*Astronomiae Instauratae Mechanica*« 38, udk. 98; fremlægger Tycho Brahe's Levnedbeskrivelse paa Dansk 38; Afh. »The Short-periodic Comets and the Hypothesis of their Capture by the Major Planets« opt. 48; afgaar ved Døden 50.
- SVEDBERG, TH., Prof., Dr., Uppsala, vælges til Medlem 52.
- SØRENSEN, THORVALD, Dr. phil., Afh. »En Metode til Etablering af Grupper af ens Vidde i Plantesociologien og dens Anvendelse paa Analyser af Vegetationen paa dansk Overdrev« opt. paa Engelsk 56.
- THOMSEN, MATH., Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39, Se ogsaa: Kasserer.
- TILLIDSHVERV, SELSKABETS, 19-25.
»TRADITION MUSULMANE«, Tilskud til Index bevilges 36.
- TRIEST, University of Triest, Faculties of Engineering and Science, Bytteforbindelse indledes 40; Museo Civico di Storia Naturale, Bytteforb. indledes 56.
- TURČIANSKY SV. MARTIN, Matica Slovenská, Bytteforb. indledes 48.
- UDVALG, KOMMISSIONER OG KOMITEER 19-25.
- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE, Kommission 20; faar Bevilling 36; Beretn. for 1946-58, trykt 80-84.
- UNDERVISNINGSMINISTERIET, Meddelelse om Statstilskud 56.
- UNESCO, Beretn. om Generalforsamling i Paris 1946-39; Kopi af Overenskomst med Conseil Intern. des Unions Scient. modtages 45.
- UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, Komité 20.
- UNION ASTRONOMIQUE INTERNATIONALE, Komité 20; Valg af Formand og Sekretær, Valg af nyt Medlem Observator Frk. Julie M. Vinter Hansen 58.
- UNION GÉODÉSIQUE ET GÉOPHYSIQUE INTERNATIONALE, Komité 21; N. E.

- Nørlund deltager i Mødet 1946 i Cambridge, Engl. 27; Beretn. om Møde 37; N. E. Nørlund Repræsentant i Unionens »Conseil« 37.
- UNION INTERNATIONALE DE PHYSIQUE PURE ET APPLIQUÉE, Komité 20; Komiteen suppleres 37; Møde i Paris 1947, J. C. Jacobsen delegeres 39; Beretn. 44.
- UNION INTERNATIONALE DES SCIENCES BIOLOGIQUES, Komité 21; Forhandl. vedr. Selskabets Optagelse 27; Selskabet slutter sig dertil, Komité nedsættes 39; P. Brandt Rehberg Form. for Komiteen 46; Ø. Winge repræsenterer Selsk. ved Unionsmøde i København 1947 47; Valg af Delegerede til Unionsmøde 47.
- UNION RADIO-SCIENTIFIQUE INTERNATIONALE, Komité 21; Forhandl. om Overførelse af Komité under Akad. for de tekn. Videnskaber 58.
- VALG AF EMBEDSMÆND o. l. 52.
- VINOGRADOV, J. M., Prof., Moskva, vælges til Medlem 52.
- WARNER, LOUISE. Se: Knisely, Melvin H.
- WASHINGTON D. C., National Academy of Sciences, inviterer to Medlemmer til U. S. A. 1946 29; American Chemical Society stiller Midler til Raadighed til Studieophold 47.
- WEBER, SOPHUS, Dr. phil., Leiden, Afh. »Untersuchungen über den Einfluss des Akkommodationskoeffizienten auf Radiometerscheinungen und Molekularmanometer« opt. 30.
- WELLESZ, EGON, Prof., Oxford, repræsenterer »Monumenta Musicae Byzantinae« i Princeton 39.
- WESTRUP, C. W., fh. Stiftsskriver, Dr. jur., Afh. »Notes sur la sponsio et le nexum. Le nouveau fragment des Institutes de Gaius« opt. 40.
- WIEN, Österreichische Akademie der Wissenschaften, indbyder til 100-Aars Jubilæum, Lykønskning sendes 47.
- WINGE, ØJVIND, delegeres til 200-Aars Jubilæum i Naturforschende Gesellschaft i Zürich 28; sender Beretn. 33; faar A/S Dansk Gærings-Industris Studiefonds Præbelønning 31; leder Møde 34; Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39; repræsenterer Selskabet ved den biol. Unions Møde i København 1947 47; delegeres til Unionsmøde 47.
- ZÜRICH, Naturforschende Gesellschaft 200-Aars Jubilæum 1946, Ø. Winge delegeres, Adresse overrækkes 28; Beretn. 33.
- ÆGYPTISK ORDBOG, Kommission 22.
- ØRNBORG, PASTOR EMER. F. J., LEGAT, uddeles 37.
- ØRSKOV, JEPPE, Medl. af Komité for Union Intern. des Sciences Biologiques 39; delegeres til den biol. Unions Møde i København 1947 47.

BERETNING

FRA

CARLSBERGFONDET

FOR AARET

1. OKTOBER 1945 TIL 30. SEPTEMBER 1946

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1947

*Denne Beretning er af Carlsbergfondets Direktion indgivet
til Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab i Henhold
til § XVIII i Fondets Statuter.*

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Afdeling A: Carlsberg Laboratoriet.....	5
Afdeling B: Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser.....	15
Carlsbergfondets biologiske Institut.....	40
Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.....	43
Afdeling C: Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg	57
Ny Carlsbergfondet.....	64
Regnskab og Status for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C samt Ny Carlsbergfondet.....	73
Almindelige Meddelelser.....	82

Afdeling A

Carlsberg Laboratoriet.

Fra Laboratoriets Bestyrelse er modtaget følgende Beretning:

Den kemiske Afdeling.

(Leder: Professor, Dr. K. LINDERSTRØM-LANG).

I det forløbne Aar har Professor K. LINDERSTRØM-LANG dels alene dels i Samarbejde med andre af Laboratoriets Personale været beskæftiget med Studier over Proteinstoffer og proteolytiske Enzymer. Et Arbejde over Sammenhængen mellem Op-løselighed og Molekylvægt er i Trykken i Archives of Biochemistry.

Undersøgelserne over Kjeldahl-Metodens Udarbejdelse som Mikrometode er blevet afsluttet og et Arbejde af D. Brüel, H. Holter, K. Linderstrøm-Lang og K. Rozits foreligger paa det nærmeste færdigtrykt.

I Oktober og November 1945 var Professor LINDERSTRØM-LANG paa Besøg i de Forenede Stater, hvor han deltog i en Konference om intracellulære Enzymer samt holdt en Række Foredrag i Washington, Durham, New York, New Haven, Boston og Chicago om Carlsberg Laboratoriets Undersøgelser under Krigen. I Marts 1946 var Professor LINDERSTRØM-LANG af den hollandske Studenterorganisation inviteret til dette Land og holdt i Løbet af en Uge 6 Foredrag i Amsterdam, Utrecht, Leiden, Eindhoven, Groningen og Wageningen.

I Juli 1946 deltog Professor LINDERSTRØM-LANG i en Konference om Nukleinsyre. Konferencen, der fandt Sted i Cambridge, England, afholdtes af Biological Society.

I Marts 1946 holdt Professor LINDERSTRØM-LANG et Foredrag i Videnskabernes Selskab om en Mikro-Kjeldahl-Metode.

Endelig har Professor LINDERSTRØM-LANG deltaget som Sag-

kyndig ved Besættelsen af Professoratet i medicinsk-fysiologisk Kemi ved Lunds Universitet.

Cand. polyt. C. F. JACOBSEN har fortsat med sin Bearbejdelse af Arbejdet over Chymotrypsinets Aktivering. Arbejdet foreligger nu næsten trykfærdigt. Desuden har Ingeniør JACOBSEN optaget en bredere Undersøgelse over Variabiliteten af Laktoglobulin fremstillet paa forskellig Maade.

Cand. polyt. G. JOHANSEN har fortsat de i tidligere Beretning nævnte Undersøgelser over Kontraktionen ved den enzymatiske Nedbrydning af Laktoglobulin. Desuden har han studeret Alkalidenatureringen af dette Proteinstof.

Cand. polyt. M. OTTESEN har med Støtte af Rockefeller Foundation paabegyndt en Undersøgelsesrække over Vekselvirkningen mellem Ægalbumin og Mannit.

Civilingeniør ARNE JOHANSEN har som Gæst ved Afdelingen deltaget i de forskellige Arbejder. Desuden har han arbejdet med en Mikrokobberbestemmelse.

Dr. med. J. THYGESEN har som Gæst ved Afdelingen paabegyndt en Undersøgelse over Peptidaseindholdet i Blodet under Chok-Tilstande.

Dr. N. JONES, Oxford, har som Gæst ved Afdelingen sat sig ind i Acetonetitreringens Metodik.

Af andre, der i Aarets Løb har arbejdet som Gæster ved Afdelingen, kan nævnes:

Docent I. AGRELL (Lund), Dr. med. M. FABER (København), Læge E. GUDIJKSEN (København), Konservator, Dr. D. B. KROON (Amsterdam), Dr. HILDE LEVI (København), Stud. mag. K. MAX MØLLER (København) og Dr. phil. E. TETENS NIELSEN (Frederiksværk).

Følgende Arbejder er publiceret:

K. LINDERSTRØM-LANG: Periodic metabolism and diffusion. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. Chim. Vol. 25, Nr. 11. 1946.

K. LINDERSTRØM-LANG und HEINZ HOLTER: Verteilung einiger Enzyme in den Schleimhaut-Schichten des Magen-Darmkanales einiger Vertebraten. »Digestion«, Part I. 1946.

HILDE LEVI and ERIK ZEUTHEN: Micro-weighing in the gradient tube. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. Chim. Vol. 25, No. 12. 1946.

Den fysiologiske Afdeling.
(Leder: Professor, Dr. Ø. WINGE).

Den 1. Juni nedlagdes den gæringsfysiologiske Underafdeling, og Assistent HARTELIUS overførtes til den fysiologiske Afdeling som ekstraordinær Assistent.

Undersøgelser over Gærsvampe, Byg og Humle har fortsat udgjort Hovedemnerne for Afdelingens Arbejde; men ogsaa andre Opgaver af genetisk Natur blev taget op.

Prof. WINGE foretog nye Forsøg til Belysning af Forskellen imellem Overgær og Undergær og gjorde Undersøgelser over Nedarvningsforhold hos Hunden, hvilket sidste resulterede i to Publikationer, hvoraf den ene offentliggjordes i Laboratoriets Meddelelser, medens den anden udkom paa Forlag. Desuden foretog han Foredragsrejser til Udlandet og vejledede udenlandske Gæster paa Laboratoriet. Endelig ledede han Humle- og Bygforsøg paa Forsøgsgaarden »Nordgaarden«.

Paa »Nordgaarden« høstedes i 1946 2.186 kg Humle. Yderligere ca. 500 kg gik tabt som Følge af *Pseudoperonospora*-Angreb, medens Høsten stod paa. Angrebet befordredes af den overordentlig store Regnmængde i September Maaned, der bragte Forsøgsgaarden 116 mm Nedbør, saa at Sprøjtning med Bordeauxvædske paa dette Tidspunkt ikke kunde foretages, samt af Mangel paa Arbejdskraft ved Humleplukningen, hvilket bevirkede, at Høsten strakte sig over for langt Tidsrum. Der foretoges Observationer paa en Række udvalgte, lupulinrige Sorter, fremstillet ved Krydsning. Hvad Bygforsøgene angaar, foretoges der nye Krydsninger i Laboratoriets Væksthus, hvor ogsaa en Vintergeneration dyrkedes. Saavel den sidste Aar omtalte, nye Sort, Lentabyg, der fremstilledes ved Krydsning af Maja $\times$ Kenia, som en ligeledes ny Sort, der er en Prentice $\times$ Maja Hybrid, og som har faaet Navnet Carlsbergbyg, da den har vist særligt gode Maltningsegenskaber, indgik i 1946 i Forsøg saa vel under Statens Forsøgsvæsen som i de lokale Landboforeningers Forsøg over hele Landet. Statens Forsøgsvæsen har derved haft Lentabygget i 2 Aars orienterende Forsøg og derefter i 2 Aars ordinære Forsøg, medens Carlsbergbygget hidtil kun har været i orienterende Forsøg i 2 Aar, 1945 og 1946. Det lokale Forsøgsvæsen har afprøvet Lentabygget i 1944 i 13 sjællandske Forsøg,

i 1945 paa 26 Forsøgssteder, fordelt over hele Landet, og i 1946 saavel Lentabygget som Carlsbergbygget, nemlig i henholdsvis 37 og 32 Forsøg over hele Landet.

Den ordinære Assistent, Dr. phil. AAGE SKOVSTED, har bistaaet ved Byg- og Humleforsøg. Desuden har han fortsat Undersøgelser til Sammenligning imellem spontane Mutationer og saadanne Ændringer, der fremkaldes ved Kemikaliepaavirkninger hos *Saccharomyces* samt hos *Nadsonia*, ligesom han har anstillet Mutationsforsøg med Bakterier. Endvidere har han foretaget systematiske Studier over Basidiomycet-Gruppen *Thelephoraceae*.

Ekstraordinær Assistent, Cand. mag. ESSEN DITLEVSEN, har fortsat de genetiske Undersøgelser over *Saccharomyces Italicus*, samt deltaget i det almindelige Arbejde vedrørende Bygforsøg og foretaget Interkaleringer i Særtryksamlingen. En Afhandling om Arvelighedsforhold og Kønsbestemmelse hos *Lebistes* (Medforfatter Prof. WINGE) er gjort færdig til Trykning.

Ekstraordinær Assistent, Cand. mag. ERIK BILLE HANSEN har bistaaet med Analyser af Byg og Humle samt deltaget i det almindelige Arbejde vedrørende Bygforsøgene. Han har foretaget en Række Encelleisolationer af *Saccharomyces* til Brug for Analyse af B-Vitaminsyntese. Desuden har han gennemgaaet Laboratoriets Gærssamling for i Forsøgsøjemed at eftersøge en Melibiose-forgærende *Saccharomyces* med god Sporedannelse. Endelig har han paabegyndt Krydsningsforsøg mellem *Saccharomyces*- og *Zygosaccharomyces*-Arter.

Ekstraordinær Assistent, Cand. mag. VAGN HARTELIUS, der overflyttedes til Afdelingen d. 1. Juni, har foretaget Kvælstofbestemmelser i Bygprøver og har sammenstillet et Apparat til grov Vandbestemmelse i Humle. Han har forberedt Genoptagelsen af nogle i den gæringsfysiologiske Underafdeling paabegyndte Undersøgelser, der har maattet hvile, indtil nogle iværksatte Lokaleforandringer paa Laboratoriet er gennemført.

Frk. AASE HJORT har vedligeholdt Laboratoriets Samlinger af Gær- og Skimmelsvampe samt fortsat Undersøgelser over Slægten *Saccharomyces*.

Cand. med. VAGN SCHMIDT har som Gæst fortsat sine i den gæringsfysiologiske Underafdeling paabegyndte Undersøgelser over Pantothensyrens Farmakologi.

Følgende Arbejder er offentliggjort i Aarets Løb:

- Ø. WINGE: Arvelighed hos Hunde. — Gyldendals Forlag. 117 Sider. 1945.
 Ø. WINGE: On the bicolour gene in dog. — Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 24, No. 11. 1946.

Efter Indbydelse af »Genetical Society« og »British Council« opholdt Prof. WINGE sig den 26. Okt. til den 7. Nov. 1945 i England, dels for at deltage i en international genetisk Konference, dels for den 2. Nov. i »Genetical Society« i London og den 5. Nov. ved Cambridge University at holde Foredrag om »Segregation, Hybridization, and Mutation in Yeast«.

Den 17.—24. Dec. 1945 opholdt Prof. WINGE sig i London for efter Indbydelse af »Society for General Microbiology« at holde et Foredrag d. 19. Dec. af omtrent samme Indhold som fornævnte.

Den 6.—12. Dec. 1946 repræsenterede Prof. WINGE Det kgl. danske Videnskabernes Selskab ved »Naturforschende Gesellschaft in Zürich«s 200-Aars Jubilæum.

Følgende Gæster har i Aarets Løb studeret ved Afdelingen:

Dr. RONALD DAVIES, School of Biochemistry, University of Cambridge, England, der opholdt sig i 3 Maaneder fra Nov. 1945 til Febr. 1946.

Dr. CATHERINE ROBERTS, University of California, Berkeley, Cal., U. S. A., fra Juni 1946 indtil videre.

Docent, Dr. ALBERT LEVAN, Lunds Universitet, Sverige, en kortere Tid i Aug.—Sept. 1946.

Cand. phil. URS LEUPOLD, Universität Zürich, Schweiz, fra August 1946 indtil videre.

Cand. med. VAGN SCHMIDT, København.

Som sædvanlig er adskillige Renkulturer paa Opfordring afgivet til Institutioner og Personer i Udlandet.

Den gæringsfysiologiske Underafdeling.

(Leder: Dr. NIELS NIELSEN).

Den 1. Juni 1946 blev Gæringsfysiologisk Underafdeling nedlagt. De i Gang værende Undersøgelser overførtes til den fysiologiske Afdeling.

I Tiden til 1. Juni 1946 varetoges Arbejdet i Afdelingen af Cand. mag. V. HARTELIUS.

Cand. mag. VAGN HARTELIUS og Cand. pharm. KNUD ROHOLT har fortsat og færdiggjort Undersøgelserne over Virkningen af Antivitaminer til p-Aminobenzoesyren paa Væksten af forskellige Mikroorganismer. Cand. mag. HARTELIUS har undersøgt Sulfanilamidets Virkning paa Væksten af *Aspergillus niger*.

Cand. mag. HARTELIUS har paa Foranledning af og i Samarbejde med Professor Ø. WINGE paabegyndt Undersøgelse over Gærsvampes Behov for de forskellige Vitaminer: Biotin, Pantothen-syre, Aneurin, Adermin, Nikotinsyre og Inosit; specielt blev forskellige Rækker af Encellekulturer og Ensporekulturer undersøgt.

Cand. pharm. ROHOLT og Cand. mag. HARTELIUS har undersøgt forskellige Gærsvampes Anvendelighed som Testorganismer ved biologisk Bestemmelse af Vitaminer efter Kompensationsmetoden, specielt af Nikotinsyre og Nikotinsyreamid. Der blev udarbejdet en Metode til Bestemmelse af disse Vitaminer ved Hjælp af *Saccharomyces fragilis*.

Cand. mag. HARTELIUS har som Led i Undersøgelserne over Pantothen-syrens og β -Alaninets Indvirkning paa Gærens Stofskifte paavist og undersøgt Glutaminsyres og dermed beslægtede Stoffers Virkning som Antivækststoffer overfor β -Alanin. Der blev udarbejdet en Metode, hvorefter det var muligt at faa et mere kvantitativt Udtryk for Stoffernes Antivækststofvirkning. En Afhandling herom er i Trykken. Endvidere er der paabegyndt Maaling af andre Stoffers Antivækststofvirkning overfor β -Alanin efter denne Metode.

Cand. med. VAGN SCHMIDT har som Gæst fortsat sine Undersøgelser over Forekomst og Udskillelse af Pantothen-syre og β -Alanin i den menneskelige Organisme ved forskellige Sygdomme og ved Indførelsen af forskellige Stoffer. En Afhandling over Pantothen-syreudskillelsen ved Indførelse af Pantothen-syrens Komponenter, β -Alanin og Dioxy-dimetylsmørsyre, foreligger i Manuskript.

Laboratoriet har i Lighed med tidligere kunnet stille Vitaminpræparater og Renkulturer til Raadighed for andre Laboratorier.

Der er publiceret følgende Afhandlinger (for Afhandlinger, som ikke er omtalt ovenfor, henvises til forrige Aarsberetning):

- KAJ KJERULFF-JENSEN and VAGN SCHMIDT: The Antigrowth Effects of Diaminopropionic Acid on *Corynebacterium Diphtheriae*. Acta pharmacol. Vol. I. 1945.
- VAGN HARTELIUS and GORDON JOHANSEN: The Influence of α , γ -Dihydroxy- β , β -dimethyl-butyrac acid on Yeast Growth. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 24, No. 12. 1946.
- VAGN HARTELIUS and KNUD ROHOLT: Antivitamin effect of Sulfanilamide on *Saccharomyces cerevisiae*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 24, No. 13. 1946.
- VAGN HARTELIUS and KNUD ROHOLT: Antivitamin effect of Sulfanilamide on *Streptobacterium plantarum*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 24, Nr. 14. 1946.
- VAGN HARTELIUS and KNUD ROHOLT: Effect of Marfanil on *Streptobacterium plantarum*, *Saccharomyces cerevisiae* and *Aspergillus niger*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 24, No. 15. 1946.
- KNUD ROHOLT: Effect of Benzoic acid and Benzoic acid derivatives on the growth of *Streptobacterium plantarum* and *Saccharomyces cerevisiae*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 24, Nr. 16. 1946.
- VAGN HARTELIUS: Antivitamin effect of Sulfanilamide on *Aspergillus niger*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. physiol. Vol. 24, No. 17. 1946.

Cytokemisk Underafdeling. (Leder: Dr. H. HOLTER).

Underafdelingen er pr. 1. September blevet flyttet til den nedlagte gæringsfysiologiske Underafdelings Lokaler, Gl. Carlsbergvej 8.

Dr. H. HOLTER har i Samarbejde med Mag. scient. E. ZEUTHEN (Universitetets zoofysiologiske Institut) udført en Undersøgelse af Sultstofs-kiftet hos Amøben *Chaos chaos*. I Samarbejde med Dr. F. BUCHTHAL (Universitetets neurofysiologiske Institut) paa-begyndtes en Undersøgelse af Stofskifteforandringer hos samme Amøbe under Indvirkning af Adenosintrifosfat. Amøbeundersøgelserne har været Emne for et Foredrag, holdt den 30. Nov. 1945 i Videnskabernes Selskab. Desuden holdtes i Jydsk Biologisk Selskab (Aarhus) og i Nordjydsk Forening for Naturvidenskab (Aalborg) et Foredrag med Titlen: »De levende Cellers Bygning belyst ved nyere Forestillinger om de højmolekulære Stoffer.«

Mag. scient. N. ANDRESEN har fortsat Undersøgelserne over Centrifugering af Amøber under mikroskopisk Iagttagelse i Centrifugemikroskop. Desuden har han undersøgt de i Amøber forekommende Inclusioner i et af Firmaet Brock og Michelsen ud-

laant Phasecontrast-Apparatur. Disse to Undersøgelsesrækker fortsættes og kombineres. — Sammen med Cand. med. E. PRÆTORIUS har han begyndt paa en Undersøgelse af visse formodede Fejlkilder ved den i Klinikken anvendte Blodtællingsteknik. — Videre har Mag. ANDRESEN sammen med andre Videnskabsmænd foretaget Undersøgelser af det methanholdige Grundvand for at støtte Københavns Vandforsyning i Arbejdet med at finde Midler til Fjernelse af de med Methanen forbundne Ulemper. — Endelig har han vejledet Carlsberg Laboratoriets Gæster og Personale i tekniske Spørgsmaal inden for Histologi og Cytologi.

Cand. med. E. PRÆTORIUS har som Gæst udført en Undersøgelse over Peptidaseindholdet i Rotte-Tymocyter.

Dr. phil. E. TETENS NIELSEN har som Gæst paabegyndt en Undersøgelse over Respirationen hos Pupperne af Snyltehvæpsen *Melipobia acaste*.

Af andre, der i Aarets Løb har arbejdet som Gæster, skal nævnes:

Dr. R. W. BEGG (Oxford), Docent I. AGRELL (Lund), Docent HANS BOREI (Stockholm).

Der er i Aarets Løb fra Underafdelingen offentliggjort følgende Afhandlinger:

NILS ANDRESEN: Cytoplasmic changes during starvation and during neutral red staining of the amoeba *Chaos diffluens* (*Amoeba proteus*). Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. chim. Vol. 25, No. 9. 1946.

ERIK ZEUTHEN: Oxygen uptake during mitosis. Experiments on the eggs of the frog (*Rana platyrhina*). Compt. rend. Lab. Carlsberg, Sér. chim. Vol. 25, Nr. 10. 1946.

Om yderligere Publikationer, se Beretningen fra kemisk Afdeling.

Desuden er der udsendt en Afhandling:

HEINZ HOLTER and PER ERIC LINDAHL: The distribution of peptidase in *Paracentrotus embryos*. Journ. Cell. and Comp. Physiol. Vol. 17, No. 2. 1941.

Dette Arbejde blev offentliggjort under Krigen, da Forfatterne var uden Forbindelse med Tidsskriftets Redaktion, og er derfor ikke omtalt i tidligere Aarsberetninger.

Beretning fra Amanuensis ved Carlsberg Laboratoriet
Dr. phil. CARSTEN OLSEN.

Dr. phil. CARSTEN OLSEN har i det forløbne Aar foretaget Undersøgelser over den Hastighed, hvormed forskellige Plantearter optager Ioner fra Næringsopløsninger, navnlig med Hensigt paa Koncentrationens Betydning for Ionoptagelseshastigheden. En Afhandling om dette Emne (»On the different ability of plant species to utilize the amount of plant food present in the soil«) er sendt til Moskva, hvor den skal trykkes i et Festskrift, som udgives i Anledning af Professor Prianishnikovs 80-Aars Fødselsdag. Over samme Emne har han endvidere holdt et Foredrag i »Dansk botanisk Forening«. Desuden har han foretaget Undersøgelser over antagonistiske Virkninger mellem Kationer og andre Kationer samt paabegyndt nogle Undersøgelser over Kvælstofbindingen hos Leguminoserne.

Følgende Arbejde er publiceret:

CARSTEN OLSEN: Forandringer i Magleamoses Mosvegetation siden 1913-14.
Botanisk Tidsskrift. Bd. 46, 1946.

Af »Comptes rendus des Travaux du Laboratoire Carlsberg«, Série chimique, udkom i Regnskabsaaret 1945-46 Vol. 25, No. 9-12, ialt $7\frac{1}{2}$ Ark. Af Série physiologique udkom Vol. 24, No. 11-17, ialt $3\frac{3}{4}$ Ark.

Fra 1. Juni 1946 ophævedes den gæringsfysiologiske Underafdeling. Dens Leder, Dr. phil. NIELS NIELSEN afskedigedes samtidig af Laboratoriets Tjeneste, i hvilken han havde været siden 1. Marts 1931; han havde ikke fungeret i sin Stilling siden 5. Maj 1945.

Den ekstraordinære Assistent, Cand. mag. VAGN HARTELIUS overgik samtidig i den fysiologiske Afdelings Tjeneste.

Laboratoriets Personale består herefter ved Begyndelsen af Aaret 1946-47 af følgende:

For den kemiske Afdeling er Professor, Dr. phil. K. LINDERSTRØM-LANG (ansat 1. August 1919 som ekstraordinær, 1. Oktober

1930 som ordinær Assistent, i den nuværende Stilling 1. April 1938) Forstander, Cand. polyt. C. F. JACOBSEN (ansat 1. Oktober 1943 som ekstraordinær Assistent, i den nuværende Stilling 1. Oktober 1944) ordinær Assistent. Ekstraordinær Assistent er Cand. polyt. GORDON JOHANSEN (ansat 1. November 1944).

For den fysiologiske Afdeling er Professor, Dr. phil. ØJVIND WINGE (ansat 1. September 1933) Forstander, Dr. phil. AAGE SKOVSTED (ansat 1. December 1936) ordinær Assistent. Ekstraordinære Assistent er Cand. mag. ESSEN DITLEVSEN (ansat 1. Oktober 1941), Cand. mag. ERIK BILLE HANSEN (ansat 15. Juli 1944) og Cand. mag. VAGN HARTELIUS (ansat 1. Maj 1931 som ekstraordinær Assistent ved den gæringsfysiologiske Underafdeling, overgaaet 1. Juni 1946 til den fysiologiske Afdeling).

For den cytokemiske Underafdeling er Dr. phil. HEINZ HOLTER (ansat 1. Oktober 1937 som ekstraordinær Assistent ved den kemiske Afdeling, i den nuværende Stilling 1. Januar 1943) Afdelingsleder.

Ekstraordinær Amanuensis ved Laboratoriet er Dr. phil. CARSTEN OLSEN (ansat 1. Juni 1919 som ekstraordinær, 1. April 1938 som ordinær Assistent ved den kemiske Afdeling, i den nuværende Stilling 1. Oktober 1944).

Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 76.

Bestyrelsen for Carlsberg Laboratoriet den 13. December 1946.

A. C. ANDERSEN.

NIELS BJERRUM.

N. HJELTE CLAUSSEN.

J. HJELMSLEV.

KNUD JESSEN.

Afdeling B

Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser.

I 1945—46 indkom der 255 Ansøgninger om et samlet Beløb af ca. 2.065.000 Kr. Der bevilgedes i alt 1.760.564 Kr. 43 Øre. Af det Beløb, som Afdelingen havde bevilget, men endnu ikke udbetalt d. 30. September 1946 (jfr. Noten S. 77), var bortfaldet 50.125 Kr. 61 Øre.

I 1945—46 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 1.158.940 Kr. 22 Øre¹. Beløbet fordeler sig saaledes:

1. Konst. Stadsarkivar, Cand. mag. SVEND AAKJÆR til Studier i ældre dansk Landbrugs- og Bebyggelsehistorie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
2. Samme til Dækning af Udgifter ved Arkivundersøgelser 780 Kr.
3. ADELSAARBOGSFORENINGEN til Udarbejdelse og Trykning af Stamtavler og Slægtsbeskrivelser m. v. af danske adelige Familier 1.500 Kr.
4. Dr. phil. ADA ADLER (†) til en kritisk Udgave af det græske Etymologicum m. m. 7.000 Kr.
5. Samme til Medhjælp ved denne Udgave m. m. 1.281 Kr. Syttende Bidrag af samlede Bevillinger paa 25.000 Kr.
6. Professor, Dr. phil. ADAM AFZELIUS til en Undersøgelse af Roms Kamp med Karthago 1.600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr.
7. Bibliotekar, Dr. phil. HARRY ANDERSEN til Fuldendelse af Undersøgelser over det runedanske Sprog 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
8. Lektor ved Københavns Universitet, Mag. art. POUL ANDERSEN

¹ Det samlede udbetalte Beløb har været 1.175.415 Kr. 17 Øre. Heri er ovenfor fradraget Refusioner til samlet Beløb af 16.474 Kr. 95 Øre. Af dette sidste Beløb vedrører 8.250 Kr. 51 Øre Bevillinger fra tidligere Regnskabsaar; Resten er i nedenstaaende Fortegnelse ført til Indtægt for de paagældende Bevillinger.

- og Dr. phil. SVEND SMITH til fonetiske Apparater og Hjælpe-
midler til Forsøg med samme 81 Kr. Tredie Bidrag af en
Bevilling paa 400 Kr.
9. Professor emer., Dr. phil. VILH. ANDERSEN til litteraturhisto-
riske Studier 2.000 Kr. Første Bidrag af en femaarig Bevilling.
  10. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. ARTHUR ARN-
HOLTZ til Nodebilag til en Afhandling »Den sapfiske Strofe
i Danmark« 492 Kr. 65 Øre.
  11. Professor, Dr. phil. ERIK ARUP til Studier i Danmarks Hi-
storie i 17.—19. Aarhundrede 2.400 Kr. Andet Bidrag af en
toaarig Bevilling.
  12. Fast Assistent ved Carlsbergfondets biologiske Institut, Dr.
phil. TAGE ASTRUP til en Rejse til Belgien 500 Kr.
  13. Professor, Dr. phil. H. BACH til Studiemateriale til Under-
søgelser indenfor middelalderlig europæisk Litteratur 726 Kr.
65 Øre. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 2.400
Kr.
  14. Professor, Dr. phil. KAJ BERG til Dækning af Udgifter ved
ferskvandsbiologiske Studier over Fauna i rindende Vand
1.200 Kr.
  15. Musikbibliograf SIGURD BERG til Udarbejdelse af en dansk
musiklitterær Bibliografi 800 Kr.
  16. Professor, Dr. phil. EINAR BIILMANN (†) til Studier inden-
for den organiske Kemi 3.000 Kr. Andet Bidrag af en to-
aarig Bevilling.
  17. Professor, Dr. phil. F. J. BILLESKOV JANSEN til Udarbejdelse
af en dansk litterær Æstetik 1.500 Kr. Tredie Bidrag af en
Bevilling paa 4.500 Kr.
  18. Samme som Tilskud til en kommenteret Udgave af Ludvig
Holbergs Epistler 3.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling
paa 12.000 Kr.
  19. Samme til Trykning af Bd. 2 af »Poetik« 1.451 Kr. 25 Øre.
  20. Dr. phil. ANDERS BJERRUM til Studier indenfor nordisk Dia-
lektgeografi, specielt en sammenlignende Undersøgelse af et
mindre Antal nordiske Dialekters Lydsystemer, 1.000 Kr.
Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
  21. Direktør for Dansk biologisk Station, Dr. phil. H. BLEGVAD
til Undersøgelse over marine Bunddyrs Biologi i de danske
Farvande 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.

22. Professor, Dr. phil. ANDREAS BLINKENBERG til Studier over fransk Ordstillings Historie 2.000 Kr.
23. Professor emer., Dr. phil. CHR. BLINKENBERG som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 9.000 Kr.
24. Fhv. Bibliotekar og Lektor, Dr. phil. SIGFÚS BLÖNDAL til Studier over islandsk Filologi og Historie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
25. Kgl. Ordenshistoriograf, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til litteratur- og kulturhistoriske Studier 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
26. Professor, Dr. phil. HARALD BOHR som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 5.000 Kr.
27. Samme til Assistance ved videnskabeligt Arbejde, særlig ved Bearbejdelsen af et omfattende funktionsteoretisk Materiale 2.400 Kr.
28. Professor, Dr. phil. & scient. & techn. & jur. NIELS BOHR som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 12.000 Kr.
29. Samme til Lønning af Medarbejdere og til Apparater ved Undersøgelser indenfor Atomteorien 36.000 Kr.
30. Samme til Instrumenter til Udvidelse af Københavns Universitets Institut for teoretisk Fysik 30.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 300.000 Kr.
31. Mag. scient. AAGE BOHUS JENSEN til to Rejser til Sverige 1.150 Kr.
32. Lektor, Cand. mag. MORTEN BORUP til Udarbejdelse af 1. Halvdel af en Biografi af J. L. Heiberg 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
33. KOMITÉEN FOR UDGIVELSE AF »THE BOTANY OF ICELAND« til Udgivelse af Steindór Steindórsson: »Studier over Vegetationen i Islands indre Højland« 2.365 Kr.
34. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. JOHS. BOYE PETERSEN til Studium af Jord- og Ferskvandsalger 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
35. Professor, Dr. phil. P. BOYSEN JENSEN til plantefysiologiske Studier, især til Undersøgelser over galledannende Stoffer og over embryonal Vækst hos højere Planter 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
36. Samme til Medhjælp ved plantefysiologiske Undersøgelser 1.150 Kr.

37. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. H. C. BROHOLM til Studier over Bronzealderen i Danmark 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
38. Museumsinspektør, Mag. art. ADA BRUHN til en Studierejse til London og Oxford 1.000 Kr.
39. Amanuensis ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. A. FR. BRUUN til Undersøgelser over oceaniske Fisk og Bløddyr 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
40. Rektor, Dr. phil. H. V. BRØNDSTED til Studier over Organismernes Formdannelsefysiologi 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
41. Samme til Dækning af Udgifter ved disse Studier 200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
42. Professor, Dr. phil. JOHANNES BRØNDSTED til Studier i nordisk Arkæologi 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
43. Professor, Dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til Studier indenfor dansk Sproghistorie 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
44. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 3.000 Kr.
45. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til Studier indenfor den fysiske Kemis Omraade 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
46. Lektor og Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. T. W. BØCHER til Behandling af et omfattende Materiale af Dyrkningsforsøg og Kromosomtalundersøgelser udført med *Prunella vulgaris* og nærstaaende Arter 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
47. Samme til Klichéer til en Afhandling »Græs-Urte-Vegetationen paa Høje Møn« 234 Kr. 65 Øre.
48. Samme til en botanisk-plantegeografisk Ekspedition til det Indre af Vestgrønland 14.000 Kr.
49. Fil. lic. LAURITS BØDKER til Tilvejebringelse af en Samling af Udtog af indiske Eventyrsamlinger 1.200 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.400 Kr.
50. Professor, Dr. phil. C. O. BØGGILD-ANDERSEN til Trykning af »Hannibal Sehested og Norden«, Del 1, 5.000 Kr.
51. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. FR. BØRGESEN til algologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.

52. CARLSBERGFONDETS INDKØB AF INSTRUMENTER OG APPARATER. a) Til Apparater til kvantitativ og kvalitativ Mikro-Spektrofotometri 26.551 Kr. 57 Øre. (For Tiden stillet til Raadighed for Professor, Dr. med. J. Engelbreth-Holm). b) Til en Analysevægt og et »Philoscop« 1.114 Kr. 90 Øre. (For Tiden stillet til Raadighed for Overassistent under Københavns Magistrat Sigurd Olsen). c) Til et binokulært Mikroskop 1.604 Kr. 50 Øre. (For Tiden stillet til Raadighed for pens. Fuldmægtig i Marineministeriet, Translatør Aug. West).
53. CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA til Bearbejdelse af Ekspeditionens Materiale 12.575 Kr. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 130.000 Kr.
54. Universitetsadjunkt ved Københavns Universitet, Dr. phil. AKSEL E. CHRISTENSEN til et Arbejde over Magtkampen mellem Konge og Adel i dansk Senmiddelalder 1.660 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
55. Arkitekt CHARLES CHRISTENSEN til Studier og Rekonstruktioner af danske Bygningsværker fra ældre Tid 1.200 Kr.
56. Arkivar i Rigsarkivet, Cand. mag. CARL S. CHRISTIANSEN til Udgivelse af Bd. 10 af L. Laursens Værk: »Danmark-Norges Traktater 1523—1750«, omfattende Tiden 1694—1700, 7.480 Kr. 94 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 16.805 Kr.
57. Lektor, Dr. phil. POUL COLDING til Udarbejdelse af en Afhandling om Andreas v. Barbys Indsats i dansk Politik 1542—59 1.000 Kr.
58. Sognepræst A. P. DAHL til Udgivelse af en Bog om Aischylos 2.450 Kr.
59. Professor TORSTEN DAHL til en Rejse til England 2.500 Kr.
60. Professor, Dr. phil. HENRIK DAM til Undersøgelser over Vitaminer og beslægtede Stoffer, bl. a. med Henblik paa Blodets Koagulation og Forbliven indenfor Karrene, 2.400 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr.
61. DANMARKS TOPOGRAFISK-BOTANISKE UNDERSØGELSE til kartografisk Bearbejdelse og Udgivelse af Undersøgelsens Materiale 3.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
62. DANSK FOLKEMINDESAMLING til Nordmanden, Musiketnolog Chr. Ledens Aflæsning af Fonogramvalser fra Umanak 1.500 Kr.

63. Samme til Afslutning og nødvendig Afrunding af Afskrift-rækken »Evald Tang Kristensen: Ældste Danske Sagn« 1.200 Kr.
64. Samme til en fuldstændig Samling af Udtog vedrørende Folkeeventyr, Dyrefabler, Kæderemser og Skæmtesagn 1.200 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.400 Kr.
65. DANSK NATURHISTORISK FORENING til Udgivelse af Bd. 51 af »Danmarks Fauna« (Koraldyr af Professor O. Carlgren) 1.000 Kr.
66. DET KONGELIGE DANSKE SELSKAB FOR FÆDRELANDETS HISTORIE til forberedende Arbejder til en Udgave af Kong Christian VIII.s Dagbøger og efterladte Papirer 450 Kr. Trettende Bidrag af samlede Bevillinger paa 22.100 Kr.
67. Samme til Udgivelse af Papirer efterladt af betydningsfulde danske Personligheder ca. 1830—1849 5.000 Kr. Fjerde Bidrag af en femaarig Bevilling.
68. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB til Udgivelse af a) Thomas Kingos Skrifter, b) Adam Oehlschlägers Brevvekslinger, c) Gamle danske Bønnebøger og d) Paulus Helie ialt 13.862 Kr. 57 Øre. Del af større Bevillinger.
69. Samme til Udgivelse af den af Verner Dahlerup grundlagte Ordbog over det danske Sprog 58.436 Kr. Tredivte Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.225.755 Kr. 36 Øre.
70. Samme til Udgivelse af et Diplomatarium Danicum 43.033 Kr. 46 Øre. Del af en større Bevilling.
71. Samme til Udarbejdelse og Udgivelse af en kommenteret Oversættelse af Danmarks gamle Landskabslove 546 Kr. 20 Øre. Del af en større Bevilling.
72. Samme til en ny Udgave af Saxos Danmarks Historie 103 Kr. Del af en større Bevilling.
73. Samme til Forarbejder til »Danmarks gamle Købstadlovgivning« 2.184 Kr. 80 Øre. Del af en større Bevilling.
74. Samme til Tilrettelæggelse af de bevarede før-Holbergske Skuespiltekster ved Professor emer., Dr. phil. Hans Brix, med senere Udgivelse for Øje, 930 Kr. 35 Øre. Del af en større Bevilling.
75. Samme som Bidrag til Udgivelsen af Professor Peter Skautrup: »Det danske Sprogs Historie« 3.034 Kr. 50 Øre. Del af en større Bevilling.

76. Samme til Udgivelse af H. C. Andersens Brevveksling med Jonas Collin den ældre 3.020 Kr. 88 Øre. Del af en større Bevilling.
77. Samme til Udgivelse af Matthias Moth's danske Ordbogsværk 2.093 Kr. 80 Øre. Del af en større Bevilling.
78. Forfatteren VICTOR DANTZER til Udarbejdelse af en Afhandling om Kapitlerne 29—37 af Tao te King 1.000 Kr.
79. Museumsbestyrer, Dr. phil. MAGNUS DEGERBØL til Bearbejdelse af Danmarks og Grønlands Pattedyr i Fortid og Nutid 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
80. Samme, Statsgeolog, Dr. phil. JOHS. IVERSEN og Overinspektør, Dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til Bearbejdelse af geologisk, pollenanalytisk og zoologisk Materiale vedrørende Køkkenmøddingproblemet samt Fremstilling af Manuskripttegninger 7.500 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 40.000 Kr.
81. Arkivar ANTON DEGN, Thorshavn, til Udgivelse af en Bog om de færøske Kongsbønder 1584—1884 2.200 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
82. Universitetsadjunkt ved Københavns Universitet, Dr. phil. PAUL DIDERICHSEN til Medhjælp ved Seddeludskrivning m. v. som Støtte for den endelige Redaktion af en dansk Grammatik 867 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
83. Arkitekt, Dr. phil. EJNAR DYGGVE til arkæologiske Studier 9.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 36.000 Kr.
84. Samme til Dækning af Udgifter ved hans Arbejde 2.000 Kr.
85. Samme til Rejser til Sverige og Norge 1.608 Kr.
86. Fhv. Bibliotekar, Cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER til Udarbejdelse af »Supplement til Bibliotheca Danica« 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
87. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. HANS ELLEKILDE til Forarbejder og Studier vedrørende »Nordens Gudeverden« I-II 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
88. Samme til Forarbejder til samme Værk 1.050 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.800 Kr.
89. Professor, Dr. phil. CHRISTIAN ELLING til Dækning af Udgifter ved forberedende Arbejder til en samlet Fremstilling af Danmarks Kunsthistorie i det 18. Aarhundrede 1.600 Kr.
90. Cand. mag. POVL ENGELSTOFT og Overarkivar, Dr. theol.

- BJØRN KORNERUP til forberedende Arbejde paa en ny Udgave af S. V. Wibergs danske Præstehistorie 9.750 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 39.000 Kr.
91. Docent ved Aarhus Universitet, Dr. phil. TROELS FINK til Dækning af Udgifter ved en Undersøgelse af Ejderpolitikken, især dens Oprindelse og første Udvikling 2.000 Kr.
  92. Professor emer., Dr. phil. AAGE FRIIS til Medhjælp 4.000 Kr.
  93. Samme til videnskabeligt Arbejde med Danmarks Historie i 18—20. Aarhundrede 3.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  94. Samme til Rejser til Norge og Sverige 853 Kr. 41 Øre.
  95. Samme til afsluttende Arbejde med og Trykning af »Europa, Danmark og Nordslesvig«, Bd. 1—3, 10.201 Kr. 45 Øre. Femte Bidrag af en Bevilling paa 28.000 Kr.
  96. Professor, Dr. phil. ASTRID FRIIS til Studier i det 16. og 17. Aarhundredes Historie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  97. Forfatter, Cand. mag. OLUF FRIIS til Udarbejdelse af andet Bind af: »Den danske Litteraturs Historie« 2.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
  98. Professor, Dr. phil. HARTVIG FRISCH og Professor, Dr. phil. CARSTEN HØEG til en samlet Udgave af Ciceros filosofiske Skrifter i latinsk Tekst og dansk Oversættelse 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 37.375 Kr.
  99. Lektor, Dr. phil. HANS H. FUSSING til Undersøgelse af et dansk Lens Drift ca. 1600—1660 1.800 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
  100. SELSKABET TIL UDGIVELSE AF FÆRØSKE KILDESKRIFTER OG STUDIER til Trykning af »Færøske Kvadmelodier« 1.199 Kr. 25 Øre.
  101. Amanuensis ved Landbohøjskolen, Dr. phil. E. K. GABRIELSEN til et Arbejde vedrørende Algernes Kulsyreassimilation 2.400 Kr.
  102. Samme til Medhjælp ved dette Arbejde 3.300 Kr.
  103. Lektor, Dr. phil. OLAF GALLØE til lichenologiske Studier 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  104. Leder af den danske arktiske Station paa Disko, Dr. phil. PAUL GELTING til afsluttende Bearbejdelse af det paa Dansk

- Nordøstgrønlandsekspedition 1938—39 indsamlede botaniske Materiale 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
105. Samme til Dækning af Udgifter ved en likenologisk Undersøgelse af Danmark 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
  106. DET KGL. DANSKE GEOGRAFISKE SELSKAB til Bearbejdelse af de fra Selskabets centralasiatiske Ekspedition 1936—37 hjembragte Samlinger 5.928 Kr. 05 Øre. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 45.150 Kr.
  107. Amanuensis ved Danmarks tekniske Højskoles biologiske Afdeling, Civilingeniør JOHS. GLAVIND til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over Blodets Koagulation med særligt Henblik paa Blodkoagulationen hos Krebsdyrene 2.800 Kr. 20 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 5.000 Kr.
  108. Arkivar i Rigsarkivet P. B. GRANDJEAN til Forberedelse af en Udgave af middelalderlige Gilde- og Lavssegl, samt Indsamling af diverse Segl fra det 15., 16. og 17. Aarhundrede 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  109. Samme til en Rejse til Sverige 500 Kr.
  110. Afdelingsgeolog, Dr. phil. HELGE GRY til petrografisk Undersøgelse af danske tertiære Sedimenter 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  111. Professor, Dr. phil. KAARE GRØNBECHE til Dækning af Udgifter ved Fuldførelsen af Vilh. Thomsens Udgave af de oldtyrkske Indskrifter 3.200 Kr.
  112. Samme til sprogvidenskabelige Studier 2.000 Kr.
  113. Professor emer., Dr. phil. & theol. VILH. GRØNBECHE til religionshistoriske Studier 4.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  114. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
  115. Samme til Udgivelse af »Hellas«, Bd. 3, 3.194 Kr.
  116. Bibliotekar, Mag. scient. JOHS. GRØNTVED til et plantegeografisk Arbejde over Islands Flora 500 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
  117. Samme til Bearbejdelse af en Samling Mosser fra Nordgrønland ved Cand. pharm. Aug. Hesselbo 1.200 Kr.
  118. Museumsinspektør, Dr. phil. OLAF HAGERUP til Undersøgel-

- ser over afrikanske og danske Planter 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
119. Cand. mag. NIELS HAISLUND til en Rejse til England 1.000 Kr.
120. Museumsassistent MARGRETHE HALD til Klichéer til en Publikation af danske Jernaldertekstiler 1.524 Kr.
121. Afdelingsbestyrer ved Statens Biavlsforsøg i Lyngby, Dr. phil. OLE HAMMER til Medhjælp ved en Undersøgelse af den mulige Variation af de endokrine Kirtler i Forhold til Alder og Sværmningsdrift hos Honningbiens Arbejdere 900 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.600 Kr.
122. Professor, Dr. phil. & litt. LOUIS L. HAMMERICH til Studier indenfor Middelalderfilologi og Lingvistik 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
123. Redaktør ved »Ordbog over det danske Sprog«, Dr. phil. AAGE HANSEN til Udarbejdelse af en Bog om Substantivets Morfologi i moderne Dansk 600 Kr.
124. Dr. phil. KAJ HANSEN som Tilskud til Publicering af Resultaterne af Undersøgelserne over Præstø Fjords Naturforhold 39 Kr. 12 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
125. Samme til Medhjælp ved Bearbejdelsen af Pollenprøver og den submerse Vegetation fra Præstø Fjord 1.500 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
126. Samme til Publicering af en Afhandling om Bundvegetationen i Præstø Fjord 1.256 Kr. 25 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.600 Kr.
127. Samme til Dækning af Udgifter ved geologiske Undersøgelser i Præstø Fjord 1.150 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
128. Professor, Dr. techn. JULIUS HARTMANN til videnskabelig Medhjælp 3.500 Kr.
129. Professor emer., Dr. phil. GUDMUND HATT til Dækning af Udgifter ved en Undersøgelse af Jernalder-Bopladsler i Vestjylland 4.000 Kr.
130. Mag. scient. POUL HEEGAARD til Fuldendelse af et Arbejde over Copepodernes Ontogeni og Fylogeni samt fortsat Arbejde over hele Krebsdyrgruppens Fylogeni 2.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
131. Adjunkt, Dr. phil. ALF HENRIQUES til Forarbejder til en

- Monografi over Knud Lyhne Rahbek 1.200 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
132. Fhv. Direktør ved Observatoriet og Professor ved Universitetet i Leiden, Dr. math. & phys. EJNAR HERTZSPRUNG til Studier paa astrofysisk Omraade 5.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 8.000 Kr.
  133. Overarkivar, Dr. phil. HØLGER HJELHOLT til historiske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  134. Professor, Dr. phil. LOUIS HJELMSLEV og Lektor, Mag. art., POUL ANDERSEN til sprog- og kulturgeografiske Undersøgelser ved Professor, Dr. phil. Andrus Saareste fra Estland 3.600 Kr.
  135. Professor, Dr. phil. SØREN HOLM til Udarbejdelse af en Bog om Religionsfilosofien i 20. Aarhundrede 800 Kr.
  136. Amanuensis ved Københavns Universitets histologisk-embryologiske Institut, Dr. phil. PAUL J. HOLST CHRISTENSEN til Dækning af Udgifter ved Studier over Halekirtlernes Udvikling hos Fuglene 191 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.
  137. Professor, Dr. phil. JENS HOLT til en sprogvidenskabelig Undersøgelse over Semantik 1.800 Kr.
  138. Afdelingsleder ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil. HEINZ HØLTER til histokemiske og cytokemiske Undersøgelser 2.400 Kr.
  139. Docent, Dr. phil. ERIK HØLTVED til sproglige og etnologiske Undersøgelser i Thule Distriktet i Grønland 5.000 Kr.
  140. HUMANISTISK SAMFUND I AARHUS som Tilskud til Udgivelse af en dansk ideologisk Ordbog ved Dr. phil. Harry Andersen paa Grundlag af et af Magister Viggo Petersen efterladt Manuskript 6.000 Kr.
  141. Professor, Dr. phil. CARSTEN HØEG til Studier over byzantinsk Kirkedigtning og Musik, samt over Problemer fra græsk Kultur- og Litteraturhistorie 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  142. INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI til historiske Undersøgelser 15.000 Kr.
  143. Assistent under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dr. phil. AAGE J. C. JENSEN til Undersøgelse af Variationer fra Sted til Sted inden for mindre

- Omraader af de danske Kystfarvandes Dyrebestand 1.500 Kr.
144. Professor emer., Dr. phil. AD. S. JENSEN til zoologiske Arbejder 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
  145. Samme, Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK og Dr. phil. Å. VEDEL TÅNING til Udgivelse af »The Zoology of Iceland« 9.666 Kr. 67 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 22.666 Kr. 67 Øre.
  146. Professor, Dr. med. KAI ADOLF JENSEN til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over Penicillinets Egenskaber 2.900 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
  147. Amanuensis ved Københavns Universitets kemiske Laboratorium, Lektor, Dr. phil. KAI ARNE JENSEN til Assistance til analytisk og syntetisk organisk-kemisk Arbejde 2.000 Kr.
  148. Professor, Dr. phil. KNUD JEPPESEN til Studier over italiensk Musik, særlig i Begyndelsen af det 16. Aarhundrede, 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  149. Samme til Dækning af Udgifter ved Studier over italiensk Musik 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  150. Afdelingsleder under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dr. phil. POUL JESPERSEN til Planktonundersøgelser og andre havbiologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
  151. Samme til Dækning af Udgifter ved Undersøgelse over forskellige Fuglearters Udbredelse og Forekomst her i Landet 800 Kr.
  152. Professor, Dr. phil. BØRGE JESSEN til matematiske Studier 2.400 Kr.
  153. Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN til Dækning af Udgifter ved botaniske Undersøgelser 900 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
  154. Samme til Rentegning af Profiler og Pollendiagrammer fra irske Moser 500 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
  155. Samme til Fremstilling af et elektrisk Hygrometer 1.750 Kr. 11 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
  156. Professor, Dr. phil. C. A. JØRGENSEN til Medhjælp for Assistent, Landbrugskandidat K. J. Frandsen til Undersøgelser

- over Artssynteser i *Brassica*-Slægten 600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.
157. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 3.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
158. Dr. phil. HANS JØRGENSEN til Studier over Newārī-Sproget og andre Himālayasprog 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
159. Professor, Dr. jur. POUL JOHS. JØRGENSEN (†) til Sekretærhjælp ved videnskabeligt Arbejde 800 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.400 Kr.
160. Assistent ved Nationalmuseet, Mag. art. OLE KLINDT-JENSEN til en Studierejse til Sverige 400 Kr.
161. Fhv. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende Nordjyllands indre Historie 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
162. Kontorchef ved Stednavneudvalget, Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over dansk Sproghistorie 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
163. Samme til Udgivelse af »Danmarks gamle Personnavne« 12.500 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 94.360 Kr.
164. Dr. phil. LAUGE KOCH til Studier over Grønlands Geologi og Geografi 2.000 Kr.
165. DET KONGELIGE BIBLIOTEK til Fotografering af Haandskrifter 1.350 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.500 Kr.
166. Overarkivar, Dr. theol. BJØRN KØRNERUP til Studier over Danmarks Kirke- og Skolehistorie, især i 16. og 17. Aarhundrede, 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
167. Museumsbestyrer, Dr. phil. P. L. KRAMP til zoologiske Undersøgelser, særlig morfologiske og systematiske Undersøgelser af Meduser, 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
168. Fhv. Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til Udarbejdelse af et Navne- og Sagregister til Acta Consistorii fra ældre Tid til omtrent 1800 750 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling.
169. Professor emer., Dr. phil. & jur. & med. & scient. AUGUST KROGH til videnskabelig Medhjælp 4.000 Kr.¹

¹ I Aarets Løb er indgaaet som Refusion et Beløb af 1.966 Kr., som er besparet af den til Professor Aug. Krogh og Professor P. Brandt Rehberg i 1944—45 udbetalte Bevilling paa 4.000 Kr., se Beretning 1944—45 Nr. 149. I Regnskabet for 1945—46 opføres derefter som Udgift 2.034 Kr.

170. Arkivar, Cand. mag. ERIK KROMAN til Undersøgelse af Haandskrifter og middelalderlige Tekster, herunder navnlig en Undersøgelse af de danske Annalers indbyrdes Slægtskabsforhold 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
171. Fhv. Lærer J. P. KRYGER til Arbejde med Snyltehvepsene og Billelarverne 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
172. Samme til Trykning af et Arbejde af J. P. Kryger og H. P. Sønderup om de biologiske Forhold hos en Del danske Billelarver 763 Kr.
173. Professor, Dr. phil. PAUL KRÜGER til Dækning af Udgifter ved litteraturhistoriske Studier i Københavns Biblioteker 1.000 Kr.
174. KØBENHAVNS UNIVERSITET til en Meridiankreds til det nye Observatorium, i Anledning af 300 Aars Dagen for Ole Rømers Fødsel, 2.762 Kr. 85 Øre. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 340.000 Kr.
175. Dr. phil. VILH. LA COUR til Studier over Danmarks, specielt Sønderjyllands Historie 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
176. Professor, Dr. phil. ALEX LANGSETH til molekylspektroskopiske Undersøgelser 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
177. Samme til videnskabelig Medhjælp 2.400 Kr.
178. Amanuensis ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. SVEN GISLE LARSSON til Dækning af Udgifter ved Udførelse af entomologiske Arbejder, væsentligt til Tegnearbejde 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.800 Kr.
179. Amanuensis ved Landbohøjskolen, Dr. phil. HENNING LEMCHE til en anatomisk Undersøgelse over skalbærende Baggælle-snegle 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
180. Professor emer., Dr. med. J. LINDHARD til Undersøgelser indenfor Muskelfysiologien 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
181. Rigsarkivar AXEL LINVALD til videnskabelig Medhjælp 1.600 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 3.200 Kr.
182. Fhv. Lektor, Dr. phil. VILH. LORENZEN til Studier over dansk Bybygnings Historie 1.600 Kr.

183. Professor, Dr. phil. HAKON LUND til Medhjælp ved Undersøgelser over Kulbrinten Pyren og dens Derivater 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
184. Lektor ved Aarhus Universitet, Dr. phil. ERIK LUNDING til Trykning af »Adalbert Stifter, mit einem Anhang über Kierkegaard und die existentielle Literaturwissenschaft« 2.939 Kr. 40 Øre.
185. Professor, Dr. med. EINAR LUNDSGAARD til Undersøgelser over isolerede Pattedyrorganers Stofskifte 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
186. Forfatteren HANS LYNGE til Indsamling af gamle Myter, Sagn og Viser paa Grønland 5.000 Kr.
187. Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. M. MACKEPRANG til Studier over romanske Portalskulpturer, samt til Studier over forskellige Æmner af middelalderlig Arkæologi 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
188. MARINBIOLOGISK LABORATORIUM til Behandling, herunder Sortering, af det af Carlsbergfondets Dana-Ekspedition 1928—30 hjembragte Materiale, samt Offentliggørelse af Resultaterne, 53.227 Kr. 73 Øre.
189. Overinspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til Bearbejdelse af Materiale fra Danmarks ældre Stenalders Kulturer 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
190. Samme til Udarbejdelse af et Værk »Danske Oldsager« som Nybearbejdelse af Sophus Müller: »Ordning af Danmarks Oldsager« I—II, 500 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
191. Samme til Tegning og Fotografering af Oldsager til samme Værk 1.003 Kr. 60 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
192. Docent, Dr. phil. CHR. MATRAS til Udarbejdelse af Manuskript til den færøske Ordbog 2.000 Kr.
193. Inspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HUGO MATTHIESSEN til Studium af Danmarks historiske Topografi og ældre Kulturforhold 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
194. Samme til Udgivelse af et kulturhistorisk Arbejde om Viborg Snapsting 1.500 Kr.

195. Amanuensis ved Universitetets Laboratorium for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik, Dr. phil. N. THYDSEN MEINERTZ til Undersøgelser over Ansigtsmuskulaturen og dens Innervation hos Pattedyrene 1.200 Kr.
196. Statsgeolog, Dr. phil. KELD MILTHERS til en Rejse til Sverige for at undersøge de krystallinske Ledeblokkes Tilførselsveje fra Sverige 3.500 Kr.
197. Redaktør ved »Danmarks Kirker«, Cand. mag. ERIK MOLTKE til Udgivelse af en Bog om Runetegninger gennem Tiderne, med Hovedvægten lagt paa Originaltegningerne af de danske Sten i Worms Runeværk, 326 Kr. 72 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 9.083 Kr.
198. Fhv. Museumsbestyrer, Dr. phil. TH. MORTENSEN til zoologisk Arbejde, særlig Udarbejdelsen af Vol. IV af »Monograph of the Echinoidea«, 3.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
199. Samme til Reproduktion af Tekstfigurer til samme Værk 2.734 Kr. 81 Øre. Tolvte Bidrag af samlede Bevillinger paa 17.000 Kr.
200. Samme til Fotografering af Echinodermer 659 Kr. Trettende Bidrag af samlede Bevillinger paa 8.500 Kr.
201. Samme til Assistance ved videnskabeligt Arbejde 1.200 Kr.
202. Amanuensis ved Landbohøjskolen, Forstkandidat C. MÜHLE LARSEN til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser vedrørende Forholdet mellem Rodsætningsevnen hos afskaarne Skud af træagtige Planter (Skovtræer) og Skuddenes fysiologiske Udviklingsgrad 1.459 Kr. 30 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
203. Professor, Dr. phil. DETLEV MÜLLER til Assistance ved Assimilations- og Enzymundersøgelser 600 Kr.
204. Fhv. Lektor, Dr. phil. TH. A. MÜLLER til Udarbejdelse og Fuldendelse af andet Bind af et Værk om Ludvig Holberg 1.800 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
205. Amanuensis ved Københavns Universitets botaniske Museum, Dr. phil. H. MØLHOLM HANSEN til afsluttende Bearbejdelse af Tørveprøver og Møsmateriale fra Island (ved Cand. mag. Vald. Mikkelsen og Cand. pharm. Aug. Hesselbo) 127 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.700 Kr.

206. Samme til Tegning af Knopbeskyttelsestyper af Karplanter, hvis geologiske Forhold er kendt, 615 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr.
207. Professor, Dr. phil. CHRISTIAN MØLLER til teoretiske Undersøgelser indenfor Atomkernefysiken 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
208. Kommunalærer F. H. MØLLER til Udgivelse af Bd. 1 af et Værk om Færøernes Svampe 5.675 Kr. 80 Øre.
209. DEN KGL. MØNT- OG MEDAILLESAMLING til Trykning af »Sylloge Nummorum Graecorum« 11.483 Kr. 56 Øre.
210. NATIONALMUSEET til Udgivelse af »Danmarks Kirker« 11.250 Kr. Del af en større Bevilling.
211. Forfatter, Leder af Teatermuseet ROBERT NEIENDAM til teaterhistoriske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
212. Amanuensis ved Universitetets ferskvandsbiologiske Laboratorium, Dr. phil. ANKER NIELSEN til økologisk og zoogeografisk Undersøgelse af den himmerlandske Kildefauna 2.400 Kr. Første Bidrag af samlede Bevillinger paa 3.600 Kr.
213. Assistent ved Ole Rømer-Observatoriet i Aarhus, Cand. mag. AXEL V. NIELSEN til Arbejde med foranderlige Stjerner 700 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
214. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. DITLEF NIELSEN til Deltagelse i Udarbejdelsen af »Handbuch der altarabischen Altertumskunde« 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
215. Museumsinspektør, Dr. phil. EIGIL NIELSEN til Undersøgelse af den grønlandske triassiske Fiskefauna 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
216. Professor, Dr. phil. JAKOB NIELSEN til matematiske Studier 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
217. Overbibliotekar, Dr. phil. LAURITZ NIELSEN (†) til Udarbejdelse af et Værk om de danske Privatbiblioteker i 17—18. Aarhundrede 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
218. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. MARIUS NIELSEN til Undersøgelser over Respirationens og Kredsløbets Regulation 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
219. Fhv. Afdelingsleder ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil.

- NIELS NIELSEN til Undersøgelse over Mikroorganismernes Vækststoffer 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
220. Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til Undersøgelse af Halvøen Skallingen 1.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
221. Samme til Udgivelse af »Meddelelser fra Skalling-Laboratoriet«, Udsendelse af disse, samt Afholdelse af Udgifter ved Ordning af de til Laboratoriet indgaaede Skrifter, 2.000 Kr. Del af en større Bevilling.
222. Inspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HANS NØRLING-CHRISTENSEN til Studier over romersk Jernalder i Sverige 1.000 Kr.
223. Samme til Fremstilling af Typetegninger af Fibulaer, Smykker, Ringe, Knive m. m. fra romersk Jernalder 235 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 600 Kr.
224. Fhv. Arkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
225. Professor, Dr. phil. & scient. & ing. N. E. NØRLUND til videnskabelige Studier 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
226. Samme til Drift af den seismiske Station ved København 3.400 Kr.
227. Samme til Drift af den seismiske Station ved Scoresbysund 27.450 Kr.
228. Museumsdirektør, Dr. phil. POUL NØRLUND til Studier over middelalderlig Arkæologi 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
229. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.600 Kr.
230. Samme til en Rejse til Lincolnshire og andre Dele af Danemark til Besigtigelse af ringformede Voldanlæg 800 Kr.
231. Ekstraordinær Amanuensis ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil. CARSTEN OLSEN til Undersøgelse over Bladsaftens S sammensætning hos Bøg, navnlig med Hensyn til Variationer paa de forskellige Aarstider, 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
232. Sognepræst H. B. S. OSTERMANN til Studier vedrørende Finmarkens Kolonisationshistorie 600 Kr.
233. Samme til Tilskud til Udgivelse af »Danske i Grønland i 18. Aarhundrede« 2.000 Kr.

234. Fiskeribiolog, Mag. scient. C. V. OTTERSTRØM til Arbejde med de ferske Vandets Biologi og specielt med Ferskvand-fiskenes Biologi og Faunistik 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
235. Samme, Amanuensis, Dr. phil. JOHS. BOYE PETERSEN og Statsgeolog, Dr. phil. JOHS. IVERSEN til Dækning af Udgifter ved en Undersøgelse af Lyngby Sø med Hensyn til de botaniske, zoologiske og geologiske Forhold 500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
236. Professor, Dr. phil. SVEND AAGE PALLIS til Fuldførelse af et større religionshistorisk Værk 1.333 Kr. Andet Bidrag af en Understøttelse paa 4.000 Kr.
237. Professor emer., Dr. phil. HOLGER PEDERSEN til sprogvidenskabelige Studier 4.800 Kr.
238. Dr. phil. CLAUS MUNK PLUM til Undersøgelser over Knoglemarvens Udvikling ved Forsøg *in vitro* med særligt Henblik paa Celleformeringen 4.000 Kr.
239. Afdelingsleder ved Dansk Biologisk Station, Dr. phil. ERIK M. POULSEN til Undersøgelser af Krebsdyrenes Udbredelse, Vækst og Forplantning i danske og nordiske Farvande 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
240. Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Studier over antik Kunst og Arkæologi 2.400 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
241. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. G. RASCH til Udarbejdelse af en samlet Fremstilling af den nyere matematiske Statistik 1.600 Kr.
242. Samme til Assistance til Beregninger over Spaltninger af flerdimensionale normale Fordelinger 2.400 Kr.
243. Professor, Dr. phil. EBBE RASMUSSEN til Undersøgelser over Atomernes optiske Spektre og Spektralliniernes Finstruktur med Henblik paa Bestemmelse af Atomkernernes Egenskaber 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
244. Samme til Dækning af Udgifter ved disse Undersøgelser 113 Kr. 15 Øre. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
245. Professor, Dr. phil. P. BRANDT REHBERG til Undersøgelser over Nyrernes Fysiologi 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.

246. RHODOSEKSPEDITIONEN til Bearbejdelse af dens Materiale 31 Kr. 58 Øre¹.
247. Museumsinspektør, Dr. phil. P. J. RUS til Medhjælp ved Bearbejdelse af ægyptiske Skarabæer 750 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr.
248. Professor, Dr. phil. C. ROOS til Udgivelse af afdøde Adjunkt Henry Kamlas Arbejde: »Novalis' Hymnen an die Nacht. Zur Deutung und Datierung« 5.167 Kr. 43 Øre.
249. Professor ALFRED ROSENKRANTZ til Afslutning af et palæontologisk og stratigrafisk Arbejde 2.000 Kr.
250. Professor, Dr. phil. EDGAR RUBIN til Undersøgelser indenfor Psykologien 1.600 Kr.
251. Samme til Medhjælp ved Afslutning af en Undersøgelse over Oplevelsen af andres Handlinger 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
252. Professor, Dr. phil. PAUL V. RUBOW til litteraturhistoriske Forskninger 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
253. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. HANS RÆDER til filologiske Studier 3.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
254. Videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. FINN SALOMONSEN til Ringmærkning af Fugle i Grønland 2.932 Kr.
255. Professor, Dr. phil. C. E. SANDER-HANSEN til Dækning af Udgifter ved ægyptologiske Studier 1.892 Kr. 66 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
256. Skolebestyrer, Pastor GUSTAV SCHERZ til Arkivstudier i Rom og Florens 3.000 Kr.
257. Forfatter AUGUST F. SCHMIDT til Studium af den danske Almues Naturdyrkelse, Sædvænet, Sagndigtning og Kulturhistorie, samt til egnhistoriske Undersøgelser 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
258. Dr. phil. BENT SCHULTZER til en erkendelsesteoretisk Undersøgelse 2.000 Kr.
259. Professor PETER SKAUTRUP til Indsamling, Udskrivning og Systematisering af Dialektmateriale fra Jylland 800 Kr.
260. Ordinær Assistent ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil.

¹ I Aarets Løb er indgaaet en Refusion paa 122 Kr. 73 Øre. I Regnskabet opføres derefter som Indtægt 91 Kr. 15 Øre.

- A. SKOVSTED til Undersøgelser over lavere Svampe 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
261. Dr. phil. FRIDLEV SKRUBBELTRANG til Studier over Hove-riets Historie i Danmark ca. 1770—1800 1.400 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
262. Fhv. Arkitekt ved Nationalmuseets 2. Afdeling C. M. SMIDT til Studier over Danmarks middelalderlige Bygningskunst 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
263. Lærer ved Statens Institut for Talelidende, Dr. phil. SVEND SMITH til Dækning af Udgifter ved eksperimentelle Under-søgelser af Sangens fysiologiske Forhold 611 Kr. 78 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
264. Afdelingsgeolog, Dr. phil. THEODOR SÖRGENFREI til en Rejse til Stockholm 350 Kr.
265. Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK til Tegne- og Fotograferings-hjælp ved Bearbejdelsen af de østgrønlandske Fossiler 300 Kr. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 3.000 Kr.
266. Professor, Dr. phil. E. STEEMANN NIELSEN til Assistance ved Undersøgelser over Kulsyreassimilationens Mekanik 1.743 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.600 Kr.
267. Samme til Assistance og Dækning af Udgifter ved Forsøg over Fotosyntesens Mekanik 2.344 Kr. 50 Øre. Første Bi-drag af en Bevilling paa 2.800 Kr.
268. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. AXEL STEENBERG til Bearbejdelse af Materiale fra Undersøgelser af middel-alderlige Landsby-Hustomter i Bolle og Asaa i Vendsyssel og Pebringe paa Sjælland 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
269. Professor, Dr. phil. ADOLF STENDER-PETERSEN til Studier i ældre og nyere russisk Litteraturhistorie 2.400 Kr.
270. Samme til Tilvejebringelse af et materielt Grundlag for et organiseret videnskabeligt Forskningsarbejde vedrørende Østeuropa gennem Tiderne 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr.
271. STRØDAM-KOMITÉEN til en biologisk Undersøgelse over Mus-linge Krebs (Ostracoder) 1.200 Kr. Første Bidrag af en Be-villing paa 2.000 Kr.
272. Professor, Dr. phil. BENGT STRÖMGREN til astrofysiske Under-søgelser, specielt vedrørende Grundstoffernes kosmiske Ud-

- bredelse, 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
273. Samme til Oprettelse og foreløbig Drift af en Observationsstation til fotoelektrisk-astrofotometriske Maalinger 800 Kr. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 18.000 Kr.
274. Samme til Regnemedhjælp ved astrofysiske Undersøgelser 840 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.000 Kr.
275. Professor, Dr. phil. ELIS STRÖMGREN (†) til astronomiske Studier 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
276. Arboretforstander, Dr. agr. C. SYRACH LARSEN til Medhjælp og Materialer ved Undersøgelser over vore Skovtræers Blomstrings- og Bastarderingsforhold 2.400 Kr.
277. Lektor i Paris, Dr. phil. HANS SØRENSEN til Udarbejdelse af en Afhandling om Charles Baudelaire's Billedstil 2.000 Kr.
278. Amanuensis ved Landbohøjskolen, Dr. phil. THORVALD SØRENSEN til Dækning af Udgifter ved Udførelsen af cytologiske Arbejder i Tilknytning til eksperimentelle Undersøgelser over Artsdannelse hos Taraxacum 2.900 Kr. Sjette Bidrag af samlede Bevillinger paa 13.600 Kr.
279. Samme til et Arbejde over den aarlige Periodicitet i Udviklingen hos danske Planter 500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
280. Leder af Marinbiologisk Laboratorium, Dr. phil. Å. VEDEL TÅNING til Dækning af Udgifter ved Eksperimenter med Fisk i »Danmarks Akvarium«s videnskabelige Afdeling 500 Kr.
281. Universitetsadjunkt ved Københavns Universitet, Dr. phil. ERIK TETENS NIELSEN til Dækning af Udgifter ved insektbiologiske Undersøgelser 4.303 Kr. 87 Øre.
282. Professor emer. WILLIAM THALBITZER til Studier vedrørende Eskimoerne, særlig Østgrønlanderne, 3.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
283. Samme til Overspilning af grønlandske Fonogrammer til moderne Grammofonplader 466 Kr. 72 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 660 Kr.
284. Museumsdirektør, Dr. phil. HARALD M. THAMDRUP til økologiske Undersøgelser af visse Landskabstyper i Jylland 4.500 Kr.
285. Samme til Apparatur til disse Undersøgelser 468 Kr. 25 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 4.120 Kr.

286. Samme til 10 transportable Mikroklimatografer 2.200 Kr.
287. Professor, Dr. phil. MATHIAS THOMSEN til Dækning af Udgifter og til Assistance ved zoologiske Undersøgelser 3.000 Kr.
288. Lektor og Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. GUNNAR THORSON til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over Bunddyrenes Forplantningsforhold i danske Have 3.600 Kr.
289. Samme til et Arbejde over marine Bunddyrs Vækst- og Konkurrenceforhold 1.600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr.
290. Amanuensis ved Landbohøjskolen, Cand. polyt. AKSEL TOVBORG JENSEN til røntgenografisk Undersøgelse af Komplex-Salte 1.200 Kr.
291. Professor E. TRANEKJÆR RASMUSSEN til en Tonegenerator, særlig bygget til lave Frekvenser 3.846 Kr. 35 Øre.
292. Fhv. Formand for Sundhedsstyrelsen, Læge GABRIEL TRYDE til Udgivelse af et Arbejde om det kgl. Frederiks Hospitals Oprettelse 1.000 Kr.
293. Amanuensis ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. S. L. TUXEN til Færdiggørelse af afd. Museumsbestyrer, Dr. phil. Kai L. Henriksens efterladte Arbejde »The Maxillipedization of the Arthropodan Head« 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
294. Samme til Medhjælp ved en Undersøgelse over Proturernes Morfologi og Anatomi 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
295. UDVALG FOR FOLKEMAAL til Videreførelse af Arbejdet paa Ordbog over de danske Ømaal og til Redaktion af denne 17.891 Kr. 50 Øre.
296. UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND til Udgivelse af Danmarks gamle Folkeviser 3.100 Kr.
297. Samme til Udgivelse af færøske Kvæder, Tekststudgave ved Docent, Dr. phil. Christian Matras, 2.000 Kr. Niende Bidrag af en niaarig Bevilling.
298. Amanuensis ved Landbohøjskolen, Cand. polyt. AUGUSTA M. UNMACK til røntgenografisk Undersøgelse af danske Lerarter 1.200 Kr.
299. Samme til Medhjælp ved samme Undersøgelse 1.010 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 3.600 Kr.

300. Lektor, Dr. phil. HENRIK USSING (†) til Indsamling af Meddelelser om gammelt Bondeliv i Danmark 800 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
301. VIDENSKABERNES SELSKAB som aarligt Tilskud efter Statuternes § X 20.000 Kr. samt Tillæg for Tiden fra 1. Januar 1946 15.000 Kr.
302. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR VARETAGELSEN AF FORTSÆTTELSEN AF A CRITICAL PĀLI DICTIONARY til Honorering af Ordbogens Medarbejdere 6.000 Kr.
303. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION TIL UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE til systematisk Gennemgang af danske Privatarkiver og -biblioteker 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
304. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR DEN ÆGYPTISKE ORDBOG til Lønning for Dr. phil. habil. W. Erichsen 11.500 Kr.
305. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Studiesamling, Dr. phil. HELGE VOLSØE til Dækning af Udgifter ved Indsamling af Materiale til en Undersøgelse over Testiscyklus' aarlige Forløb hos forskellige danske Hvirveldyr samt til dette Materiales mikroskopiske Bearbejdelse 967 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.400 Kr.
306. Videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets ægyptologiske Laboratorium, Dr. phil. A. VOLTEN til Bearbejdelse af ægyptiske Papyri 2.000 Kr.
307. Samme til Offentliggørelse af en hieratisk Papyrus 2.355 Kr.
308. Fhv. Professor VILH. WANSCHER til Studium af Kunstens Historie 2.400 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr.
309. Dr. phil. SOPHUS WEBER til Undersøgelser over Radiometerkraften i Luftarter og andre nærbeslægtede gaskinetiske Undersøgelser 1.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
310. KOMITEEN FOR UDGIVELSE AF WEILBACHS KUNSTNERLEKSIKON, 3. UDGAVE, til Forarbejder 14.100 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 50.750 Kr.
311. Professor emer., Dr. phil. C. WESENBERG-LUND til Medhjælp ved Ferskvandsundersøgelser 500 Kr.
312. Samme til zoologiske Arbejder 3.500 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
313. Amanuensis ved Universitetets zoologiske Museum, Mag.

- scient. ELISE WESENBERG-LUND til Dækning af Udgifter ved Tegnearbejde til Arbejder over nordiske Børsteorme 180 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.000 Kr.
314. Amanuensis ved Landbohøjskolen, Dr. phil. MOGENS WESTERGAARD til et Arbejde over Kønsbestemmelsen hos *Melandrium album* 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
315. Stiftsskriver, Dr. juris C. W. WESTRUP til retshistoriske og retssociologiske Undersøgelser 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
316. Professor, Dr. phil. ØJVIND WINGE til Bearbejdelse af danske Sphaeriaceer, navnlig af Lektor Poul Larsens efterladte Samling og skriftlige Optegnelser 2.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
317. Købmand JENS WINTHER til Dækning af Udgifter til arkæologiske Undersøgelser paa Langeland 5.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr.
318. Inspektør ved Nationalmuseet, Cand. mag. JENS YDE til en Rejse til Museer i Stockholm og Göteborg 1.500 Kr.
319. Professor, Dr. med. SØREN L. ØRSKOV til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over de røde Blodlegemers Permeabilitet 2.000 Kr.
-
320. Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 (jfr. Beretning 1925—26 S. 57 og 1943—44 S. 80).
I 1945—46 er udbetalt ialt 28.000 Kr., nemlig 4.000 Kr. til Cand. mag. GUNNAR OLSEN, Mag. art. CHR. WESTERGAARD-NIELSEN, Mag. art. MOGENS HAUGSTED og Cand. mag. MOGENS RUDKJØBING, samt 2.000 Kr. til Mag. scient. C. BARKER JØRGENSEN, Mag. art. ERIK IVERSEN, Mag. scient. ERIK ZEUTHEN, Cand. mag. NIELS ALKJÆR, Mag. scient. POUL HEEGAARD og Cand. mag. MØRTEN LANGE.
321. Carlsbergfondets Universitetslegat for Aarhus Universitet (se Beretning 1943—44 S. 80).
I 1945—46 er udbetalt 4.000 Kr. til Cand. mag. KNUD HANNESTAD.
-
322. Carlsbergfondets biologiske Institut.
Til Institutets Drift i 1945—46 er udbetalt 70.995 Kr. 72 Øre af Afdeling B, jfr. Institutets Regnskab S. 78.

Carlsbergfondets biologiske Institut.

(Leder: Dr. ALBERT FISCHER)

Institutets Arbejde har som i de foregaaende Aar samlet sig om Undersøgelserne over isolerede Vævscellers Stofskifte og navnlig Forholdene ved Æggehvideomsætningen. Desuden er der paa-begyndt Undersøgelser over Cellernes Evne til at udnytte forskellige Kulhydrater. Herom foreligger et Arbejde trykt, og flere af Dr. ALBERT FISCHER sammen med Dr. phil. T. ASTRUP og Civilingeniør VILH. ØHLENSCHLÄGER er under Forberedelse. I Arbejdsfællesskab har Dr. ALBERT FISCHER, Dr. T. ASTRUP, Dr. C. WAYMOUTH, B. Sc. Ph. D., Beit Memorial Fellow, National Institute for Medical Research, London, og Docent Dr. G. EHRENSWÄRD, Wenner-Grens Institut, Stockholm, denne sidste med Støtte af Rask-Ørsted Fondet, fortsat det paa Institutet paa-begyndte Arbejde over Isolering og Identificering af de højmolekylære, dyriske Vækststoffer (Nukleoproteider). Dette Samarbejde har gjort gode Fremskridt for Opgavens Løsning. Det nævnte »team« har desuden fortsat det analytiske Arbejde med de i Blodet forekommende lavmolekylære Stoffer, som er af saa stor Betydning for Opretholdelsen af Vævscellernes Liv og Vækst.

Dr. ALBERT FISCHER har undersøgt Mekanismen ved maligne Svulstcellers Evne til at fordøje Æggehvide-stoffer. Herover foreligger en foreløbig Meddelelse. Af samme Forfatter er et større Arbejde gaaet i Trykken om Blodæggehvide-stoffernes Deltagelse i Vævscellernes Stofskifte.

Sammen med Mag. scient. A. BOHUS JENSEN har Dr. ALBERT FISCHER foretaget Undersøgelser over vækstbegrænsende Faktorer ved Vævscellers Vækst *in vitro*, som belyser visse sociale Rela-

tioner mellem Vævscellerne indbyrdes. Dette Arbejde er gaaet i Trykken.

Dr. ALBERT FISCHER har udsendt en Samling Essays: »Biology of Tissue Cells« paa Gyldendals Forlag, Cambridge University Press og G. E. Stechert & Company, New York.

Mag. scient. A. BOHUS JENSEN har i det forløbne Aar fortsat Undersøgelserne over Betingelserne for Udløsning af Vævscellerne Deling. Heri har Stud. med. E. ENGHUSEN deltaget. Denne har desuden foretaget Undersøgelser over Svulstvævsekstrakters Evne til at opløse intercellulære Fibriller i normale Væv.

Assistent, Dr. phil. T. ASTRUP har sammen med Civilingeniør VILH. ØHLENSCHLÄGER foretaget Undersøgelser over Glutathion, og sammen med Civilingeniør A. BIRCH-ANDERSEN, København, udarbejdet en Rensningsmetode for Fremstilling af Renin. Ved Ombygning af Institutets Elektroforeseapparat har Cand. mag. P. WEHMEYER deltaget.

Dr. med. JØRGEN PIPER har afsluttet Undersøgelserne over Heparinets Forhold i Organismen og foretaget Blodtryksmålinger.

Cand. med. P. M. PERMIN har fortsat sine Undersøgelser over Fibrinogen, Fibrin og Fibrinolyse.

Cand. med. EIGIL HESS-THAYSEN har anstillet en Række Stofskifteundersøgelser med Gær og Vævsceller.

Dr. med. & phil. E. HASCHÉ, (Berlin) p. t. København, har undersøgt Vævsceller og Blodceller i Fluorescens-Mikroskopet.

Institutet har været besøgt af talrige Gæster, der har studeret Vævsdyrkningsteknik, bl. a. Docent Dr. S. GARD, Stockholm, Dr. P. C. KOLLER, London, Dr. I. M. ROE, London, Professor JULIÁN SÁÑZ IBANEZ, Madrid.

Følgende Arbejder er i Aarets Løb udgaaet fra Institutet:

- FISCHER, A.: Mechanism of the Proteolytic Activity of Malignant Tissue Cells. *Nature*, **157**, 442, 1946.
- ASTRUP, T. og A. FISCHER: Protein Metabolism of Tissue Cells *in Vitro*. *Acta Physiol. Scand.* **11**, 187, 1946.
- FISCHER, A.: Tissue Culture and Cell Nutrition. Chemical Products, London, **9**, 74, 1946.

- FISCHER, A.: *Biology of Tissue Cells. Essays.* Gyldendals Forlag, København, Cambridge University Press og G. E. Stechert & Co., New York, 1946.
- ASTRUP, T. og J. PIPER: Om de syntetiske, koagulationshæmmende Polysaccharidsvovlsyreesters Egenskaber, Virkning i Organismen og mulige Betydning for Emboliproblemet. *Nordisk Medicin*, **28**, 2405, 1945.
- ASTRUP, T.: Forskningen og den kemiske Industri, navnlig med Henblik paa Medicinalindustrien. *Ingeniøren, Kemoteknik*, **35**, 71, 1946.
- ASTRUP, T. og J. PIPER: Interaction Between Fibrinogen and Polysaccharide Polysulfuric Acids. *Acta Physiol. Scand.* **11**, 211, 1946.
- PIPER, J.: The Anticoagulant Effect of Heparin and Synthetic Polysaccharide-Polysulphuric Acid Esters. *Acta Pharm. et Toxicol.*, **2**, 138, 1946.
- ASTRUP, T.: Om det forhøjede Blodtryk's Biokemi. *Kemisk Maanedssblad*, **27**, 21, 1946.
- BOHUS JENSEN, AA.: *Planteverdenen paa antarktiske Nunatakker.* Naturrens Verden, 1945.
-

Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.

I Henhold til de Vilkaar, der gælder for Modtagelse af Understøttelser af Afdeling B, er der vedrørende Tiden 1. Oktober 1945—30. September 1946 til Fondet indsendt følgende Publikationer (ordnede efter Modtagernes Navne¹):

SVEND AAKJÆR.

1. Bondelandets Stednavne. »Den danske Bonde«. 1946.
2. Stednavne i Thy og Vester Han Herred. »Landet mod Nordvest — Thy og Vester Han Herred«. 1946.

ADELSAARBOGSFORENINGEN.

1. Danmarks Adels Aarboeg. Redigeret af Louis Bobé og Albert Fabritius. 1946. Aarg. 63.

HARRY ANDERSEN.

1. Om Gørlev-Stenen. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1945.

ARTHUR ARNHOLTZ.

1. Den sapfiske Strofe i Danmark. 1946. (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning. Nr. 199).

F. J. BILLESKOV JANSEN.

1. Poetik. II. Æstetisk Kritik. 1945.
2. Ludvig Holberg: Epistler. Udgivne med Kommentar af F. J. B. J. II, VI. 1945—46.

KAJ BIRKET-SMITH.

1. Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of Knud Rasmussen, Ph. D. Vol. VI, No. 2. K. B.-S.: Ethnographical Collections from the North-west Passage. 1945.

JANNIK BJERRUM.

1. Om Kompleksdannelse i vandige Elektrolytopløsninger. Kemisk Maa-
nedsblad og Nordisk Handelsblad for kemisk Industri. Aarg. 26. 1945.

¹ Trykkestedet for Bøger er København, hvor intet andet er angivet. Ved Afhandlinger i Tidsskrifter o. l. angives kun Aargang eller Bind (uden Sidetal), derimod ikke, om Afhandlingen er indsendt i Særtryk.

2. — og Palle Andersen: Metal Ammine Formation in Aqueous Solution. V. Stability of the Zinc and Cadmium Ethylenediamine Ions and the Coordination Numbers of The Metal Ions. 1945. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XXII, 7).
3. Studies on Acido Complex Formation. I. Optical Investigations of Cupric Chloride in Mixtures with other Chlorides. 1946. (Smst. XXII, 18).

SIGFÚS BLÖNDAL.

1. The Óttar Birting Episode. Illinois Studies in Language and Literature. Vol. XXIX. 1942. (Scandinavian Studies Presented to George T. Flom).

HARALD BOHR.

1. Et Eksempel paa Anvendelsen af Sandsynlighedsregning som Hjælpe-middel i den matematiske Analyse. Festskrift til J. F. Steffensen 28. Februar 1943.
2. — og Erling Følner: On Some Types of Functional Spaces. A Contribution to the Theory of Almost Periodic Functions. Acta Mathematica. Vol. 76. Upps. 1944.
3. Om almindelige Konvergenskriterier for Rækker med positive Led. Matematisk Tidsskrift. B. 1945. (Festskrift til N. E. Nørlund. Del 1).

NIELS BOHR.

1. Om Maalingsproblemet i Atomfysikken. Matematisk Tidsskrift. B. 1946. (Festskrift til N. E. Nørlund. Del 2).
2. Newton's principles and modern atomic mechanics. Address given at the Newton Tercentenary Celebration. The Royal Society, London, July 1946. [Maskinskrevet].
3. Niels Arley: Atomenergiens Udnyttelse. Kemisk Maanedssblad. Aarg. 27. 1946.
4. Niels Arley: Nyere Undersøgelser over den kosmiske Straaling. »Fra Fysikkens Verden«. 1946. Oslo.
5. Niels Arley: On the possible existence of negative protons in the primary component of cosmic radiation. Physica. XII.
6. Niels Arley: Nyere Undersøgelser over den kosmiske Straaling. Fysisk Tidsskrift. 1946.
7. J. K. Bøggild: Om Atomenergiens Frigørelse. Nordisk Astronomisk Tidsskrift. 1946.
8. S. Høffer Jensen: Om Betatronen. Fysisk Tidsskrift. 1946.
9. D. ter Haar: The Vibrational Levels of an Anharmonic Oscillator. The Physical Review. Vol. 70. Lancaster, Pa. 1946.
10. G. de Hevesy: Some applications of isotopic indicators. Les Prix Nobel en 1940—44. Sthlm. 1946.
11. Lucie Ahlström, Hans v. Euler og Georg v. Hevesy: Bildung von Nukleinsäure in Sarkomschnitten. Arkiv för Kemi, Mineralogi och Geologi. Bd. 21 A. Sthlm. 1945.

12. George de Hevesy: Om isotopindikatorer. Suomen Kemistilehti. A. XIX. Helsingfors 1946.
13. G. v. Hevesy og K. Zerahn: The effect of Roentgen rays and ultra-violet radiation on the permeability of yeast. Acta Radiologica. Vol. XXVII. Sthlm. 1946.
14. L. Ahlström, H. v. Euler, G. Hevesy og K. Zerahn: Attempts to Find Products Blocking Nucleic Acid Formation in the Circulation of an Irradiated Organism. Arkiv för Kemi, Mineralogi och Geologi. Bd. 23 A. Upps. 1946.
15. E. Hammarsten og G. Hevesy: Rate of Renewal of Ribo and Desoxyribo Nucleic Acids. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 11. Sthlm. 1946.
16. G. Hevesy: Rate of Renewal of Fish Skeleton. Smst. Vol. 9. Sthlm. 1945.
17. G. Hevesy: Interaction between the phosphorus atoms of the wheat seedling and the nutrient solution. Arkiv för Botanik. Bd. 33 A. Sthlm. 1946.
18. Jørgen Koch: A Device Producing Ion Beams Homogeneous as to Mass and Energy. The Physical Review. Vol. 69. Lancaster, Pa. 1946.
19. N. O. Lassen: Om Atomenergien. Fysisk Tidsskrift. Aarg. 44. 1946.
20. N. O. Lassen: On the Variation along Range of the $H\alpha$ -Distribution and the Charge of the Fission Fragments of the Light Group. The Physical Review. Vol. 69. Lancaster, Pa. 1946.
21. Jens Lindhard: On a Free Electron Gas in Static Magnetic and Electric Fields. Arkiv för Matematik, Astronomi och Fysik. Bd. 33 A. Sthlm. 1946.
22. C. Møller: Grundtræk af den moderne Atomfysik. 1946. (Grundrids ved folkelig Universitetsundervisning. Nr. 455).
23. C. Møller: Recent developments in relativistic quantum theory. Lectures delivered at the H. H. Wills Physical Laboratory. University of Bristol, Spring Term 1946. Lecture notes by I. N. Sneddon. [Maskinskrevet].
24. C. Møller: New developments in relativistic quantum theory. Nature. Vol. 158. 1946.
25. C. Møller: General properties of the characteristic matrix in the theory of elementary particles II. 1946. (Vidensk. Selskab. Mat.-fys. Medd. XXII, 19).
26. Erik Andreassen og Jens Ottesen: Studies on the Lymphocyte Production. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 10. Sthlm. 1945.

KOMITÉEN FOR UDGIVELSEN AF »THE BOTANY OF ICELAND«.

1. The Botany of Iceland. Ed. by Johs. Grøntved, Ove Paulsen and Thorv. Sørensen. Vol. III, Part IV. 1945.

JOHS. BOYE PETERSEN.

1. Algae Collected by Eric Hultén on the Swedish Kamtchatka Expedition 1920—22, Especially from Hot Springs. 1946. (Vidensk. Selsk. Biolog, Medd. XX, 1).

P. BOYSEN JENSEN.

1. Inger Juel: Studies on a Growth-retarding Substance in Tomato. Dansk botanisk Arkiv. Bd. 12, Nr. 4. 1946.

ANTON FR. BRUUN.

1. On the Type Specimen of *Conus gloria maris*. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 108. 1945.
2. Cephalopoda. The Zoology of Iceland. Vol. IV, Part 64. 1945.

H. V. BRØNDSTED.

1. The Existence of a Static, Potential and Graded Regeneration Field in Planarians. 1946. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XX, 4).

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN.

1. Gustav Wied i Breve. 1946.

J. N. BRØNSTED.

1. The Fundamental Principles of Energetics. Philosophical Magazine. Ser. 7. Vol. XXIX. 1940.
2. The Derivation of the Equilibrium Conditions in Physical Chemistry on the Basis of the Work Principle. The Journal of Physical Chemistry. Vol. 44. 1940.
3. Energitransformationen og den klassiske Thermodynamik. — Om Grundlaget for Energetiken. Fysisk Tidsskrift. Bd. 43. 1945.
4. — og Jørgen Koefoed: The Thermodynamic Properties of Paraffin Mixtures. I. 1946. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XXII, 17).

TYGE W. BÖCHER.

1. Beiträge zur Pflanzengeographie und Ökologie dänischer Vegetation. II. Über die Waldsaum- und Graskrautgesellschaften trockener und halbtrockener Böden der Insel Seeland mit besonderer Berücksichtigung der Strandabhänge und Strandebenen. 1945. (Vidensk. Selsk. Biolog. Skrifter. IV, 1).
2. —, Tyge Christensen og M. Skytte Christiansen: Slope and Dune Vegetation of North Jutland. I. Himmerland. 1946. (Vidensk. Selsk. Biolog. Skrifter IV, 3).
3. Græs-Urte-Vegetationen paa Høje Møn. Botanisk Tidsskrift. Bd. 48. 1946.
4. *Dichotrix gelatinosa* sp. n. Its Structure and Resting Organs. 1946. (Vidensk. Selsk. Biolog. Skrifter. 4).

C. O. BØGGILD-ANDERSEN.

1. Hannibal Sehested. En dansk Statsmand. I. 1946.

CHR. A. BØJE.

1. Danske Guld- og Sølvmedemærker. 1946.

CARLSBERGFONDETS DANA-EKSPEDITION.

1. Léon Bertin: Description anatomique du genre *Stemonidium*, type peu connu de *Serrivomeridés*, et définition de cette famille de Pois-

sons apodes. Bulletin du Muséum, 2e série, t. XIII, n° 6. 1941. (Papers from the »Dana« Oceanographical Collections. No. 26).

2. Martin D. Burkenroad: Preliminary Descriptions of Twenty-one new Species of Pelagic *Penæidea* (*Crustacea Decapoda*) from the Danish Oceanographical Expeditions. Annals and Magazine of Natural History. Ser. 11, Vol. VI. 1940. (Papers from the »Dana« Oceanographical Collections. No. 18).

DANSK NATURHISTORISK FORENING.

1. O. Carlgren: Polypdyr (*Coelenterata*). III. Koraldyr. 1945. (Danmarks Fauna. Bd. 51).

DET KGL. DANSKE SELSKAB FOR FÆDRELANDETS HISTORIE.

1. Danske politiske Breve fra 1830erne og 1840erne. Udg. ved Povl Bagge og Povl Engelstoft. I. 1830—1840. 1945.

DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB.

1. Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene. Udg. under Ledelse af Johs. Brøndum-Nielsen i Samvirken med Poul Johs. Jørgensen. Bd. 3: Jyske Lov, Text 4. Udg. af Peter Skautrup. Hefte 8. 1946.
2. Danmarks gamle Love paa Nutidsdansk. Ved Erik Kroman under Medvirken af Stig Iuul. Hæfte 3. 1945.
3. Diplomatarium Danicum. 2. Række Bd. 9. 1323—1327. Ved Adam Afzelius og Gustav Hermansen. 1946.
4. Danmarks Riges Breve. Under Ledelse af Franz Blatt. 2. Række. Bd. 9. Udarbejdet af Gustav Hermansen samt Adam Afzelius. 1946.
5. Thomas Kingo: Samlede Skrifter. Udg. af Hans Brix, Paul Diderichsen, F. J. Billeskov Jansen. Bd. I og VII. 1945.
6. H. C. Andersens Brevveksling med Jonas Collin den Ældre og andre Medlemmer af det Collinske Hus. Udg. af H. Topsøe-Jensen under Medvirken af Kaj Bom og Knud Bøgh. Bd. 2: 1847—74. 1945.
7. Breve fra og til Adam Oehlenschläger 1798—1809. IV, 1. Kommentar ved Carl S. Petersen og Daniel Preisz. 1946.

MAGNUS DEGERBØL.

1. Subfossile Fisk fra Kvartærtiden i Danmark. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 108. 1945.
2. — og Johs. Iversen: The Bison in Denmark. A Zoological and Geological Investigation of the Finds in Danish Pleistocene Deposits. 1945. (Danmarks geologiske Undersøgelse. II. Række. Nr. 73).

ANTON DEGN.

1. Færøske Kongsbønder 1584—1884. Thorshavn 1945.

EJNAR DYGGVE.

1. Den kristne Basilika. Tale ved Aarsfesten i Marts 1941. — Jelling og den ældste danske Arkitekturopfattelse. Tale ved Aarsfesten i Marts 1943. Det kongelige Akademi for de skønne Kunster. Aarsberetning. 1946.

LARUS EINARSON.

1. Om Nervecellernes indre Struktur og deres histologiske Tilstandsændringer ved experimentelt fremkaldte funktionelle Aktivitetsstadier. Aarhus. 1945. (Acta Jutlandica. XVII, 1).

HANS ELLEKILDE.

1. Svend Grundtvigs Danske Folkesagn 1839—83. Udg. af H. E. Første Samling; Danske Naturvætter. 1946.
2. Lollandske Folkeminder i Svend Grundtvigs Samlinger i Dansk Folkemindesamling. Lolland-Falsters historiske Samfunds Aarbog 1945. Nykøbing F. 1946.

CHRISTIAN ELLING.

1. Rejse paa Amager. 1945.

AAGE FRIIS.

1. Europa, Danmark og Nordslesvig. Aktstykker og Breve fra udenlandske Arkiver til Belysning af Danmarks udenrigspolitiske Stilling efter Freden i Wien. 1864—1879. Udg. af A. F. og Povl Bagge. Bd. II. 1945.
2. Det nordslesvigske Spørgsmaal 1864—1879. Aktstykker og Breve til Belysning af den danske Regerings Politik. Udg. af A. F. Bd. V. Udg. under Medvirkning af Povl Bagge. 1946.
3. George Joachim Quaade. Hans Berner Schilden Holsten og Albert Fabritius: Lehnsbaron Hans Berner Schilden Holsten's Slægtetog. 1946.

OLUF FRIIS.

1. Den danske Litteraturs Historie. I. Fra Oldtiden til Renæssancen (c. 1615). 1945.

SELSKABET TIL UDGIVELSE AF FÆRØSKE KILDESKRIFTER OG STUDIER.

1. H. Grüner-Nielsen: De færøske Kvadmelodiers Tonalitet i Middelalderen. Under Medvirkning af Erik Petersen. 1945. (Færoensia. Textus & Investigationes. Auspiciis Societatis litterarum Færoensium Hafniensis ed. Christian Matras. Vol. I).

DET KGL. DANSKE GEOGRAFISKE SELSKABS EKSPEDITION TIL CENTRALASIEN.

1. Henning Haslund-Christensen: Mongolske Frisurer. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1946.

P. V. GLOB.

1. Nordiske Oldtidsplove. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1946.
2. Eskimo Settlements in Northeast Greenland. 1946. (Medd. om Grønland. Bd. 144, Nr. 6). (De danske Ekspeditioner til Østgrønland 1926—39. Under Ledelse af Lauge Koch. Appendix Nr. 6).
3. Nordiske Oldtidsplove. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1946.
4. Ploughs of the Døstrup Type found in Denmark. Acta Archaeologica. Vol. XVI. 1945.

VILH. GRØNBECHE.

1. Hellas. Kultur og Religion. III. Guder og Mennesker. 1945.

OLAF HAGERUP.

1. Facultative Parthenogenesis and Haploidy in *Epipactis latifolia*. 1945. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XIX, 11).
2. Studies on the *Empetraceae*. 1946. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XX, 5).
3. Nogle Sten-Frugters Biologi. Naturens Verden. XXX. 1946.

L. L. HAMMERICH.

1. Den ungarske Ridder i den irske Skærsild. »Øst og Vest«, Afhandlinger tilegnede Arthur Christensen. 1945.

AAGE HANSEN.

1. On the Preservation of the Word-Identity. Travaux du Cercle Linguistique de Copenhague. Vol. I. 1945.

JUL. HARTMANN.

1. Maaleteknik. 4. Udg. I. 1945.
2. Jura og Maaleteknik. Et Indlæg for Brugen af den naturvidenskabelige Metode i Behandling af tekniske Retsager. 1946.
3. — og L. Løgstrup Jensen: Straalekædeensretter. »Ingeniøren«. 1946.

EJNAR HERTZSPRUNG.

1. Collected Papers Published in the Bulletins of the Astronomical Institutes of the Netherlands. 1944.

HOLGER HJELHOLT.

1. Nogle Beretninger vedkommende Peter den Stores Ophold i Danmark i Sommeren 1716. Meddelte ved H. H. Danske Magazin. 7. Række. IV.
2. Johann Gustav Droysen og hans Deltagelse i den slesvig-holstenske Bevægelse. Nogle Betragtninger. Historisk Tidsskrift. 11. R. I. 1946.

JOHANNES HJELMSLEV.

1. Den pythagoreiske Læresætning. Matematisk Tidsskrift. B. 1945. (Festskrift til N. E. Nørlund. Del 1).
2. Einleitung in die allgemeine Kongruenzlehre. Fünfte Mitteilung. 1945. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XXII, 13).

JENS HOLT.

1. Rationel Semantik (Pleremik). Aarhus 1946. (Acta Jutlandica. XVIII, 3).

HUMANISTISK SAMFUND, AARHUS.

1. Harry Andersen: Dansk Begrebsordbog. Paa Grundlag af Viggo Petersens efterladte Manuskript. Med Indledning af Vilh. Grundtvig. 1945.

INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI.

1. Økonomi og Politik. Politiske og økonomiske Kvartals-Oversigter Aarg. 19, Nr. 3—4; Aarg. 20, Nr. 1—2. 1945—46.

2. Skrifter. IV. Hans Jensen: Dansk Jordpolitik 1757—1919. Del 2: Fæstevæsenets Afvikling og Jordlovgivningen i Perioden 1810—1919. 1945.
3. P. P. Sveistrup og Rich. Willerslev: Den danske Sukkerhandels og Sukkerproduktions Historie. 1945.
4. Ludvig Krabbe: Frankrig 1870—1940. Den tredje Republiks politiske Historie. 1945.
5. P. Nyboe Andersen: Bilateral Exchange Policy. 1946.
6. Ad. Stender-Petersen: Grundlinjerne i Sovjetunionens Udenrigspolitik 1917—1941. 1946.

JOHS. IVERSEN.

1. *Viscum*, *Hedera* and *Ilex* as Climate Indicators. A Contribution to the Study of the Post-Glacial Temperature Climate. Geologiska Föreningens i Stockholm Förhandlingar. Bd. 66. Sthlm. 1944.

ADOLF S. JENSEN.

1. Bog og Egern, Bogvikler og Musvitter. With an English Summary. 1946. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XX, 3).

ADOLF S. JENSEN, R. SPÄRCK, Å. VEDEL TÅNING.

1. The Zoology of Iceland. Vol. I, Part 11; Vol. II, Part 2; Vol. III, Part 51; Vol. IV, Part 64. 1944—45.

KAI ADOLF JENSEN.

1. Knud Riewerts Eriksen: Studies on induced Resistance to Penicillin in *Staphylococci*. Acta Pathologica. Vol. XXIII. 1946.

KAI ARNE JENSEN.

1. — og K. Kjerulf-Jensen: On the Relation between Coitrogenic Effect and Chemical Constitution. Acta pharmacologica et toxicologica. I. 1945.
2. Folinsyre. II. Kemi. Dansk Tidsskrift for Farmaci. Bd. 20. 1946.
3. — og O. Rosenlund Hansen: Fremstilling af 4-Aminofenyl-2'-Amino-thiazolyl(5')-Sulfon. Smst. Bd. 20.

KNUD JEPPESEN.

1. »Choralis Constantinus« som liturgisk Dokument. Festskrift til O. M. Sandvik. Oslo 1945.
2. Et Nodefund paa Konservatoriet. Dansk Musiktidsskrift. 1945.
3. Marcellus-Probleme. Einige Bemerkungen über die Missa Papae Marcelli des Giovanni Pierluigi da Palestrina. Acta Musicologica. XVI—XVII.
4. The Style of Palestrina and the Dissonance. With an Introduction by Edward J. Dent. Second revised and enlarged edition. 1946.

POUL JESPERSEN.

1. Om Isfuglens (*Alcedo atthis ispida* L.) Forekomst og Skadelighed ved vore Fiskedamme. Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift. Bd. 39. 1945.

2. Skarven som dansk Ynglefugl. Danmarks Naturfredningsforenings Aarsskrift 1944—45.
3. The Breeding Birds of Denmark With special Reference to Changes During the Last Century. Illustrated by Johannes Larsen. 1946.

BØRGE JESSEN.

1. — og Hans Tornehave: Mean Motions and Zeros of Almost Periodic Functions. Acta Mathematica. Vol. 77. Upps. 1945.
2. Om Ækvivalens af Aggregater af regulære Polyedre. Matematisk Tidsskrift. B. 1946. (Festskrift til N. E. Nørlund. Del 2).
3. — og Erik Sparre Andersen: Some Limit Theorems on Integrals in an Abstract Set. 1946. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XXII, 14).

KNUD JESSEN.

1. The Environment and Dating of the Vebbestrup Plough. With Observations on the age of the Walle Plough. Acta Archaeologica. Vol. XVI. 1945.
2. *Callitriche pedunculata* DC. i Danmark. Botanisk Tidsskrift. Bd. 46. 1946.

ELLEN JØRGENSEN.

1. Undersøgelser i Sverige af middelalderlige Fragmenter, der har tjent som Omslag om Arkivalier. Historisk Tidsskrift. 11. Række. I. 1946.

C. KLITGAARD.

1. Nørre Elkjær. — Eskjær. — Stensbæk. — Villerup. — Hæstrupgaard. — Hjermitzlevgaard. — Linderumgaard. — Tidemandsholm. Danske Slotte og Herregaarde. Ny Samling. II.
2. Forandring af Vendsyssels Vestkyst. Fortid og Nutid. Bd. XVI.
3. Familien Brøndlund. Norsk Slegtshistorisk Tidsskrift. X. 1945.
4. Burholt i Øster Brønderslev Sogn. Jyske Samlinger. 1946.
5. Hune Kirke. — Fra Løkken 1808—09. — Lidt fra Læsø for ca. 100 Aar siden. — Et raat Overfald i Dronninglund Sogn 1813. — Studier i en Vendsysselsk Storbondeæts Historie og Genealogi. Slægten Mørk fra Saltum. Nogle Optegnelser om Slægten Mørk fra Hellum. — Nogle Optegnelser om Slægten Mørk fra Kalum. Vendsysselske Aarbøger. 1946.
6. Optegnelser om vendsysselske Præstefamilier før ca. Aar 1700. 2. Halvbd. Hjørring.

GUNNAR KNUDSEN.

1. Danske Studier. Udg. af G. K. under Medvirkning af Ejnar Thomsen. 1944, 1—4. Hæfte.
2. Danmarks gamle Personnavne. I. Fornavne. Udg. af G. K. og Marius Kristensen (†) under Medvirkning af Rikard Hornby. Hæfte 10. 1946.

BJØRN KØRNERUP.

1. Breve fra C. F. Wegener. II. Ved B. K. Danske Magazin. 7. Række. Bd. 4. 1946.

2. Smaastykker 3—4. Smst.

Nr. 3: To Breve fra 1482 vedrørende Guds Legems Lav i Aalborg.
Ved B. K.

Nr. 4: Fra Hellum Herred. Optegnelser i en gammel Bibel. Ved B. K.

MARIE KROGH.

1. — og Anna-Louise Lindberg: The Effect of the Active Thyroid Substance on Metabolism and Other Functions in Guinea Pigs. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 10. Sthlm. 1945.

PAUL KRÜGER.

1. Sainte-Beuves litterære Kritik. *Metoden*. Aarhus 1945. (*Acta Jutlandica*. XVII, 2).

HENNING LEMCHE.

1. Some Hypotheses Concerning the Reactions of the Wing-Pattern of *Ephestia kühniella* Z. (*Lep. Pyral.*) to Temperature Treatment. *Entomolog. Medd.* XXIV. 1945.

HAKON LUND.

1. — og Arne Berg: Pyrenstudien. III. Aminopyren. IV. Alkylierung des Pyrens. 1946. (*Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd.* XXII, 15).

ERIK LUNDING.

1. Adalbert Stifter. Mit einem Anhang über Kierkegaard und die existentielle Literaturwissenschaft. Aarhus 1946. (*Studien zur Kunst und Existenz*. Bd. I).

HUGO MATTHIESSEN.

1. Snapstinget. Jydsk Termin. Marked og Mennesker. 1946.

N. THYDSEN MEINERTZ.

1. Die Trigeminusmuskulatur beim Kaninchen. *Zoologische Jahrbücher*. Abteilung für Anatomie und Ontogenie der Tiere. Bd. 68. Jena 1944.

TH. MORTENSEN.

1. Two new Deep-sea Echinoderms from the Red Sea. The Fouad University. Faculty of Science. Publications of the Marine Biological Station Ghardaqa (Red Sea). N° 1. Cairo 1939.

C. MUHLE LARSEN.

1. Experiments with Softwood Cuttings of Forest Trees (Forsøg med urteagtige Stiklinger af Skovtræer). *Det forstlige Forsøgsvæsen i Danmark*. XVII. 1946.

DETLEV MÜLLER.

1. Fosfatets morfologiske Virkning paa Planterne. *Tidsskrift for Planteavl*. Bd. 50. 1945.
2. Die Ursache des Auftretens von Kinderlähmung zur Zeit der Herbst-Tagundnachtgleiche. *Acta Medica Scandinavica*. Vol. 122. Sthlm. 1945.

3. Kunstig Vanding af Markafgrøder. Ugeskrift for Landmænd. Aarg. 91. 1946.
4. Planteanatomi. 2. Udg. 1946.

CARL MAR. MØLLER.

1. Untersuchungen über Laubmenge, Stoffverlust und Stoffproduktion des Waldes. 1945.

F. H. MØLLER.

1. Fungi of the Færøes. Part I. 1945.

DEN KGL. MØNT- OG MEDAILLESAMLING.

1. Sylloge Nummorum Graecorum. The Royal Collection of Coins and Medals. Danish National Museum. Pars 19—24. 1945—46.

NATIONALMUSEET.

1. Danmarks Kirker. Københavns Amt. Hefte 4—6. 1946.

ROBERT NEHENDAM.

1. A/S Københavns Hippodrom. Folketeatret 1845—1945. R. N.: Folke- teatrets Historie. Indledning af Arthur G. Hassø. 1945.
2. Den danske Nationalscene under Besættelsen. Ord och Bild. Årg. 55. Sthlm. 1946.
3. En Hundredaarsdag. (Hundredaarsdagen for Sophus Neumanns Fødsel). Politikens Kronik. ¹⁶/₆ 1946.

JAKOB NIELSEN.

1. — og Svend Bundgaard: Forenklede Beviser for nogle Sætninger i Fladetopologien. Matematisk Tidsskrift. B. 1946. (Festskrift til N. E. Nørlund. Del 2).

LAURITZ NIELSEN (†).

1. Tycho Brahes Bogtrykkeri. En bibliografisk-boghistorisk Under- søgelse. 1946.

HANS NORLING-CHRISTENSEN.

1. Runedopskoen fra Torsbjerg Mosefund. Aarbøger for nordisk Old- kyndighed og Historie. 1945.

EILER NYSTRØM.

1. Nicolai Jonges Københavns Beskrivelse. Den hidtil utrykte Part, indeholdende Rosenborg, Købmager og Øster Kvarter samt de nyere Dele af Staden udg. af Selskabet for Dansk Kulturhistorie. 1945.
2. Frederiksbergs Historie. II: Slot og By efter Kronens Afhændelse af Jorderne. 1946.

N. E. NØRLUND.

1. Hydrostatisk Nivellement over Øresund. 1946. (Geodætisk Instituts Skrifter. 3. Række. Bd. VIII).
2. Geodætisk Institut. Bulletin of the seismological station København. No. 49—51. 1939—41.

3. Geodætisk Institut. Bulletin of the seismological station Scoresby-Sund. No. 19. 1939.

H. OSTERMANN.

1. Otho Fabricius: Grønlandsbeskrivelse, 1ste Bog. Ved H. O. 1946. (Medd. om Grønland. Bd. 129, Nr. 4).
2. Skrivelser angaaende Mathis Iochimsens Grønlands-Ekspedition. Ved H. O. Oslo 1946. (Norges Svalbard- og Ishavs-Undersøkelser. Meddelelser. Nr. 64).

C. V. OTTERSTRØM.

1. — og Knud Larsen: Stor Ørreddødelighed fremkaldt af Infusionsdyret *Stentor polymorphus* Ehrenb. Beretning fra Den danske biologiske Station. XLVIII, 1943—45. 1945.
2. Udsætning af Laks og Ørred. Svensk Fiskeri Tidsskrift. Årg. 54. 1945.
3. Det danske Hedeselskab og Fiskeriets Interesser. Ferskvandsfiskeribladet. 1944.
4. — og Knud Larsen: Biologernes Svar. Ingeniør og Samfund. 1944, Nr. 11.
5. — og Knud Larsen: Biologisk Spildevandsrensning. II. Ingeniøren. Aarg. 54. 1945.

CLAUS MUNK PLUM.

1. Methods for Continuous Tissue Culture as Applied to Bone Marrow. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 11. Sthlm. 1946.

ERIK M. POULSEN.

1. Det danske Fiskeri efter Dybvandshummer og Dybhavsrejer og biologiske Undersøgelser i Tilknytning dertil. Beretning fra Den danske biologiske Station. XLVIII, 1943—45. 1945.

FREDERIK POULSEN.

1. Talking, Weeping and Bleeding Sculptures. Acta Archaeologica. Vol. XVI. 1945.

KNUD RASMUSSEN (†).

1. Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of K. R. Vol. I, No. 7: Quaternary Shells collected by the Fifth Thule Expedition 1921—24. By Dan Laursen. 1946.

CARL ROOS.

1. Henry Kamla: Novalis' Hymnen an die Nacht. Zur Deutung und Datierung. 1945.

PAUL V. RUBOW.

1. Strejftog. En ny Scrap-Book. 1945.

HANS RÆDER.

1. Junigrundloven af 1849. Dens Forudsætninger og dens Skæbne. 1946.

C. E. SANDER-HANSEN.

1. Die phonetischen Wortspiele des ältesten Ägyptischen. Acta Orientalia. XX. Leiden 1946.

AUGUST F. SCHMIDT.

1. Stænderdeputerede fra Mors. Historisk Aarvog for Thisted Amt. 1945.
2. John M. Møller, Slavs Herreds Historiker. Fra Ribe Amt. 1945. (Bd. XI, II).
3. W. Dreyer, Vesthimmerlands Arkæolog. Fra Himmerland og Kjær Herred. 1945.
4. Nogle Bemærkninger om himmerlandske Landsbylove. Smst. 1945.
5. Digte fra Sydsjælland. Historisk Samfund for Præstø Amt. Aarvog 1945.
6. Dejlig er den Himmel blaa. Danske Studier. 1944.
7. To gamle Harlev-Præster. Historisk Aarvog for Aarhus Stift. 1945.
8. Ældre Bondekultur og Folkeminder fra Angel. »Sydslesvig« II, 1945.
9. Kirkestien. »Kirken og Tiden«. 1946.
10. En By, en Slægt, en Forretning gennem 100 Aar. Fire Generationer Myhrmann i Sæby. Aalborg 1946.
11. Sangeren Georg Seest. Sønderjydske Maanedsskrift. Aarg. 22. 1946.
12. Magdalena, Hans Closters Enke. Smst. Aarg. 22.
13. En Bemærkning om H. F. Ewald. Smst. Aarg. 22.
14. Det gamle Landsbysamfund. »Den danske Bonde«. I. 1946.
15. Sæd og Skik og Folketro. Smst. I.
16. Lidt gammel Højskolehistorie. Tidsskrift for den danske Folkehøjskole. Aarg. 3. 1946.
17. Christoffer Baagø og Folkeminderne. »Østjydske Hjemstavn«. 1945. Skanderborg.

BENT SCHULTZER.

1. Collectivism viewed in a Psychological Light. Theoria. A Swedish Journal of Philosophy and Psychology. Vol. XII. 1946.

C. M. SMIDT.

1. Kalø. Historisk Aarvog for Randers Amt. XXXVIII. Randers 1944.
2. Oluf Mortensens Vaabenhus. Dets Placering blandt Roskilde Domkirkes Tilbygninger. »Roskilde Studier«. 1944.
3. Ærkebiskop Eskil. »Fra det gamle Gilleleje«. 1944.
4. Anthonius Bryskes Langesø fra 1554. Fra Nationalmuseets Arbejds-mark. 1946.
5. Anthonius Bryskes Langesø og Gammel Teglovn i Langesø's Park Hans Berner Schilden Holsten og Albert Fabritius: Lehnsbaron Hans Berner Schilden Holsten's Slægtetog. 1946.

AXEL STEENBERG.

1. Gamle danske Bønderbygninger og deres Inventar. Nationalmuseets Undersøgelse 1944. Nordisk Tidsskrift för Vetenskap, Konst och Industri utg. av Letterstedtska Föreningen. Ny serie. 1945. Sthlm.
2. Bondegaarden. »Den danske Bonde«. Bd. I. 1946.

BENGT STRÖMGREN.

1. An aplanatic anastigmatic lens system suitable for astrograph objectives. 1945. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XXIII, 9).
2. Objektiv Registrering af den astronomiske Lufturo. Matematisk Tidsskrift, B. 1945. (Festskrift til N. E. Nørlund. Del 1).
3. Kjeld Gyldenkærne: Teoretisk Beregning af det kontinuerte Spektrum for Stjerner af Spektraltipe *A 5-G 0*. Smst.
4. Mogens Rudkjøbing: Kvantemekanisk Beregning af Elektronstøds-Dæmpningskonstanter for Fraunhoferske Linier. Smst.
5. F. Hjerting: Om den kemiske Sammensætning af Capellas Atmosfære. Matematisk Tidsskrift. B. 1946. (Festskrift til N. E. Nørlund. Del 2).

THORVALD SØRENSEN.

1. — og Guðni Guðjónsson: Spontaneous Chromosome-Aberrants in Apomictic *Taraxaca*. Morphological and Cyto-Genetical Investigations. 1946. (Vidensk. Selsk. Biolog. Skrifter. 2).

Å. VEDEL TÅNING.

1. Stage of Determination of Vertebræ in Teleostean Fishes. Nature. Vol. 157. 1946.

WILLIAM THALBITZER.

1. Uhlenbeck's Eskimo-Indoeuropean Hypothesis. Travaux du Cercle Linguistique de Copenhague. Vol. I. 1945.

G. TRYDE.

1. Det kongelige Frederiks Hospitals Oprettelse. 1945.

AKSEL VOLTEN.

1. Zwei altägyptische politische Schriften. Die Lehre für König Merikarê (Pap. Carlsberg VI) und Die Lehre des Königs Amenemhet. 1945. (Analecta Aegyptiaca consilio Instituti Aegyptologici Hafniensis edita. Vol. IV).

C. WESENBURG-LUND.

- I. Fra Sø og Aa. 1945.

M. WESTERGAARD.

1. Structural Changes of the Y Chromosome in the Offspring of Polyploid *Melandrium*. Hereditas. XXXII. Lund 1946.
2. Aberrant Y Chromosomes and Sex Expression in *Melandrium album*. Smst. XXXII.

Afdeling C

Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

Fra Museets Bestyrelse er modtaget følgende Beretning¹:

I det forløbne Aar fra 1. Oktober 1945 til 30. September 1946 har Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

1. Kong Christian den Sjette. Halv Figur. Lille Oliemaleri paa Træ. Fra ca. 1745. Muligvis malet af Andreas Möller.
2. Foregaaendes Gemalinde Dronning Sophie Magdalene, født Prinsesse af Brandenburg-Baireuth. Lille Maleri som foregaaende.
3. Kong Frederik den Femte. Som Dreng ca. 1735. I Grenadéruniform. Hel Figur. Gouache, formentlig Kopi af Christoffer Foltmar ca. 1750 efter et Maleri af J. Briand de Crèvecoeur. Paamalet: »Fred^k Will. Duke of Wirtenburg 1790«, som nævnte Aar var Chef for Livgarden.
4. Kong Christian den Niende. Bronze-Rytterstatuette. Udført af C. J. Bonnesen 1906; signeret. Fra Hvidøre. Har tilhørt Dronning Alexandra af England.
5. Anna Elisabeth Fabritius-Tengnagel, Konferensraad Reinhold, Baron af Iselins og Generalmajor Johan Frederik Classens Hustru. Gibsafstøbning af L. Grossi's Marmorbuste fra ca. 1793 paa Corselitze.
6. Foregaaendes Datter Anna Catharine Elisabeth Iselin, gift med Amtmand, Gehejmerraad Gérard Pierre Antoine de Bosc

¹ Genpart af den Allerunderdanigste Beretning, som det paahviler Bestyrelsen aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Virksomhed.

Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 79.

- de la Calmette. Gibsafstøbning af D. Gianelli's Marmorbuste fra 1801 paa Corselitze.
7. Hvid Ridder fra ca. 1790, formentlig Viceadmiral, Kammerherre Conrad Schindel. Oval. Samtidigt Maleri.
  8. Peter Norden Sølling, Søofficer, Skibskonstruktør, Stifter af »Bombebøssen«. Oval. Malet af C. A. Lorentzen ca. 1790.
  9. Andrea Kirstine Hielmstjerne, født Kiærulf. Pastel. Udført af Jens Juel ca. 1800. Billedet blev af den portrætteredes Datter i sin Tid testamenteret til Professor Laurids Engelstoft.
  10. Johan Thomas Neergaard til Benzonslund (Dønnerup) med Hustru Maren Abelone, født Møller, og deres ti Børn. Klippet Silhouetbillede fra 1806.
  11. Andreas Kirkerup, Arkitekt, Brandmajor. I Uniform. Pastel. Udført af C. Horneman 1810; signeret.
  12. Carl Ludwig Plötz, Miniaturemaler. Gouache. Selvportræt fra 1840; signeret.
  13. Ide Sophie Leth, Priorinde i Vemmetofte adelige Jomfrukloster. Malet Silhouet. Udført af V. J. Calberg; signeret.
  14. Osvald Julius Marstrand, Kaptajnlieutenant, Navigationsdirektør. Sprang i Luften med Linieskibet Christian den Ottende 5. April 1849. Knæstykke. I Uniform. Malet af W. N. Marstrand.
  15. Gustav Vilhelm Blom, Premierlieutenant. Faldt i Slaget ved Isted 25. Juli 1850. Tegning, Tusch og Bly. Udført af P. C. Skovgaard.
  16. Johan Laurentz Jensen, Blomstermaler. I Profil. Blyants-tegning. Selvportræt. Betegnet med Navn.
  17. Foregaaendes Hustru Signe Marie Vilhelmine, født Visby. I Profil. Blyantstegning. Udført af J. L. Jensen; signeret.
  18. Laurits Vilhelm Monrad, Præst i Marvede og Hylling. Blyantstegning af Const. Hansen.
  19. Valdemar Nicolai Bryggemann Beichmann, Generalmajor, Æresborger i Nyborg. Malet af D. Monies 1855; signeret.
  20. Holger Henrik Herholdt Drachmann, Digter. Dødsmaske.
  21. Sophus Niels Christen Claussen, Digter. Dødsmaske.
  22. Thorvald Bingesbøll, Arkitekt, Kunsthaandværker. Hel Figur, siddende. Pennetegning af Frants Henningsen; signeret.
  23. Ferdinand Michael Krøyer Kielberg, Direktør, Formand for The Danish Council i London under Danmarks Besættelse

- 1940—45. Knæstykke, siddende. Malet paa Museets Foranledning af Sigurd Swane 1946.
24. Dansefrise. Kopi paa Træplade af Kalkmaleri fra ca. 1350 i Ørslev Kirke, Vester Flakkebjerg Herred. Udført af Agnete Varming 1945.
  25. Bejlerfærd. Kopi af Kalkmaleri sstds. som foregaaende.
  26. Brudens Afsked. Kopi af Kalkmaleri sstds. som foregaaende.
  27. Træfningen i Havnen ved Lyngør 1812. Skitse af F. T. Kloss 1837; signeret.
  28. Danske Dragoner adsplitter Friskarer. Episode af Slaget ved Bov 9. April 1848. Pennetegning af Niels Simonsen 1848; signeret.
  29. En Lieutenant med sin Oppasser under et Hvil. Akvarel. Udført af F. C. Lund den 17. Juni 1848; signeret.
  30. Paa Forpost 1848. Malet af Niels Simonsen 1848; signeret.
  31. Soldat fra 1848. Blyantstegning af Niels Simonsen.
  52. Linieskibet »Christian den Ottende«. Tuschtegning. Betegnet: d. 15. Marts 1849.
  33. Den lille Hornblæseres Afsked 1849. Blyantsskitse af J. Friedländer; signeret.
  34. »Spillere hos Hans Kock i Kjær By paa Als«. Soldaterscene fra Treaarskrigen. Malet af F. C. Lund som Forlæg til et Litografi. Betegnet: ¹⁹/₅ 1849.
  35. Kanonbaad paa Sønderborg Rhed. Tuschtegning af Emanuel Larsen den 1. Maj 1850; signeret.
  36. Indhug af Danske Dragoner ved Øvre Stolk 25. Juli 1850. Farvelagt Tegning. Skitse af Niels Simonsen.
  37. Bivouak. Ved Schuby (Skovby) Morgenen efter Slaget ved Isted. Blyantstegning af N. Emil Holm; signeret.
  38. Episode under Soldaternes Hjemkomst 1850. Lille Pige rækker en Blomsterkrans til en Soldat. Tegning, laveret Tusch og Bly. Udført af A. Hunæus 1850; signeret.
  39. Soldatertyper fra Treaarskrigen. Tuschtegning. Udført af F. C. Lund d. 1. Oktober 1850; signeret.
  40. Stormen paa Mølleskansen ved Frederiksstad 4. Oktober 1850. Tegning, Tusch, Bly og Hvidt. Udført af F. C. Lund 1851 efter Niels Simonsens Maleri.
  41. Ordonnans fra Treaarskrigen. Grisaille. Malet af Niels Simonsen som Forlæg til et Litografi.

42. Kong Frederik VII ved en Revy paa Nørrefælled. Pennetegning. Angives udført af H. C. Ley.
43. Det Indre af en Officersbarak paa Dannevirke. Blyantstegning af Edv. Lehmann.
44. Soldater holder Hvil. Tuschtegning. Betegnet: F. C. Lund d. 24^e Sept. 1851 i Dyrehaugen (ved Slesvig).
45. Fra Koleratiden. Ved Kirkegaarden i 1853. Pennetegning af Magnus Petersen.
46. Dannevirkelinien ved Bustrup. Lille samtidigt Maleri.
47. Soldater ved Maaltid i en Baraklejr. Pennetegning. Signeret: O. B. (18)62, betegnende Otto Bache.
48. En Snehytte ved Forposterne i Sundeved. Blyantstegning. Udført af C. Oscar Carlson 1864; signeret.
49. Scene i Hardeshøj Færgegaard ved Alssund under Krigen 1864. Pennetegning.
50. Natlig Vaabenedkastning ved Saltø fra allierede Flyvemaskiner under Danmarks Besættelse. Maleri af H. Essendrop 1946.
51. Model af Trelleborg i Vestsjælland. Udført paa Grundlag af Nationalmuseets Udgravninger i Størrelse 1:300 af Arkitekt P. Willadsen Hansen.
52. Ledreborg. Set fra Syd. Arkitekturtegning fra ca. 1740. Muligvis udført af Arkitekten Joh. Corn. Krieger.
53. »Prospect af Lethreborg at see fra Haugen 1753«. Tuschtegning. Formentlig udført af J. J. Bruun.

B. Som Gave.

Fra Kommunalærer Georg Frederik Timm ifølge testamenterisk Bestemmelse:

En Samling Miniaturer, bl. a.

54. Kong Christian den Sjette. Emaillé.
55. Holger Rosenkrantz (den Lærde) til Rosenholm, Rigsraad. Olie paa Sølv. Malet af Karel van Mander.
56. Foregaaendes Søn, formentlig Erik Rosenkrantz til Rosenholm, Stiftsbefalingsmand over Aarhus Stift, Gehejmeraad. Olie paa Sølv. Malet af Karel van Mander.
57. Georg Frederik Timm, Hofkleinsmed. I Profil. Sølvstiftstegning med laveret Tusch.

Fra Afdelingsingeniør, cand. polyt. O. Hoff og Hustru ifølge testamentarisk Bestemmelse:

58. Frederik Henrik Henning Dreier, Forfatter, Socialist. I Profil. Lille posthumt Maleri. Udført af C. R. Fiebig.
59. Et Empire Mahogni Skab med Indlægninger.

Fra General William Wain Prior ifølge testamentarisk Bestemmelse:

60. William Wain, Ingeniør, Maskinfabrikant. Marmorbuste. Udført af Th. Stein 1882.

Fra den portrætterede:

61. William S. (Signius Wilhelm Poul) Knudsen, dansk-amerikansk Industrimand, President for General Motors, General i den amerikanske Hær. Knæstykke, siddende. Malet paa Museets Foranledning af John S. Coppin 1945.

Fra Urmager Wilh. Jørgensen og Hustru i Anledning af deres Forretnings 50-Aars Jubilæum:

62. Et stort Taffelur. Kassen med grøn Skildpaddebeklædning og rige Bronzebeslag. Urværket udført af Noël Baltazar i Paris omkring Midten af 18. Aarh. Fra Tranekær, Langeland.

Fra Fru Albine Rieger ifølge testamentarisk Bestemmelse:

63. Et lille Mahogni Skab med Glasdør. Fra ca. 1900.

Foruden de ovennævnte Kunstværker har Museet i det forløbne Aar erhvervet en Del Stik og Litografier af danske Personer saavel som flere grafiske Fremstillinger af historiske Begivenheder samt endvidere en stor Samling af fotografiske Officersportrætter fra anden Halvdel af 19. Aarhundrede.

Som Supplement til Grosserer L. E. Bruun's Mønt- og Medaillesamling er i Aarets Løb erhvervet en Række Portrætmedailler.

Blandt Erhvervelserne af Møbler og Kunstgenstande kan nævnes:

64. Et Egetræsbord med Balustreben. 17. Aarhundrede.
65. Et stort Spejl i forgyldt, rigt ornamenteret Rokoko Ramme. Fra ca. 1740. Tidligere paa Gammel Estrup.

66. En Kaffekande af kinesisk Eksportporcellæn (Laaget mangler). Med polykrom Dekoration og Monogrammer D N W — E W, betegnende Raadmand i Bergen Didrik Nielsen Weinwisch og Hustru Engel, født Paaske. Fra ca. 1750.
67. En lille Kaffekande af kinesisk Eksportporcellæn. Med Dekoration i sort, grønt og Guld. I Kartouche med to ovale Felter Spejlmonogrammerne C J H og A A B. Fra ca. 1750.
68. Et lille Fajance Relief med Korsfæstelsen; polykrom Bemaling. Fra Kellinghusen ca. 1780.
69. Dele af et Møblement, nemlig Bogreol, Klapbord, Armstol og to Stole af lyst Buksbom. Udført efter Tegning af Johan Rohde ca. 1900.
70. Isbjørn fortærende en Sæl. Stentøjsskulptur fra Den kongelige Porcellænsfabrik. Prøveeksemplar til Figurerne paa Danmarks Fontæne i Fredspaladset i Haag. Modelleret af Arnold Krog ca. 1910 efter C. J. Bonnesens Udkast.

Til Samlingen af Livsmasker forestillende mere fremtrædende danske Personligheder har Museet erhvervet Masker af fhv. Udenrigsminister J. Christmas Møller og af Arkæologen, Professor, Dr. phil. Johs. Brøndsted.

Den af Museet anlagte Samling af danske Segl har i Aarets Løb faaet en værdifuld Forøgelse igennem Erhvervelsen af Hovedbestanddelen af den i sin Tid Professor H. Storck tilhørende Seglsamling.

Registreringsarbejdet over Samlingens Portrætblade og historiske Blade er blevet fortsat paa sædvanlig Vis. Gennemfoto-graferingen af Museets Billeder og Genstande er forløbet planmæssigt.

Museets Værksted for Reparation af Gobeliner har i det forløbne Aar konserveret flere af Samlingens gamle Tæpper.

Konserveringen af Malerier er ligeledes fortsat.

Museets Deltagelse i den ikonografiske Kommissions Arbejde med Indsamling af Oplysninger om malede Portrætter her i Landet er fortsat som tidligere.

I Lighed med de foregaaende Aar har Museet i Sommermaanederne uden Vederlag stillet Omvisere til Raadighed for Skoler o. l.

Paa given Foranledning har Bestyrelsen besluttet at lade Museet besætte en Plads i Bestyrelsen for de Grundtvigske Mindestuer i Udby og har dertil udpeget Museumsdirektør O. Andrup.

Da Staten har ønsket at paatage sig Fuldførelsen af den paa-begyndte Ombygning af de i Zink afstøbte Figurer paa Marmorgalleriet paa Frederiksborg med Sandstensfigurer, har Museet, der hidtil gennem Zacharias Jacobsen og Hustru, f. Wiberg's Legat har formidlet dette Arbejde, nu standset sit Initiativ. De hidtil fuldførte ni Figurer er alle opstillet paa deres Plads; yderligere to Figurer, nemlig Neptun og Herkules, er endnu under Udførelse for Legatets og Museets Regning.

Museet har i det forløbne Aar været besøgt af 156.380 Personer.

Frederiksborg, den 30. November 1946.

F. BROCKENHUUS SCHACK.   M. MACKEPRANG.   JOHS. PEDERSEN.

OTTO ANDRUP

Ny Carlsbergfondet

Fra Ny Carlsbergfondets Direktion er modtaget følgende Beretning:

For Ny Carlsbergfondets Midler er der i Regnskabsaaret 1945—46 erhvervet eller bidraget til Erhvervelse af de efternævnte Kunstværker samt til andre nedenfor angivne fundatsmæssige Formaal anvendt de vedføjede Beløb.

A. Kunstindkøb.

Til Ny Carlsberg Glyptotek:

1. David d'Angers: Portrætmedaillon. Bronze. Deponeret.
2. A. L. Barye: Liggende Bjørn. Bronze. Statuette. Deponeret.
3. Jean Osouf: L'Industriel. Mandshoved. Bronze. Deponeret.
4. Jean Osouf: Portræthoved af Mlle Antoinette Bérard. Bronze. Deponeret.
5. Th. Philipsen: Skoven paa Saltholm. Maleri. Deponeret.

Til Det danske Kunstindustrimuseum:

6. Sidste Rate af en femaarig Bevilling til Forøgelse af Museets Samlinger.

Til Nationalmuseet:

7. 2 kinesiske Træskulpturer (Ming-Tiden?)
8. Græsk Broncespejl fra Midten af 5. Aarhundrede.
9. 1 Rokokokommode.
10. 1 Louis XVI Kommode.
11. 2 Empirekommoder.
12. 3 Empirestole.
13. 1 Natstol.
14. 1 Spillebord,
15. Nordsjællandsk glaseret Lertøj.

Til Aabenraa Museum:

16. Helge Christoffersen: Siddende Mand. Brændt Ler. (Fondets aarlige Uddeling).
17. Ulf Rasmussen: Mandshoved. Bronze. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Aalborg Kunstmuseum:

18. Laura Brun-Pedersen: Foraar. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
19. Olaf Rude: Nature morte med Syrener. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Aarhus Kunstmuseum:

20. Oluf Høst: Bognemark. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
21. Ernst Syberg: Landskab i Sne. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling. - Tidligere indkøbt).

Til Aarhus nye Raadhus:

22. Th. Hagedorn-Olsen: Udsmykning af Raadhushallen. Sjette Bidrag.

Til Arbejdernes Forsamlingsbygning, Viborg:

23. Vilhelm Lundstrøm: Udsmykning af »Viborg-Hallen«. Sidste Bidrag.

Til Købstadmuseet »Den gamle By«, Aarhus:

24. Sølvkande fra 1750. Tilskud.

Til Esbjerg By:

25. August Keil: Fiskermonument. Tredie Bidrag.

Til Esbjerg Kunstforening:

26. Albert Gammelgaard: Figurstudie. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
27. Sigurjon Olafsson: Digteren Otto Gelsted. Statuette. Brændt Ler. (Fondets aarlige Uddeling. - Tidligere indkøbt).

Til Esbjerg Statsskole:

28. Niels Lergaard: Udsmykning af Aulaen. Første Bidrag.

Til Frederiksborg Amts Centralsygehus, Hillerød:

29. Victor Haagen-Müller: Udsmykning af Vægfelterne i 1. Sals Aula. Sidste Bidrag.

Til Fyns Stiftsmuseum, Odense:

30. Poul S. Christiansen: En raseret Plads. Sommer. Formiddag. Maleri. Tilskud.
 31. Alex. Klingspor: Kvinde ved Vinduet. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
 32. Helmuth Thomsen: Mandsportræt. Blaa Jakke. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling. - Tidligere indkøbt).

Til Horsens Museum:

33. Poul S. Christiansen: Fritstaaende Ege. Høstlandskab. Maleri. Tilskud.
 34. Niels Grønbech: Interiør med Figur. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
 35. Th. Philipsen: Drikkende Heste og Kalve ved Hollænderbrønden. Maleri.
 36. Jens Søndergaard: Landskab med Kirke. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Horsens Statsskole:

37. Jørgen Gudmundsen-Holmgreen: Udsmykning af Skolegaarden med en Skulpturgruppe. Fjerde Bidrag.

Til Kolding Centralbibliotek:

38. Niels Grønbech: Udsmykning af Forhallen. Første Bidrag.

Til Kolding Kunstforening:

39. Th. Hagedorn-Olsen: Portræt. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
 40. Ole Kielberg: Bybakken i Efteraarssol. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo:

41. Johannes Bjerg: Gry. Broncestatuette. (Fondets aarlige Uddeling. - Tidligere indkøbt).
42. Kaj Ejstrup: Piletrær. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
43. Kr. Zahrtmann: Leonora Christinas Død. Maleri. Tilskud.

Til Randers Museum:

44. Ebba Carstensen: Interiør med Figur. (Fondets aarlige Uddeling).
45. Svend Englund: Landskab. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Ribe Stiftsmuseum:

46. Erik Hoppe: Eftermiddagssol. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
47. Poul Sørensen: Juni Landskab. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Sorø Kunstmuseum:

48. Jørgen Gudmundsen-Holmgreen: Drengestudie. Bronze. (Fondets aarlige Uddeling).
49. Carl Østerbye: Mariager Fjord. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Stolpedalsskolen i Hasseris:

50. Knud Agger: Udsmykning af Forhallen. Tredie Bidrag.

Til Museum for Tønder Amt og By:

51. Povl Schrøder: Interiør med rød Dug. (Fondets aarlige Uddeling).
52. Axel Skjelborg: Hestestudie. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Tønder Statsskole:

53. Hugo Liisberg: Drikkebrønd. Bronze. Første Bidrag.

Til Vejen Museum:

54. Folmer Bendtsen: Middag. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

55. Helge Jensen: Sølvpopler ved Fjorden. (Fondets aarlige Uddeling).

Til Vejle Museum:

56. Knud Agger: Interiør. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).
57. Christine Swane: Opstilling med Glashund. Maleri. (Fondets aarlige Uddeling).

Andre Kunstindkøb o. l.:

58. Svend Albrechtsen: Sti ned til Roskilde Fjord. Maleri.
59. Victor Haagen-Müller: Stille Augustdag. Skagen. Maleri.
60. Hagedorn-Olsen: Novemberasters. Maleri.
61. Helvig Kinch: Græsk Vasemotiv. Akvarel.
62. Helvig Kinch: Græsk Vasemotiv. Akvarel.
63. Svend Rathsack: Frødighed. Kalksten.
64. Poul Sørensen: Grønne Marker. Maleri.
65. Carl Østerbye: Sommer. Maleri.
-

B. Andre fundatsmæssige Formaal.

1. Tidsskriftet »AARSTIDERNE« Tilskud 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
2. Samme. Tilskud 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
3. »ACTA ARCHAEOLOGICA« 2.500 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
4. AKADEMISK ARKITEKTFORENING til Udgivelse af Tidsskriftet »Arkitekten« 1945 1.000 Kr.
5. ALLIANCE FRANÇAISE Tilskud 2.500 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
6. Bibliotekar HENRIK BRAMSEN til Studierejse til Sverige 367 Kr.
7. Lektor C. A. BØJE til Bog om DANSKE GULDSMEDES MÆRKER 7.500 Kr.
8. Tidsskriftet »DANMARK« Tilskud 1945 4.000 Kr.
9. Landsforeningen DANSK KUNSTHAANDVÆRK til Udgivelse af »Nyt Tidsskrift for Kunstindustri« 2.500 Kr.
10. DANSK KUNSTMUSEUMSFORENING Aarsbidrag 1.500 Kr.
11. Samme 1.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
12. DET DANSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM til Stiftelse af et Grundfond 250.000 Kr.
13. Konservator ELO Studierejse til Sverige 450 Kr.
14. FORENING FOR BOGHAANDVÆRK til Udgivelse af »Bogvennen« Nr. 4 500 Kr.
15. Samme til Udgivelse af »Den arabiske Bog« 6.400 Kr.
16. Samme til Udgivelse af Aarsskrift 1.000 Kr.
17. Foreningen FRANSK KUNST Aarsbidrag 500 Kr.
18. FYNS STIFTS KUNSTFORENING til illustreret Katalog over kinesisk Kunst i fynsk Eje 800 Kr.
19. Museumsinspektør, Mag. art. MOGENS GJØDESEN Studierejse til Sverige 378 Kr. 75 Øre.
20. GRÆNSEFORENINGEN til Hjælp for Danske i Sydslesvig 5.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).

21. Bibliotekar GERDA HEERUP Studierejse til Sverige 300 Kr.
22. HELLIGAANDSKIRKENS KLOKKESPIL 7.500 Kr. Sidste Bidrag af en Bevilling paa 10.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 4 D).
23. Museumsinspektør, Mag. art., Cand. jur. OTTO KOEFOED-PETERSEN Studierejse til Sverige 300 Kr.
24. Museumsinspektør RIGMOR KRARUP Studierejse til Norge 500 Kr. Samme Studierejse til Sverige 287 Kr.
25. KUNSTFORENINGEN til Udgivelse af Bog om H.W. Bissen af Museumsinspektør, Dr. phil. Haavard Rostrup 37.586 Kr. 97 Øre.
26. Museumsinspektør ERIK LASSEN Studierejse til Sverige 300 Kr.
27. NATIONALMUSEETS 2. AFDELING til Udgivelse af »Danmarks Kirker« 11.250 Kr. Trettende Aarsbidrag.
28. Levnedsmiddelpakker til NORSKE MUSEUMSFOLK 1.358 Kr. 84 Øre (cf. Fondets Fundats § 4 D).
29. NY CARLSBERG GLYPTOTEK til Foredrag 1.500 Kr.
30. Samme til Fotografering paa den franske Udstilling i Ny Carlsberg Glyptotek 400 Kr.
31. Samme til Udgivelse af »Meddelelser fra Ny Carlsberg Glyptotek« 1945 1.700 Kr.
32. Samme til et Fotografiapparat 1.035 Kr.
33. Samme til Oversættelse til Engelsk af Dr. phil. Frederik Poulsens Katalog over Ny Carlsberg Glyptoteks antike Samling 1.250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.250 Kr.
34. Samme til Revision og Tilsyn ved Dr. phil. Fr. Poulsen med Udgivelsen paa Engelsk af Kataloget over Ny Carlsberg Glyptoteks antike Samling 600 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling paa 3.600 Kr.
35. Samme til Udgivelse af Museumsinspektør, Mag. art., Cand. jur. OTTO KOEFOED-PETERSENS »ÆGYPTENS GUDER« 1.469 Kr. 20 Øre.
36. DEN PERMANENTE BYGGE- OG BOLIGUDSTILLING I AARHUS til Overførsel af Charlottenborgudstillingens Afdeling af Bygningskunst til Aarhus 400 Kr.
37. Museumsdirektør, Dr. phil. VAGN POULSEN Studierejse til Sverige 300 Kr.
38. Museumsinspektør, Dr. phil. HAAVARD ROSTRUP til Trykning af Doktordisputats 1.568 Kr. 03 Øre.
39. Samme Studierejse til Sverige 450 Kr.

40. Museumsinspektør, Mag. art. ELSE KAI SASS Studierejse til Sverige 450 Kr.
41. SKAGENS MUSEUM til Flytning af den Brøndumske Malerisal fra Hotellet til Museet 5.000 Kr.
42. Museumsdirektør VILHELM SLOMANN til Klichéer til Bog om »Guld og Ædelstene i middelalderlig Kunst« 2.458 Kr.
43. STATENS MUSEUM FOR KUNST Registerbind til 30 Bind af Kunstmuseets Aarsskrift 2.712 Kr.
44. Samme til Kunstmuseets Aarsskrift for 1944—45 8.551 Kr. 73 Øre.
45. Museumsinspektør, Dr. phil. AXEL STEENBERG Studierejse til Sverige 300 Kr.
46. STIPENDIUM FOR EN UNG VIDENSKABSMAND Mag. art. Lars Rostrup Bøyesen 2.000 Kr. Tredie Portion af en treaarig Bevilling paa 11.000 Kr.
47. STIPENDIUM FOR EN UNG VIDENSKABSMAND Museumsinspektør, Mag. art. Mogens Gjødese 2.000 Kr. Fjerde Portion af en treaarig Bevilling paa 10.000 Kr.
48. STIPENDIUM FOR EN UNG VIDENSKABSMAND Museumsinspektør Erik Lassen 4.500 Kr. Tredie Portion af en treaarig Bevilling paa 11.000 Kr.
49. STIPENDIUM FOR EN UNG VIDENSKABSMAND Mag. art. Otto Norn 4.000 Kr. Anden Portion af en toaarig Bevilling paa 8.000 Kr.
50. STIPENDIUM FOR EN UNG VIDENSKABSMAND Museumsinspektør, Dr. phil. Haavard Rostrup 2.000 Kr. Fjerde Portion af en treaarig Bevilling paa 10.000 Kr.
51. STIPENDIUM FOR EN UNG VIDENSKABSMAND Museumsinspektør, Mag. art. Else Kai Sass 2.000 Kr. Første Portion af en toaarig Bevilling paa 8.000 Kr.
52. Museumsdirektør LEO SWANE til Klichéer til en dansk Bog om Henri Matisse 2.800 Kr.
53. Samme til Udgivelse af et Værk om Tegninger af danske Malere og Billedhuggere 25.000 Kr.
54. Museumsassistent INGEBORG TEINNÆS Studierejse til Sverige 287 Kr.
55. Konservator PETER BANG TERMENSEN Studierejse til Sverige 200 Kr.
56. TØJHUSEET Facsimile-Udgave af Diebold Schillings Berner Chronik 2.500 Kr.

57. Forfatteren, Ekspeditionssekretær, Cand. jur. POUL UTTE-REITTER til Monografi om Olaf Rude 6.000 Kr.
58. Museumsinspektør, Mag. art. ERIK ZAHLE til Udarbejdelse af en Bog om Jørgen Roed 2.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 7.500 Kr.
59. Samme Studierejse til Sverige 750 Kr.

Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 80—81.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 8. Februar 1947.

EJNAR DYGGVE.

K. FRIIS JOHANSEN.

V. THORLACIUS-USSING.

Regnskab og Status for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C, samt Ny Carlsbergfondet

(Meddelt af Kvæstor, Retsformand Carl Nyholm).

Carlsbergfondet.

Om Carlsbergfondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1945—46 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 3.519.611 Kr. 83 Ø., nemlig: Indtægter fra Bryggerierne, efter Fradrag af Ny Carlsbergsidens Andel, 1.413.530 Kr. 12 Ø., Renter 2.091.456 Kr. 04 Ø. og Ejendomsindtægter 14.625 Kr. 67 Ø. Til Administration m. m., Fondets Bygning og Hovedbygningen paa Gamle Carlsberg er medgaaet 336.860 Kr. 56 Ø. Fondets Overskud udgør derefter 3.182.751 Kr. 27 Ø. Heraf er stillet til Raadighed for Afdelingerne et Beløb af 2.000.000 Kr. og desuden er bevilget 500.000 Kr. til Afholdelse af Jubilæumsudgifter; til Formueforøgelse er saaledes 682.751 Kr. 27 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer viser en beregnet Opgang paa 83.854 Kr. 12 Ø., bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af 766.605 Kr. 39 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ paa Grundfondet og $\frac{1}{3}$ paa Reservefondet.

Status den 30. September 1946.

Aktiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Gamle Carlsberg	5.599.947	Kr. 09 Ø.	
Ny Carlsberg	4.067.731	- 59 -	
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg med Fradrag af Afskrivning	15.757.779	- 07 -	
Bryggeriet Alliance	235.000	- » -	
Andre faste Ejendomme	1.014.826	- 03 -	
Beholdninger	13.576.395	- 04 -	
Kassebeholdning	6.871.057	- 96 -	
Udestaaende Fordringer m. m.	25.603.093	- 10 -	
			72.725.829 Kr. 88 Ø.

Værdipapirer:

a. Børseffekter	46.411.606	Kr. 62 Ø.	
b. Prioritetsobligationer	1.745.890	- 33 -	
c. Andre Værdipapirer	7.496.444	- 07 -	
			55.653.941 - 02 -

Ejendomskonto	2.728.622	- 09 -	
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud	6.400.000	- » -	
Andet Tilgodehavende	324.677	- 34 -	
Carlsberg Bryggeriernes Understøttelsesfonds Effekter	6.587.380	- » -	
Kassebeholdning	6.147.184	- 43 -	

150.567.634 Kr. 76 Ø.

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Pensionskasserne ¹	327.739	Kr. 41 Ø.	
Prioritetskonto	476.285	- 30 -	
Afskrivningskonto for gamle Værdier	6.750.000	- » -	
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Carlsbergfondets Andel i Driftsoverskudet	6.400.000	- » -	
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Ny Carlsbergfondets Andel i Driftsoverskudet	6.400.000	- » -	
Anden Gæld	24.102.613	- 76 -	
Carlsbergfondets Jubilæumslegater	200.000	- » -	
			44.656.638 Kr. 47 Ø.

At overføre . . . . . 44.656.638 Kr. 47 Ø.

¹ Se Beretning 1936—37, Side 96 f. Den i Henhold til Lov af 11. Maj 1935 om Tilsyn med Pensionskasser oprettede »Carlsbergs Pensionskasse« havde pr. 30/9 1946 en Formue paa 11.058.250 Kr.

	Overført . . .	44.656.638	Kr. 47 Ø.
Fornyelsesfond		5.865.313	- 21 -
Reservefond		1.212.227	- 18 -
Særligt Reservefond		7.176.554	- 92 -
Konjunkturfond		2.600.000	- » -
Understøttelsesfond		6.587.380	- » -
Afdelingerne:			
Afdeling A	1.845.576	Kr. 36 Ø.	
— B	3.173.192	- 26 -	
Biologisk Institut	1.517.000	- » -	
Afdeling C	1.108.192	- 30 -	
Dispositionskonto	1.674.178	- 47 -	
Raadighedssum	2.000.000	- » -	
Tilgodehavende Renter af Kasse- beholdning	27.168	- 03 -	
		11.345.307	- 42 -
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret 19 ⁴⁵ / ₄₆	1.794.547	- 39 -	
Prioritetskonto	279.215	- 61 -	
Konto for Jubilæumsudgifter	1.500.000	- » -	
Konto for Varmebidrag vedr. Ejendommene Ny Kongens- gade 20 og Ny Vestergade 21	3.456	- 48 -	
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensionskasserne for Tiden før 1901	4.206	- 51 -	
Det Jacobsenske Familielegat	568.231	- 49 -	
Kapitalkonto	66.974.556	- 08 -	
		150.567.634	Kr. 76 Ø.
Til Kapitalkonto svarer:			
Fondets staaende Konto i Gamle Carlsberg	6.952.692	Kr. 14 Ø.	
Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg	5.474.631	- 14 -	
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	10.450.000	- » -	
Fondets Bygning paa Dantes Plads	850.000	- » -	
Grundfond	28.831.488	- 53 -	
Reservefond	14.415.744	- 27 -	
		66.974.556	Kr. 08 Ø.

Afdeling A (Laboratoriet).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum.....	165.000 Kr.	» Ø.
Rente af Kassebeholdning.....	2.706 -	07 -
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue.....	65.750 -	» -
Samlet Indtægt....	233.456 Kr.	07 Ø.
Overført fra Krav paa Fondets Formue.....	100.000 -	» -
	333.456 Kr.	07 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1945.....	16.280 -	48 -
Ialt....	349.736 Kr.	55 Ø.

Udgift.

Lønninger til Professorer og Afdelingsledere.....	59.820 Kr.	» Ø.
Lønninger til Assistenten.....	103.049 -	80 -
— - Betjeningen.....	49.318 -	» -
Ulykkesforsikring.....	778 -	76 -
Bygninger, fast Inventar, Haverne.....	28.143 -	57 -
Biblioteket.....	7.408 -	» -
Forbrug.....	69.649 -	70 -
Udgivelse af »Comptes rendus«.....	7.909 -	45 -
Bestyrelsesudgifter.....	30 -	» -
Uforudsete og ekstraordinære Udgifter.....	9.675 -	» -
Samlet Udgift....	335.782 Kr.	28 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1946 udgør....	13.954 -	27 -
Ialt....	349.736 Kr.	55 Ø.

Formue ^{30/9} 1946.

Krav paa Fondets Formue ¹	1.220.000 Kr.	» Ø.
Laboratoriebygningen.....	530.000 -	» -
Ejendommen Gamle Carlsbergvej 8.....	81.622 -	09 -
Kassebeholdning.....	13.954 -	27 -
Ialt....	1.845.576 Kr.	36 Ø.

¹ Det i Status pr. ^{30/9} 1945 opførte Aktiv, Matr. Nr. 17^m Brøndbyøster, bogført Værdi 7.200 Kr., er i Aarets Løb solgt med en Fortjeneste paa 12.800 Kr., og Kravet paa Fondets Formue er i den Anledning forhøjet med 20.000 Kr.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum.....	970.000	Kr.	»	Ø.
Rente af Kassebeholdning	20.674	-	47	-
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue.....	156.750	-	»	-
	<hr/>			
Samlet Indtægt.....	1.147.424	Kr.	47	Ø.
Overført fra Krav paa Fondets Formue.....	30.000	-	»	-
	<hr/>			
	1.177.424	Kr.	47	Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1945	4.708	-	01	-
	<hr/>			
Ialt...	1.182.132	Kr.	48	Ø.

Udgift.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder ¹	1.020.944	Kr.	50	Ø.
Carlsbergfondets Universitetslegat af ²⁵ / ₉ 1926	28.000	-	»	-
— — — for Aarhus Universitet ..	4.000	-	»	-
Tilskud til Biologisk Institut	70.995	-	72	-
Tilskud til Videnskabernes Selskab.....	35.000	-	»	-
	<hr/>			
Samlet Udgift.....	1.158.940	Kr.	22	Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1946 udgør	23.192	-	26	-
	<hr/>			
Ialt...	1.182.132	Kr.	48	Ø.

Formue ³⁰/₉ 1946.

Krav paa Fondets Formue	3.150.000	Kr.	»	Ø.
Kassebeholdning	23.192	-	26	-
	<hr/>			
Ialt...	3.173.192	Kr.	26	Ø.

¹ Af de givne Bevillinger henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalte Kr. 2.125.627,12. En stor Del af dette Beløb var dog heller ikke forfaldet til Udbetaling endnu.

Under Afdeling B hører
Carlsbergfondets biologiske Institut.

Indtægt.

Rente af Grundfond	50.000	Kr.	»	Ø.
Tilskud fra Afdeling B	70.995		-	72 -
Ialt...	120.995		-	72 Ø.

Udgift.

Lønninger til Leder og Assistenten	46.440	Kr.	»	Ø.
Lønninger til Betjeningen	12.969		-	50 -
Forsikringer, Skatter m. fl. faste Udgifter	5.265		-	31 -
Bygningen, fast Inventar, Haven m. m.	8.277		-	25 -
Forbrug	45.443		-	66 -
Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	2.600		-	» -
Ialt...	120.995		-	72 Ø.

Formue ^{30/9} 1946.

Grundfond (Krav paa Fondets Formue)	1.000.000	Kr.	»	Ø.
Bygningen	517.000		-	» -
Ialt...	1.517.000		-	Ø.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum.....	165.000 Kr.	» Ø.
Rente af Kassebeholdning	6.004 -	51 -
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue.....	45.000 -	» -
Indtægter af Billelsalg og Katalogsalg.....	109.861 -	95 -
Forskellige Indtægter	38.576 -	97 -
Samlet Indtægt...	364.443 Kr.	43 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1945	131.767 -	23 -
Ialt...	496.210 Kr.	66 Ø.

Udgift.

Administration	61.256 Kr.	73 Ø.
Museets Drift	167.548 -	98 -
Samlingens Forøgelse og Vedligeholdelse	44.367 -	61 -
Litterær Virksomhed.....	2.000 -	» -
Forskellige Udgifter.....	12.845 -	04 -
Samlet Udgift...	288.018 Kr.	36 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1946 udgør.....	208.192 -	30 -
Ialt...	496.210 Kr.	66 Ø.

Formue ^{30/9} 1946.

Krav paa Fondets Formue.....	900.000 Kr.	» Ø.
Kassebeholdning	208.192 -	30 -
Ialt...	1.108.192 Kr.	30 Ø.

Foranstaaende Regnskab for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C har jeg gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som jeg har revideret. Jeg har konstateret Tilstedeværelsen af de opførte Kasse- og Bankbeholdninger samt Værdipapirer. Henlæggelserne til Grundfondet og Reservefondet er i Overensstemmelse med Fondets Statuter.

København, den 14. Juni 1947.

H. E. NOIESEN.
Statsautoriseret Revisor.

Ny Carlsbergfondet.

Fondets Indtægt i 19⁴⁵/₄₆ har udgjort:

Andel i Bryggeriernes Overskud for 19 ⁴⁵ / ₄₆	910.948 Kr. 26 Ø.
Ejendomsindtægter	26.502 - 67 -
Renteindtægt	717.335 - 12 -

Ialt... 1.654.786 Kr. 05 Ø.

Til Administration m. v. er medgaaet... 110.686 Kr. 42 Ø.

Indskud i Carlsbergs Pensionskasse..... 6.121 - 06 -

Til Legater og Pensioner .....

129.900 - 48 -

Fondets Overskud udgør herefter... 1.524.885 Kr. 57 Ø.

Heraf er stillet til Raadighed til Anvendelse til fundatsmæssige Formaal	900.000 - » -
og henlagt til Dispositionskonto	477.000 - » -

Til Formueforøgelse er saaledes .....

147.885 Kr. 57 Ø.

Da Kursværdien for Fondets Obligationer udviser en beregnet

Opgang paa .....

50.925 - 29 -

bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af.....

198.810 Kr. 86 Ø.

Til fundatsmæssige Formaal er der i 19⁴⁵/₄₆ anvendt følgende Beløb:

Kunstindkøb .....

156.877 Kr. 17 Ø.

Andre fundatsmæssige Formaal .....

411.774 - 32 -

Særlige Bevillinger.....

16.358 - 84 -

Ialt... 585.010 Kr. 33 Ø.

Status den 30. September 1946.

Aktiver:

Værdipapirer:

Stats- og Kreditforeningsobligationer. 11.460.900 Kr. » Ø.

Aktier til Paalydende .....

900 - » -

11.461.800 Kr. » Ø.

Indestaaende i faste Ejendomme .....

811.828 - 99 -

Krav paa Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud .....

6.400.000 - » -

Andet Tilgodehavende.....

72.939 - 90 -

Kassebeholdning .....

2.017.405 - 10 -

20.763.973 Kr. 99 Ø.

Passiver:

Konto for fundatsmæssige Bevillinger	2.496.429	Kr. 24 Ø.
Grundfondet	12.723.166	- 09 -
Reservefondet	500.000	- » -
Kapitalkonto	4.567.378	- 66 -
Dispositionskonto	477.000	- » -
	<u>20.763.973</u>	<u>Kr. 99 Ø.</u>

Grundfondet bestaar pr.^{30/9} 1946 af følgende Aktiver:

Tilgodehavende hos Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud	2.528.861	Kr. 55 Ø.
Stats- og Kreditforeningsobligationer til Værdi.....	9.620.900	- » -
Kontant	573.404	- 54 -
	<u>12.723.166</u>	<u>Kr. 09 Ø.</u>

Foranstaaende Regnskab for Ny Carlsbergfondet har jeg gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som jeg har revideret. Jeg har konstateret Tilstedeværelsen af de opførte Kasse- og Bankbeholdninger samt Værdipapirer. Henlæggelserne til Grundfondet er i Overensstemmelse med Fondets Statuter.

København, den 14. Juni 1947.

H. E. NOIESEN.
Statsautoriseret Revisor.

Almindelige Meddelelser.

Carlsbergfondets Direktion bestod i Aaret 1. Oktober 1945—30. September 1946 af følgende:

Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1956)

Professor emer., Dr. phil. & techn. J. HJELMSLEV

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1950)

Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1954)

Professor, Dr. phil. & theol. JOHS PEDERSEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1948), Direktionens Formand

Professor, Dr. phil. POUL TUXEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1952).

Carlsberg Laboratoriets Bestyrelse bestod i samme Tidsrum af følgende:

Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM, Bestyrelsens Formand

Professor emer., Dr. phil. & techn. J. HJELMSLEV

Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN.

Som Tilforordnede:

Forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske

Afdeling, Cand. polyt. A. C. ANDERSEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1950)

Fhv. Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, Dr. techn. N. HJELTE

CLAUSSEN (valgt for Tiden indtil $25/9$ 1952).

Bestyrelsen for Det nationalhistoriske Museum bestod i samme Tidsrum af følgende:

Kammerherre F. Greve BROCKENHUUS SCHACK, Bestyrelsens Formand

Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. M. MACKEPRANG

Professor, Dr. phil. & theol. JOHS. PEDERSEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1948).

Ny Carlsbergfondets Direktion bestod i samme Tidsrum af følgende:

Direktør, Brygger HELGE JACOBSEN, Direktionens Formand
(† ²¹/₇ 1946).

Professor, Dr. phil. K. FRIIS JOHANSEN
(valgt for Tiden indtil ³⁰/₉ 1952)

Direktør V. THORLACIUS-USSING
(valgt for Tiden indtil ³⁰/₉ 1962, med Forbehold af Aldersgrænsen).

Direktør HELGE JACOBSEN havde været Formand for Ny Carlsbergfondets Direktion siden Stifterens Død 11. Januar 1914. Efter hans Død valgte Carlsbergfondets Direktion Arkitekt, Dr. phil. EJNAR DYGGVE til Medlem af Direktionen for 15 Aar (med Forbehold af Aldersgrænsen) fra 1. Oktober 1946 at regne og udpegede Direktør V. THORLACIUS-USSING til dens Formand.

Direktør FR. SANDER, der siden 1. Oktober 1936 havde været administrerende Direktør for Carlsberg Bryggerierne, fratraadte denne Stilling d. 31. December 1945. Fra 1. Januar 1946 tiltraadte fhv. Handelsminister HALFDAN HENDRIKSEN denne Stilling og udtraadte samtidig af Carlsbergfondets Bryggeriraad, i hvilket han var genindtraadt 1. Oktober 1945, jfr. Beretning 1944—45, S. 81. I hans Sted indvalgte Carlsbergfondets Direktion fra 1. Juli 1946 Rektor for Danmarks tekniske Højskole, Professor ANKER ENGELUND til Medlem af Carlsbergfondets Bryggeriraad.

Til Medlem af Bestyrelsen for Ny Carlsberg Glyptoteks Bestyrelse genvalgte Carlsbergfondets Direktion Professor, Dr. phil. POUL TUXEN for Tiden indtil 22. Juni 1950.

Den i Beretning 1943—44 S. 80 omtalte Gave fra Carlsbergfondet til Københavns Universitet i Anledning af 300 Aars Dagen for OLE RØMERS Fødsel, 150.000 Kr. til en Meridiankreds til det planlagte nye Observatorium, blev af Carlsbergfondets Direktion forøget med et Beløb paa 190.000 Kr., da det viste sig, at Fremstillingen af Meridiankredsen vilde kræve en Bevilling paa 340.000 Kr.

Fra 1. Januar 1946 forøgede Carlsbergfondets Direktion det i Statuternes § X fastsatte aarlige Tilskud paa 20.000 Kr. til *Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab* med 20.000 Kr.

I Anledning af Professor, Dr. phil, & scient. & techn. NIELS BOHRs 60 Aars Fødselsdag d. 7. Oktober 1945 bidrog Carlsbergfondet med 100.000 Kr. til det i Dagens Anledning oprettede »Niels Bohrs Legat«.

Direktionen for Carlsbergfondet den 2. September 1947.

NIELS BJERRUM.

J. HJELMSLEV.

KNUD JESSEN.

JOHS. PEDERSEN.

POUL TUXEN.

E. SPANG-HANSEN

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1946—JUNI 1947

Oversigt.

Kr. Ø.

- Oversigt over Selskabets Virksomhed Juni 1945—Maj 1946. Med 2
Portrætter. Résumé en français. 1946 ..... 4.00
-

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND XXX:

5. JØRGENSEN, PETER: Über die Herkunft der Nordfriesen. 1946 16.00
-

Filosofiske Meddelelser.

BIND II:

4. RÆDER, HANS: Aristoteles' Kritik af Platons Statstheorier. 1947 1.50
-

Matematisk-fysiske Meddelelser.

BIND XXII:

19. MØLLER, C.: General Properties of the Characteristic Matrix
in the Theory of Elementary Particles II. 1946 ..... 5.00

BIND XXIV:

1. BAK, BØRGE: The Potential Function of Ethane. 1946 ..... 3.00
2. HØJENDAHL, KRISTIAN: Dielectric Constant, Viscosity, Surface
Tension, and Critical Data of Boron Tribromide, Dioxan,
and Ethylene Dichloride. 1946 ..... 1.00

Biologiske Meddelelser.

BIND XX:

	Kr. Ø.
6. BØRGESEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. An Additional List of Species to Part I Chlorophyceae. 1946.	6.00
7. BRODERSEN, ROLF and KLENOW, HANS: Molecular Weight Determination of Biological Substances by means of Diffusion Measurements. 1947.	2.00
-

Biologiske Skrifter.

BIND IV:

5. ROSENINGE, L. KOLDERUP and LUND, SØREN: The Marine Algæ of Denmark. Contributions to their Natural History. Vol. II. Phæophyceæ. III. Encoeliaceæ, Myriotrichiaceæ, Giraudiaceæ, Striariaceæ, Dictyosiphonaceæ, Chordaceæ, and Laminariaceæ. 1947.	14.00
6. RAVN, J. P. J.: Om Nyker-Omraadets Kridtaflejringer. 1946.	4.00
-

Særskilt udgivne Arbejder.

TYCHO BRAHE's Description of his Instruments and Scientific Work as given in <i>Astronomiæ Instauratæ Mechanica</i> (Wandenburgi 1598). Translated and Edited by HANS RÆDER, ELIS STRÖMGREN and BENGT STRÖMGREN. 1946.	12.00
-
-